United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

International Institute
for Central Asian Studies (IICAS)
under the auspices of UNESCO

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ИНСТИТУТ
ЦЕНТРАЛЬНОАЗИАТСКИХ
ИССЛЕДОВАНИЙ

ТУРЕЦКОЕ
ОБЩЕСТВО
АРХИВИСТОВ

ИСТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В ОСМАНСКИХ ДОКУМЕНТАХ

Том III

Общественная и повседневная жизнь

Самарканд
2012

История Центральной Азии в османских документах. Том III. Общественная и повседневная жизнь. Самарканд: МИЦАИ, ТОА. 2012. 313 с.

Научные редакторы:
Шаин Мустафаев, Мустафа Серин

Обработка и транслитерация документов:
Кемаль Гурулкан, Мурат Билгин, Недим Пакирдаг

Перевод на русский язык:
Гусамеддин Мамедов

Перевод на английский язык:
Али Эфендиев

Настоящее издание представляет собой публикацию османских документов из Башбаканлык Аршиви (Стамбул, Турция), отражающих некоторые стороны общественной и повседневной жизни людей в Центральной Азии XIX-начала XX века.
Издание осуществляется в рамках совместного международного научного проекта, который реализуется со стороны Международного Института Центральноазиатских исследований (институт ЮНЕСКО) и Турецкого общества архивистов.
Большая часть документов публикуется впервые.

ISBN 978-9943-357-25-9

© Международный Институт Центральноазиатских исследований, 2012
© Турецкое общество архивистов, 2012

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

International Institute
for Central Asian Studies (IICAS)
under the auspices of UNESCO

INTERNATIONAL INSTITUTE
FOR CENTRAL ASIAN STUDIES

SOCIETY OF
TURKISH ARCHIVISTS

HISTORY OF CENTRAL ASIA IN OTTOMAN DOCUMENTS

Volume III

Public and Everyday Life

Samarkand
2012

History of Central Asia in Ottoman Documents. Volume III. Public and Everyday Life.
Samarkand: IICAS, STA. 2012. 313 p.

Scientific editors:
Shahin Mustafayev, Mustafa Serin

Versions and transliteration of documents:
Kemal Gurulkan, Murat Bilgin, Nedim Pakirdağ

Translation into Russian:
Husamaddin Mammadov

Translation into English:
Ali Efendiyev

The present edition is a publication of the Ottoman documents from Başbakanlık Arşivi (Istanbul, Turkey) that reproduces some aspects of public and everyday life of the people in Central Asia in 19 - early 20 centuries.
The edition is carried out within the framework of international scientific project which is being implemented by the International Institute for Central Asian Studies (UNESCO Institute) and the Society of Turkish Archivists.
A greater part of documents is published for the first time.

ISBN 978-9943-357-25-9

© International Institute for Central Asian Studies, 2012
© Society of Turkish Archivists, 2012

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

International Institute
for Central Asian Studies (IICAS)
under the auspices of UNESCO

ULUSLARARASI MERKEZİ ASYA
ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

TÜRK
ARŞİVCİLER DERNEĞİ

OSMANLI BELGELERİNDE MERKEZİ ASYA TARİHİ

Cilt III

Toplumsal ve Gündelik Yaşam

Semerkand
2012

Osmanlı Belgelerinde Merkezi Asya Tarihi. Cilt III. Toplumsal ve Gündelik Yaşam. Semerkand: IICAS, TAD. 2012. 313 s.

Bilimsel Editörler:
Şahin MUSTAFAYEV, Mustafa SERİN

Belgelerin çevirisi ve edisyonu:
Kemal GURULKAN, Murat BİLGİN, Nedim PAKIRDAĞ

Rusça Tercüme:
Hüsameddin MEMMEDOV

İngilizce Tercüme:
Ali EFENDIYEV

Mevcut baskı, Başbakanlık Arşivi (İstanbul, TÜRKİYE) tarafından araştırmaya açılan Osmanlı belgelerindeki 19-20. yy. başlarında Merkezi Asya'da toplumsal ve gündelik yaşamın bazı taraflarını içermektedir.
Bu baskı, Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü (UNESCO Enstitüsü) ve Türk Arşivciler Derneği tarafından yürütülmekte olan uluslararası bilimsel proje çerçevesinde yürütülmektedir.
Belgelerin büyük bir kısmı ilk kez yayınlanmıştır.

© Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü, 2012
ISBN 978-9943-357-25-9
© Türk Arşivciler Derneği, 2012

От редакторов

История взаимоотношений между Османским государством и странами Центральной Азии имеет глубокие корни. Эти отношения развивались непрерывно с XIV в. до начала XX-го столетия и охватывали политические, дипломатические, культурные, научные, религиозные сферы.

Будучи одним из могущественных государств средневековья Османская империя в эпоху наивысшего расцвета включала в свой состав обширные территории на трех континентах – Азии, Европе и Африке. Интересы ее простирались далеко за пределы империи и охватывали многие регионы, включая и страны Центральной Азии. Об этом свидетельствуют многочисленные исторические источники.

Военно-политические и дипломатические отношения Османской империи и государств Центральной Азии в XV-XVI столетиях довольно хорошо известны благодаря историческим хроникам и документам той эпохи. Однако более слабоизученными до сих пор остаются взаимоотношения последующего периода, особенно XVIII-начала XX веков. Это связано с несколькими важными историческими обстоятельствами.

Прежде всего, образование в начале XVI столетия Сефевидского государства, которое приняло в качестве официального вероисповедания шиитское направление ислама и тем самым противопоставило себя своим суннитским соседям – Османской империи на западе и государству Шейбанидов на востоке – в значительной степени затруднило контакты и способствовало ослаблению активных связей между Малой и Центральной Азией.

Кроме того, в XVII-XIX веках происходят дальнейший упадок мусульманской цивилизации, активная экспансия европейского колониализма во всем мире, проникновение западного и русского оружия на восток. В это время многие страны мусульманского мира, включая ханства Центральной Азии, попадают в колониальную зависимость от Европы и России. Естественно, в этих обстоятельствах сложно говорить об активных политико-дипломатических и иных отношениях между Османской империей и Центральной Азией.

Тем не менее, как свидетельствуют архивные материалы, связи не были прерваны окончательно, и имеется значительный пласт османских документов, публикация которых по-

зволит историкам по-новому взглянуть и более объективно оценить историю отношений между Османской империей и странами Центральной Азии.

Одну из первых попыток в этом направлении предприняла Дирекция Государственных Архивов при Кабинете Министров Турецкой Республики, которая в 2004 г. издала 76 документов XVI-начала XX вв. из Османского архива в Стамбуле*. В то же время архивы Турции содержат богатейшую коллекцию источников по данной теме, которые ждут своих исследователей.

Именно с этой целью Международный Институт Центральноазиатских исследований (МИЦАИ) и Турецкое Общество Архивистов (ТОА) инициировали совместный проект по вводу в научный оборот около 300 новых османских документов, касающихся отношений Османской империи и Центральной Азии в XVIII-XX веках.

Предполагается осуществление издания в трех томах. Первый том будет освещать политические и дипломатические отношения, второй том будет посвящен вопросам хаджа и религиозных связей, в третьем томе намечается публикация документов разного характера, не вошедших в первые два тома. Публикации будут содержать факсимиле и транслитерацию документов, а также их краткое резюме на русском, английском и современном турецком языках.

Надеемся, что данное издание вызовет интерес не только у профессиональных историков и специалистов, но и у широкого круга читателей, интересующихся историей Востока.

Шаин Мустафаев
Директор МИЦАИ

Мустафа Серин
Вице-президент ТОА

* Belgelerle Osmanlı-Türkistan ilişkileri (XVI-XX. Yüzyıllar). Ankara: 2004.

From editors

The history of relations between the Ottoman state and the Central Asian states has deep roots. These relations developed incessantly from the 14th century to the beginning of the 20th century and covered political, diplomatic, cultural, scientific and religious spheres.

As one of the powerful states of the Middle Ages the Ottoman Empire included at its height vast territories in three continents - Asia, Europe and Africa. Its interests stretched far beyond the borders of the empire across many regions including Central Asia. An eloquent testimony to this is numerous historical sources.

It should be noted that military-political and diplomatic relations between the Ottoman Empire and the Central Asian states in the 15th-16th centuries are well-known due to historical chronicles and documents of the reviewed period. However, poorly explored remain to be relations of subsequent period, especially18th-earlier 20th centuries. This is explained as being due to some historical circumstances.

First of all, the point is about the formation of the Safavid state in the beginning of the 16th century. This state adopted Shia trend of Islam as official religion and thus opposed itself to Sunni neighbors - the Ottoman Empire in the west and the state of Sheybanides in the east; as a consequence, contacts between Minor and Central Asia weakened.

Besides, the 17th-19th centuries saw further decadence in the Moslem civilization, on the one hand, and the active expansion of the European colonialism worldwide, penetration of Western and Russian weapons eastwards, on the other. In the period under consideration many states of the Moslem world, including khanates of the Central Asia became dependent upon Europe and Russia. Under these circumstances no active political and diplomatic relations could have developed between the Ottoman Empire and the Central Asia.

Nevertheless, archival materials are illustrative that relations had not been ruptured completely, so there is a great quantity of Ottoman documents, whose publication will enable researchers to look in a new way and impartially assess the history of relations between the Ottoman Empire and the Central Asian states.

One of the first attempts on this track was made by the

Directorate of State Archives under the Cabinet of Ministers of the Republic of Turkey that issued 76 documents of the 16th- earlier 20th centuries in 2004 from the Ottoman Archives in Istanbul*. Also, the Turkish archives provide the richest collection of sources on the subject to be explored properly.

With that end in view, the International Institute of Central Asian Studies (IICAS) and the Society of Turkish Archivists (STA) initiated a joint project to introduce about 300 new Ottoman documents concerning relations between the Ottoman Empire and the Central Asia in the 18th-20th centuries into scientific circulation.

The publication is going to be issued in three volumes. The first volume will be devoted to political and diplomatic relations; the second volume will deal with Hajj and religious ties; the third volume includes publications of various documents not referred to in the first two volumes. The publications will provide facsimile and transliteration of documents, as well as their brief abstracts in the Russian, English and modern Turkish languages.

Hopefully, the given publication will be of interest not only for professional historians and specialists but broader public that show interest in the history of the Orient as well.

Shahin Mustafayev
Director of IICAS

Mustafa Serin
Vice-President of STA

* Belgelerle Osmanlı-Türkistan ilişkileri (XVI-XX. Yüzyıllar). Ankara: 2004.

EDİTÖRDEN

Osmanlı Devleti ve Orta Asya arasındaki ilişkilerin geçmişi eski çağlara dayanmaktadır. Bu ilişkiler 14. yüzyıldan 20. yüzyıl başlarına kadar politik, diplomatik, kültürel, bilimsel ve dinî alanları kapsayan aralıksız bir gelişme göstermiştir.

Orta Çağ'ın güçlü devletlerinden biri olarak, Osmanlı İmparatorluğu üç kıtada – Asya, Avrupa ve Afrika – çok geniş topraklara hakim olmuştur. Bu duruma sayısız tarihi kaynak tanıklık etmektedir.

15. ve 16. yüzyıllardaki Osmanlı İmparatorluğu ve Orta Asya arasında askeri, politik ve diplomatik ilişkilerinin dönemin tarihi kronikleri ve dokümanlarından dolayı iyi bilindiği belirtilmelidir. Fakat sonraki dönemlerdeki ilişkiler, özellikle 18.-20. yüzyılları kapsayan devir nisbeten az öğrenilmiş kalmakdadır. Bazı tarihi koşullar bu durumun gerekçesi olarak tanımlanmaktadır. Bunlardan ilki 16. yüzyıl başlarında Safevi Devleti'nin tarih sahnesine çıkmasıdır. Bu devlet resmi din olarak İslam'ın Şii eğilimini benimsemiş ve böylece kendisini Sünni komşularının karşısına koymuştur – batı'da Osmanlı İmparatorluğu, doğuda Şeybani devleti – ve sonuç olarak Küçük ve Orta Asya arasındaki ilişkiler zayıflamıştır.

17. ve 19. yüzyıllar arasında bir yandan Müslüman uygarlık duraklamaya başlamış, diğer yandan Batı'da ve Rusya'da, doğuya doğru genişleyen sömürgecilik ve dünyaya hakim olma anlayışı gittikçe artmıştır. Asya'nın merkezinde bulunan hanlıklar dahil olmak üzere Müslüman dünyasında birçok devlet Avrupa'ya ve Rusya'ya bağımlı olarak siyasi varlığını devam ettirmiştir. Bu koşullar altında Osmanlı İmparatorluğu ile Orta Asya devletleri arasında aktif bir politik ve diplomatik ilişki kurulamamıştır. Fakat yine de arşiv belgeleri bize bu ilişkilerin tamamen yok olmadığına dair deliller sunmaktadır. Bu konu ile ilgili olarak Türkiye'de bulunan Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde birçok belge bulunmaktadır. Bu belgelerin yayınlanması, araştırmacılara Osmanlı İmparatorluğu ile Orta Asya arasındaki ilişkilerin anlaşılması açısından yeni bir bakış açısı getirecektir.

Konu ile ilgili olarak ilk çalışmalardan biri, Türkiye'de Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı tarafından yapılmıştır. İstanbul'da bulunan Osmanlı Arşivi'nden 16. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar olan dönemi kapsayan 76 belge 2004

yılında «Belgelerle Osmanlı-Türkistan İlişkileri» adıyla İstanbul'da kitap halinde yayınlanmıştır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, Osmanlı Arşivleri, keşfedilmesi gereken birçok konuyla ilgili zengin belge koleksiyonlarını araştırmacıların hizmetine sunmaktadır.

Konu ile ilgili bilgi ve belgelerin ortaya çıkması amacıyla, Uluslararası Merkezi Asya Araştırmaları Enstitüsü (IICAS) ile Türk Arşivciler Derneği (ARŞİV-DER), 18. ve 20. yüzyıllar arasında Osmanlı Devleti ve Orta Asya arasındaki ilişkileri tanıtan 300 adet belgeyi yayınlamak amacıyla ortak bir proje başlatmıştır.

Proje kapsamında yapılacak yayın, üç cilt olacaktır. İlk cilt politik ve diplomatik ilişkileri içerecektir. İkinci ciltte hac ve dinî bağlar ele alınacak, üçüncü cilt ise ilk iki cildin içermediği belgeleri kapsayan bir kaynak olacaktır. Bu yayınlarda, ilgili arşiv belgelerinin kopyaları ve tercümeleri yer alacak, ayrıca Rusça, İngilizce ve Türkçe belge özetleri bulunacaktır.

Umuyoruz ki, bu yayın sadece profesyonel tarihçilerin ve araştırmacıların değil, Orta Asya tarihi ile ilgilenen herkesin ilgisini çekecektir.

Şahin MUSTAFAYEV
IICAS Başkanı

Mustafa SERİN
Türk Arşivciler Derneği Bşk. Yrd.

ДОКУМЕНТЫ

DOCUMENTS

BELGELER

(1)

Код документа : HAT
Дело/документ N : 1397/56118
Дата : 29 зульхиджа 1204 г.х. (9 сентября 1790 г.)
Августейший указ (хатт-и хюмайун) о невыдаче оружия и сабель пятерым узбекам, прибывшим из Коканда для участия в джихаде в составе османской армии, и выделении им пяти тысяч курушей, которые они просили для покрытия своих расходов.

Document code : HAT
File/document N : 1397/56118
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1204 (9 September 1790)
A decree (hatt-i humayun) on non-delivery of arms and sabers to five Uzbeks who arrived from Kokand to join jihad in the ranks of the Ottoman army, and on provision them with 5,000 kurushes for defraying their expenses.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1397/56118
Tarihi : 29 Zilhicce 1204 (9 Eylül 1790)
Hokand memleketinden Osmanlı Ordusu'da cihada katılmak niyetiyle gönüllü olarak İstanbul'a gelen beş Özbek'e tüfek ve kılıç verilmemesi ancak talep ettikleri gibi ihtiyaçları için bin kuruş verilmesine dair hatt-ı hümayun.

Kâ'immakâm paşa

Tüfenk ve kılıç vermek nasıl olur biraz harclık verilüp gönderesin.

Şevketlü kerâmelü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Memleket-i Hokand'dan cihâd ve gazâ arzusuyla Dersa'âdet'e gelüp esliha ve dâbbe ve harc-ı râhları husûsunda istid'â-yı inâyet eden beş nefer Özbeklere dâ'ir takdîm-i hâk-i pâ-yı şâhâneleri kılınan takrîr-i çâkerânem bâlâsına merkûmların sahîh Özbek idükleri tahkîk olunmak bâbında mübârek hatt-ı hümâyûnları şeref-yâfte-i sudûr olduğuna binâ'en merkûmların hâl ve keyfiyetleri Mehmed Paşa Yokuşu'nda Nakşibendî Şeyhi Seyyid Yahya Efendi dâ'îlerinden su'âl olundukda merkûmların sahîh Özbek olup şâyeste-i inâyet ve i'tibâr kimesneler idüklerin bir kıt'a takrîrleriyle ifâde ve ihbâr etmekle takrîri ma'rûz-ı atebe-i ulyâları kılınmışdır. Manzûr-ı hümâyûnları buyuruldukda fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

Bunları tashîh edin sahîh Özbek midir?

Şevketlü kerâmelü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Özbek tâ'ifesinden memleket-i Kokand'dan beş nefer kimesne mücerred gazâ ve cihâd niyyetiyle sefer-i hümâyûna azîmet ve el-hâletü hâzihi Dersa'âdet'e vâsıl olup ancak memleketleri gâyetle ba'îd olduğundan gelince kadar yanlarında olan akçe ve silâh ve mühimmât-ı seferiyyeleri fürûht ve harc-ı râhlarına sarf ederek Âsitâne-i Aliyye'ye geldiklerin ve bu tarfdan dahi sefer-i hümâyûna varıncayadek iktizâ eden harc-ı râh ve dâbbe

ve silah taraf-ı Devlet-i Aliyye'den inâyet buyurulması bâ-arzuhâl istid'â etdiklerine binâ'en kendüleri dahi istintâk olunup matlûbları cem'an bin guruşla hâsıl olacağını ifâde ve beyân etmeleriyle bir kıt'a defteri ma'rûz-ı atebe-i ulyâları kılınmışdır. Manzûr-ı hümâyûnları buyuruldukda merkûmlar mücerred niyyet-i hâlisa-i gazâ ile o kadar yerden gelüp zâtında şâyeste-i inâyet olmalarıyla meblağ-ı merkûmun i'tâsıyla mesrûriyetleri husûsu karîn-i müsâ'ade-i aliyyeleri buyurulur ise fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerinindir.

HAT. 1397/56118

HAT. 1397

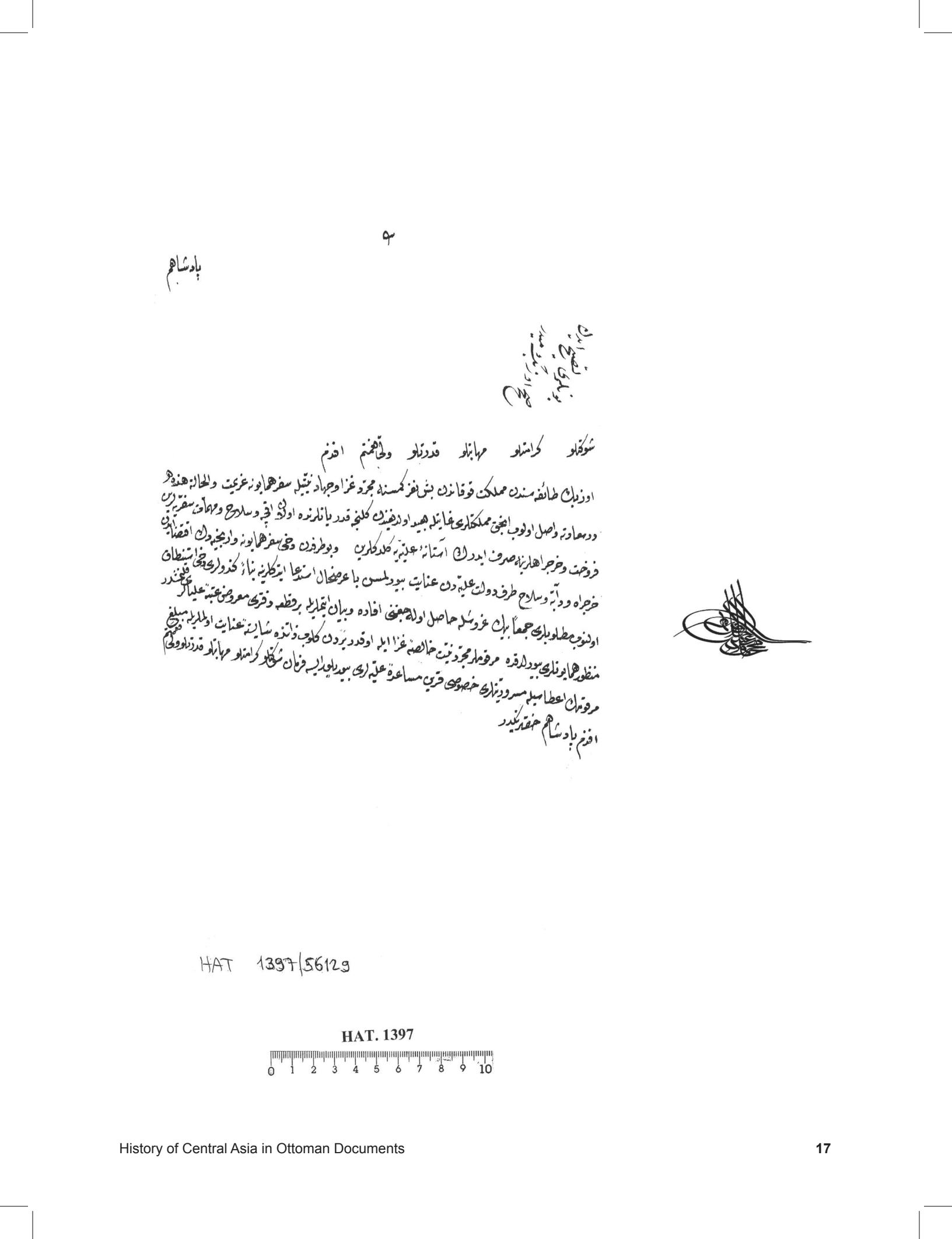
پادشاهم

شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو والاهمتم افخم

اوزبان طائفه سندن مملکت توقاتدن بش نفر کمسنه مجرد غزا وجهاد نیتیله سفرهمایونه عزیمت والحاله هنوز
ودهعاوته واصل اولوب ایچی مملکتلری غایتله بهید اولدیغندن کلنجه قدر یانلرنده اولان اقچه وسلاح ومهماتی سقه‌لرین
دوخت وخرجراهلرینه صرف ایدوب آستانه علیه‌یه کلدکلرین وبوطرفدن وجهی سفرهمایونه واریجه‌دک اقتضاتین
خرجراه ودوآبه وسلاح طرفدولت علیه‌دن عنایت بیورلمسن باعرضحال استدعا ایتکلرینه بناء کذولری وجهی استنطاق قیلنمغله
اولنوب مطالعه‌لری جمعاً بیان غزوسلم حاصل اولدیغی افاده وبیان ایتمکله برقطعه دفتری معروض عتبه علیه‌کلمکله
منظور همایونلری بیورلدقده مرقومار مجرد نیت خالصه غزا ایله اوقدر یردن کلوب واندن سایره عنایت اولمکله مبلغ
مرقومک اعطاسیله مسرودیتلری خصوصی قرین مساعده علیه‌لری بیورلدیکده فرمان شوکتلو کرامتلو مهابتلو قدرتلو والاهمتم
افخم پادشاهم حضرتلرندر

HAT 1397/56129

HAT. 1397

(2)

Код документа : HAT
Дело/документ N : 1398/56206
Дата : 29 зульхиджа 1204 г.х. (9 сентября 1790 г.)
Список военной принадлежности и продуктов, выделенных для Дост Мухаммеда и его товарищей, добровольно прибывших в Стамбул из Коканда для участия в джихаде в составе османской армии.

Document code : HAT
File/document N : 1398/56206
Date : 29 Dhu'l-Hijjah 1204 (9 September 1790)
A list of ammunition and foodstuffs for Dost Mohammad and his companions who arrived in Istanbul from Kokand of their own accord to join jihad in the ranks of the Ottoman army.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1398/56206
Tarihi : 29 Zilhicce 1204 (9 Eylül 1790)
Hokand memleketinden Osmanlı Ordusu'da cihada katılmak niyyetiyle gönüllü olarak İstanbul'a gelen Dost Muhammed'in kendisi ve arkadaşları için talep ettiği mühimmat ve erzakın cins ve miktarını hâvî pusula.

Sefer-i hümâyûna azîmet arzusuyla memleket-i Hokand'dan gelen Dost Muhammed kullarının matlûbâtı.

Kendüsüne ve dört nefer refîklerine esb 5 re's	Tüfenk a'lâ 3 aded	Kendüsüne ve rüfekâsına kılıç 5 aded	Ordu-yı hümâyûna varınca esnâ-yı râhda zahîreleri verilmesi

سفرها بونه رغبت ایدوب سبیله مملکت قوقاندن کلوب دوست محمد قوللرینه مصاحبات

کندوسنه ودخترلر دشقلرینه کلب اناس ٥

تفنکلی اعلا عدد ٣

کندوسنه وقماشنه عدد ٥

اردوی همایونه وارنجه اتباعلرنده فخیره ایچون جلبی

HAT. 1398/56206

HAT. 1398

(3)

Код документа : HAT
Дело/документ N : 1418/57993-A
Дата : 13 сафара 1242 г.х. (16 сентября 1826 г.)
Документ, извещающий о вручении османскому султану доставленного посланником Мирза Мухаммедом Фазилем письма правителя Бухары, в котором выражается его верность и дружеское отношение к османскому султану и сообщается, что в Бухаре в Соборной мечети (Джами-и кебире) во время пятничного намаза мусульманская община продолжает молиться султану.

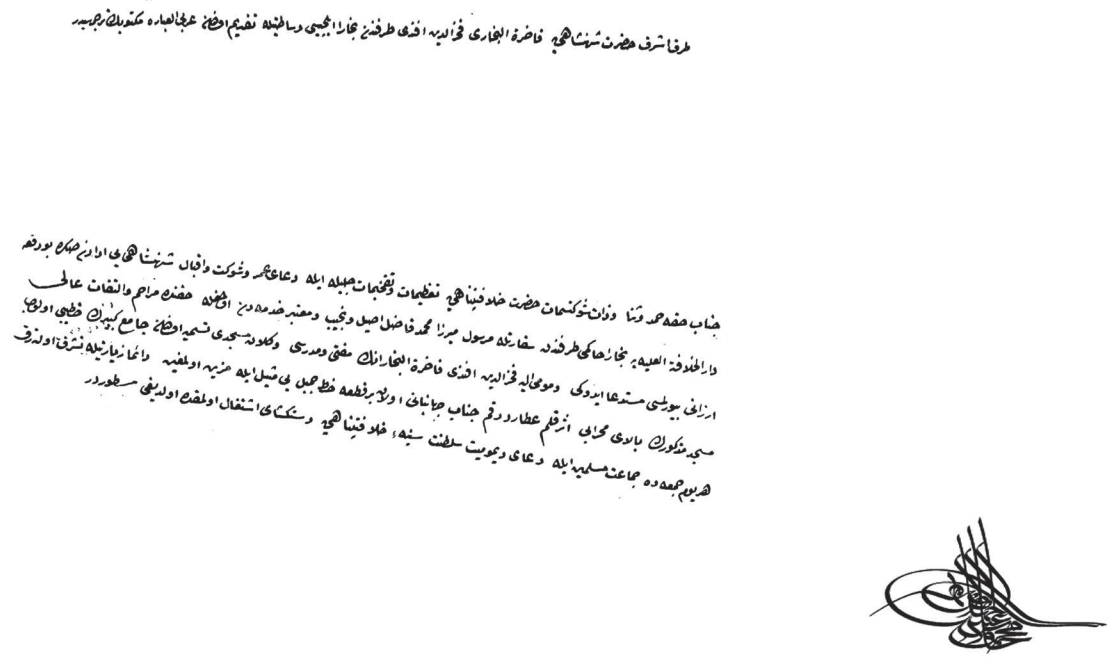
Document code : HAT
File/document N : 1418/57993-A
Date : 13 Safar 1242 (16 September 1826)
A document that informs about the delivery by envoy Mirza Mohammad Fazil of a letter from the Bukhara ruler to the Ottoman Sultan. The letter expresses loyalty and friendliness to the Ottoman Sultan as saying that the Moslem community goes on offering prayers to the Sultan in Bukhara during Friday namaz at the Great Mosque (Jami-I kebir).

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1418/57993-A
Tarihi : 13 Safer 1242 (16 Eylül 1826)
Buhara hakiminin Osmanlı padişahına bağlılığını ve dostluğunu bildiren mektubunu Buhara'dan gönderilen Elçi Mirza Muhammed Fazıl'ın padişaha takdîm ettiği; Buhara'da Cami-i Kebir'de her Cuma namaz kılınarak müslüman cemaatin padişaha dua etmeye devam ettiğinin arz edildiği.

Taraf-ı şeref-i hazret-i şehen-şâhîye fâhiru'l-Buhârî Fahreddin Efendi tarafından Buhara elçisi vesâtatıyla takdîm olunan Arabiyyü'l-ibâre mektûbun tercümesidir.

Cenâb-ı Hakk'a hamd ü senâ ve zât-ı şevket-simât-ı hazret-i Hilâfet-penâhîye ta'zîmât-ı celîle ile du'â-yı ömr ü şevket ve ikbâl-i şehen-şâhîyi edâdan sonra bu def'a Dâru'l-hilâfeti'l-aliyye'ye Buhara hâkimi tarafından sefâretle mersûl Mirza Muhammed asîl ve necîb ve mu'teber hademeden olmağla hakkında merâhim ve iltifât-ı âlî erzânî buyurulması müsted'â idüği ve mûmâ-ileyh Fahreddin Efendi fâhiretü'l-Buhara'nın müftî ve müderrisi ve Gelen Mescidi tesmiye olunan Câmi'-i Kebîr'in hatîbi olup mescid-i mezkûrun bâlâ-yı mihrâbı eser-i kalem-i atâr ve rakam-ı cenâb-ı cihân-bânî olan bir kıt'a hatt-ı cemîl-i bî-misîl ile müzeyyen olmağın dâ'imâ ziyâretle teşerrüf olunarak her yevm Cum'a'da cemâ'at-i müslimîn ile du'â-yı deymûmiyet-i Saltanat-ı Seniyye-i Hilâfet-penâhîye dest-güşâ-yı iştigâl olmakda olduğu mastûrdur.

HAT 1418/57993-A

HAT. 1418

(4)

Код документа : HAT
Дело/документ N : 1418/57993-C
Дата : 13 сафара 1242 г.х. (16 сентября 1826 г.)
Нота бухарского посланника Мирза Мухаммеда Фазиля, врученная правительству Османской империи, в которой сообщается, что в течение последних пяти лет из-за смуты в Бухарском ханстве и восстаний в Ташкенте, Коканде, Хорезме и Кыпчаке связи с Османской империей были прерваны, и только после подавления этих восстаний появилась возможность установления нормальных отношений, а также выражаются чувства верности и дружбы в отношении Османской империи и готовность следовать в одном русле.

Document code : HAT
File/document N : 1418/57993-C
Date : 13 Safar 1242 (16 September 1826)
A note of Bukhara envoy Mirza Muhammad Fazil is handed over to the Government of the Ottoman Empire which says that relations with the Ottoman Empire have been broken off within 5 years because of disorders in the Bukhara khanate and mutinies in Tashkent, Kokand, Khorezm and Kypchak. Suppression of these revolts made it possible to establish normal relations and give assurances of loyalty and friendliness to the Ottoman Empire, as well as preparedness to follow its path.

Belge Kodu : HAT
Dosya Gömlek No : 1418/57993-C
Tarihi : 13 Safer 1242 (16 Eylül 1826)
Buhara'da beş senedir karışıklıklar olduğu; Taşkend, Hokand, Harezm ve Kıbçak bölgelerinde isyanlar olduğu ve bu isyanların ancak bastırıldığından Osmanlı Devleti ile haberleşilemediği, isyanların sona erdirilmesi ile şimdi Buhara yönetiminin Osmanlı Devleti ile iyi ilişkiler kurmak istediği ve Osmanlı Devleti'nin emrine amade olduğu, bağlılık ve dostluğunu göstermek niyetinde olduğuna dair Buhara'dan gelen Elçi Mirza Muhammed Fazıl'ın Bâb-ı Âlîye takdîm ettiği takriri.

Buhara Elçisi Mirza Muhammed Fazıl'ın Bâb-ı Âlî'ye takdîm eylediği Farisiyyü'l-ibâre takrîrinin tercümesidir.

Fî 13 S. sene [1]242 [16 Eylül 1826]

Hazret-i halîfe-i rûy-ı zemîn halledet-mülkühû ve saltanatihî ilâ-yevmi'd-dîn hazretlerinin Buhara şâhı ve sâ'ir bi'l-cümle iklîm-i Turan ve Türkistan'da olan du'â-gûyân ehl-i İslâm bende-i halka-i bi-gûşi olduklarımızdan bundan mukaddem eşkiyâ-yı Rum'un isyânı ve ba'zı taraflardan ba'zı düşman ta'arruzu işidildikde sûn-i(?) ve ma'nevî ne gûnâ emr u irâde zuhûr eder ise ol vechile vâcibe-i fermân-berî ve ubûdiyeti icrâya muntazır olunmuş ise de ba'zı mevâni' zuhûruyla mükâtebe ve muhâbere munkatı' olup bâ-husûs beş seneden berü Buhara tarafında dahi ihtilâl peydâ ve havza-i hükûmetde kâ'in memleket-i Taşkend ve Hokand ve Harezm ve hıttâ-yı Kıbcak nâm cemâ'at-i külliye ısyân ederek fe-li'llâhi'l-hamd cümlesi te'dîb ve gûş-mâl olunup el-hâletü hâzihi memâlik-i Turan zemîn-i yekdil ve yekcihet ve da'avât-ı hazret-i Hilâfet-

penâhîye müdâvemet üzre olduklarından ne nev‘ hizmet emr u fermân buyurulur ise te’diyesini vâcibe-i zimmet bilerek yerine getüreceğimize mebnî bu bende-i cansiperî bâ-pûs-ı hazret-i şehen-şâhî içün sefâretle ser-efrâz ve irsâl eylediler ve cânib-i Buhara’dan Dersa‘âdet’e ya Rusya veya İran diyârlarından gelmekden gayri tarîk olmadığına ve bunlar zâhirde dost iseler de düşman-ı dîn olduklarına mebnî şâh-ı müşârun-ileyhin nâmesinde Hacc-ı Şerîf’e azîmetim muharrer olub ancak lisânen takrîr-i fakîrâneme havâle etmeleriyle eğer taraf-ı Devlet-i Aliyye’den bir hizmet emr buyurulur ise yine Buhara’ya âzim olup hizmet-i fermûdeyi takdîm ve îfâ ederim deyü muharrer ve mastûrdur.

HAT 1418/57993-C

HAT. 1418

(5)

Код документа : Cevdet Hariciye
Дело/документ N : 6424
Дата : 4 мухаррама 1255 г.х. (20 марта 1839 г.)
Распоряжение о выделении из Государственной казны месячного вознаграждения Мухаммеду эфенди и сопровождающим его лицам, прибывшему в Стамбул из Коканда в качестве посланника и проживающего в резиденции Хашим аги.

Document code : Cevdet Hariciye
File/document N : 6424
Date : 4 Muharram 1255 (20 March 1839)
A decree on allocation of a monthly remuneration from the state treasury to Mohammad effendi and accompanying persons. Note that Mohammad effendi arrived in Istanbul from Kokand as an envoy and resided at Hashim aga.

Belge Kodu : Cevdet Hariciye
Dosya Gömlek No : 6424
Tarihi : 4 Muharrem 1255 (20 Mart 1839)
Sefir olarak Hokand'dan İstanbul'a gelip Haşim Ağa'nın konağında misafir edilen Muhammed Efendi ile maiyyetinin bir aylık tayinat bedelinin Hazine-i Amire'den ödenmesi.

Berây-ı bahâ-i ta'yînât-ı Muhammed Efendi ve teb'a-i mûmâ-ileyh bâ-sefâret an cânib-i Hokand be-Âsitâne-i Sa'âdet vürûd ve be hâne-i Haşim Ağa müsâfereten ikâmet ve ta'yînât vâcib an gurre-i Z. sene 1254 ilâ gâye-i şehr-i mezbûr sene-i mezkûre be-cihet-i ağa-yı mûmâ-ileyh mübâya'a ve sarf-eş ve berây-ı bahâ-eş in kadar meblağ an cânib-i Hazîne-i Âmire i'tâ-eş sûret-dâde fermûde ber-mûceb-i memhûr takrîr ağa-yı mûmâ-ileyh ve merbût defter-i müfredât ve derkenâr ve fermân-ı sâmî-i hazret-i mükerrem hân paşa.

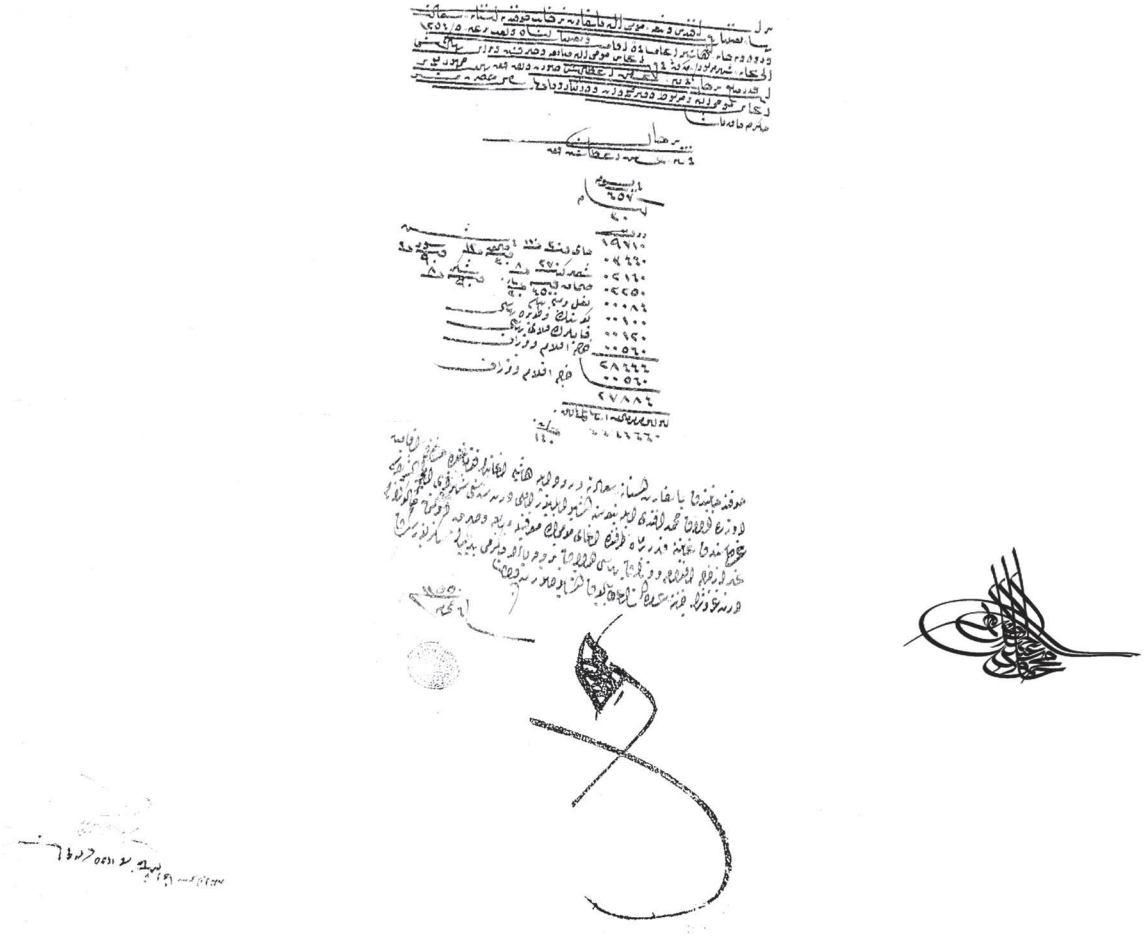
An cânib-i Hazîne-i Âmire i'tâ-şüd	
Fî yevm: 657,5 Eyyâm: 30	
	Guruş
	19710
Çay, 20 kıyye, fî 110, fî şehr katık 30 kıyye, fî 12 Süd 90 kıyye, fî 2 Şeker 90 kıyye fî 8	3460
Şa'îr 270 keyl, fî 8	2160
Saman 4500 kıyye fî 20 para	2250
Na'l ve meç bahâsı	84
Köstek ve torba bahâsı	100
Kabların kalay bahâsı	120
Harc-ı aklâm ve vezzân	560
	28444
Harc-ı aklâm ve vezzân	560
	27884 guruş, 160 para

Hokand cânibinden bâ-sefâret Âsitâne-i Sa‘âdet'e vürûd ile Haşim Ağa'nın konağında müsâfereten ikâmet üzre olan Muhammed Efendi ile teb‘asına işbu iki yüz elli dört senesi şehr-i Zi'l-hicceti'ş-şerîfesi gurresinden gâyetine kadar bir mâh zarfında ağa-yı mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle mübâya‘a ve sarf olunmuş me’kûlâtın gayr-i ez harc-ı aklâm ve vezzân bahâsı olarak ber-vech-i bâlâ yirmi yedi bin sekiz yüz seksen dört guruşun Hazîne-i Âmire'den i‘tâsiyçün işbu sûret verildi.

Fî 4 Muharrem sene 1255

Ahmed İzzet

(6)

Код документа : I. HR
Дело/документ N : 6/282
Дата : 21 джумада аль-ахыра 1256 г.х. (20 августа 1840 г.)
Распоряжение о выдаче денежного вознаграждения в размере 10 тысяч курушей Хаджи Мухаммед Курбану, прибывшему в Стамбул вместе с семьей из Коканда с намерением отправится в хадж.

Document code : I. HR
File/document N : 6/282
Date : 21 Jumada al-thani 1256 (20 August 1840)
A decree on delivery of 10,000 kurushes as remuneration sum to Haji Mohammad Kurban who arrived in Istanbul from Kokand together with his family with intent to go on Hajj.

Belge Kodu : İ. HR
Dosya Gömlek No : 6/282
Tarihi : 21 Cemaziyelahir 1256 (20 Ağustos 1840)
Daha önce İstanbul'a gelmiş olan Hokandlı Hacı Muhammed Kurban'ın evladları ve cariyesiyle hacca gideceğinden kendisine on bin kuruş atiyye verilmesi.

Devletlü inâyetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am efendim sultânım hazretleri sağ olsun.

Arzuhâl-i abd-i dâ'îleridir ki: Bundan yirmi sekiz sene mukaddem merhûm cennet-mekân efendimizin hilâfetlerinde memleketemiz olan Hokand cânibinden bu tarafa pâdişâhımız bize kendi elçilik ile göndermiş ise de bu tarafda bendenize i'tibâr eylemediler zîrâ bendenizin geldiğim esnâlarında bizim pâdişâhımızın şöhretini bilmezler idi ve ba'dehû cânib-i mezkûrdan diğer elçi gönderilüp ve mûmâ-ileyh elçiye güzelce ri'âyet olunup ve cennet-mekân efendimiz ol vakt cevâblarında buyurmuşlar ki "bundan akdem gelen elçiye yazık oldu" nutk-ı şâhâneleri oldu yine bendeniz bu cevâb-ı mülûkâneyi avdetde İstanbul'a uğrayasın ve bir mikdâr kitâblar dahi sipâriş eylediler ve'l-hâsıl bu abd-i kemîneleri (…) memleketimizden ol niyyet ile çıkdım ki mahdûmlarım olan kölelerinizi efendimize hediye getürüp şimdi cennet-mekân dâr-ı bekâya rıhlet etdi ise Rabbimiz te'âlâ habîbi hürmetine şevketlü efendimizi tûl-i ömrile mu'ammer eyleye âmîn. Pederlerinin her husûsda (…) niyâz-ı bendegânem budur ki hazret-i Sadâret-penâhîleri tarafından bendenize mahdûmlarım olan üç nefer abd-i memlûklarını ve bir nefer câriye ile bu tarafda bir mekânda yerleşdirüp ba'dehû yanımızda olan beş altı nefer kimesne Hicâz tarafına gidecek olduğumuzdan anları sefîne ile irsâl ve bu abd-i âcizleri dahi birkaç nefer teb'alarımız ile cânib-i Hokand'a gitmek üzre Samsun İskelesi'ne azîmetimize ruhsat-ı aliyyeleri erzân buyurulmak bâbında ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende el-Hâcc Muhammed Mir Kurban

***

Seniyyü'l-himemâ kerîmü'ş-şiyemâ devletlü inâyetlü âtıfetlü übbehetlü efendim hazretleri.

Hokand ahâlîsinden olup mukaddemce Dersa'âdet'e vürûd etmiş olan Hacı Muhammed Kurban dâ'îleri Haşim Ağa bendelerine müsâfir verilerek sâye-i şevket-vâye-i hazret-i şâhânede hakkında merâsim-i mihmân-nüvâzî icrâ olunmuş ise de mûmâ-ileyh dâ'îleri bu def'a yine vilâyeti cânibine azîmete niyyet eylemiş olduğundan hakkında eltâf-ı seniyye-i şâhâne erzân ve yanında bulunan çend nefer teb'ası dahi Hacc-ı Şerîf'e gideceğinden i'zâmları husûsuna dahi inâyet-i aliyye şâyân buyurulmasını mûmâ-ileyh dâ'îleri bâ-arzuhâl niyâz ve istid'â etmiş olduğundan arzuhâl-i mezkûr manzûr-ı mekârim-mevfûr-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurulmak üzre irsâl-i savb-ı vâlâları kılınmış olup sâye-i inâyet-vâye-i mülûkânede mûmâ-ileyhin Hacc-ı Şerîf'e i'zâmını iltimâs eylediği adamlarının sa'âdetlü gümrükçü beyefendi bendeleri ma'rifetiyle münâsib sefîne istîcâr ve navulları dahi verilerek irsâl ve tesyâr olunması ve kendüsi dahi ahâlî-i merkûmenin mu'teberânından olduğuna ve asr-ı sâbıkda dahi bir kere sefâret ile geldiğini ifâde ve beyân eylemiş idüğine binâ'en hakkında levâzım-ı taltîf ve inâyetin icrâsı şân-ı mekârim-nişân-ı mülûkâne iktizâsından olarak mûmâ-ileyhe dahi on bin guruş atiyye-i seniyye ihsân buyurulması münâsib gibi mütâla'a olunmuş ve arzuhâl-i mezkûrda iş'âr eylediği üç nefer evlâdıyla bir nefer câriyesinin bu tarafda kalmaları sefâletlerini mûceb olacağından anları dahi beraber götürmek üzre mûmâ-ileyh Haşim Ağa bendelerine ifâde ve tenbîh kılınmış olmağla ol bâbda ne vechile irâde-i ihsân-âde-i hazret-i şehen-şâhî müte'allık buyurulur ise iş'ârı menût-ı himem-i behiyyeleridir efendim.

M

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Esâbi'-zîb-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiyeleriyle arzuhâl-i mezkûr mübâret hâk-i pâ-yı tûtyâsâ-yı hazret-i mülûkâneye arz ve takdîm ile manzûr-ı inâyet-mevfûr-ı cenâb-ı cihân-dârî buyurulmuş ve iş'âr-ı âlî-i âsafîleri vechile mûmâ-ileyhin Hacc-ı Şerîf'e i'zâmını iltimâs eylediği adamlarının mîr-i müşârun-ileyh bendeleri ma'rifetiyle bir münâsib sefîne istîcâr ve navulları dahi verilerek irsâl ve tesyâr olunması ve kendüsüne dahi on bin guruş atiyye-i seniyye-i mülûkâne i'tâ kılınması husûsları inâyet-efzâ-yı sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i şâhâne muktezâsından bulunmuş olmağla emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

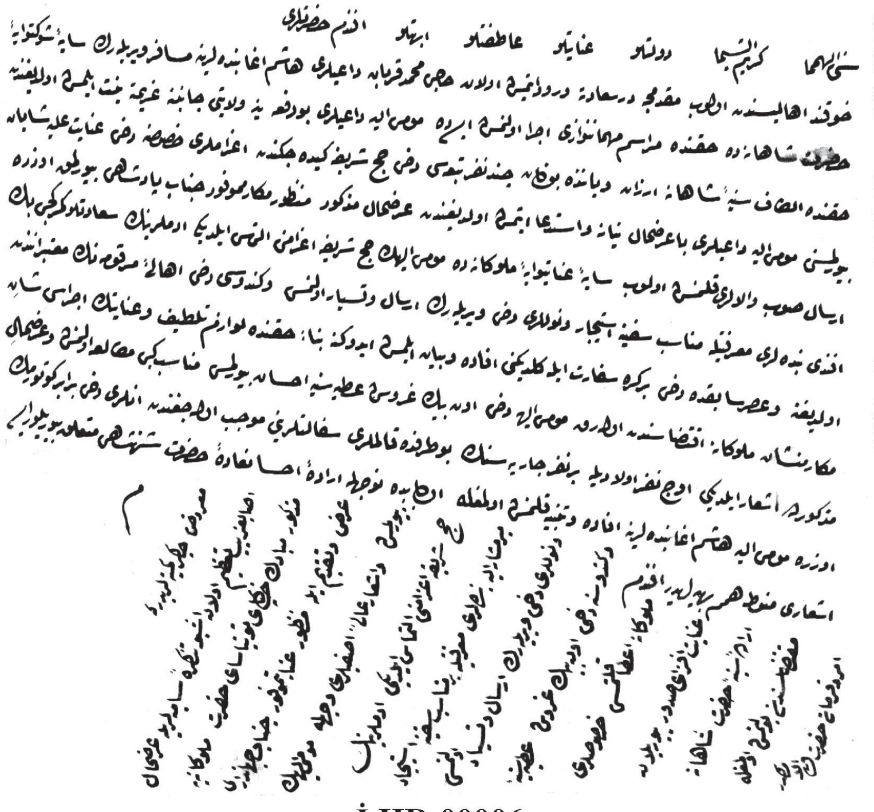
Fî 21 C. sene [12]56 [20 Ağustos 1840]

İ.HR 6/282.

İ.HR.00006

I.HR 6/282

İ.HR.00006

(7)

Код документа : I. DH
Дело/документ N : 115/5839
Дата : 18 мухаррама 1262 г.х. (16 января 1846 г.)
Распоряжение о повторном назначении бывшего преподавателя персидского языка Медицинского училища Рахмет эфенди из Бухары на прежнюю должность с зарплатой в 250 курушей.

Document code : I. DH
File/document N : 115/5839
Date : 18 Muharram 1262 (16 January, 1846)
A decree on re-appointment of Rahmat effendi, former teacher of the Persian language from Bukhara, to his previous post with a salary of 250 kurushes.

Belge Kodu : İ. DH
Dosya Gömlek No : 115/5839
Tarihi : 18 Muharrem 1262 (16 Ocak 1846)
Daha önce Mekteb-i Fünun Tıbbiye Farisi Hocalığı görevinde bulunmuş olan Buharalı Rahmet Efendi'nin iki yüz elli kuruş maaşla tekrar aynı göreve tayin edildiği.

Seniyyü'l-himemâ devletlü inâyetlü atûfetlü efendim hazretleri;

Ma'lûm-ı âlîleri buyurulduğu üzre Buharalı Rahmet Efendi Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şâhâne'de çend sene Fârisî hocalığı ile ve bir müddet dahi hâfız-ı kütüb ta'yîniyle hizmetde bulunduğu hâlde mu'ahharan bilâ-ma'âş ihrâc olunmuş ve bir tarafdan medâr-ı ma'âşı olmamasıyla idârece ıztırâba dûçâr ve hayli deyne giriftâr olmuş olduğundan yine hizmet-i mezkûreye veyâhûd âhar bir işe me'mûr buyurularak mesrûriyeti husûsuna müsâ'ade-i merâhim-âde-i hazret-i şâhâne erzân buyurulmasını mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i mülûkâneye arzuhâl takdîmiyle niyâz ve istid'â etmiş ve keyfiyet seretibbâ-yı hazret-i şehriyârî izzetlü efendiye lede'l-havâle mûmâ-ileyh fi'l-hakîka mukaddem şehriye üçyüz guruş ve yevmiye üç nefer ta'yîniyle sâlifü'l-beyân Mekteb-i Tıbbiye'ye mücerred Fârisî hocalığı içün celb olunarak sonraları dahi hâfız-ı kütüb ta'yîn kılınup biraz vakit mürûrunda semâhatlü Abdülhak Efendi hazretleri cânibinden hasbe'l-îcâb ihrâc birle yerine ol mikdâr ma'âş ve ta'yînât ile İbrahim Efendi nâmında âharı alınmış ve mûmâ-ileyh Rahmet Efendi ulemâdan ve efkar-ı fukarâdan olarak şâyeste-i merhamet ve şefkat-i seniyye bulunmuş olduğundan ve mekteb-i mezkûrda mevcûd kütüb Fransızca olarak hâfız-ı kütübe muhtâc olmadığına binâ'en zikr olunan hâfız-ı kütüblük me'mûriyetinden sarf-ı nazar kılınarak şehriye iki yüz elli veyâ üçyüz guruş müceddeden ma'âş ve yevmiye iki nefer ta'yînâtı tahsîsiyle efendi-i mûmâ-ileyhin mektebce eşedd-i lüzûmu olan Fârisî hocalığına me'mûriyeti re'ye menût idüği i'lâm olunmuş olmağla ol bâbda ne vechile irâde-i merhamet-âde-i hazret-i şehen-şâhî müte'allık ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre tesviye-i iktizâsına ibtidâr olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

M.

Ma‘rûz-ı çâker-i musâdefet-küsterleridir ki;

Hâme-pîrâ-yı tevkîr olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleri manzûr-ı ma‘âlî-mevfûr-ı hazret-i pâdişâhî buyurulmuş ve mezkûr hâfız-ı kütüblük me’mûriyetinden sarf-ı nazarla şehriye iki yüz elli guruş müceddeden ma‘âş ve ol mikdâr ta‘yînât tahsîsiyle efendi-i mûmâ-ileyhin Fârisî hocalığına me’mûriyeti şeref-rîz-i sunûh ve sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı cihân-bânî iktizâ-yı âlîsinden bulunmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 18 Muharrem [12]62 [16 Ocak 1846]

OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI©

İ.DH .00115

(8)

Код документа : A. MKT.
Дело/документ N : 134/38
Дата : 12 раджаба 1255 г.х. (14 июня 1848 г.)
Распоряжение об осуждении Артина (Артюна) за убийство бухарского дервиша Хаджи Ибрагима в квартале Кюречайы города Кастамону на принудительные работы сроком на шесть лет с условием внесения суммы в качестве кровных (платы за кровь), вместо меры наказания в виде смертной казни.

Document code : A. MKT.
File/document N : 134/38
Date : 12 Rajab 1255 (14 June 1848)
A decree on conviction of Artin (Artyun) for murdering Bukhara dervish Haji Ibragim in the quarter Kyurechayi, town of Kastamonu. He was sentenced to hard labor for a term of 6 years, provided he would pay an appropriate sum as blood payment in lieu of death penalty.

Belge Kodu : A. MKT.
Dosya Gömlek No : 134/38
Tarihi : 12 Receb 1264 (14 Haziran 1848)
Buharalı Seyyah Derviş Hacı İbrahim'i Kastamonu'nun Küreçayı mahallinde öldüren Artin'in kısasından vazgeçilip diyet ödemek üzere altı sene kürek cezasına çarptırıldığı.

Kavvâsbaşı'ya verildi

Küreçayı mahalde maktûlen vefât eden seyyâhînden Buharalı Derviş Hacı İbrahim'in zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayup da'avâtı taraf-ı Saltanat-ı Seniyye'ye râci' olduğundan Kastamonu Mal Müdîri hâsım ta'yîn olunarak kâtili olan Artin ile icrâ-yı murâfa'alarına dâ'ir gönderilen tahrîrâtın vusûlüyle müdîr-i mûmâ-ileyh kâtil-i mersûm ile terâfu' olundukda maktûl-i merkûmun üzerinde akçe var zannıyla külünk ile bi-gayri hakkın amden darb ve katl eylediği mersûmun ikrâr u i'tirâfıyla sâbit ve fazâhatına hükm-i şer'î lâhık olduğu ifâdesine dâ'ir Kastamonu vâlîsi atûfetlü paşa hazretleri tarafından tevârüd eden tahrîrât ile mazbata ve i'lâm Meclis-i Vâlâ'ya verilüp müfâd-ı i'lâma nazaran maktûl-i mezbûru mersûmun mûcib-i kısâs olan katl ile katl eylediği ikrârıyla sâbit olduğundan ve maktûl-i mezbûrun vâris-i ma'rûfu olmadığından mersûmun ber-nehc-i şer'î icrâ-yı kısâs veyahud kâtil-i mesfûrdan rızâsıyla cânib-i Beytü'l-mâl içün diyet alınması lâzım geleceği cânib-i Fetvâhâne'den zahr-ı i'lâm-ı mezkûra tahrîr ve imlâ kılınup siyâk-ı iş'âra göre mersûmun madde-i katle amden ictisârı ikrârıyla sâbit olmuş ve bu makûle kâtilden rızâsıyla cânib-i Beytü'l-mâl içün diyet ahz mesbûk bulunmuş olduğundan Kânûn-ı Cezâ ahkâmı îcâbınca mersûmun mahall-i mahbûsiyeti târîhinden i'tibâren altı sene müddet ücret-i câriye ile kürekde bi'l-istihdâm keyfiyetin mikdârı kendisine i'tâ ve mâ'adâsının diyet-i mezkûreye mahsûben ahz ve istîfâ olunmak üzre bu tarafa celbi tensîb olunmuş ve bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne dahi ol merkezde şeref-sudûr buyurularak mûcebince îcâb-ı hâl vâlî-i

müşârun-ileyh hazretleriyle Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne beyân ve iş'âr kılınmış olmağın vürûdunda ol vechile mersûm müddet-i mezkûre içün vaz'-ı kürek olunmak bâbında fermân-ı âlî.

Mâliye nâzırı paşa hazretlerine: Zât-ı vâlâları dahi diyet-i mezkûrun hazînece tesviyesiyle îcâbının icrâsı husûsuna himmet buyuralar deyü fermân-ı âlî.

(9)

Код документа : A. MKT.
Дело/документ N : 141/23
Дата : 22 шабана 1264 г.х. (24 июля 1848 г.)
Распоряжение, предписывающее ввиду невозможности вынесения решения об освобождении от воинской службы из центра, рассмотреть на месте путем жеребьевки вопрос об освобождении от воинской службы старшего сына проживающего ныне в Бурдуре бухарца Хаджи Ахмеда эфенди в связи с его обращением о недостаточности средств к существованию.

Код документа : A. MKT.
File/document N : 141/23
Date : 22 Sha'aban 1264 (24 July 1848)
Owing to the fact that it is impossible to pass a decision on dispensing a person from military service by the center, an order prescribes to consider on the spot, through casting lots, a question of an elder son of Haji Ahmad effendi, former resident of Bukhara, now residing in Burdur, being dispensed from military service for lack of money to earn his daily living.

Belge Kodu : A. MKT.
Dosya Gömlek No : 141/23
Tarihi : 22 Şaban 1264 (24 Temmuz 1848)
Buhara ahalisinden olup, Burdur'da ikamet eden Hacı Ahmed Efendi'nin geçim sıkıntısı çektiğinden büyük oğlunun askerden muaf tutulması talebi üzerine yapılan incelemede merkezden böyle bir muafiyetin onaylanamayacağından mahallinde kura meclisinde incelenerek karar verilmesi.

Devletlü atûfetlü efendim hazretleri;

Buhara ahâlîsinden ve Tarîkat-i Aliyye-i Nakşiye'den Hacı Ahmed Efendi oğlu askere taleb olunmakda olduğu ve bu keyfiyet kendisine gadri mûcib göründüğü beyânıyla mu'âfiyetini hâvî bir kıt'a emirnâme-i sâmî tastîrini bâ-arzuhâl istid'â etmiş ve manzûr-ı Seraskerîleri buyurulmak üzre arzuhâl-i mezkûr leffen gönderilmiş olmağla ol bâbda irâde efendimindir.

Fî 9 Ş. sene [12]64

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneledir ki;

Resîde-i dest-i tekrîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleri me'âl-i vâlâsı rehîn-i îkân-ı çâkeri ve arzuhâl-i mezkûr mü'eddâsı dahi ma'lûm-ı âcizî olarak keyfiyet Dâr-ı Şûrâ-yı Askerî'ye lede'l-havâle Memâlik-i Mahrûse-i Şâhâne ahâlîsinden ve esnân erbâbından olarak hizmet-i askeriyeden mu'âf ve müstesnâ olanlar kimler olduğu Kur'a Nizâmnâmesi'nden mukayyed ve mastûr ve efendi-i mûmâ-ileyh dâ'îlerinin oğlu dahi şâyân-ı mu'âfiyet olup olmadığı mahallinde akd olunacak kur'a meclisi ma'rifetiyle bi't-tahkîk tebeyyün edeceği emr-i gayr-i mestûr olduğuna ve mu'âfiyeti hâvî tahrîrât i'tâsı nizâm-ı âlî-i mezkûra mugâyir düşeceğine binâ'en ol vechile keyfiyet kendisine beyân buyurulması lâzım geleceği ifâde olunmuş ve mezkûr arzuhâl

hâk-i pâ-yi âlî-i vekâlet-penâhîlerine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 22 Ş. sene [12]64

Ma‘rûz-ı kemter-i kemîneleridir ki;

Bu kulları Buhara-yı Şerîf ahâlîsinden Nahşibendî fukarâlarından olup bi-hasebi’l-kader Eyâlet-i Anadolu’da Boldur nâm beldede iskân ve orada te’ehhül edüp üç erkek ve üç kız evlâdım dünyaya gelüp sâye-i seniyyede büyücek oğlum bu ihtiyâr bî-kes kullarını ve yetimlerimi idâre ederken usûl-i nizâmiye büyük oğlumu asâkir-i nizâma ilhâk etmek istiyorlar Mevlâ şevketlü efendimize ve siz efendimize ömürler versün yekûn evlâdım pâdişâh uğruna fedâ olsun ve lâkin kulları ihtiyâr oldum çocuklarımın bir tarafdan ma‘âşları yokdur ancak büyücek oğlumun eline bakıyoruz ve hem dahi ma‘lûm-ı âsafâneleridir nice ehl-i Buhara taht-ı cenâh-ı pâdişâhîde vergiden ve askerden mu‘âf olmuş olduğumuzdan kulları dahi arzulayup hâk-i pâya geldim hemşehrilerim kulları misillü bu kullarına dahi müsâ‘ade-i seniyyeleri mebzûl ve usûlünce yed-i çâkerâneme bir kıt‘a emr-i sâmî i‘tâsı niyâzında ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Bende Buharalı Hacı Ahmed kulları

(10)

Код документа : HR. MKT.
Дело/документ N : 24/50
Дата : 24 раби аль-ахыра 1265 г.х. (19 марта 1849 г.)
Разрешение на временный отъезд преподавателя персидского языка Медицинского училища Хаджи Ахмед Рахмета из Коканда на родину с условием исполнения его обязанностей по совместительству студентом того же училища Джевдетом эфенди.

Document code : HR. MKT.
File/document N : 24/50
Date : 24 Rabi'al-thani 1265 (19 March 1849)
An exit permit for Haji Ahmad Rahmat, a teacher of Persian at the medical college, to leave Kokand for his motherland, provided Jevdet effendi, a student of the same college, will discharge his duties pluralistically.

Belge Kodu : HR. MKT.
Dosya Gömlek No : 24/50
Tarihi : 24 Rebiulahir 1265 (19 Mart 1849)
Tıbbiye Mektebi'nde Farsça öğretmenliği yapmakta olan Hokandlı Hacı Ahmed Rahmet'in geçici olarak memleketine gitmesi için yerine Tıbbiye Öğrencisi Cevdet Efendi'nin vekalet etmesi şartıyla izin verildiği.

Semâhatlü efendim hazretleri;

Hokand ahâlîsinden olup müddet-i medîdeden berü Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne'de Fârisî hocalığı etmekde bulunan Hacı Rahmet Efendi'nin yerine bir vekîl ta'yîn ederek memleketi cânibine muvakkaten azîmetine ruhsat i'tâsı ve kendüsüne rütbe-i râbi'adan nişân-ı âlî verilmesi iltimâsına dâ'ir Hokand sefîri tarafından takdîm olunan bir kıt'a takrîr manzûr-ı vâlâ-yı semîhâneleri buyurulmak içün leffen takdîm kılındı nişân-ı âlî i'tâsı nizâmına mugâyir olduğundan ona cevâb verilür ise de mûmâ-ileyhin ol vechile yerine birini tevkîl ederek muvakkaten memleketine azîmeti re'y ve ruhsat-ı aliyyelerine menût mevâddan olduğundan ol bâbda ne denilmek tensîb buyurulur ise savb-ı âcizâneme iş'ârı bâbında irâde efendimindir.

Fî 24 R. sene [12]65

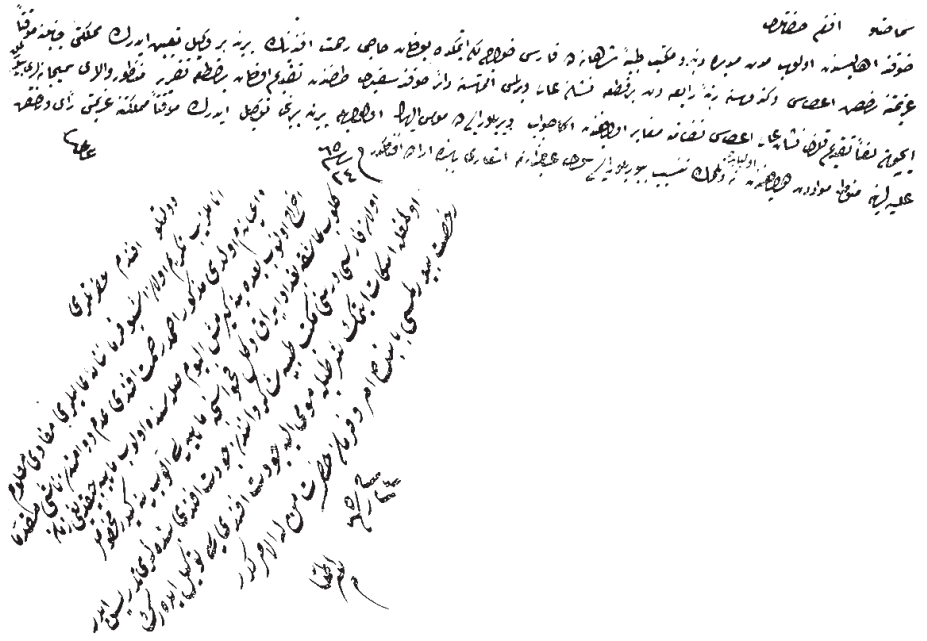
Devletlü efendim hazretleri;

Enâmil-zîb-i terkîm olan işbu fermân-nâme-i âlîleri müfâdı ma'lûm-ı dâ'iyânem oldu mezkûr Ahmed Rahmet Efendi adem-i devâmından nâşî mukaddemâ ihrâc olunup ba'dehû yeni girmiş el-yevm sılasında olup mâhiye çıkdığı zaman gelüp âşığa Bağdad ırak değil fehvâsınca mâhiyeyi alup yine gider mahsûs olan Fârisî dersini Mekteb-i Tıbbiye şâkirdânından Cevdet Efendi bendeleri tedrîs eder olmağla iskât etmek şartıyla mûmâ-ileyh Cevdet Efendi'yi tevkîl ederek ruhsat buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 24 R. sene [12]65

Seretibbâ

(11)

Код документа : A. MKT. DV.
Дело/документ N : 46/72
Дата : 24 мухаррама 1268 г.х. (19 ноября 1851 г.)
Письмо в Джаникский край о взыскании 400 курушей с Абдуллаха Пашазаде Мустафы бека, задолжавшего бухарцу Хаджи Атауллаху, который занимается галантерейным делом в Самсуне.

Document code : A. MKT. DV.
File/document N : 46/72
Date : 24 Muharram 1268 (19 November 1851)
A letter to Janik province to recover 400 kurushes from Abdullah Pashazadeh Mustafa-beg who ran into debt to Haji Ataullah, currently engaged in haberdashery in Samsun.

Belge Kodu : A. MKT. DV.
Dosya Gömlek No : 46/72
Tarihi : 24 Muharrem 1268 (19 Kasım 1851)
Samsun'a tuhafiyecilik yapmakta olan Buharalı Hacı Ataullah'ın Abdullah Paşa-zade Mustafa Bey'de dört yüz kuruş alacağının tahsil edilmesine dair Canik Mutasarrıflığı'na gönderilen yazı.

Canik Mutasarrıfına

Samsun sâkinlerinden Buharalı Hacı Ataullah'ın takdîm eylediği arzuhâlde Abdullah Paşa-zâde Mustafa Bey zimmetinde ahz u i'tâdan dolayı alacağı olan dört yüz guruşun te'diyesinde muhâlefet olunduğundan tahsîli istid'â olunmağla şer'-i şerîf ve meclis ma'rifeti ile rü'yet olunarak tebeyyün eder ise tahsîli husûsuna himmet eylemeniz siyâkında şukka.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Buhara ahâlîsinden olup Samsun'da tuhâfcılık etmekde olduğumdan Abdullah Paşa-zâde Mustafa Bey bendeyle ahz [u] i'tâmızdan dolayı mûmâ-ileyh bende dört yüz guruş kadar matlûb-ı çâkerânem olmağla te'diyesinde muhâlefet edüp gadr iddi'âsında olduğu muhât-ı ilm-i âlî-i âsafâneleri buyuruldukda merâhim-i mülûkânelerinden mercûdur ki mebâliğ-i mezkûrun tahsîli husûsuna dâ'ir Vasıf Paşa hazretlerine hitâben bir kıt'a emirnâme-i sâmî inâyet ve ihsân buyurmaları niyâzı bâbında ol bâbda emr u irâde hazret-i veliyyü'l-emr ve'l-ihsânındır.

Bende el-Hâcc Ataullah kulları

عرضحال یازلق ایچون ورقه در
قیمت پاره
٣٠

معروضه چاکرکبهٔ لریدرکه
بخارا اهالیسندن اولوب ساسونده تجارتجیلکله ایتکده اولدیغمدن عبدات پاشازاده مصطفی بك بندیلرندن
اولای معروض الیه بنده دریدن غروشندن مطلوب چاکرلرم اولدغندن ناشی بنده مخالفت ایدوب غدر اوهامنده اولدیغی محاطلعاً
اصنار اولیدوقی واضح ملاحظه اولندیغی حالده مشارالیه حقمده تحصیل خصوصنه دائر واصف پاشا حضرتلرینه خطاباً یازلمش
اولنامه سامی عنایتیله مشارالیه یدندن بیلان بانع اولوب اوراق معروضه مقتضاسنه الاصدار اولنمشدر

الحاج عطاء الله

جانب منصرفنه

معروضه سلیمه بخارالی حاجی عبدالله تقدیم ایلدیکی عرضحالی عبدات پاشازاده مصطفی بك
زمننده اخذ واعطاده طولایی الاصفیا اولاده دیونه غروشی ناشی مخالفه اولنیقندن تحصیل
استیفا اولنمق شرحی تعریف وموجبی معروض ایله روب اولنمغله نبیه ایدرایسه تحصیل خصوصنه همتکز بذل

شفم

(12)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 43/56
Дата : 7 раби аль-ахыра 1268 г.х. (30 января 1852 г.)
Письмо на имя начальника Морского пароходства о невзимании платы за проезд с трех бухарцев, прибывших в Стамбул из Самсуна на пароходе.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 43/56
Date : 7 Rabi'al-thani 1268 (30 January 1852)
A letter to the head of a steamship line regarding a free travel for 3 Bukhara residents who arrived in Istanbul from Samsun by sea.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 43/56
Tarihi : 7 Rebiulahir 1268 (30 Ocak 1852)
Samsun'dan İstanbul'a gelmiş olan on üç nüfus Buharalılardan vapur ücreti alınmamasına dair Kaptan paşaya gönderilen yazı.

Kapudân Paşa Hazretlerine

Buhara ahâlîsinden olup Trabzon postasına işlemekde olan Taif Vapur-ı Hümâyûnu'yla Samsun'dan Dersa'âdet'e gelmiş olan on üç nefer gurebânın navl-ı sefîneleri olan bin beş yüz altmış guruşun sadaka-i ser-mekârim-efser-i cânib-i pâdişâhî olmak üzre afvıyla hazînece kaydlarının terkîn etdirilmesi husûsuna bi'l-istîzân emr u fermân-ı hümâyûn-ı hazret-i şehen-şâhî müte'allık ve şeref-sudûr buyurulmuş olmağla mantûk-ı âlîsince îcâbının icrâsı bâbında irâde efendimindir.

(13)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 111/47
Дата : 15 мухаррама 1269 г.х. (29 октября 1852 г.)
Распоряжение на имя губернатора Трабзона о проведении совместной работы с губернатором Эрзерума по поимке лиц, укравших в окрестностях деревни Балахор Байбурта золото у посланника Коканда Хаджи Курбан бека по пути его следования в Стамбул, и возвращению украденного золота.

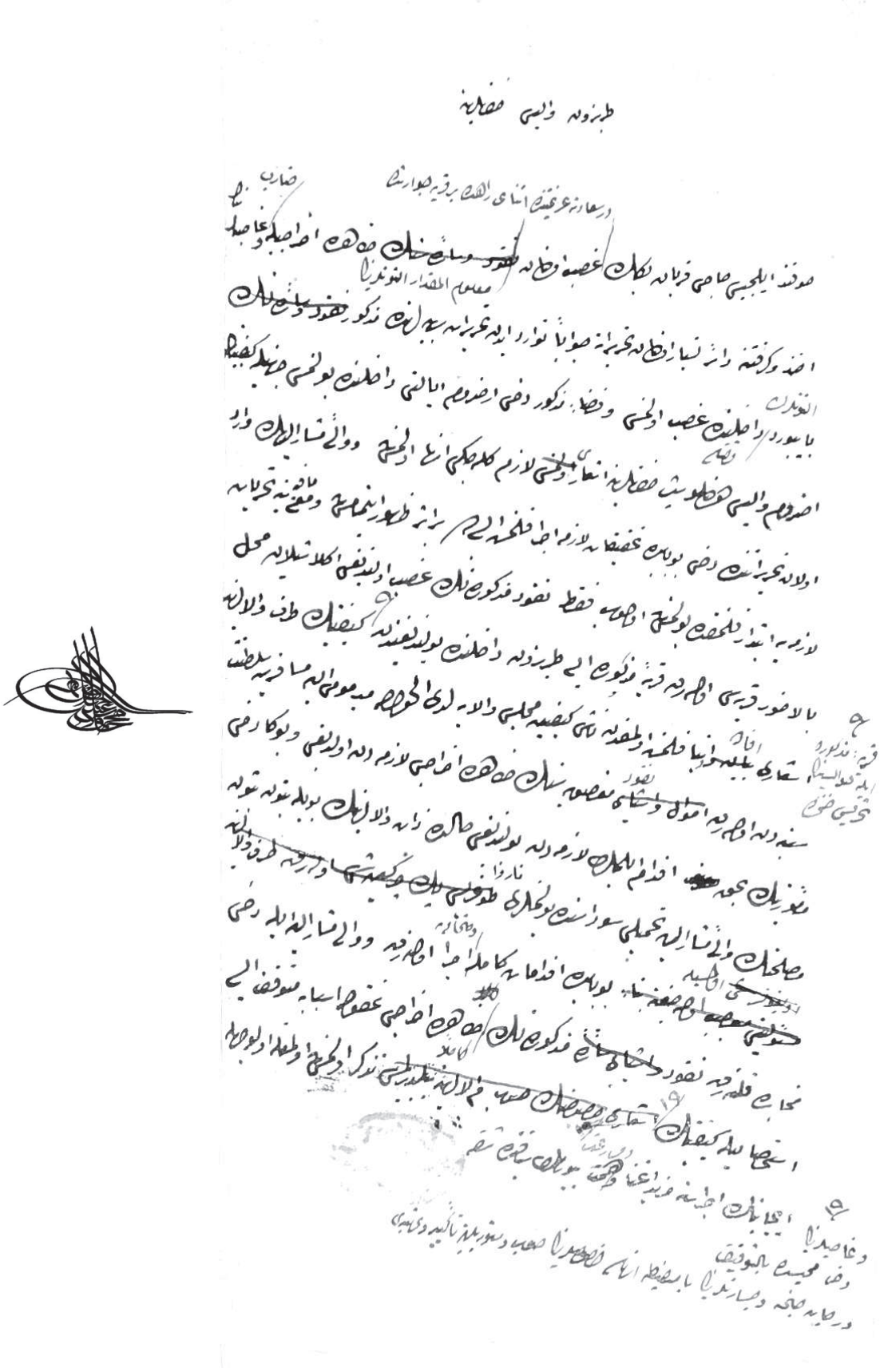
Document code : A. MKT. UM
File/document N : 111/47
Date : 15 Muharram 1269 (29 October 1852)
A decree to the governor of Trabzon says that efforts, jointly with the governor of Erzerum, should be applied to capture criminals who stole gold from Haji Kurban beg, Kokand's envoy, in the environs of the village Balahor Bayburt, on his way to Istanbul, and the return of the gold stolen.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 111/47
Tarihi : 15 Muharrem 1269 (29 Ekim 1852)
Hokand Elçisi Hacı Kurban Bey'in İstanbul'a gelirken Bayburt'un Balahor köyü civarında altınları çalındığından Erzurum valisiyle müşterek çalışılarak altınları gasp edenlerin yakalanıp, altınların geri alınması hususunda Trabzon valisine gönderilen yazı.

Trabzon Vâlîsi Hazretlerine

Hokand Elçisi Hacı Kurban Bey'in Dersa'âdet'e azîmetinde esnâ-yı râhda bir karye civârında gasb olunan ma'lûmü'l-mikdâr altunlarının zâhire ihrâcıyla dârıb ve gâsıblarının ahz ve giriftine dâ'ir tesyâr olunan tahrîrâta cevâben tevârüd eden tahrîrât-ı behiyyelerinde mezkûr altunların Bayburd kazâsı dâhilinde gasb olunması ve kazâ-i mezkûr dahi Erzurum Eyâleti dâhilinde bulunması cihetiyle keyfiyetin Erzurum vâlîsi devletlü paşa hazretlerine iş'ârı lâzım geleceği inhâ olunmuş ve vâlî-i müşârun-ileyhin vârid olan tahrîrâtında dahi bu bâbda tahkîkât-ı lâzıme icrâ kılınmış ise de bir eser zuhûr etmemiş ve ma'a-mâ-fîh yine taharriyât-ı lâzımeye ibtidâr kılınmakda bulunmuş olup fakat nukûd-ı mezkûrenin gasb olunduğu anlaşılan mahal Balahor karyesi olarak karye-i mezkûre ise Trabzon dâhilinde bulunduğundan karye-i mezkûre ile havâlîsinin taharrîsi zımnında keyfiyetin taraf-ı vâlâlarına iş'ârı ifâde ve inbâ kılınmış olmakdan nâşî keyfiyet Meclis-i Vâlâ'ya lede'l-havâle mîr-i mûmâ-ileyh misâfirîn-i Saltanat-ı Seniyye'den olarak nukûd-ı mağsûbesinin zâhire ihrâcı lâzımeden olduğu ve buna dahi me'mûrînin bi-hakkın ikdâm eylemeleri lâzımeden bulunduğu hâlde zât-ı vâlâlarının böyle bütün bütün maslahatın vâlî-i müşârun-ileyhe tahmîli sevdâsında bulunmaları nâ-revâ olmasıyla bu bâbda ikdâmât-ı kâmile icrâ olunarak ve vâlî-i müşârun-ileyh ile dahi muhâbere kılınarak nukûd-ı mezkûrenin kâmilen zâhire ihrâcı ne makûle esbâba mütevakkıf ise istihsâliyle keyfiyetin ve gâsıblarının dahi mahbesde bi't-tevkîf derecât-ı cunha ve cesâretlerinin bâ-mazbata inhâsı husûslarının savb-ı düstûrîlerine te'kîd ve temhîdi tezekkür olunmuş olmağla ol vechile îcâbının icrâsına mezîd i'tinâ ve müsâra'at buyurmaları siyâkında şukka.

(14)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 72/4
Дата : 20 шаввaля 1271 г.х. (6 июля 1855 г.)
Письмо на имя губернатора Боснии о назначении переселенца из Коканда Сейри эфенди директором средней школы в Сараево из-за ухода с этой должности Ахмеда эфенди.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 72/4
Date : 20 Shawwal 1271 (6 July 1855)
A letter to the governor of Bosnia regarding an appointment of Seyri effendi, a migrant from Kokand, as director of the secondary school in Sarajevo following Ahmad effendi's retirement from this post.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 72/4
Tarihi : 20 Şevval 1271 (6 Temmuz 1855)
Saraybosna Mekteb-i Rüştiyesi Muidi Ahmed Efendi'nin istifasından dolayı yerine Hokand muhacirlerinden Seyri Efendi'nin tayin edildiğine dair Bosna valisine gönderilen yazı.

Bosna Vâlîsine

Saraybosna Mekteb-i Rüşdiyesi Mu'îdi Ahmed Efendi'nin isti'fâsına mebnî Hokand muhâcirlerinden olup ol tarafda ikâmet eylemekde bulunan Seyri Efendi'nin ehliyeti cihetiyle mekteb-i mezbûra mu'îd ta'yînî bâ-mazbata inhâ olunup mûmâ-ileyh Sabri Efendi'nin ise liyakati olduğu ve matlûb vechile hizmet-i mezkûreyi idâreye muktedir bulunduğu sûret-i inhâdan anlaşılmış olmasına binâ'en mûmâ-ileyh Seyri Efendi'nin mekteb-i mezbûra mu'îd ta'yîn kılınması ve mektebce kâffe-i husûsâtda hoca-i evvelin re'yine muvâfakatle îfâ-yı hüsn-i hizmet ve mu'âşeret eylemesi husûsunun kendisine ifâdesi zımnında keyfiyetin savb-ı vâlâlarına iş'ârı Meclis-i Ma'ârif-i Umûmiye'den bâ-müzekkere ifâde ve beyân olunmuş olmağla ber-minvâl-i muharrer îcâbının icrâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka.

Fî 20 L. sene [12]71

(15)

Код документа : A. DVN
Дело/документ N : 108/19
Дата : 25 мухаррама 1272 г.х. (7 октября 1855 г.)
Распоряжение о необходимости отправления второго письма правителю города Меджидийе для проведения судебного разбирательства в отношении лица по имени Сабир, обслуживавшего бухарца Хаджи Садбер эфенди во время его пребывания в Трабзоне; упомянутый Сабир без ведома Хаджи Садбер эфенди взял его деньги и товары и уехал в город Меджидийе, куда направляется также и Садбер эфенди.

Document code : A. DVN
File/document N : 108/19
Date : 25 Muharram 1272 (7 October 1855)
A decree says that a second letter should be sent to the ruler of the town Mejidiye to carry out legal proceedings against a certain Sabir who serviced Haji Sadber effendi, a Bukhara resident, during his stay in Trabzon; it said that the mentioned Sabir, without Haji Sadber effendi's knowledge, took his money and goods and left for the town of Mejidiye where Haji Sadber effendi was heading for as well.

Belge Kodu : A. DVN
Dosya Gömlek No : 108/19
Tarihi : 25 Muharrem 1272 (7 Ekim 1855)
Buharalı Hacı Sadber Efendi'nin Trabzon'da bulunduğu sırada kendisine hizmet eden Sabir adlı şahsın kendinden habersiz mal ve parasını alarak Mecidiye kasabasına gittiğinden, Hacı Sadber'in de Mecidiye'ye gideceğinden orada muhakemelerinin yapılması için tekrar Mecidiye kaymakamına yazı gönderilmesi.

Emirnâme-i sâmî kaydı ve cevâbı keyfiyeti

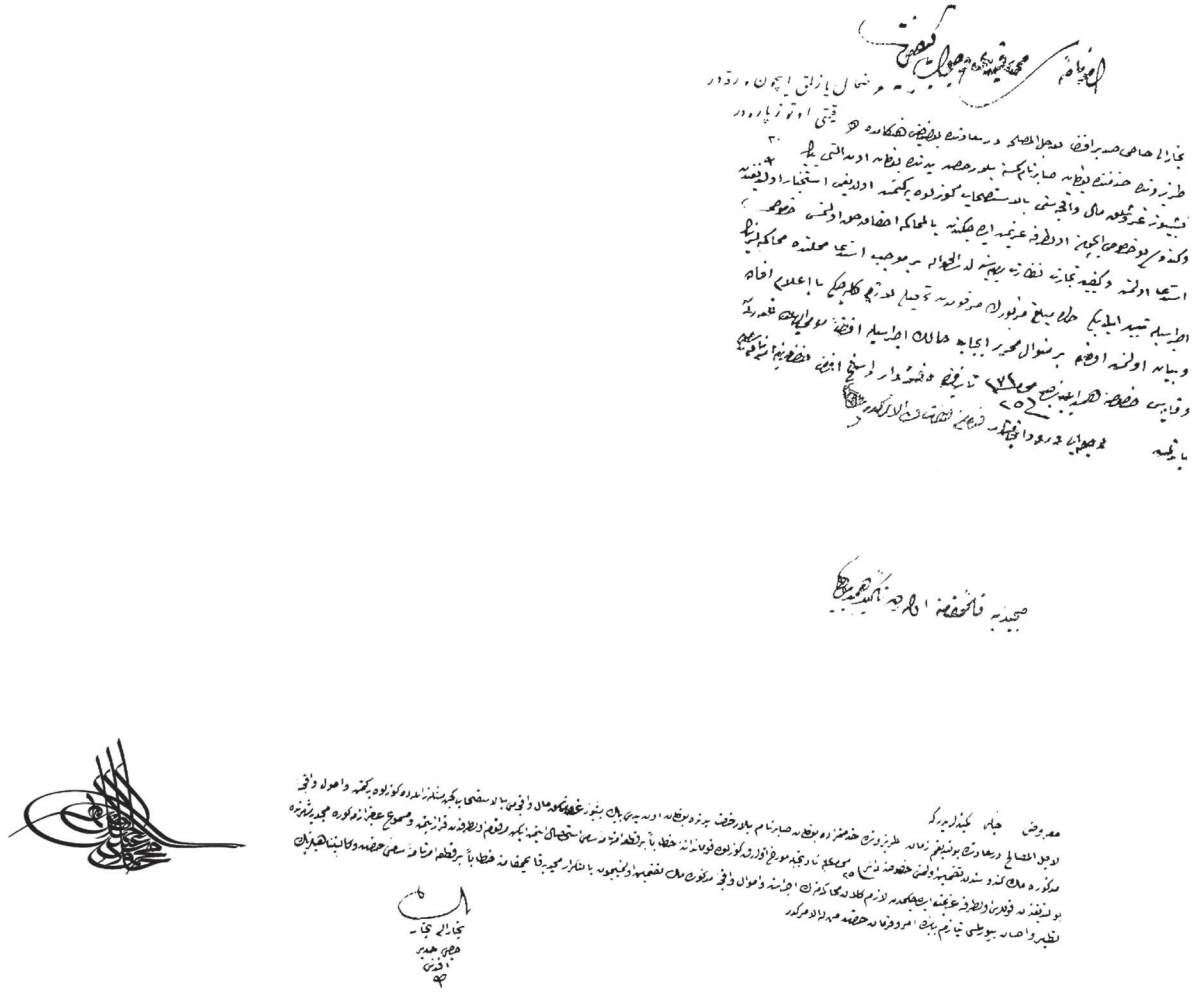
Buharalı Hacı Sadber Efendi li-ecli'l-maslaha Dersa'âdet'de bulunduğu hengâmda Trabzon'da hizmetinde bulunan Sabir nâm kimesne bilâ-ruhsat yedinde bulunan on altı bin beş yüz guruşluk mal ve akçesini bi'l-istishâb Gözleve'ye gitmiş olduğu istihbâr olunduğundan ve kendisi bu husûs içün ol tarafa azîmet edeceğinden bi'l-muhâkeme ihkâk-ı hakk olunması husûsu istid'â olunmuş ve keyfiyet Ticâret Nezâret-i Behiyyesi'ne lede'l-havâle ber-mûceb-i istid'â mahallinde muhâkemelerinin icrâsıyla tebeyyün eylediği hâlde meblağ-ı mezbûrun merkûmdan tahsîli lâzım geleceği bâ-i'lâm ifâde ve beyân olunmuş olmağla ber-minvâl-i muharrer îcâb-ı hâlin icrâsıyla efendi-i mûmâ-ileyhin gadrdan vikâyesi husûsuna himmet eyleyesiz deyü fî 25 Muharrem sene [1]272 târîhinde Defterdâr Rasih Efendi hazretlerine emirnâme-i sâmî yazılmış ve cevâbı vürûd etmemiş emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Mecîdiye kâimmakâmına olarak te'kîd himmet buyurula.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Li-ecli'l-maslaha Dersa'âdet'de bulunduğum zaman Trabzon'da hizmetimizde bulunan Sabir nâm [şahs] bilâ-ruhsat yedinde bulunan on yedi bin beş yüz guruşluk mal ve akçemi bi'l-istishâb geçen mes'ele-i zâ'ilede Gözleve'ye gitmiş ve emvâl ve akçe-i mezkûremin kendisinden tazmîn olunması husûsuna dâ'ir fî 25 Muharrem sene [12]72 târîhiyle müvarrah olarak Gözleve kumandanına hitâben bir kıt'a emirnâme-i sâmî istihsâl etmiş iken merkûm ol tarafdan firâr etmiş ve mesmû'-ı âcizâneme göre Mecidiye şehrinde bulunduğundan kulları ol tarafa azîmet edeceğimden lâzım gelen muhâkememizin icrâsına ve emvâl ve akçe-i mezkûremin tazmîn olunmasiyçün bi't-tekrâr Mecidiye kâimmakâmına hitâben bir kıt'a emirnâme-i sâmî-i hazret-i vekâlet-penâhîlerinin tastîr ve ihsân buyurulması niyâzım bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende Buharalı Tüccâr Hacı Sadber Efendi

(16)

Код документа : A. MKT. MVL
Дело/документ N : 81/100
Дата : 19 мухаррама 1273 г.х. (19 сентября 1856 г.)
Письмо на имя губернатора Джаника Осман паши о том, что Оганес из Йозгата, укравший около восьми тысяч курушей из сундука в лавке бухарца Сейида Сулеймана, который пребывает в Самсуне с целью торговли, признал свою вину во время расследования. В письме далее указывается, что у Оганеса изъяты и переданы Сулейману три с половиной тысячи курушей, а сам он был осужден на год с условием нахождения в кандалах, а после отбывания срока будет освобожден под личное письменное поручительство.

Document code : A. MKT. MVL
File/document N : 81/100
Date : 19 Muharram 1273(19 September 1856)
A letter to Osman-pasha, governor of Janik province, says that Oganes from Yozgat who stole 8,000 kurushes out of a trunk in the shop of Bukhara resident Sayid Suleyman, who is currently doing business in Samsun, has confessed his quilt. The letter adds that 3,500 kurushes were withdrawn from Oganes and given to Suleyman, and that Oganes was sentenced to 1 year of imprisonment in handcuffs. After he serves his time, Oganes will be released under personal warranty in writing.

Belge Kodu : A. MKT. MVL
Dosya Gömlek No : 81/100
Tarihi : 19 Muharrem 1273 (19 Eylül 1856)
Ticaret amacıyla Samsun'da bulunan Buharalı Seyyid Süleyman'ın dükkanında bulunan kapalı sandığından yaklaşık sekiz bin kuruşunu çalan Yozgatlı Ohannes'in yapılan sorgusunda; suçunu itiraf edip üç bin yüz elli kuruşun kendisinden tahsil edilerek Süleyman'a teslim edildiği ve bir sene pranga cezasına çarptırılıp cezasının bitiminde ise kefilinin alınarak tahliyesine karar verildiğinin Canik Valisi Osman Paşa'ya bildirildiği.

Canik Meclisi'nin fî 26 Z. sene [12]72 târîhiyle Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ buyurulan bir kıt'a mazbatası me'âlinden müstefâd olduğu üzre ticâretle Samsun'da bulunan Buharalı Süleyman'ın kapalı dükkanında olan sandığı derûnundan takrîben sekiz bin guruşu sirkat olunduğunu dükkan komşusu Yozgadlı Ohannes'den şübhesi bulunduğunu merkûm ifâde ve iddi'â etmesiyle merkûm Ohannes celb ile istintâk olundukda evvel emirde inkâr etmiş ise de mu'ahharan üç bin yüz elli guruş ahz eylediğini tâyi'an ikrâr eylemiş ve müdde'î-i merkûm dahi meblağ-ı mezbûrun üst tarafını iddi'âdan fârig olarak âhiz-i merkûmun ikrârı mûcebince mezkûr üç bin yüz elli guruş bi't-tahsîl merkûm Süleyman'a i'tâ olunup merkûm Ohannes işbu hareketinden dolayı altı mâh müddetle vaz'-ı pranga olunmuş ise de âhizin ahz eylediği eşyânın mikdâr ve kıymetine göre üç aydan bi't-tefâvüt üç seneye kadar vaz'-ı pranga olunması Kânûn-ı Cezâ ahkâmı iktizâsından olmasına ve merkûmun çaldığı akçenin mikdârına nazaran hakkında tahdîd olunan müddet-i cezâiye dûnca göründüğünden merkûmun târîh-i hapsinden i'tibâren bir sene müddetle mahallinde vaz'-ı pranga olunarak hitâm-ı müddetinde kavî kefîle rabtıyla tahliye-i

sebîli husûsunun Canik mutasarrıfı sa‘âdetlü Osman Paşa hazretlerine emr ve iş‘âr buyurulması Meclis-i Vâlâ’da tezekkür kılınmış ise de ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 19 Muharrem sene [12]73

[Meclis-i Vâlâ üyeleri]: Mehmed Şerif, es-Seyyid Ali Rıza, Mehmed Nâfi‘, es-Seyyid Hüseyin, Mustafa, Ziver Ahmed, Şevket, Mustafa İzzet, Mehmed Salih, Mehmed Ali, Abdullah, Şefik, Tahir Bey komisyonda, Mehmed Nurullah, İsmail Bey komisyonda, es-Seyyid Mehmed Necib, Mehmed Salih, Emin Efendi bu dahi, Ahmed Vefik Efendi komisyonda, Abdüllatif, Mustafa Efendi komisyonda, Hayrullah, Mümtas, es-Seyyid Mehmed, Mehmed Sıddık, Ahmed Celal

*

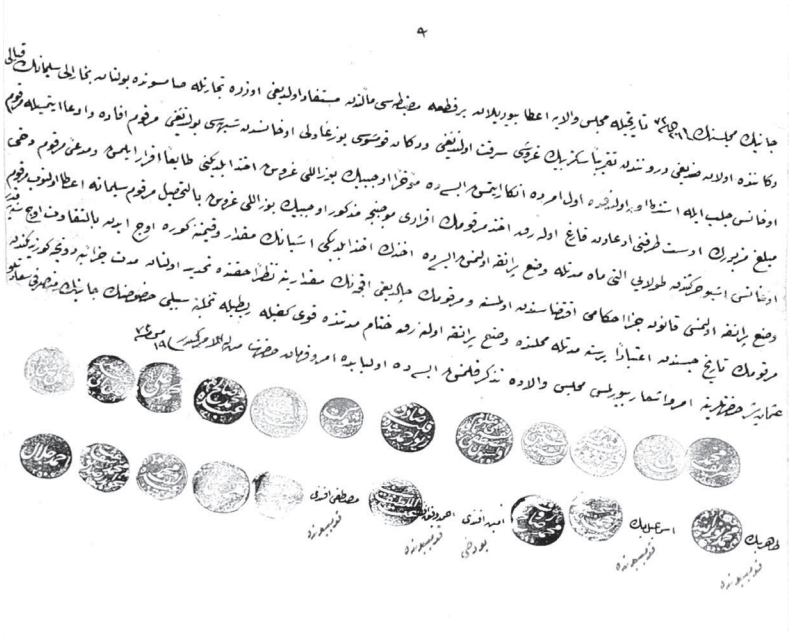

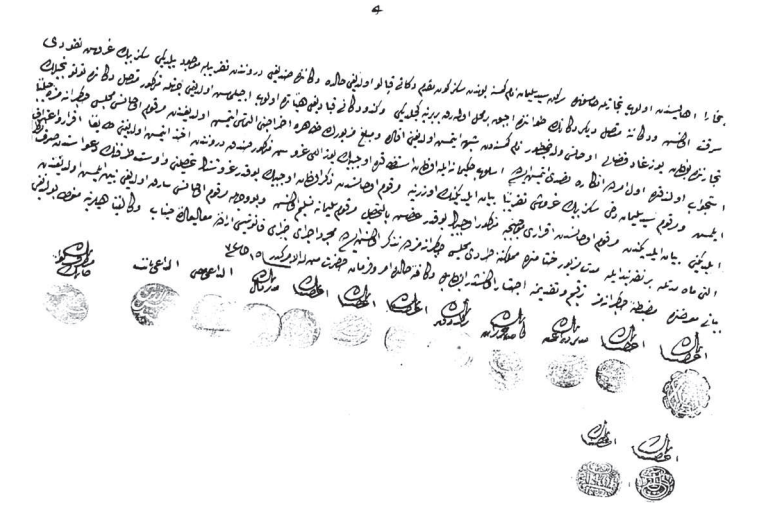
Buhara ahâlîsinden olup ticâretle Samsun’da sâkin Seyyid Süleyman nâm kimesne bundan sekiz gün mukaddem dükkanı kapalu olduğu hâlde dükkanında sandığı derûnunda takrîbiyle mevcûd bildiği sekiz bin guruş nükûdu sirkat olunmuş ve dükkanına muttasıl diğer dükkanın tavanında açık bir mahal olarak bir birine geçildiği ve kendi dükkanı kapadığı heyetde olup açılmamış olduğu cihetle mezkûr muttasıl dükkanda tütüncülük ticâretinde bulunan Yozgad kazâlı Ohannes veled-i Haçador nâm kimesneden şübhe etmiş olduğunu ifâde ve meblağ-ı mezbûrun zâhire ihrâcını iltimâs etmiş olduğundan merkûm Ohannes meclis-i çâkerânemize celben isticvâb olundukda evvel emirde inkâra tasaddî etmiş ise de üslûb-ı hakîmâne ile olunan istintâkda üç bin yüz elli guruş mezkûr sandık derûnundan ahz etmiş olduğunu tâyi‘an ikrâr u i‘tirâf eylemiş ve merkûm Seyyid Süleyman dahi sekiz bin guruş takrîben beyân eylediğinin üzerine merkûm Ohannes’den zikr olunan üç bin bu kadar guruşun tahsîlini ve üst tarafının da‘vâsından sarf-ı nazar eylediğini beyân eylediğinden merkûm Ohannes’den ikrârı mûcebince mezkûr üç bin bu kadar guruş bi’t-tahsîl merkûm Süleyman’a teslîm olunmuş ve bu vechile merkûm Ohannes sârik olduğu tebeyyün eylemiş olduğundan altı mâh müddetle pranga-bend ile müddet-i mezbûr hitâmında memleketine tardı meclis-i çâkerânemizde tezekkür olunmuş ise de mücerred icrâ-yı cezâ-yı kânûnîsi irâde-i ma‘âlî-âde-i cenâb-ı vekâlet-penâhîlerine menût bulunduğu beyânı ma‘razında mazbata-i çâkerânemiz terkîm ve takdîmine ictisâr olunmuşdur. Ol bâbda ve kâffe-i hâlde emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 15 Z. sene [12]72

[Canik Meclisi Azalarının mühürleri]

Mutasarrıf-ı Livâ-i Canik Hüseyin Ramiz, Nâib es-Seyyid Şemseddin ve diğer azalar.

(17)

Код документа : I. MVL
Дело/документ N : 367/16080
Дата : 26 джумада аль-ахыра 1273 г.х. (23 февраля 1857 г.)
Распоряжение о поручении узбекскому шейху Мухаммед эфенди об изучении и разрешении вопросов, связанных с наследством узбеков, скончавшихся в пределах Османской империи.

Document code : I. MVL
File/document N : 367/16080
Date : 26 Jumada al-thani 1273 (23 February 1857)
Uzbek sheikh Mohammad effendi is instructed to explore and settle questions arising from inheritance of Uzbeks who died within the boundaries of the Ottoman Empire.

Belge Kodu : İ. MVL
Dosya Gömlek No : 367/16080
Tarihi : 28 Cemaziyelahir 1273 (23 Şubat 1857)
Özbek ahalisinden olup Osmanlı topraklarında vefat edenlerin terekeleriyle ilgili hususları takip ve halletmek üzere Özbek Şeyhi Muhammed Efendi'nin görevlendirildiği.

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ buyurulan bir kıt'a takrîriyle merbût Meclis-i Muhâsebe mazbatası me'âllerinde Özbek ahâlîsinden olup Memâlik-i Mahrûse-i şâhânede vefât edenlerin altı yüz guruş mikdârı olan terekelerinin kendüsüyle bi'l-müşâreke kabz ve îsâline bâ-emr-i âlî me'mûr olan Üsküdar'da Sultantepesi'nde kâ'in Özbekler Tekyesi Şeyhi Abdürrezzak Efendi vefât eylediği beyânıyla hizmet-i mezkûrenin kâmilen kendüsine havâlesi Şeyh-i Özbek Muhammed Efendi tarafından istid'â olunmuş ve diyâr-ı Özbek ahâlîsinden olarak Anadolu ve Rumeli taraflarında ve Dersa'âdet'de vefât edenlerin terekeleri esmânı beş altı yüz guruş olduğu halde mûmâ-ileyhimâ taraflarından ahz u kabz ile mahalline îsâl olunması ve tecâvüz eder ise cânib-i Beytü'l-mâl'den ahz u hıfz olunarak veresesi zuhûrunda teslîm kılınması zımnında Meclis-i Vâlâ karârı üzre altmış dört târîhinde emr-i şerîf verilmiş ve mûmâ-ileyh Muhammed Efendi'nin hizmet-i mezkûreye istihkâkı olduğu ifâde olunmuş olduğundan hizmet-i mezkûrenin müstakıllen kendüye ihâlesi inhâ ve istid'â kılınup ancak taraf-ı Vâlâ-yı Meşîhat-penâhî ile olunan muhâbere üzerine cânib-i Fetvâhâne'den terkîm ve i'tâ kılınan müzekkirede gösterildiği üzre bu misillü bilâ-vâris vefât edenlerin mezkûrü'l-mikdâr terekelerini bi'l-emâne kabz ve veresesine i'tâ ve îsâl etmek üzre emânetle ma'rûf bir zâtın nasbı Beytü'l-mâl tarafından hizmet-i mezkûreyi îfâ içün bir me'mûr-ı mahsûs ta'yîni demek olduğundan o makûle bilâ-vâris fevt olanların mezkûrü'l-mikdâr terekelerini me'mûr-ı merkûm bi'l-emâne ba'de'l-kabz vârisi zuhûr eylediği hâlde hod be-hod te'diye ve i'tâsı meşrû' olmayup belki zuhûr eden kimse huzûr-ı şer'-i şerîfde verâsetini ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât me'mûr-ı mezkûr makbûzu olan terekeyi verâseti sâbit olan kimesnenin ya kendüsüne veyâ vekîl-i

müsbetine i‘tâsı ve vârisi zuhûr etmediği hâlde ol me’mûrun bi’l-emâne makbûzu olan terekenin bi-temâmihâ cânib-i Beytü’l-mâl’a â’id ve râci‘ olacağından me’mûr-ı merkûm makbûzunu ekl ü bel‘ etmeyerek tamâmen cânib-i Beytü’l-mâl’a te’diye ve teslîmi lâzım geleceğinden mes’ele-i şer‘iyyesine nazaran keyfiyet Beytü’l-mâl kassâmı efendi ile karârlaşdırılarak ana göre sûret-i tesviyesinin istîzânı nezâret-i müşârun-ileyhâya iş‘âr olunup gelen cevâbdan ve kassâm-ı mûmâ-ileyh tarafından verilen müzekkire me’âlinden müstebân olduğu vechile şeyh-i mûmâ-ileyh celb ve îcâb-ı şer‘îsi kendüye ifâde olundukda vâkı‘â selefi zamânında olduğu gibi Özbek ahâlîsinden vefât edenlerin altı yüz guruş mikdârı olan terekelerinin kabz ve îsaline me’mûriyeti muvâfık-ı şer‘-i şerîf olmadığı cihetle buna kendüsi dahi râzî olmayup fakat ahâlî-i merkûmeden Dersa‘âdet’de vefât edenlerin cüz’î ve küllî zuhûr edecek terekeleri kendü ma‘rifeti munzam olmak üzre cânib-i Beytü’l-mâl’dan ahz u kabz ve fürûht ile hâsıl olacak esmânı Beytü’l-mâl Sandığı’nda hıfz olunarak vârisleri veyâhûd vekîlleri zuhûrunda dahi kendüsi hâzır olduğu hâlde ber-nehc-i şer‘î rü’yet olunması ve taşrada vefât edenlerin terekeleri mahallî meclisleri ma‘rifetiyle tahrîr ve kabz ve fürûht olunarak hâsıl olan esmânı ahz ile cedvellere idhâlen cânib-i Hazîne’ye irsâliyle bunların dahi vâris veyâhûd vekîli zuhûr edenlerin kezâlik ber-nehc-i şer‘î rü’yet kılınması husûsuna kendüsi dahi muvâfakat gösterdiğinden müzekkire-i mezkûrede beyân olunan şerâ’itle hizmet-i mezkûrenin müstakıllen mûmâ-ileyh Şeyh Muhammed Efendi’ye ihâlesi zımnında icrâ-yı îcâbının nezâret-i müşârun-ileyhâya bildirilmesi ve taraf-ı eşref-i Meşîhat-penâhîye dahi beyân-ı hâl olunması Meclis-i Vâlâ’da tezekkür kılınmış ise de ol bâbda ne vechile irâde-i seniyye-i Vekâlet-penâhîleri müte‘allık buyurulur ise emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 17 Ca. sene [12]73 [13 Ocak 1857]

Es-Seyyid Mehmed, Mehmed Yusuf, Ahmed Celal, Şerif Mehmed, Mehmed Nâfi‘, es-Seyyid Hüseyin, Mustafa, Ahmed, Şevket, Seyyid İzzet, Mehmed Salih, Abdullah, Ali Şefik, Tahir Bey bulunamadı, Mehmed Nurullah, es-Seyyid İsmail, es-Seyyid Fahreddin, es-Seyyid Mehmed, es-Seyyid Mehmed Nesim, Emin Efendi bulunamadı, Vefik Efendi bulunamadı, Subhi Bey komisyonda, (silik), Hayrullah, Mümtaz.

Atûfetlü efendim hazretleri

Özbek ahâlîsinden Dersa‘âdet’de vefât edenlerin cüz’î ve küllî zuhûr edecek terekeleri kendü ma‘rifeti munzam olarak cânib-i Beytü’l-mâl’den ahz u kabz ve fürûht ile hâsıl olacak esmânı Beytü’l-mâl Sandığı’nda hıfz olunup vârisleri veyâhûd vekîlleri zuhûrunda dahi kendüsi hâzır olduğu hâlde ber-nehc-i şer‘î rü’yet olunmak ve taşrada vefât edenlerin terekeleri dahi mahallî meclisleri ma‘rifetiyle tahrîr ve kabz ve fürûht ile husûle gelen esmânı cedvellere idhâlen cânib-i Hazîne-i Celîle’ye irsâl kılınarak bunlardan vâris veyâ vekîlleri zuhûr edenlerin kezâlik ber-nehc-i şer‘î rü’yet kılınmak üzre ve şerâ’it-i mu‘ayyene ile bu hizmetin Özbek Şeyhi Muhammed Efendi’ye müstakıllen ihâlesi zımnında

Hazînece icrâ-yı îcâbının Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne havâlesi ve taraf-ı Vâlâ-yı Meşîhat-penâhî'ye dahi beyân-ı hâl olunması tezekkür kılındığına dâ'ir Meclis-i Vâlâ'nın bir kıt'a mazbatası evrâk-ı melfûfe ile manzûr-ı âlî buyurulmak içün arz ve takdîm kılınmağla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i cenâb-ı şehriyârî müte'allık ve şeref-sudûr buyurulur ise ana göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fî 27 C. sene [12]73 [22 Şubat 1857]

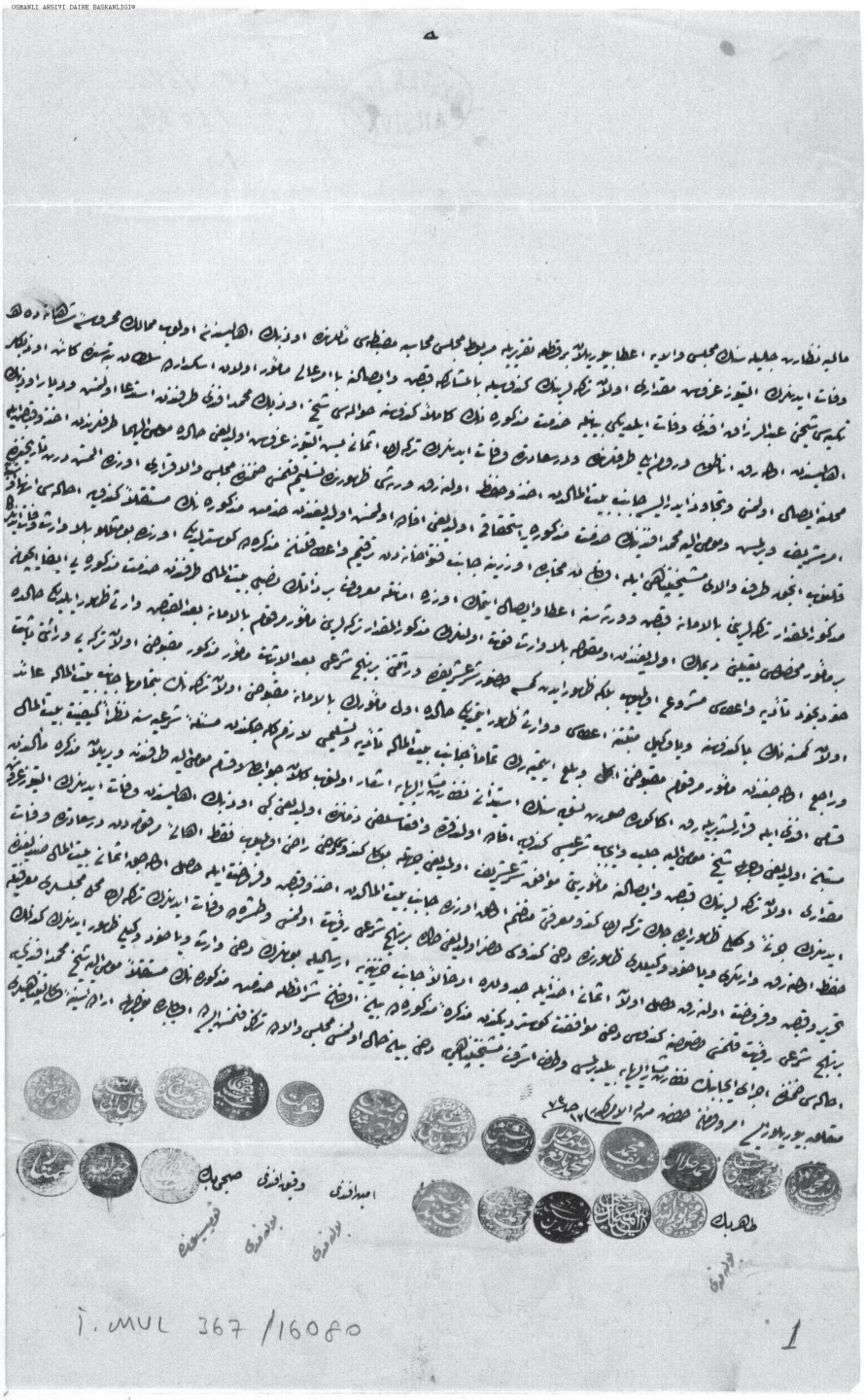
M

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

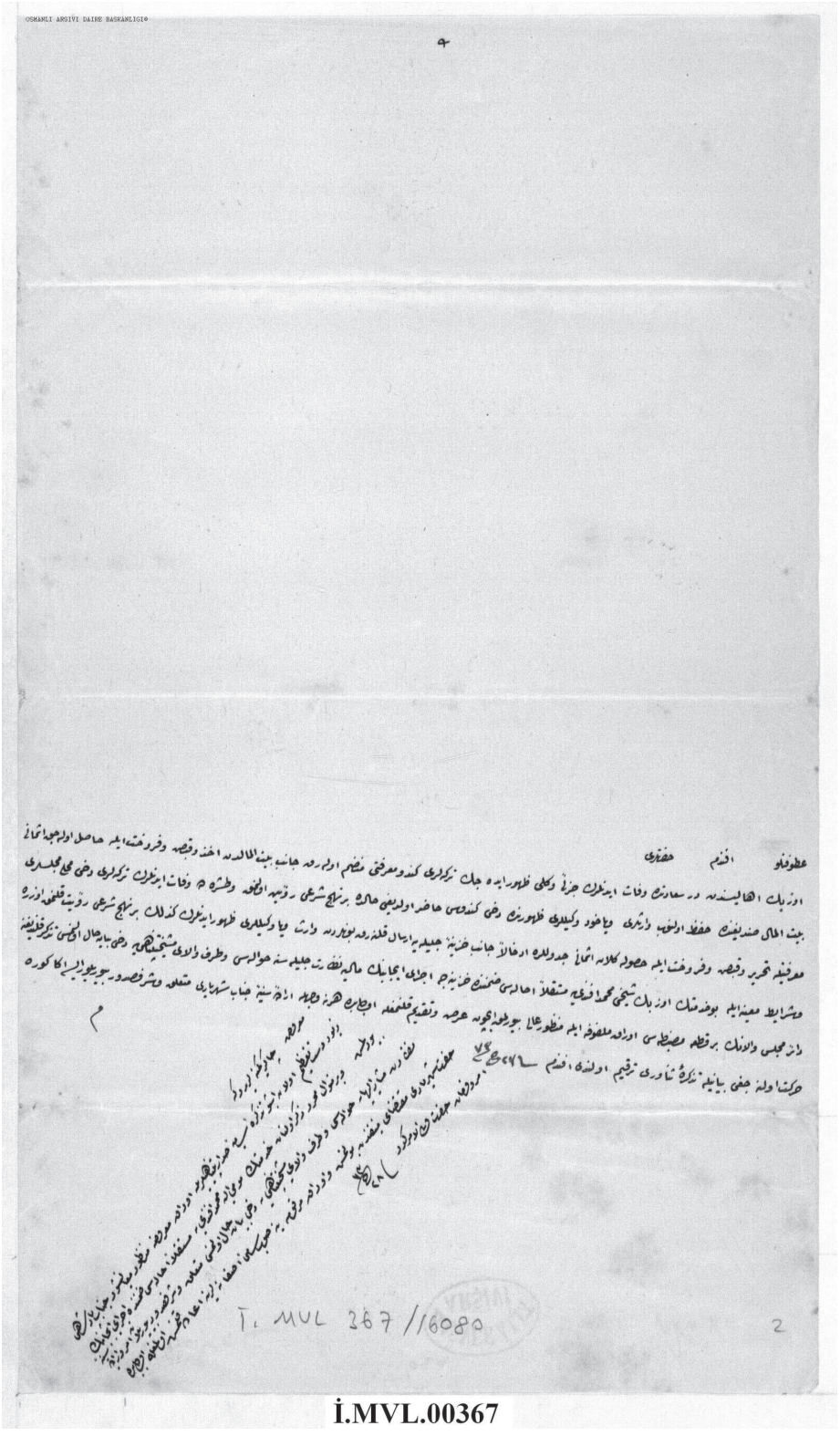
Zîver-i dest-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleriyle evrâk-ı ma'rûza manzûr-ı ma'âlî-nüşûr-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurulmuş ve ber-minvâl-i muharrer zikr olunan hizmetin mûmâ-ileyh Muhammed Efendi'ye müstakıllen ihâlesi zımnında icrâ-yı îcâbının nezâret-i müşârun-ileyhâya havâlesi ve taraf-ı Vâlâ-yı Meşîhat-penâhîye dahi beyân-ı hâl olunması müte'allık ve şeref-sudûr buyurulan emr u irâde-i hazret-i şehriyârî muktezâ-yı münîfinden bulunmuş ve evrâk-ı merkûme yine savb-ı sâmî-i âsafânelerine i'âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 28 C. sene [12]73 [23 Şubat 1857]

İ.MVL.00367

OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI
İ.MVL.00367

(18)

Код документа : A. MKT. MVL
Дело/документ N : 85/22
Дата : 13 раджаба 1273 г.х. (9 марта 1857 г.)
Письмо в Управление Шейх-уль-ислама о том, что на узбекского шейха Мухаммеда эфенди возложена продажа имущества узбеков, умерших в Стамбуле и хранение вырученных денег в Государственной казне, а также передача имущества наследникам, если последние заявят о себе.

Document code : A. MKT. MVL
File/document N : 85/22
Date : 13 Rajab 1273 (9 March 1857)
A letter to the Sheikh-ul-Islam department says that Uzbek sheikh Mohammad effendi is instructed to sell property of Uzbeks who died in Istanbul, and to keep money in the state treasury, as well as to transfer property to heirs if any.

Belge Kodu : A. MKT. MVL
Dosya Gömlek No : 85/22
Tarihi : 13 Receb 1273 (9 Mart 1857)
Özbek ahalisinden Dersaadet'te ölenlerin terekelerinin satılarak bedellerinin Hazine'de muhafaza edilerek daha sonra varisleri ortaya çıkanların terekelerinin varislerine teslim edilmesi hususunda Özbek Şeyhi Muhammed Efendi'nin görevlendirildiğine dair Şeyhülislamlık Makamı'na gönderilen yazı.

Şeyhü'l-islâm Efendi Hazretlerine

Özbek ahâlîsinden Dersa'âdet'de vefât edenlerin cüz'î ve küllî zuhûr edecek terekeleri kendi ma'rifeti munzam olarak cânib-i Beytü'l-mâl'den ahz u kabz ve fürûht ile hâsıl olacak esmânı Beytü'l-mâl Sanduğu'nda hıfz olunup vârisleri ve yâhûd vekîlleri zuhûrunda dahi kendisi hâzır olduğu hâlde ber-nehc-i şeri rü'yet olunmak ve taşrada vefât edenlerin terekeleri dahi mahallî meclisleri ma'rifetiyle tahrîr ve kabz ve fürûht ile husûle gelen esmânı cedvellere idhâlen cânib-i Hazîne-i Celîle'ye irsâl kılınarak bunlardan vâris veyâ vekîlleri zuhûr edenlerin kezâlik ber-nehc-i şer'î rü'yet kılınmak üzre bu hizmetin Özbek Şeyhi Muhammed Efendi'ye müstakıllen ihâlesi usûlüne Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden bâ-takrîr vâki' olan ifâde ve zât-ı sâmî-i fetvâ-penâhîleriyle olunan muhâbere ile ve Beytü'l-mâl kassâmı efendi tarafından verilen müzekkere üzerine Meclis-i Vâlâ'da tezekkür ve tensib olunarak bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî dahi ol merkezde müte'allık ve şeref-sudûr buyurulup mantûk-ı âlîsince îcâbı icrâ kılınmış olduğu beyânına ibtidâr olunmağla ol bâbda emr u irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Receb sene [12]73

(19)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ N : 217/1
Дата : 18 раджаба 1273 г.х. (14 марта 1857 г.)
Письмо в Коллегию Медицинского училища о лечении здесь ребенка, который приходится родственником Юнус Баба из Бухары.

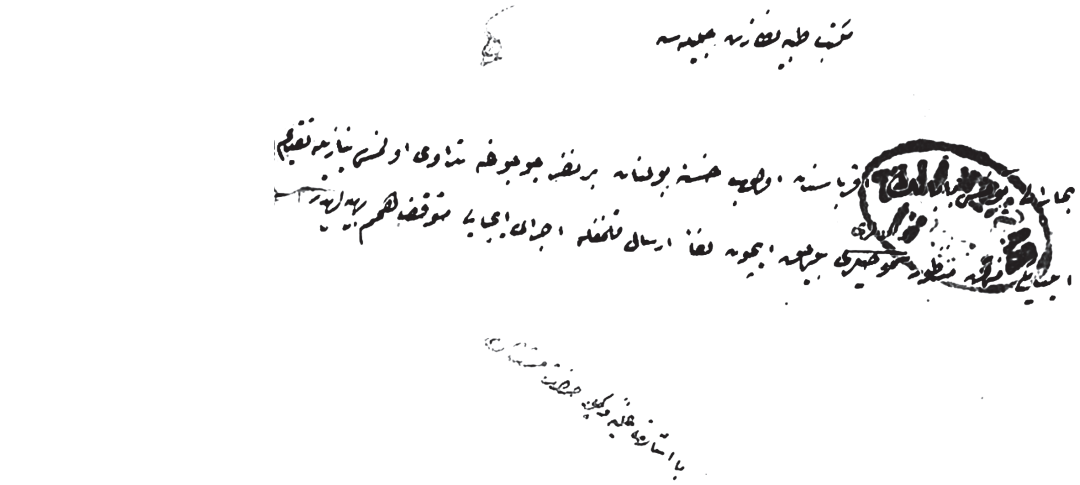
Document code : A. MKT. NZD
File/document N : 217/1
Date : 18 Rajab 1273 (14 March 1857)
A letter to the board of the medical college about medical treatment of a child, a relative of Yunus Baba from Bukhara.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 217/1
Tarihi : 18 Receb 1273 (14 Mart 1857)
Buharalı Yunus Baba'nın akrabasından olan çocuğun tedavi edilmesi için Mekteb-i Tıbbiye Nezareti'ne gönderilen yazı.

Mekteb-i Tıbbiye Nezâret-i Celîlesi'ne

Buharalı Yunus Baba'nın akrabâsından olup hasta bulunan bir nefer çocuğa tedâvî olunması niyâzıyla takdîm eylediği müzekkere manzûr-ı vâlâları buyurulmak içün leffen irsâl kılınmağla icrâ-yı îcâbı mütevakkıf-ı himem-i behiyyeleridir.

(20)

Код документа : A. DVN. MHM
Дело/документ N : 22/86
Дата : 30 зулькадда 1273 г.х. (22 июля 1857 г.)
Указ о вручении ордена Меджидийе 5-й степени шейху Фетхуллаху из Бухары за заслуги в битве при Силистре.

Document code : A. DVN. MHM
File/document N : 22/86
Date : 30 Dhu'l-Qadah 1273 (22 July 1857)
A decree on presenting sheikh Fethullah from Bukhara with Order Mejidiye of the 5th Class for his services to the battle under Silister.

Belge Kodu : A. DVN. MHM
Dosya Gömlek No : 22/86
Tarihi : 30 Zilkade 1273 (22 Temmuz 1857)
Konusu: Silistre Muharebesi'nde hizmeti görülen Buharalı Şeyh Fethullah'a beşinci rütbeden Mecidiye Nişanı verildiği.

Nişân-ı hümâyûn oldur ki:

Saltanat-ı Seniyyem hakkında izhâr-ı gayret ve hamiyet ve sadâkat eden ve menâfi'-i Devlet-i Aliyyem içün ibrâz-ı âsâr-ı hayr-hâhı ve istikâmet eyleyenlerin taltîfat-ı seniyye-i şâhâneme nâ'iliyyeti ma'âlî-unvân-ı pâdişâhânem iktizâsından bulunduğuna ve tarîk-i dervişândan Buharalı Şeyh Fethullah zîde kadruhûnun Silistre Muhârebesi'nde meşhûd olan hüsn-i hizmeti ve ibrâz eylediği mesâ'î-i makbûlesi cihetiyle âtıfet-i seniyyeme kesb-i istihkâk eylediğine binâ'en bu def'a Mecidiye Nişân-ı Hümâyûnum'un beşinci rütbesinden bir kıt'ası kendisine inâyet ve ihsân kılınmış olmağla işbu berât-ı mekârim-simât-ı şehriyârânem dahi tasdîr ve i'tâ kılındı.

Fî evâhir-i Za. sene [12]73

(21)

Код документа : A. MKT. NZD
Дело/документ N : 319/45
Дата : 9 мухаррама 1277 г.х. (28 июля 1860 г.)
Уведомление о выдаче лицу по имени Юнус из Коканда свидетельства о свободном передвижении внутри страны.

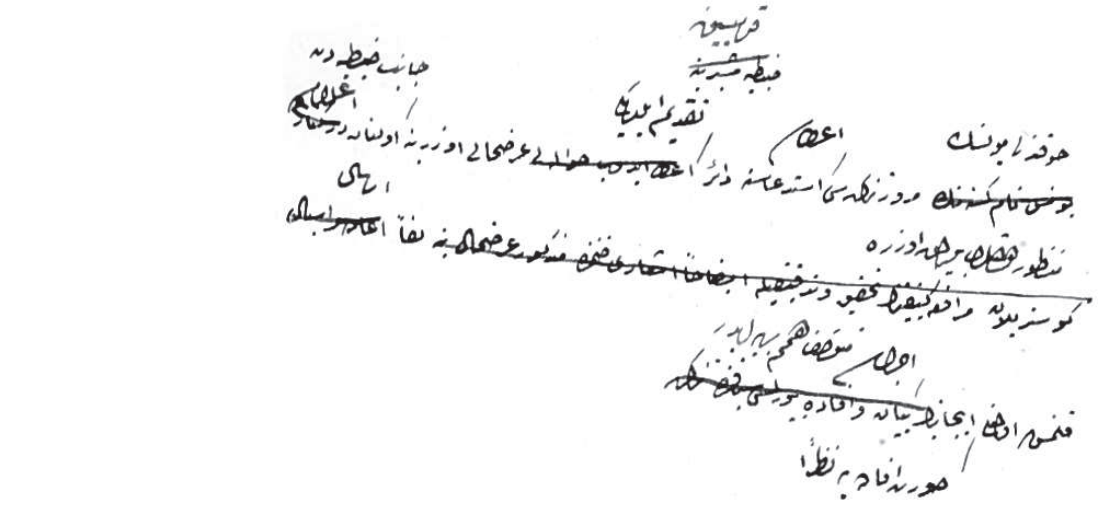
Document code : A. MKT. NZD
File/document N : 319/45
Date : 9 Muharram 1277 (28 July 1860)
A notification of the delivery to a certain Yunus from Kokand a certificate on free travel inside the country.

Belge Kodu : A. MKT. NZD
Dosya Gömlek No : 319/45
Tarihi : 9 Muharrem 1277 (28 Temmuz 1860)
Hokandlı Yunus adlı şahsa mürur tezkiresi verilmesi.

Zabtiye Komisyonu'na

Hokandlı Yunus'un mürûr tezkiresi i'tâsı istid'âsına dâ'ir takdîm eylediği arzuhâli üzerine cânib-i Zabtiye'den olunan i'lâm manzûr-ı devletleri buyurulmak üzre leffen irsâl kılınmış olmağla sûret-i ifâdeye nazaran îcâbının icrâsı mütevakkıf-ı himmem-i behiyyeleridir.

(22)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 443/78
Дата : 30 джумада аль-авваля 1277 г.х. (14 декабря 1860 г.)
Письмо на имя губернатора Джидды Али паши об обеспечении жильем и оказании необходимой помощи Мухаммед Юнусу эфенди из Коканда, который намерен ехать в Хиджаз.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 443/78
Date : 30 Jumada al-awwal 1277 (14 December 1860)
A letter to Ali pasha, governor of Jeddah, about provision of Mohammad Yunus effendi from Kokand who intends to go to Hejaz, with necessary lodging and aid.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 443/78
Tarihi : 30 Cemaziyelevvel 1277 (14 Aralık 1860)
Hicaz'a gidecek olan Hokandlı Muhammed Yunus Efendi'nin orada ikametinin sağlanması ve kendisine gereken yardımın yapılmasına dair Cidde Valisi Ali Paşa'ya gönderilen yazı.

Cidde Vâlîsi Devletlü Ali Paşa Hazretlerine

Hokandlı Muhammed Yunus Efendi bu kere cânib-i Hicaz-ı mağfiret-tırâz'a azîmet edeceğinden fakîru'l-hâl bulunduğundan orada müddet-i ikâmetinde kendisine bir münâsib mahal irâ'esiyle hakkında mu'âvenet ve müzâheret olunması istid'â olunmuş ve bu makûle zevât hakkında teshîlât-ı îcâbiye icrâsı şi'âr-ı mürüvvet iktizâsından bulunmuş olmağla mûmâ-ileyhin mesûlât-ı vâkı'asında mu'âvenet-i mümkine ve hakkında dahi ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka.

Bâ-irâde-i aliyye-i hazret-i müsteşârî

*

Ma'rûz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki:

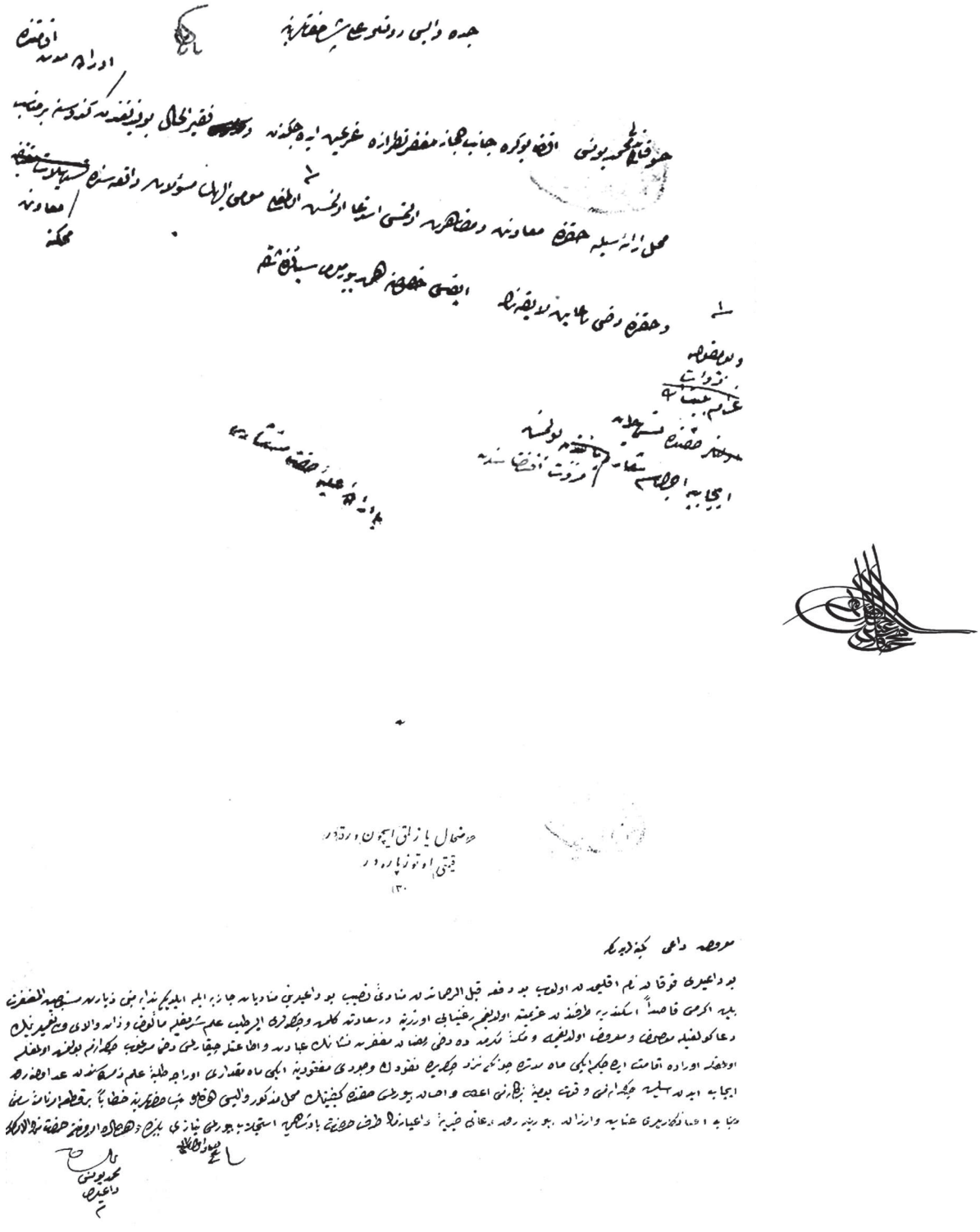
Bu dâ'îleri Hokand nâm iklîmden olup bu def'a kıbelü'r-rahmândan münâdî-i nasîb bu dâ'îlerini münâdiyât-ı câzibe ile eylediği nidâya mebnî ziyâret-i müstevcibü'l-mağfiret beyt-i erkemi kâsıden İskenderiye tarafından azîmet olduğum rağniyâbı üzerine Dersa'âdet'e gelmiş ve çâkerleri ise taleb-i ilm-i şerîfle me'lûf ve zât-ı vâlâ-yı veliyy-i ni'amîlerinin du'â-gûluğuyla mevsûf ve ma'rûf olduğuma ve Mekke-i Mükerreme'de dahi Ramazan-ı mağfiret-nişânın ibâdet ve itâ'atle çıkarılması dahi mergûb-ı çâkerânem bulunmuş olmağla orada ikâmet edeceğim iki mâh müddetde çünkü nezd-i çâkerîde nukûdun vücûdu mefkûduna iki mâh mikdârı oraca talebe-i ilm zümresinden addolunarak îcâb eden asâyiş-i çâkerânemi ve kût-ı yevmiyye-i bendegânemi i'tâ ve ihsân buyurulması hakkında keyfiyetin mahall-i mezkûr vâlîsi devletlü paşa hazretlerine hitâben bir kıt'a emirnâme-i sâmî-i cenâb-ı ihsân-kârîleri inâyet ve erzân buyurularak du'â-

yı hayriyye-i dâ‘iyânemin taraf-ı hazret-i pâdişâhîye isticlâb buyurulması niyâzı bâbında ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî selh-i Cemâziye’l-evvel sene [12]77

Bende: Muhammed Yunus dâ‘îleri

(23)

Код документа : DH. MKT. UM
Дело/документ N : 479/20
Дата : 18 зульхиджа 1277 г.х. (27 июня 1861 г.)
Письмо на имя правителя города Меджидийе о проведении судебного разбирательства в отношении лица по имени Сабир, обслуживавшего бухарца Хаджи Садбер эфенди во время его пребывания в Трабзоне, который без ведома последнего, взяв его деньги и товары, ушел в город Меджидийе, куда направляется также и Садбер эфенди.

Document code : DH. MKT. UM
File/document N : 479/20
Date : 18 Dhu'l-Hijjah 1277 (27 June 1861)
A letter to the ruler of the town of Mejidiye on arbitrating legal proceedings against a certain Sabir who serviced Haji Sadber effendi, a Bukhara resident, during his stay in Trabzon; it said that the mentioned Sabir, without Haji Sadber effendi's knowledge, took his money and goods and left for the town of Mejidiye where Haji Sadber effendi was heading for as well.

Belge Kodu : DH. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 479/20
Tarihi : 18 Zilhicce 1277 (27 Haziran 1861)
Konusu: Buharalı Hacı Sadber Efendi'nin Trabzon'da bulunduğu sırada kendisine hizmet eden Sabir adlı şahsın kendinden habersiz mal ve parasını alarak Mecidiye kasabasına gittiğinden, Hacı Sadber'in de Mecidiye'ye gideceğinden orada muhakemelerinin yapılması için Mecidiye kaymakamına gönderilen yazı.

Mecidiye Kâimmakâmına

Buharalı Hacı Sadber Efendi li-ecli'l-maslaha Dersa'âdet'de bulunduğu hengâmda Trabzon'da hizmetinde bulunan Sabir nâm kimesne bilâ-ruhsat yedinde bulunan on altı bin beş yüz guruşluk mâl ve akçesin bi'l-istishâb Gözleve'ye ve bu kere Mecidiye Kasabası'na gitmiş olduğu istihbâr olunduğundan ve kendisi bu alacağı içün ol tarafa azîmet edeceğinden bi'l-muhâkeme ihkâk-ı hakk olunması husûsu istid'â olunmuş ve keyfiyet Ticâret Nezâret-i Celîlesi'ne lede'l-havâle ber-mûceb-i istid'â mahallinde muhâkemelerinin icrâsıyla sübût eylediği hâlde meblağ-ı mezbûrun merkûmdan tahsîli lâzım geleceği bâ-i'lâm ifâde ve beyân kılınmış olmağla ber-minvâl-i muharrer îcâb-i hâlin icrâsıyla efendi-i mûmâ-ileyhin gadrden vikâyesi husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka.

(24)

Код документа : DH. MKT. UM
Дело/документ N : 563/98
Дата : 18 зульхиджа 1277 г.х. (27 июня 1861 г.)
Письмо на имя правителя города Констанца для проведения судебного разбирательства в отношении лица по имени Сабир, обслуживавшего бухарца Хаджи Садбер эфенди во время его пребывания в Трабзоне, который без ведома последнего, взяв его деньги и товары в 16,5 тысяч курушей, ушел в город Меджидийе, куда направляется также и Садбер эфенди.

Document code : DH. MKT. UM
File/document N : 563/98
Date : 18 Dhu'l-Hijjah 1277 (27 June 1861)
A letter to the ruler of the town of Constantsa on arbitrating legal proceedings against a certain Sabir who serviced Haji Sadber effendi, a Bukhara resident, during his stay in Trabzon; it said that the mentioned Sabir, without Haji Sadber effendi's knowledge, took his money and goods worth 16, 500 kurushes and left for the town of Mejidiye where Haji Sadber effendi was heading for as well.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 563/98
Tarihi : 18 Zilhicce 1277 (27 Haziran 1861)
Buharalı Hacı Sadber Efendi'nin Trabzon'da bulunduğu sırada kendisine hizmet eden Sabir adlı şahsın kendinden habersiz on altı bin beş yüz kuruşluk mal ve parasını alarak Mecidiye kasabasına gittiğinden, orada muhakemelerinin yapılması için Köstence Kaymakamlığı'na gönderilen yazı.

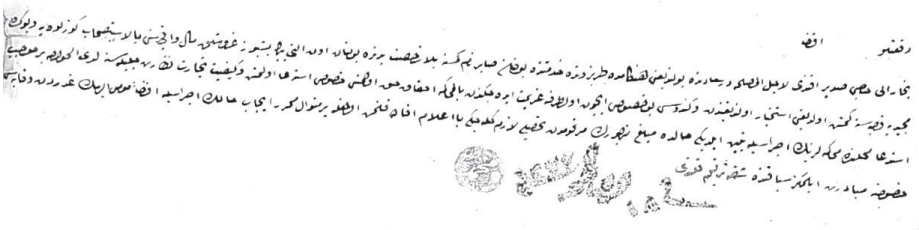

Köstence Kâimmakâmına

Rif'atlü efendi;

Buharalı Hacı Sadber Efendi li-ecli'l-musâlaha Dersa'âdet'de bulunduğu hengâmda Trabzon'da hizmetinde bulunan Sabir nâm kimesne bilâ-ruhsat yedinde bulunan on altı bin beş yüz guruşluk mal ve akçesini bi'l-istishâb Gözleve'ye ve bu kere Mecidiye kasabasına gitmiş olduğu istihbâr olunduğundan ve kendisi bu husûs içün ol tarafa azîmet edeceğinden bi'l-muhâkeme ihkâk-ı hakk olunması husûsu istid'â olunmuş ve keyfiyet Ticâret Nezâret-i Celîlesi'ne lede'l-havâle ber-mûceb-i istid'â mahallinde muhâkemelerinin icrâsıyla tebeyyün eylediği hâlde meblağ-ı mezbûrun merkûmdan tahsîli lâzım geleceği bâ-i'lâm ifâde kılınmış olmağla ber-minvâl-i muharrer îcâb-i hâlin icrâsıyla efendi-i mûmâ-ileyhin gadrden vikâyesi husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka terkîm kılındı.

Fî 18 Zilhicce sene 1277

(25)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 495/30
Дата : 21 сафара 1278 г.х. (28 августа 1861 г.)
Письмо на имя губернатора Измира Осман паши об оказании необходимой помощи бухарцу Хаджи Рустему, проживающему ныне в Сейдишехире, и который собрался отправиться к себе на родину.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 495/30
Date : 21 Safar 1278 (28 August 1861)
A letter to the governor of Izmir, Osman pasha on rendering necessary aid to the Bukhara resident, Haji Rustem, presently residing in Seyidshehir, who is going to return home.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 495/30
Tarihi : 21 Safer 1278 (28 Ağustos 1861)
Seydişehir'de ikamet etmekde olan Buharalı Hacı Rüstem'in memleketine gitmek istediğinden kendisine gereken yardımın yapılması için İzmir Valisi Osman Paşa'ya gönderilen yazı.

İzmir Vâlîsi Osman Paşa Hazretlerine

Buharalı Hacı Rüstem bu kere memleketi cânibine azîmet edeceğinden husûsât-ı vâkı'asında mu'âvenet olunması istid'â olunmuş olmağla mûmâ-ileyhin muvâfık-ı usûl vukû' bulan umûr ve husûsâtında mu'âvenet ve teshîlât-i mümkinenin îfâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka.

Ma'rûz-ı çâkerleridir ki:

Fi'l-asl Buhara ahâlîsinden olup Seydişehir'de müte'ehhil olup üç nefer evlâdım ve ehlim câriyeleri gâyet sefîl-i hâl olup bu def'a memleket tarafına azîmet îcâb etmiş ise de fakîru'l-hâle dûçâr olup nafakaya muhtâc olmamla İzmir vâlîsi tarafına i'âne ve himâye buyurmaları merâhim-i âliyelerinden mercûdur ki yed-i âcizânemize bir kıt'a emirnâme buyurmaları memleket tarafına e'âzim buyurulmağa niyâzımız bâbında ol bâbda emr [u] fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende el-Hâcc Rüstem kulları

(26)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 501/99
Дата : 6 раби аль-авваля 1278 г.х. (11 сентября 1861 г.)
Письмо на имя губернатора Египта Саид паши о поимке лица по имени Мухаммед Эмин, который будучи слугой представителя знати Бухары Ходжи Хызыр Назира эфенди во время его пребывания в Тегеране, украл у него деньги и сбежал в Египет, и возвращении украденных денег.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 501/99
Date : 6 Rabi'al-awwal 1278 (11 September 1861)
A letter to the governor of Eqypt, Said pasha on catching a certain Mohammad Emin who, as a servant of the representative of Bukhara nobility, Hoji Hyzyr Nazir effendi, stole money from him and fled to Egypt, and on giving the stolen money back.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 501/99
Tarihi : 6 Rebiulevvel 1278 (11 Eylül 1861)
Buhara hanedanından Hoca Hızır Nazır Efendi'nin Tahran'da iken yanında hizmetçisi olan Muhammed Emin'in parasını çalıp Mısır'a kaçtığından yakalanarak paranın geri alınması için Mısır Valisi Said Paşa'ya gönderilen yazı.

Mısır Vâlîsi Said Paşa Hazretlerine

Buharalı Hoca Hızır Nazır Efendi'nin takdîm eylediği arzuhâlde Çin Kaşgarı ahâlîsinden hizmetkârı Muhammed Emin Tahran'da iken nezdinde mevcûd iki bin tümenlik İran akçesini sirkat ile Mısır tarafına savuşmuş olduğundan ve bu def'a kendisi dahi ol tarafa azîmet edeceğinden bahisle merkûmun buldurulup meblağ-ı mezbûrun istirdâdı husûsu istid'â olunmuş olmağla îcâbının icrâsı husûsunun lâzım gelen bendelerine emr ve tebyîni himem-i aliyye-i âsafâneleri derkâr buyurulmak bâbında emr u irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Hulâsadan.
Ma'rûz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki;
Bu dâ'îleri Buhara-i şerîf ahâlîsi ve ulemâsı ve hânedânından olup hizmet-i âcizânemde müstahdem Çin Kaşgarı ahâlîsinden Muhammed Emin Tahran'da nezdimde mevcûd İran akçesi iki bin tümenlik akçemi sirkat ederek savuşup Mısır cânibine azîmet etmiş ve dâ'îleri dahi bu def'a ol tarafa azîmet edeceğimden merkûmu celb ve kemâl-i hakkâniyet üzre ihkâk-ı hakk ve hakkımda müsâ'ade buyurulup matlûbâtımın merkûmdan tahsîl ve yedime i'tâsı husûsuna müsâ'ade buyurulmak içün Mısır vâlîsi devletlü fehâmetlü paşa hazretleri senâverîlerine hitâben bir kıt'a emirnâme-i sâmî-i hazret-i vekâlet-penâhîlerinin tastîren inâyet ve ihsân buyurulmasiyçün ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 6 Rebî'u'l-evvel sene [12]78
Bende Buharalı Hoca Hızır Nazar Efendi dâ'îleri

(27)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 500/16
Дата : 13 раби аль-авваля 1278 г.х. (18 сентября 1861 г.)
Письмо на имя эмира Мекки и губернатора Джидды о поселении в одном из медресе и выделении в необходимом количестве зерна Хаджи Абдуррезаку из Бухары, который собирался ехать в Мекку.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 500/16
Date : 13 Rabi'al-awwal 1278 (18 September 1861)
A letter to the Emir of Mecca and the governor of Jeddah on providing Haji Abdurrezak from Bukhara who was going to leave for Mecca, with lodging in a madrasah and with some grain.

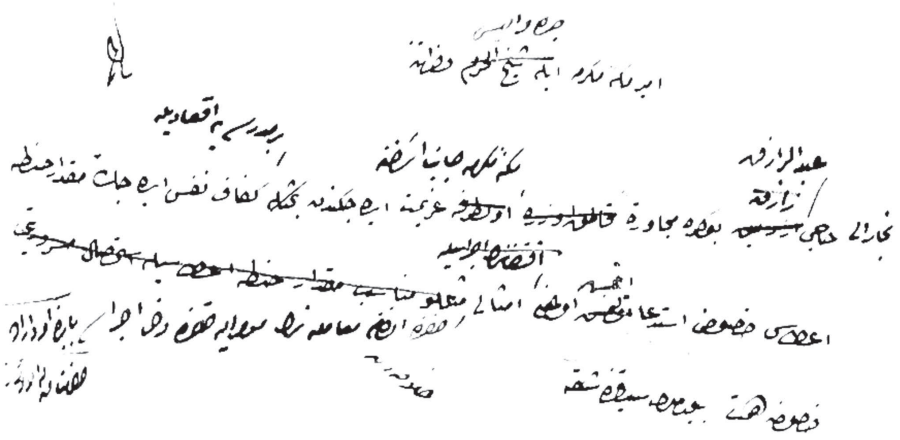
Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 500/16
Tarihi : 13 Rebiulevvel 1278 (18 Eylül 1861)
Buharalı Hacı Abdürrezzak'ın Mekke-i Mükerreme'ye gideceğinden orada bir medreseye yerleştirilip kendisine yetecek miktarda buğday verilmesine dair Mekke emiri ve Cidde valisine gönderilen yazı.

Emîr-i Mekke-i Mükerreme Cidde Vâlîsi Hazerâtına

Buharalı Hacı Abdürrezzak bu kere mücâvereten Mekke-i Mükerreme cânib-i eşrefine azîmet edeceğinden bir medreseye ik'âdıyla kifâf-ı nefs edecek mikdâr hınta i'tâsı husûsunu istid'â etmiş olmağla emsâli hakkında olunan mu'âmelenin mûmâ-ileyh hakkında dahi icrâsı bâbında emr u irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Hulâsadan.

(28)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 500/98
Дата : 17 раби аль-авваля 1278 г.х. (22 сентября 1861 г.)

Письмо на имя губернатора Харпута Вейс паши об оказании помощи проживающему в Харпуте бухарцу Мухаммеду Рза эфенди, который прибыл в Стамбул по личным делам и собирается вернуться обратно в Харпут.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 500/98
Date : 17 Rabi'al-awwal 1278 (22 September 1861)

A letter to Weys pasha, a governor of Harput, on rendering aid to Bukhara resident Mohammad Rza effendi, who arrived in Istanbul for personal business and is going to return to Harput.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 500/98
Tarihi : 17 Rebiulevvel 1278 (22 Eylül 1861)

Harput'da ikamet eden Buharalı Muhammed Rıza Efendi'nin bazı işlerini görmek üzere İstanbul'a geldiğinden tekrar Harput'a döneceğinden yardımcı olunması için Harput Valisi Veys Paşa'ya gönderilen yazı.

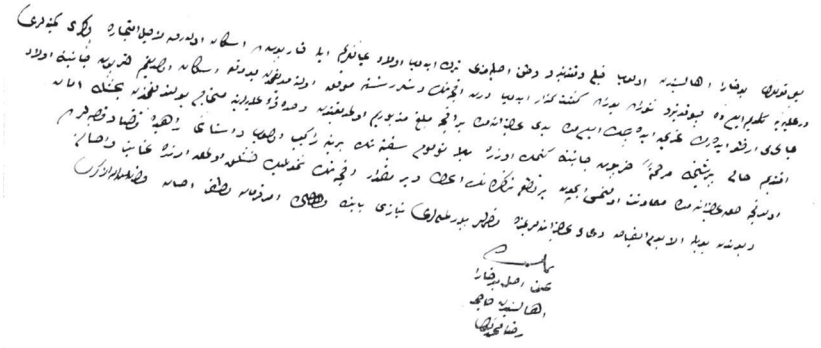
Harput Mutasarrıfı Veys Paşa'ya

Harput sâkinlerinden Buharalı Muhammed Rıza Efendi mukaddem âli-maslahatin Dersa'âdet'e gelerek bu kere yine ol tarafa azîmet edeceğinden tavsiyenâme i'tâsını istid'â etmiş olmağla mûmâ-ileyhin muvâfık-ı usûl vukû' bulacak umûr ve husûsunda mu'âvenet ve hakkında dahi ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himmet eylemeleri siyâkında şukka.

Hulâsadan

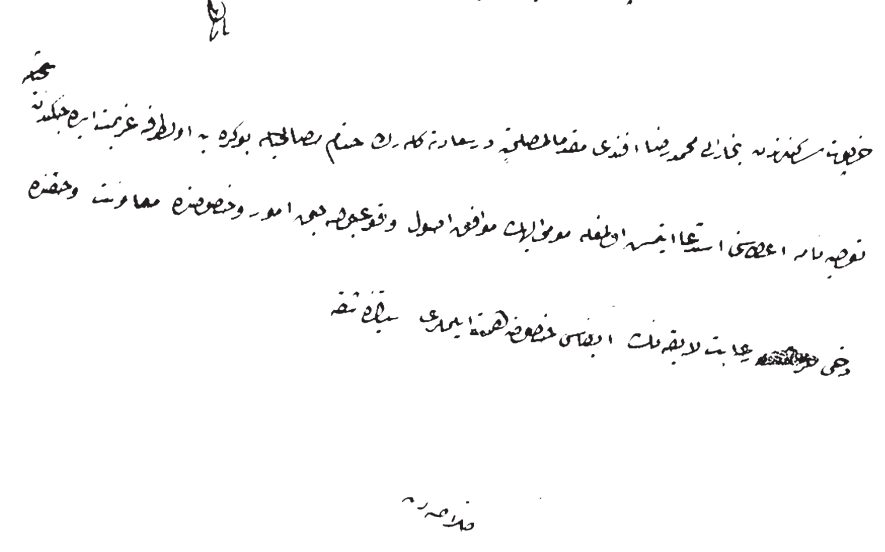
Bu kulları Buhara ahâlîsinden olup hayli vakitden berü vatan-ı asliyemizi terk edüp evlâd-ı iyâllerim ile Harput'da iskân olarak li-ecli't-ticâre çâkerî-i kemîneleri Der'aliyye'ye geldim ise de çokdan berü şurada burada geşt [ü] güzâr edüp dört akçenin dest-restine muvaffak olunamadığımdan bu def'a iskân olunduğum Harput cânibine evlâd-ı iyâlimi arzu ederek azîmet edecek isem de yed-i âcizânemde bir akçe meblağ-ı mezbûrum olmadığından ve sadaka-i aliyyelerine muhtâc bulunduğumdan bahisle amân efendim hâl-i perîşânıma merhameten Harput cânibine gitmek üzre bilâ-navlum sefînenin birine râkib olup ve esnâ-yı râhda kazâ ve kasabalarda oldukça hakk-ı âcizânemin mu'âvenet olunması içün bir kıt'a tezkirenin i'tâ ve bir mikdâr akçenin şimdilik harçlık olmak üzre inâyet ve ihsânı ve bundan böyle illâ yevmü'l-feyyâza du'â-i âcizânelerimize mazhar buyurulmaları niyâzı bâbında ve her hâlde emr [u] fermân lüft-i ihsân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende an asıl Buhara ahâlîsinden Hacı Rıza Muhammed kulları

(29)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 520/52
Дата : 24 джумада аль-авваля 1278 г.х. (27 ноября 1861 г.)
Письмо на имя губернатора Халеба Исмет паши об оказании необходимой помощи и содействия в Халебе бухарцу Хаджи Ахмеду, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 520/52
Date : 24 Jumada al-awwal 1278 (27 November 1861)
A letter to Ismet pasha, a governor of Haleb, on rendering necessary aid and assistance in Haleb to Bukhara resident Haji Ahmad who was going to visit this town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 520/52
Tarihi : 24 Cemaziyelevvel 1278 (27 Kasım 1861)
Buharalı Hacı Ahmed'in ziyaret amacıyla Halep'e gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Halep Valisi İsmet Paşa'ya gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

Haleb Vâlîsi Devletlü İsmet Paşa Hazretlerine

Devletlü efendim hazretleri;

Buharalı Hacı Ahmed li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmiş olmağla mûmâ-ileyhin vukû' bulacak umûr ve husûsunda mu'âvenet ve müzâheretle hakkında dahi hürmet ve ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı.

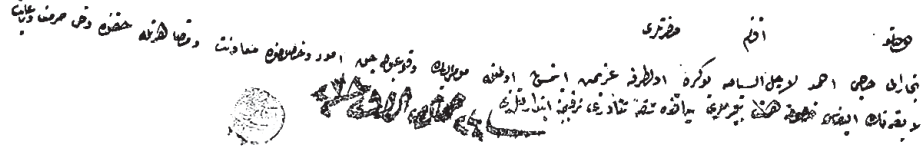
Fî 24 Cemâziye'l-evvel sene [1]278

Yusuf Kamil

دائرهٔ امور داخلیه

عدد

حلب والیسی حضرتلرینه عطف بك وظیفه

(30)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 520/60
Дата : 24 джумада аль-авваля 1278 г.х. (27 ноября 1861 г.)
Письмо на имя губернатора Багдада Намык паши об оказании необходимой помощи и содействия в Багдаде бухарцу Хаджи Омеру, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 520/60
Date : 24 Jumada al-awwal 1278 (27 November 1861)
A letter to Namyk pasha, a governor of Baghdad, on rendering necessary aid and assistance to Haji Omer, a Bukhara resident who was going to visit this town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 520/60
Tarihi : 24 Cemaziyelevvel 1278 (27 Kasım 1861)
Buharalı Hacı Ömer'in ziyaret amacıyla Bağdad'a gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Bağdad Valisi Namık Paşa'ya gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

Bağdad Vâlîsi Devletlü Namık Paşa Hazretlerine

Devletlü efendim hazretleri;

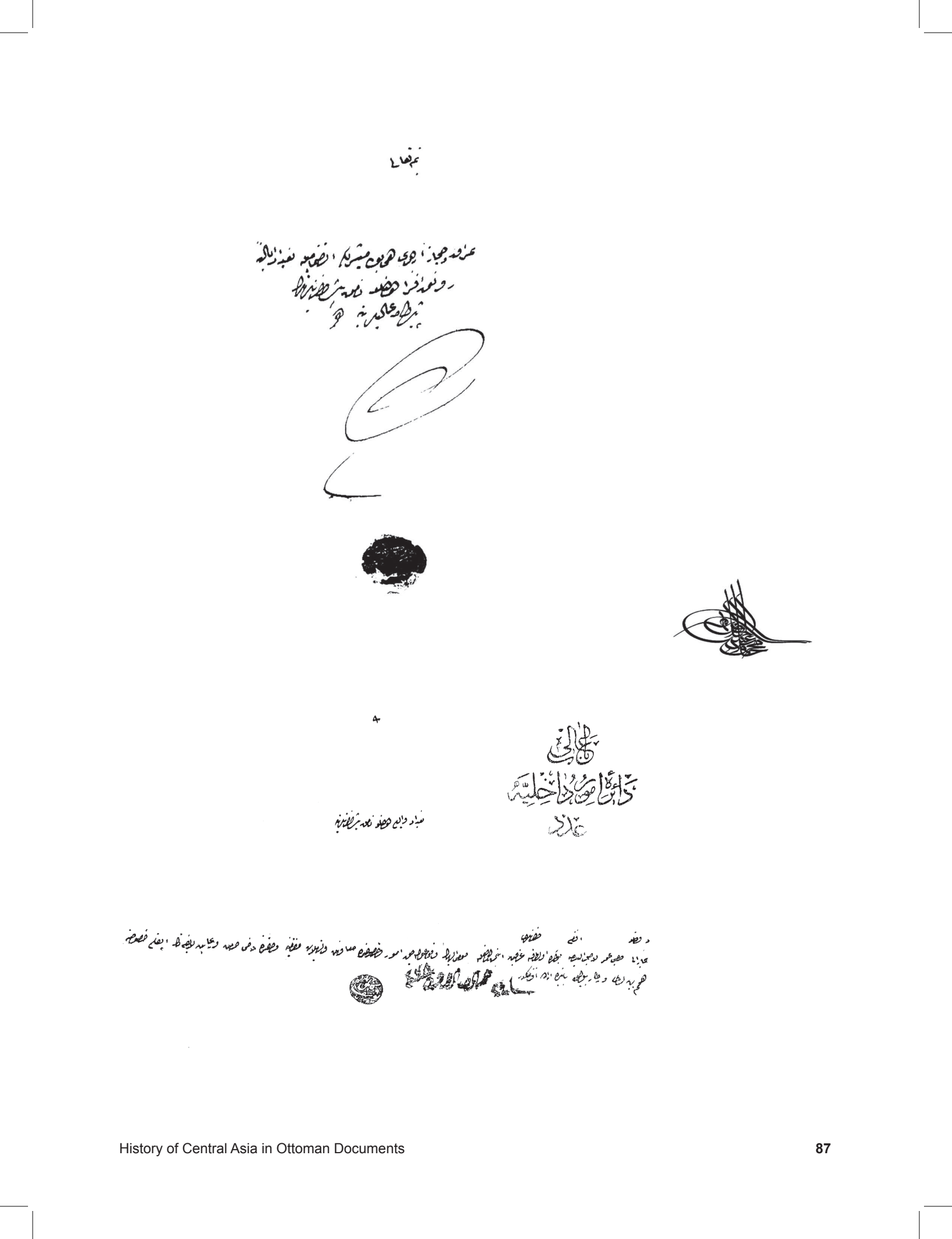
Buharalı Hacı Ömer li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmiş olmağla mûmâ-ileyhin vukû‘ bulacak umûr ve husûsunda mu‘âvenet ve teshîlât-ı mukteziye ve hakkında dahi hürmet ve ri‘âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himem-i behiyyeleri derkâr buyurulmak bâbında irâde efendimindir.

Fî 24 Cemâziye'l-evvel sene [1]278

Yusuf Kamil

Bi-mennihî te‘âlâ

Irak ve Hicaz Ordu-yı Hümâyûnu Müşîrliği inzimâmıyla Bağdad Eyâlet-i revnak-efzâ devletlü Namık Paşa hazretlerinin pîşgâh-ı âlîlerine

(31)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 529/15
Дата : 29 джумада аль-ахыра 1278 г.х. (1 января 1862 г.)
Письмо на имя губернатора Эрзурума Хайреддин паши об оказании необходимой помощи и содействия в Эрзуруме бухарцу Иззету, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 529/15
Date : 29 Jumada al-thani 1278 (1 January 1862)
A letter to Hayreddin pasha, a governor of Erzurum, on rendering necessary aid and assistance to Izzet, a resident of Bukhara, who was going to visit this town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 529/15
Tarihi : 29 Cemaziyelahir 1278 (1 Ocak 1862)
Buharalı İzzet'in ziyaret amacıyla Erzurum'a gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Erzurum Valisi Hayreddin Paşa'ya gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

Erzurum Vâlîsi Devletlü Hayreddin Paşa Hazretlerine

Devletlü efendim hazretleri;

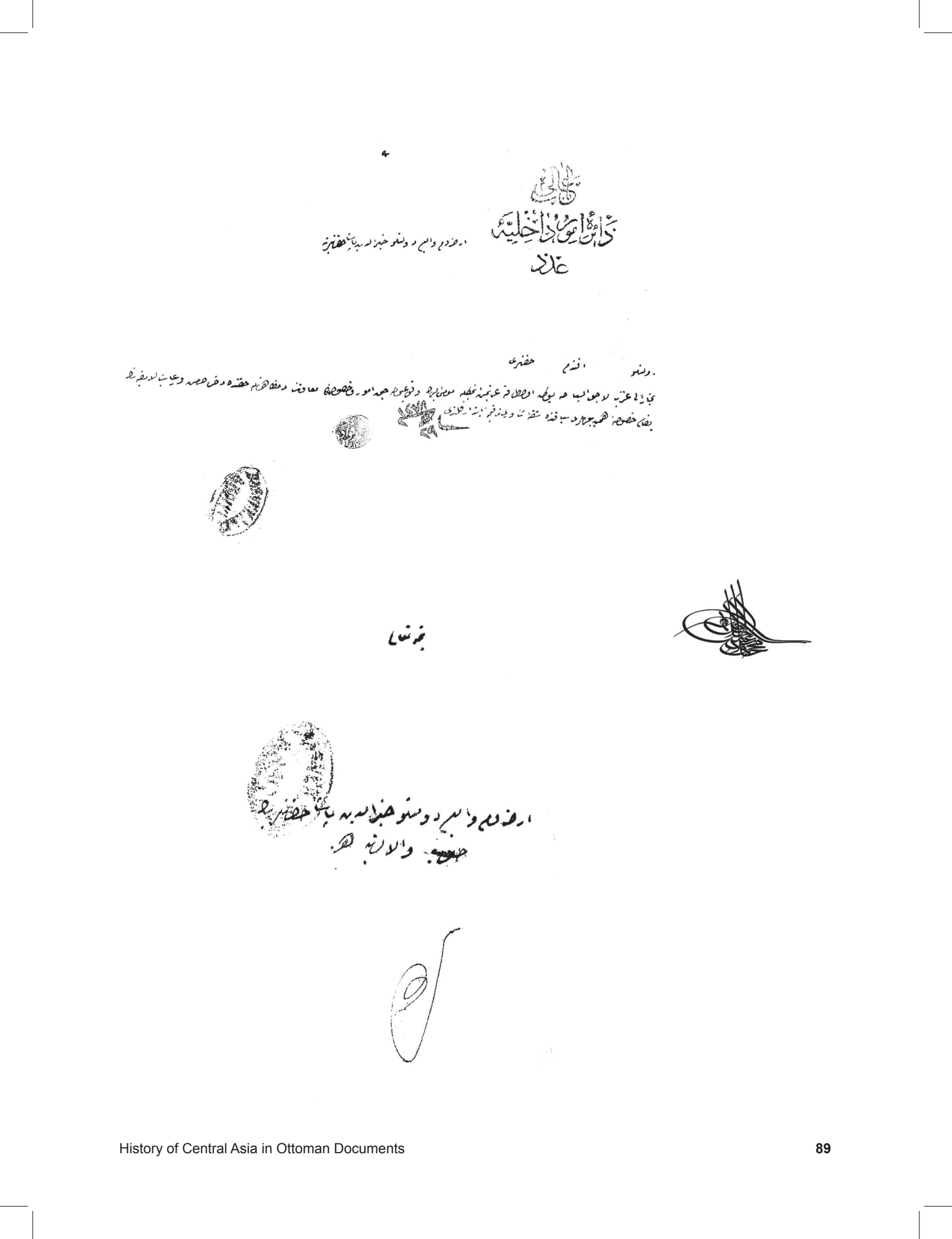
Buharalı İzzet li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmekle mûmâ-ileyhin vukû‘ bulacak umûr ve husûsunda mu‘âvenet ve müzâheretle hakkında dahi hürmet ve ri‘âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı.

Fî 29 Cemâziye'l-âhir sene 1278

Mehmed Fuad

Bi-mennihî te‘âlâ

Erzurum Vâlîsi devletlü Hayreddin Paşa hazretlerinin savb-ı vâlâlarına

(32)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 549/65
Дата : 23 рамадана 1278 г.х. (24 марта 1862 г.)
Письмо на имя губернатора Эрзурума Хайреддин паши об оказании необходимой помощи и содействия в Эрзуруме бухарцу Сыддыку, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 549/65
Date : 23 Ramadan 1278 (24 March 1862)
A letter to Hayreddin pasha, a governor of Erzurum, on rendering necessary aid and assistance to Syddyk, a resident of Bukhara, who was going to visit this town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 549/65
Tarihi : 23 Ramazan 1278 (24 Mart 1862)
Konusu: Buharalı Sıddık'ın ziyaret amacıyla Erzurum'a gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Erzurum Valisi Hayreddin Paşa'ya gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

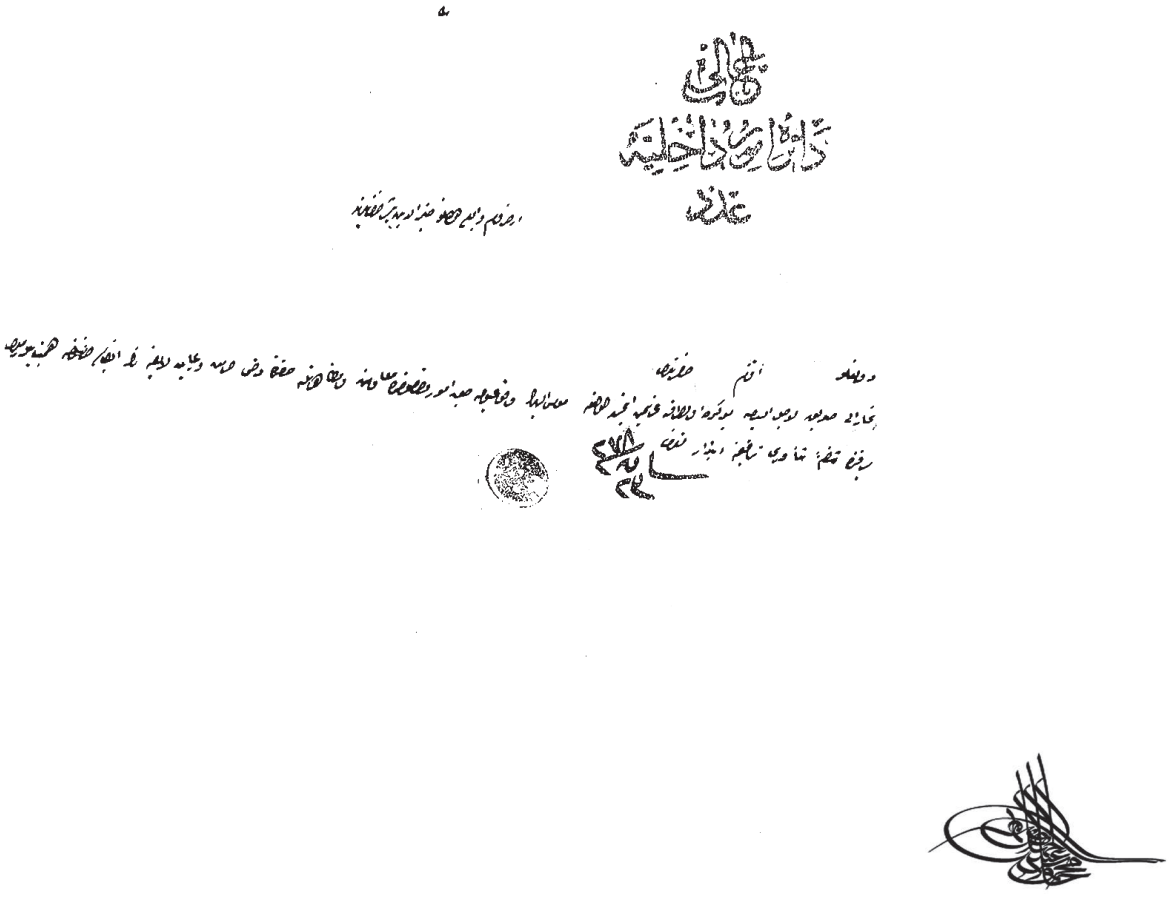
Erzurum Vâlîsi Devletlü Hayreddin Paşa Hazretlerine

Devletlü efendim hazretleri;

Buharalı Sıddık li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmiş olmağla mûmâ-ileyhin vukû' bulacak umûr ve husûsunda mu'âvenet ve müzâheretle hakkında dahi hürmet ve ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı.

Fî 23 N. sene [1]278

Mehmed Fuad

(33)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 549/92
Дата : 23 рамадана 1278 г.х. (24 марта 1862 г.)
Письмо на имя правителя города Гюмюшхане Баха бека об оказании необходимой помощи и содействия в Гюмюшхане бухарцу Хаджи Исхаку, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 549/92
Date : 23 Ramadan 1278 (24 March 1862)
A letter to Baha beg, a ruler of the town Gumushkhane, stresses the necessity of rendering aid and assistance to Haji Iskhak, a resident of Bukhara who was going to visit the town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 549/92
Tarihi : 23 Ramazan 1278 (24 Mart 1862)
Buharalı Hacı İshak'ın ziyaret amacıyla Gümüşhane'ye gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Gümüşhane Kaymakamı Baha Bey'e gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

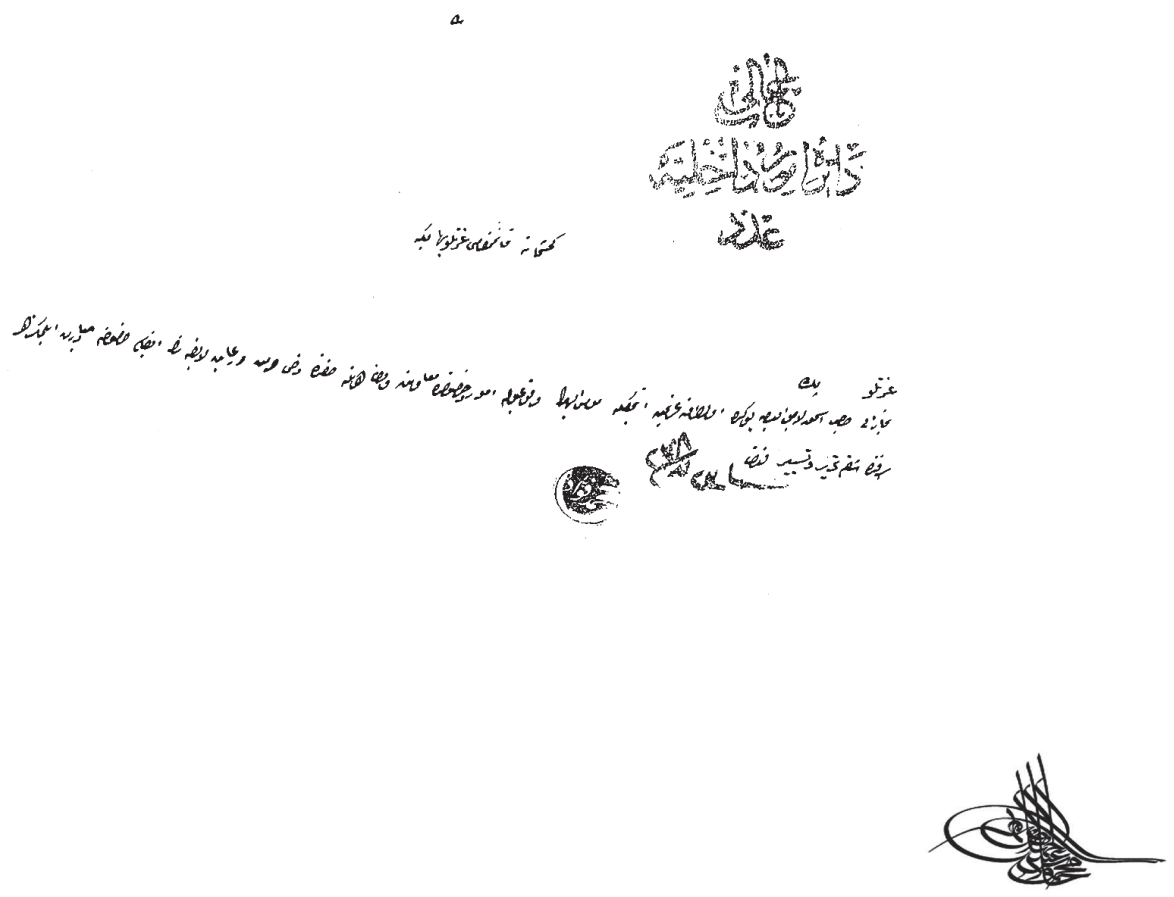
Gümüşhâne Kâimmakâmı İzzetlü Baha Bey'e

İzzetlü bey;

Buharalı Hacı İshak li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmekle mûmâ-ileyhin vukû' bulacak umûr ve husûsunda mu'âvenet ve müzâheretle hakkında dahi hürmet ve ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka tahrîr ve tesyîr kılındı.

Fî 23 N. sene [1]278

Mehmed Fuad

(34)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 549/93
Дата : 23 рамадана 1278 г.х. (24 марта 1862 г.)
Письмо на имя правителя города Гюмюшхане Баха бека об оказании необходимой помощи и содействия в Гюмюшхане бухарцу Сейид Адхам Ходже, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 549/93
Date : 23 Ramadan 1278 (24 March 1862)
A letter to the ruler of the town Gumushkhane, Baha beg on rendering necessary aid and assistance to Seyid Adham Hoja, a Bukhara resident, who was going to visit this town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 549/93
Tarihi : 23 Ramazan 1278 (24 Mart 1862)
Konusu: Buharalı Seyyid Edhem Hoca'nın ziyaret amacıyla Gümüşhane'ye gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Gümüşhane Kaymakamı Baha Bey'e gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

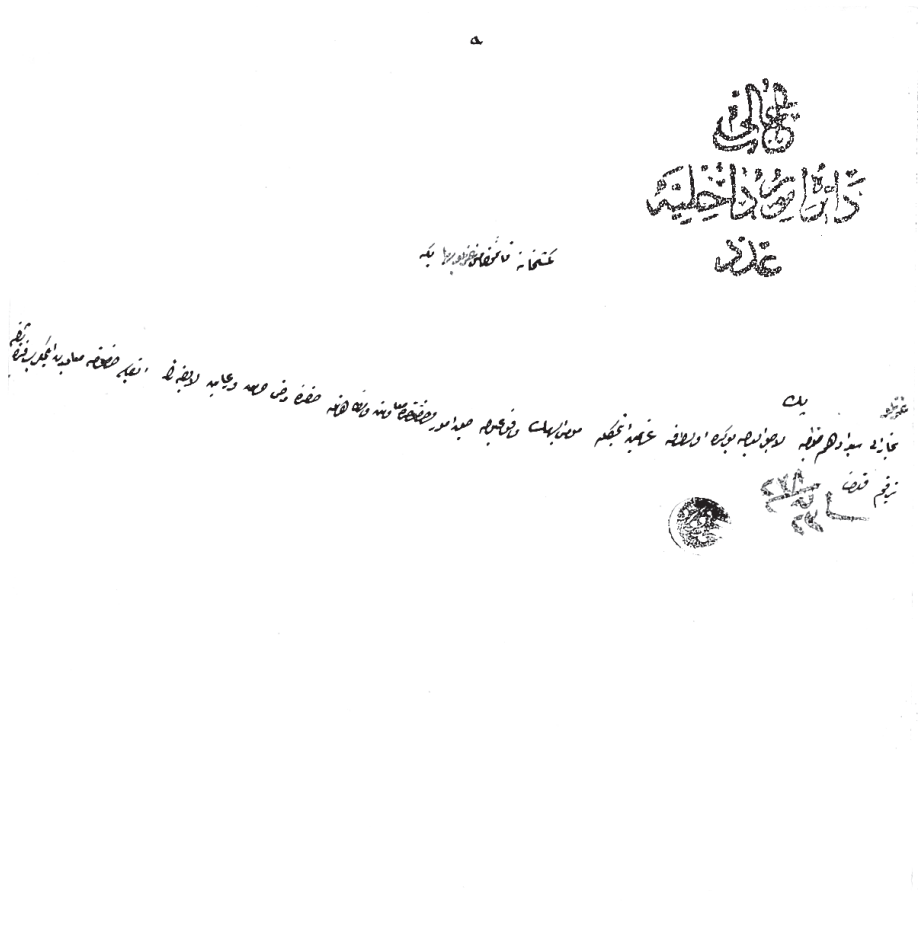
Gümüşhâne Kâimmakâmı İzzetlü Baha Bey'e

İzzetlü bey;

Buharalı Seyyid Edhem Hoca li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmekle mûmâ-ileyhin vukû' bulacak umûr ve husûsunda mu'âvenet ve müzâheretle hakkında dahi hürmet ve ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka terkîm kılındı.

Fî 23 N. sene [1]278

Mehmed Fuad

(35)

Код документа : A. MKT. UM
Дело/документ N : 549/94
Дата : 23 рамадана 1278 г.х. (24 марта 1862 г.)
Письмо на имя губернатора Эрзурума Хайреддин паши об оказании необходимой помощи и содействия в Эрзуруме бухарцу Хаджи Исхаку, который собирался посетить этот город.

Document code : A. MKT. UM
File/document N : 549/94
Date : 23 Ramadan 1278 (24 March 1862)
A letter to Hayreddin pasha, a governor of Erzurum, on rendering necessary aid and assistance to Haji Iskhak, a Bukhara resident, who was going to visit this town.

Belge Kodu : A. MKT. UM
Dosya Gömlek No : 549/94
Tarihi : 23 Ramazan 1278 (24 Mart 1862)
Buharalı Hacı İshak'ın ziyaret amacıyla Erzurum'a gideceğinden orada kendisine gerekli yardım ve kolaylığın gösterilmesine dair Erzurum Valisi Hayreddin Paşa'ya gönderilen yazı.

Bâb-ı Âlî

Dâire-i Umûr-ı Dâhiliye

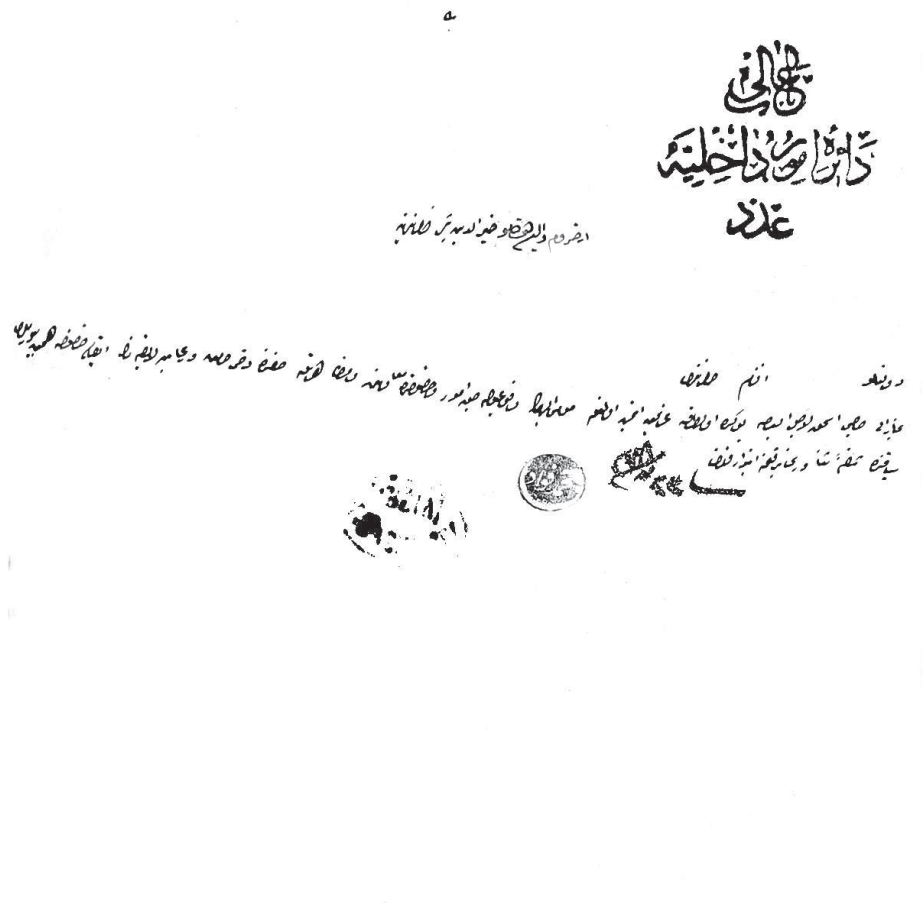
Erzurum Vâlîsi Devletlü Hayreddin Paşa Hazretlerine

Devletlü efendim hazretleri;

Buharalı Hacı İshak li-ecli's-seyâha bu kere ol tarafa azîmet etmiş olmağla mûmâ-ileyhin vukû' bulacak umûr ve husûsunda mu'âvenet ve müzâheretle hakkında dahi hürmet ve ri'âyet-i lâyıkanın îfâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında şukka-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı.

Fî 23 N. sene [1]278

Mehmed Fuad

(36)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 275/67
Дата : 23 октября 1863 г.
Прошение об оказании посредничества Османской империи в освобождении из-под ареста трех итальянских торговцев, уехавших в Бухару с целью покупки шелкопряда, но арестованных бухарским эмиром, который заподозрил их в том, что они являлись шпионами.

Document code : HR.TO
File/document N : 275/67
Date : 23 October 1863
A petition on rendering mediation efforts by the Ottoman Empire in setting free three Italian traders who left for Bukhara with the purpose of buying silkworm moth, but arrested by the Bukhara emir who thought them to be spies.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 275/67
Tarihi : 23 Ekim 1863 / (23 Ekim 1863)
Buhara'ya ipek böceği satın almak üzere giden İtalyantü ccarları Miaza, Gavoriksi ve Medeltiya'nın casus zennedilerek Buhara emiri tarafından hapsedildiklerinden kendilerinin hapisten kurtaralıması için Osmanlı Devleti'nin girişimde bulunması talebi.

İtalya Sefâreti'ne fî 23 Teşrîn-i Evvel sene [18]63 târîhiyle Turin'den gelen tahrîrâtın tercümesidir.

Miaza ve Gavriksi ve Medeltiya nâm kimesneler ipek böceği tohumu mübayaa eylemek üzre Buhara'ya gidüp reviş-i hâle göre bunlar Rusya casusu zan olunarak Buhara emîri tarafından ahz ve habs olunmuş ve tahliye-i sebîlleri ve belki canlarının istihlâsı vesâtat-ı celîle-i Saltanat-ı Seniyye'ye mütevakkıf bulunmuş olduğundan merkûmların mahall-i mezkûra seyâhatleri mezheb veya politakaca hiçbir maksada mebnî olmayup mücerred ticâret zımnında idüğinin emîr-i müşârun-ileyhe te'mîni husûsunu übbehetlü devletlü Âli Paşa hazretlerinden heman recâ etmeleri lâzım gelür. Bu husûs Milan'da telâş ve ıztırâb-ı azîmi mûcib olduğundan Saltanat-ı Seniyye tarafından merkûmların tahlîsine himmet buyurulacağı takdîrde keyfiyetin derhâl tarafıma ihbârı münâsibdir. Bir de bu husûs içün bir fermân-ı âlî istihsâli sûreti daha ziyâde netice-i matlûbeye vusûlü mü'eddîdir.

Jurnal numarosu: 21

Tebyîz olunmuşdur. Fî 16 Cemâde'l-ûlâ sene 1280

Buhara'da olan İtalya mahbûslarının istihlâsına dâ'ir.

Su'âl buyurulmak üzre beyazı taraf-ı hazret-i müsteşârîye takdîm olunmak üzre Hâriciye Evrâk Odası'na verilmişdir.

Fî 18 Cumâde'l-ûlâ sene [1]280

le voyage qu'ils ont entrepris étant exclusivement commercial. La plus grande inquiétude règne à Milan à ce sujet. Il serait bon par conséquent que Vous m'informiez, aussitôt que la Sublime Porte voudra bien faire des démarches pour la délivrance de ces Italiens. Si Vous pouviez obtenir un Firman Impérial, ce serait peut-être le seul moyen de parvenir au résultat que l'on désire.

Visconti Venosta

HR.TO. 1863.10.23
275/67

11

Turin 23 Ottobre 1863

Légation d'Italie
Constantinople

Les nommés Mocazza, Gavazzi
et Citta, de Milan, sont partis pour
Boukara pour l'achat de graine de
vers à soie. Ils ont été pris, à ce
qu'il paraît, pour des espions Russes,
et sont retenus en prison par l'Emir
de Boukara. Il n'y a que l'in-
tervention du Gouvernement Ottoman
qui puisse leur rendre la liberté et
peut-être leur sauver la vie. Il
faut prier sans délai S. E. Aali Pacha
afin qu'elle veuille bien interposer
ses bons offices et assurer l'Emir
que les trois Italiens, dont il s'agit,
n'ont aucun but religieux ou politique,

(37)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 490/100
Дата : 25 шабана 1281 г.х. (23 января 1865 г.)
Заявление Шериф Ходжи из Бухары с просьбой о принятии соответствующих мер для получения им подданства Османской империи ввиду того, что еще раньше его сын с супругой были приняты в османское подданство.

Document code : HR.TO
File/document N : 490/100
Date : 25 Sha'aban 1281 (23 January 1865)
An application of Sherif Hoja from Bukhara asked to take adequate measures and help him with being granted with Ottoman citizenship when adjusted for the fact that earlier his son with his wife had already been naturalized as Ottoman citizens.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 490/100
Tarihi : 25 Şaban 1281 (23 Ocak 1865)
Buharalı Şerif Hoca'nın daha önce oğlu ve hanımının Osmanlı vatanadaşlığına kabul edildiğinden kendisinin de vatandaşlığa kabuledilmesi konusunda gerekli işlemlerin yapılmasına dair müzekkire.

Makâm-ı Nezâret-i Celîle-i Hâriciye'ye fî 29 Eylül sene 1864 târîhiyle müverrehan Petersburg Sefâret-i Seniyyesi tarafından tevârüd eden tahrîrâtın sûreti tercümesidir.

Buhara tüccârından olup Orenburg'da bulunan Şerif Hoca'nın Dersa'âdet'e azîmet etmek arzusunda bulunduğuna dâ'ir şehr-i hâlin biri târîhiyle müverrah olan tahrîrât-ı aliyye-i nezâret-penâhîlerini ahz eyledim. Merkûm Şerif Hoca Orenburg hükûmet-i mahalliyesinden Memâlik-i Mahrûse'ye gitmik içün pasaport taleb etdiği hâlde dirîğ olunmayacağı ve fakat evvel emirde Dersa'âdet'e giderek Devlet-i Aliyye teba'iyyetine duhûl etmedikçe Buhara ahâlîsi hakkında bizim tavassutumuz kabûl kılınamayacağını Rusya Devleti Dâhiliye Nezâreti cânibinden taraf-ı çâkerâneme ifâde olunmuş olduğunun beyânı ibrâz-ı me'ser-i ubûdiyete vesîle ittihâz kılındı.

Tebyîz olunmuşdur. Fî 25 Şa'bân sene 1281

Buhara ahâlîsinden Şerif Hoca nâm kimesneye dâ'ir.

Kaspar

Fî 1 Eylül sene 1864 târîhiyle müverrahan Petersburg Sefâret-i Seniyyesi'nin Başsırkâtibi Konemenos Bey'e irsâl olunan tahrîrât-ı âliyenin sûreti tercümesidir.

Buharalı tüccâr-ı mu'teberânından olup Orenburg'da bulunan Şerif Hoca bu tarafa azîmet etmek istediğinden mûmâ-ileyh memleketinde erbâb-ı kadr ve haysiyet olup oğlu ve hanımı geçenlerde Dersa'âdet'e gelerek Devlet-i Aliyye teb'ası silkine duhûl etmiş olmağla ol bâbda kendüsüne ruhsat-ı lâzıme i'tâ olunmak üzre tedâbîr-i mukteziyeye teşebbüs

eylemelerini recâ ederim.

Tebyîz olunmuşdur. Fî 25 Şa‘bân sene 1281

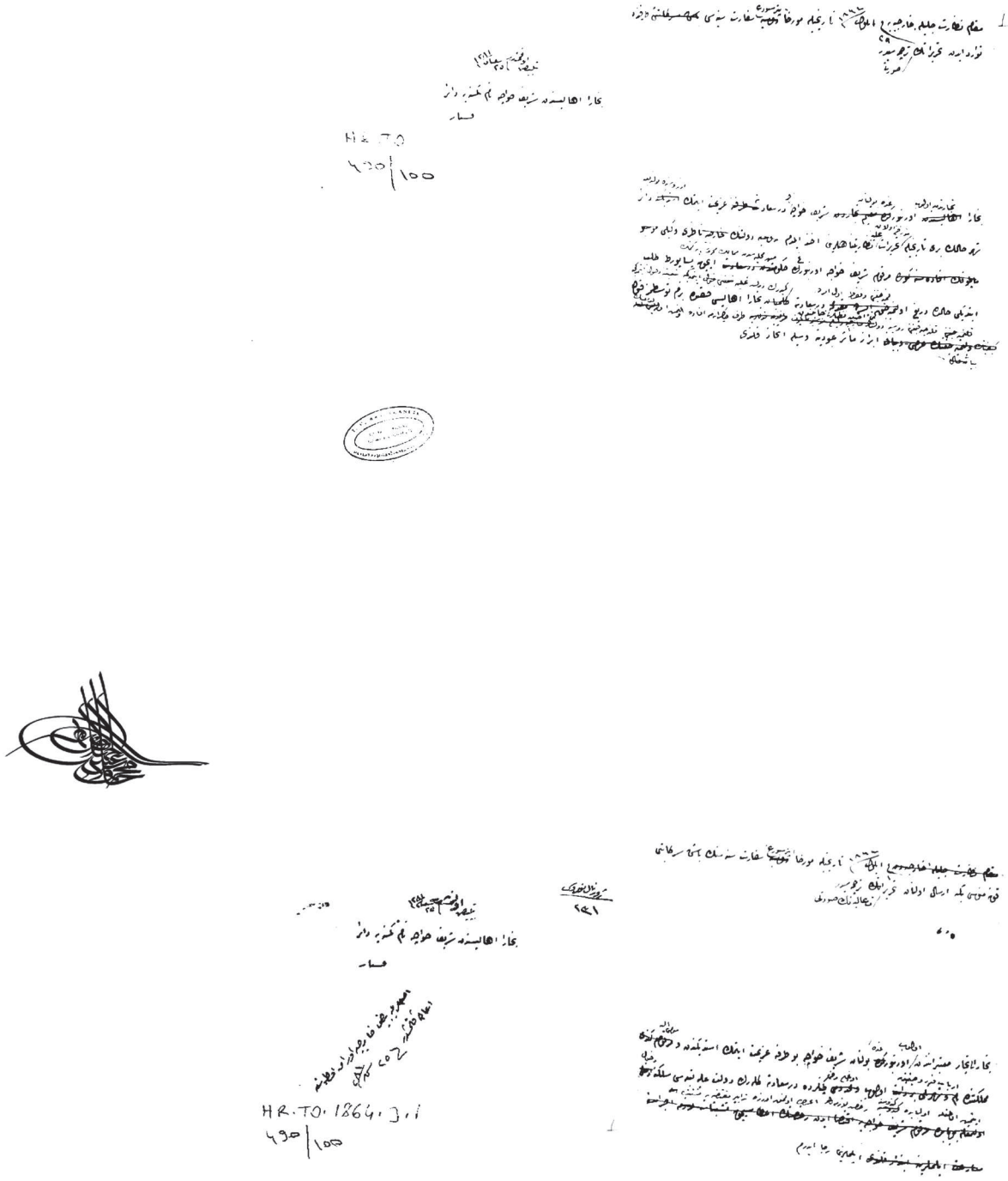
Buhara ahâlîsinden Şerif Hoca nâm kimesneye dâ’ir.

Kaspar

Asıllarıyla beyaz Hâriciye Evrâk Odası’na i‘âde kılınmışdır.

Fî 25 Ş. sene [1]281

(38)

Код документа : A.MKT.MHM
Дело/документ N : 336/17
Дата : 3 сафара 1282 г.х. (28 июня 1865 г.)
Распоряжение в правление города Болу о проведении финансовой проверки совместного дела Хаджи Мумина и его посредника Мурада из Бухары.

Document code : A.MKT.MHM
File/document N : 336/17
Date : 3 Safar 1282 (28 June 1865)
A decree to the administration of the Bolu town on carrying out a financial audit of the joint business of Haji Mumin and his agent Murad from Bukhara.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 336/17
Tarihi : 3 Safer 1282 (28 Haziran 1865)
Hacı Mümin'in ortağı olan Buharalı Murad ile muhasebelerinin görülmesinin Bolu Kaymakamlığı'na bildirildiği.

Bolu Sancağı Kâimmakâmlığı'na

Şirketden dolayı Buharalı Murad ile olan muhâsebelerinin rü'yetini müsted'î Hacı Mümin'in verdiği arzuhâl leffen irsâl kılınmağın şer'-i şerîf ve meclis ma'rifetiyle bi'r-rü'ye tebeyyün edecek sıhhat-i hâle göre iktizâsının icrâsına himmet eylemeniz siyâkında şukka.

(39)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 493/76
Дата : 5 мая 1866 г.
Письмо в посольство Османской империи в Петербурге о принятии мер по возвращению незаконно задержанному бухарцу Ходжа Усману эфенди, проживающему в Оренбурге, личных вещей, конфискованных должностными лицами, и восстановления его прав.

Document code : HR.TO
File/document N : 493/76
Date : 5 May 1866
A letter to the Embassy of the Ottoman Empire in Petersburg says that measures are to be taken for restoring in rights and returning personal items to illegally detained Bukhara resident Hoja Osman effendi currently residing in Orenburg. Note that his items were confiscated by official persons.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 493/76
Tarihi : 5 Mayıs 1866 / (5 Mayıs 1866)
Orenburg'da ikâmet eden Buharalı Hacı Osman Efendi'nin şahsî eşyalarına görevlilerce el konulduğu ve kendisinin haksız olarak hapsedildiğnden eşyalarının geri verilmesi ve itibarının iade edilmesi hususunda Petersburg Osmanlı Sefâreti'ne gönderilen yazı.

Makâm-ı Nezâret-i Celîle-i Hâriciye'den fî 5 Mayıs sene 1866 târîhiyle Petersburg Sefâret-i Seniyyesi'ne gönderilen tahrîrâtın tercümesidir.

Mukaddemki iş'ârâtıma zeyl olmak üzre Orenburg'da mukîm Buharalı Hacı Osman Efendi nâm tâcirin makâm-ı muhlisîye i'tâ etmiş olduğu arzuhâlinin bir kıt'a sûretini leffen savb-ı sefîrânelerine irsâl eyledim. Mezkûr arzuhâl me'âlinden müstebân olacağı vechile sâhib-i arzuhâl eşyâ ve emti'ası Orenburg me'mûrîn-i mahalliyesi tarafından zabt ve sikvestro olunup kendisi dahi birkaç gün bi-gayri hakkın habs ve tevkîf kılınarak nâmûsunun ihlâl olunmuş olduğundan dolayı protesto eylemiş olmasıyla eşyâ-yı merkûmenin i'âdesiyle beraber dûçâr olduğu zarar ve ziyânının tazmîn ve nâmûsunun ikmâl olunmasını taleb ve istid'â eylemekdedir. Merkûmun hakkının ihkâk olunması zımnında arzuhâl-i mezkûr tarafınıza gönderilmişdir. Rusya Devleti'nin Dersa'âdet sefîri tarafından mûmâ-ileyh yedinde bir kıt'a tavsiyenâme bulunduğu hâlde mahall-i mezkûre azîmet edeceğinden mûmâ-ileyh Hacı Osman Efendi'nin tesviye-i mesâlihi zımnında tarafınızdan mu'âvenet-i lâzımenin icrâsı mütemennâdır.

Jurnal numarosu: 52

Tebyîz olunmuşdur. Fî gurre-i Rebî'u'l-evvel sene [1]283

Buharalı Hacı Osman Efendi'nin iddi'âsına dâ'ir.

Mübeyyizi taraf-ı hazret-i müsteşârîye takdîm olunmuşdur.

Fî gurre-i Rebî'u'l-evvel sene [12]83

Copie

S. A. Aali Pacha

à

Erménékeui Bey.

Les 5 Mai 1855

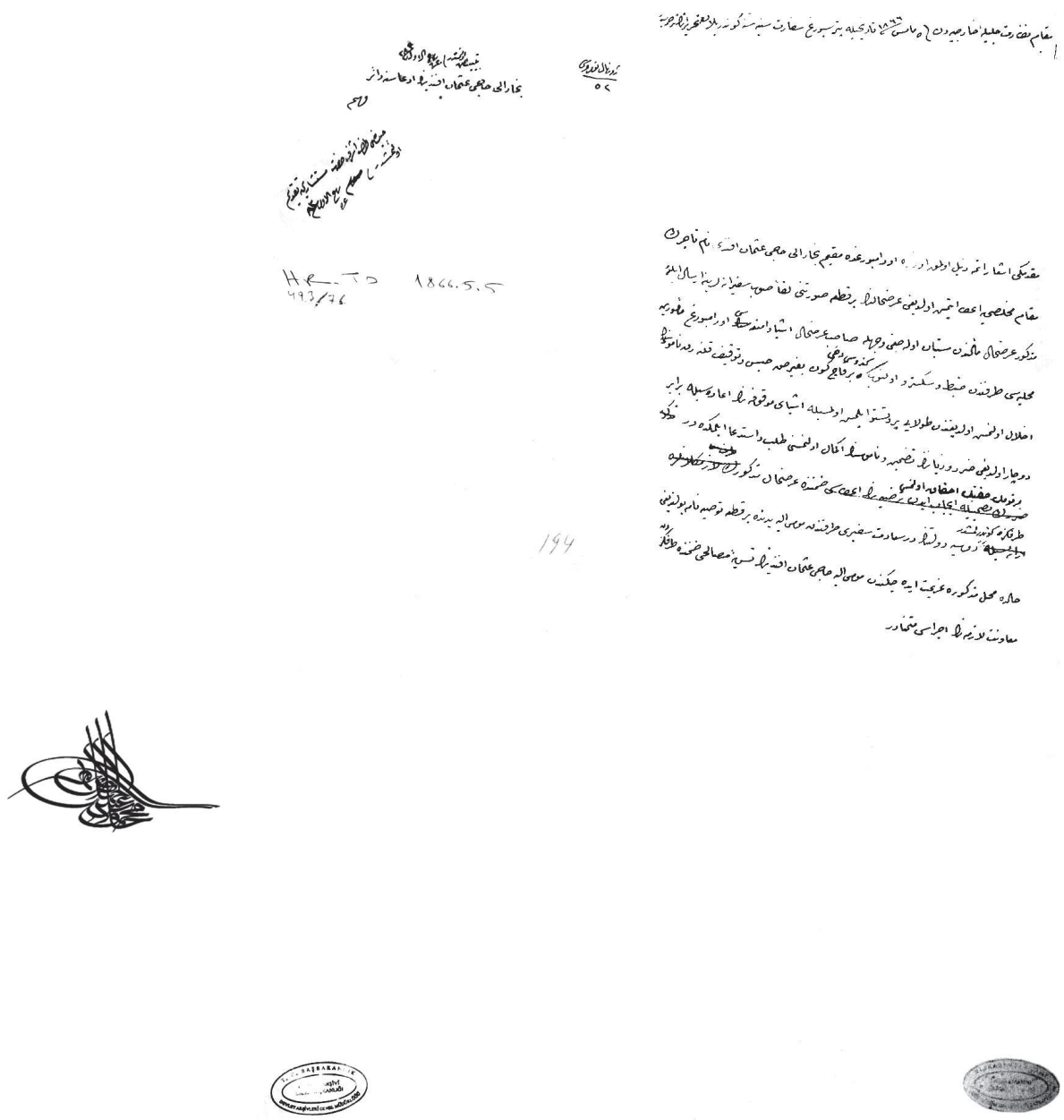
N° 76/128/57.

Pour faire suite à mes communications précédentes je vous envoie ci-joint, en copie, les nouvelles requêtes présentées à mon département par Hadji Osman Effendi, négociant à Orembourg, originaire des Boukhara.

Ainsi que vous le relèverez de la lecture de ces pièces, le pétitionnaire proteste d'abord contre la saisie et le séquestre arbitraires de ses marchandises par les autorités d'Orembourg, contre son emprisonnement injuste durant plusieurs jours, contre l'attentat commis à sa considération et enfin contre la retenue d'une grande partie de ses marchandises

n'ayant été, jusqu'à
présent, mis en possession
que d'une faible partie
des dites marchandises
Il réclame la restitu-
tion de tout ce qui lui
appartient, plus une
indémnisation pour les
dommages qu'il a
essuyés et sa réhabili-
tation morale.
Je viens en conséquence
vous prier, M.r le Chargé
d'Affaires, de faire de
cette pièce l'usage que
vous jugerez le plus
propre pour donner
satisfaction aux intérêts
du pétitionnaire.
Les négociant sus-
mentionnés, muni
d'une lettre de recom-
mandation de la part
de la Légation impériale
de Russie à Constple
et à l'adresse des autorités
d'Orembourg devant se
rendre en cette ville, pour
la liquidation de ses
affaires, vous voudrez bien
lui prêter tout votre con-
cours à cet effet.

T.C. BAŞBAKANLIK
OSMANLI ARŞİVİ
DAİRE BAŞKANLIĞI

(40)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 494/5
Дата : 19 июля 1866 г.
Прошение о возвращении бухарскому купцу Усман Ходже вещей, конфискованных у него русскими властями.

Document code : HR.TO
File/document N : 494/5
Date : 19 July 1866
A petition on returning personal items to Bukhara merchant Osman Hoja. Note that his personal items were confiscated by the Russian authorities.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 494/5
Tarihi : 19 Temmuz 1866 / (19 Temmuz 1866)
Buhara tüccarından Osman Hoca'nın Rus makamlarınca hacz edilen eşyasının geri verilmesine dair müzekkire.

Makâm-ı Âlî-i Nezâret-i Celîle-i Hâriciye'den fî 19 Temmuz sene [1]866 târîhinde Petersburg Maslahatgüzarârına yazılan tahrîrâtın tercümesidir.

Rusya Devleti tarafından sikvestro olunan eşyâsının henüz kendüsüne red olunmamasından dolayı şikâyeti hâvî Buhara tüccârından Osman Hoca'nın tekrâr Nezâret-i Hâriciye'ye takdîm eylediği arzuhâlin bir kıt'a sûreti fî 21 Kânûn-ı Sânî sene [1]865 târîhli tahrîrât-ı senâverîye leffen tarafınıza gönderilmişidi. Tahrîrât-ı mezkûrenin şimdiye kadar cevâbı vürûd etmemiş olduğundan husûs-ı mezkûr hakkında teşebbüsât-ı vâkı'anız neticesinin biran akdem iş'âr eylemenizi recâ ederim.

HR.TO 1866.7.15
494/5

(41)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 86/94
Дата : 6 августа 1866 г.
Справка о том, что послом Османской империи в Петербурге предпринята попытка освобождения бухарского купца Ходжа Османа, арестованного российскими властями.

Document code : HR.TO
File/document N : 86/94
Date : 6 August 1866
A reference says that an Ambassador of the Ottoman Empire to Petersburg made attempts to free Bukhara merchant Hoja Osman arrested by the Russian authorities.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 86/94
Tarihi : 6 Ağustos 1866 / (6 Ağustos 1866)
Buhara tüccarından Hoca Osman'ın Rusya hükümeti tarafından kendisinin tutuklandığından serbest bırakılması hususunda Petersburg Masalahatgüzarı tarafından girişimde bulunulduğu.

Makâm-ı Âlî-i Nezâret-i Celîle-i Hâriciye'ye fî 6 Ağustos sene 1866 târîhiyle Petersburg Maslahatgüzârı tarafından mevrûd mektûbun tercümesidir.

Buhara tüccârından Hoca Osman'ın da'vâsına dâ'ir geçen şehr-i Kânûn-ı Sânî'nin evâhirinde irsâl buyurulan tahrîrâtın cevabsız kaldığı ifâdesini şâmil fî 23 Mayıs sene [1]866 târîhiyle müverrahan tevârüd eden tahrîrât-ı aliyye-i nezâret-penâhîleri me'âl-i vâlâsı müdrike-pîrâ-yı çâkerânem oldu. Müdde'î-i merkûmun ifâde ve iddi'âsını te'yîden Rusya Umûr-ı Hâriciyesi Nezâreti'ne mukaddemce i'tâ ve bir kıt'a sûretini fî 25 Mayıs sene [18]66 târîhlü nemîka-i cevâbiye-i âcizânemle savb-ı sâmî-i âsafânelerine takdîm ve isrâ etmiş olduğun takrîr üzerine eğerçi nezâret-i mûmâ-ileyhâ tarafından bu bâbda Orenburg Hükûmeti'ne vesâyâ-yı mukteziye icrâ kılınmış ise de henüz bir cevâb alınamadığı te'mîn ve beyân olunmuş ve ma'a hazâ şu işin sür'at-i tesviyesi husûsu taraf-ı âcizânemden bu kere dahi recâ edilmiş olmağla ba'dema bu madde hakkında bir cevâb alındığı gibi taraf-ı âlî-i nezâret-penâhîlerine arz ve iş'âr olunacağı muhât-ı ilm-i âlî-i hidîvîleri buyuruldukda ol bâbda ve her hâlde emr u fermân.

Copie
№ 1982 x 173

St. Petersbourg le 6. Août 1866

A Altesse,

J'ai reçu la Dépêche que Votre Altesse m'a fait l'honneur de m'adresser en date du 19 Juillet №. 17125 x 87. au sujet des réclamations de Hodja Osman négociant de Boukhara.

Elle me fait observer que la Dépêche du 21 x^bre №. 13869 x 144 sur le même sujet, est restée sans réponse.

Par mon rapport du 23 Mai №. 1287 x 122 répondant à une Dépêche de Votre Altesse en date du 5 Mai №. 16428 x 57, j'ai eu l'honneur de Lui soumettre en copie la Note que j'ai adressée au Ministère Prusse pour appuyer les réclamations et les protestations du Pétitionnaire.

Le Ministère Prusse m'avait assuré avoir fait des démarches auprès des Autorités d'Oremboug qui n'y ont pas encore répondu.

Je viens de prier le Département Asiatique de faire hâter l'expédition de cette affaire. Aussitôt qu'une réponse me sera donnée, je ne manquerai pas de la soumettre à Votre Altesse, que je prie de daigner agréer les assurances de ma très haute et respectueuse considération.

De Votre Altesse
Le très humble et très obéissant
Serviteur
(signé) Conéménos

(42)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 86/94
Дата : 24 реджаба 1283 г.х. (2 декабря 1866 г.)
Распоряжение о том, чтобы с товаров бухарских купцов по имени Молай и Борабай, прибывших из России, взять определенную часть в качестве таможенной пошлины и передать им оставшуюся часть.

Document code : HR.TO
File/document N : 86/94
Date : 24 Rajab 1283 (2 December 1866)
A decree says that a certain part of goods owned by Bukhara merchants Molay and Borabay who came from Russia should be withdrawn as customs duty and a remaining part be granted to the said persons.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 448/58
Tarihi : 24 Receb 1283 (2 Aralık 1866)
Rusya'dan gelen Buharalı Mirza Molay ve Borabay isimli tüccarların ticari eşyalarından alınacak gümrük vergisine karşılık bir miktarının gümrükte alıkonularak kalan miktarın kendilerine verilmesi için gerekli işlemlerin yapılması.

Makâm-ı Nezâret-i Celîle-i Hâriciye'ye fî 19 Receb sene [12]83 Buhara tüccârından Mirza Molay ve Borabay Efendiler tarafından takdîm kılınan arzuhâlin Hulâsa vechiyle tecümesidir.

Çâkerleri birkaç seneden berü Rusya'da ticâretle me'lûf olduğumuz hâlde mücerred zîr-i cenâh-ı Saltanat-ı Seniyye'ye dehâlet arzusuyla der-bâr-ı ma'delet-karâra gelüp birlikde bir mikdâr emti'a-i ticâriye dahi getürerek Gümrük Emânet-i Behiyyesi tarafından beyân olunduğuna göre emti'a-i mezkûremiz içün yüz bin guruş kadar resm-i gümrük verilmesi lâzım gelüp hâlbuki çâkerleri bu tarafda gümrük usûl ve nizâmına vâkıf olduğumuz cihetle masârıf-ı nakliye içün nezdimizde yalnız otuz kırk bin guruş nakd bulunup işbu mikdâr emânet-i müşârun-ileyhâya i'tâ kılınmış ve kusûr resm-i gümrükün şimdiden tesviyesine kudretimiz olmayup bunun te'diyesiyçün emti'amızın bir mikdârının dûn bahâ ile ucâleten habs edilmesi dahi hakk-ı âcizâne hasâret ve ma'dûriyetini mûcib olacağı derkâr bulunmuş olmağla garîb ve mübtedî bulunduğumuz cihetle merhameten ve memâlik-i sairede bu makûle hâlâtda cârî olan kâ'ideye ri'âyeten kusûr deynimiz kırk bir gün mürûrunda îfâ olunması ve bunun içün emvâlimizden mikdâr-ı kâfî gümrekde tevkîf ile kusûrunun tarafımıza teslîm kılınması husûsuna müsâ'ade-i seniyye-i cenâb-ı nezâret-penâhîleri şâyân buyurulmak bâbında ve her hâlde.

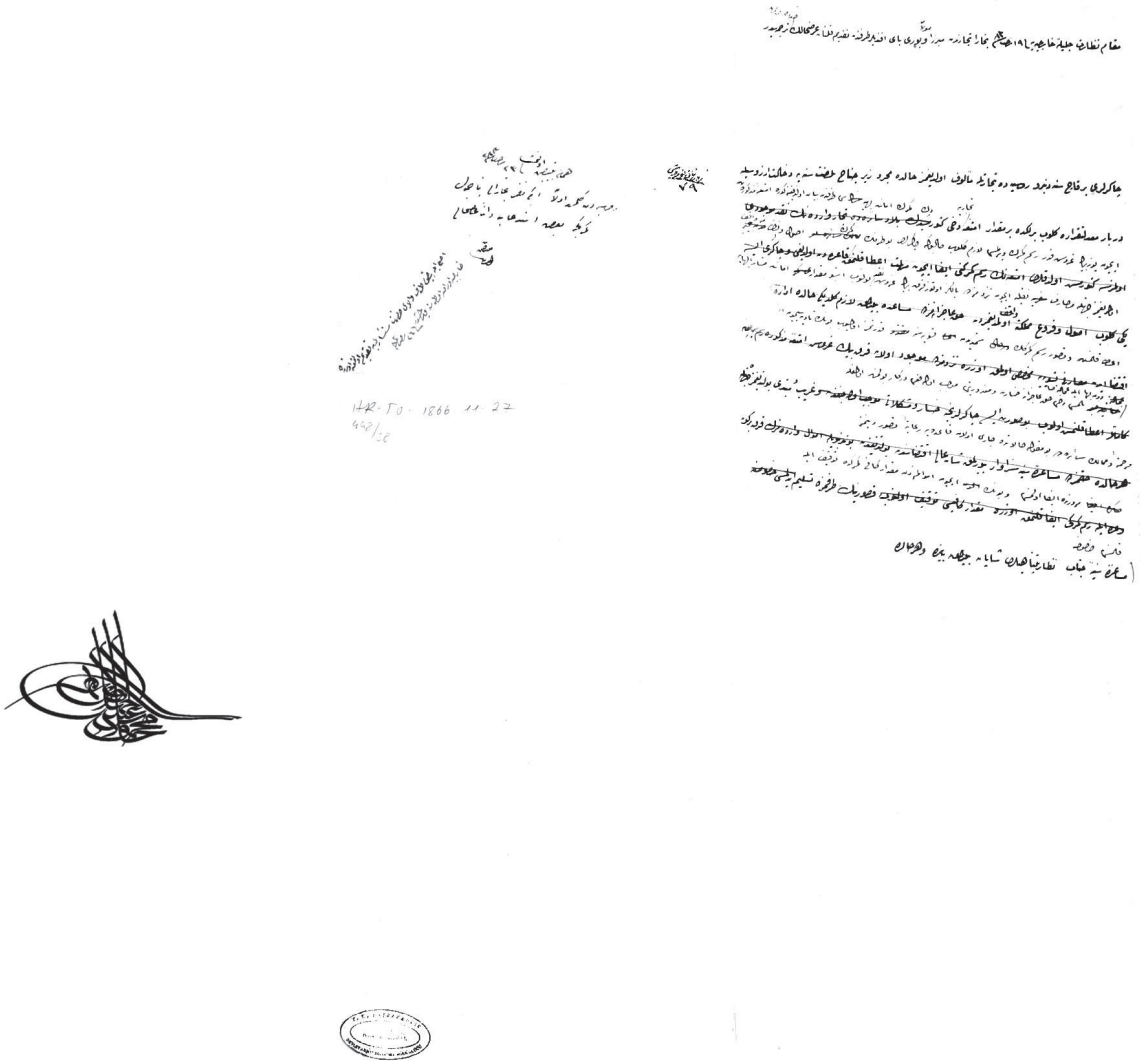
Jurnal numarosu: 79

Hemân tebyîz olunmuşdur. Fî 23 Receb sene [1]283

Rusya'dan gelmiş olan iki nefer Buharalı tâcirin gümrükçe ba'zı istid'âsına dâ'ir arzuhâli.

Aslı ile beyazı taraf-ı vâlâ-yı hazret-i müsteşârîye takdîm olunmak üzre Hâriciye Evrâk Odası'na verilmişdir.

Fî 24 Receb sene [12]83

(43)

Код документа : ZB
Дело/документ N : 1/88
Дата : 18 зульхиджа 1286 г.х. (21 марта 1870 г.)
Распоряжение о том, что поскольку были ликвидированы лавки бухарцев, которые во дворе мечети Баязид занимались торговлей вразнос и тем мешали прохожим, им было разрешено беспрепятственно продавать оставшиеся у них товары в особо отведенных для этого местах.

Document code : ZB
File/document N : 1/88
Date : 18 Dhu'l-Hijjah 1286 (21 March 1870)
A decree says that so long as shops of Bukhara residents engaged in peddling in the courtyard of Bayazid mosque were closed, they were allowed to freely sell the rest of their goods in special places.

Belge Kodu : ZB
Dosya Gömlek No : 1/88
Tarihi : 18 Zilhicce 1286 (21 Mart 1870)
Buhara'dan gelen ve Bayezid Camisi avlusunda seyyar satıcılık yaparak halkın geçişine mani olanların tezgahlarının kaldırılması üzerine, malları ellerinde kalanların kendilerine yer gösterilerek ruhsat verilmesi ve elerindeki mallarını satmalarına engel olunmaması talebi.

Hak sübhânehû ve te‘âlâ hazretleri

Şevketlü mehâbetlü kerâmetlü azametlü kudretlü veliyyü'n-ni‘met-i âlem ve sebeb-i âsâyiş-i kâffe-i ümem-i cihân pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinin mübârek vücûd-ı hümâyûnlarını ekdâr-ı kevniyyelerden masûn ve mahfûz buyursun âmîn. Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkânelerine arzuhâl-i kullarıdır ki; bu kulları Buhara-yı Şerîf sâkinlerinden olup bundan akdem arzu ederek bu tarafa gelüp li-ecli't-ticâre Sultân Bayezid Câmi‘-i Şerîfi havlusunda sergicilik ederek ahz u i‘tâ etmekde ve mukaddemâ mahall-i mezbûr iltizâm olduğu hâlde tüccârdan her birimiz hâlimize göre mal alup fürûht etmekde iken Ramazân-ı Şerîf'den akdemce câmi‘-i şerîfin havlusundan kaldırılmış olduklarından şimdiye kadar şadırvanda ikâmet etmekde isek de kebabcı ve gerek koskos pilavcı kullarına ruhsat olup kullarına ruhsat olunmamış hâlbuki mallarımız elimizde kalup ve sâ’ir tarafda dükkan tutmağa kudretimiz ta‘alluk etmemiş merâhim-i hazret-i şehen-şâhîlerinden mercûdur ki mübâres ser-efser-i hümâyûnları içün olsun fakr-i hâllerimize terahhuman kemâ fi's-sâbık ikâmet eylediğimiz mahallerde iskânımıza irâde buyurulması ve mümkün olmadığı hâlde yedimizde bulunmuş malları alup çıkarıncaya kadar münâsib mehl ile divar dilberinde olsun fürûht etmemiz husûsuna müsâ‘ade ve irâde-i cenâb-ı hazret-i pâdişâhîleri bî-dirîğ ve erzân ve müceddeden çerâğ ve ihya buyurulmak bâbında emr u fermân şevketlü mehâbetlü azametlü kudretlü veliyyü'n-ni‘met-i âlem kâffe-i ümem pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinindir.

Bende Hacı Misak kulları, bende Hacı Hasan kulları, bende Hacı

Muhammed kulları, bende sâ'ir şirketlerde bulunan fukarâ kulları

Zabtiye müşîri devletlü paşa hazretleri iktizâsına himmet buyura deyü buyuruldu.

Fî 7 Zi'l-hicce sene [12]86

Zahra i'lâm olunmuşdur.

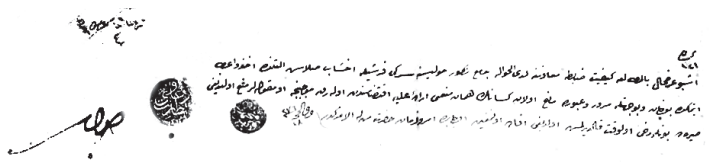
Zabtiye Müşîriyeti'ne

Numra: 121

İşbu arzuhâl bi'l-mütâla'a keyfiyet zâbıta mu'âvinine lede'l-havâle câmi'-i mezkûr havlusuna sergi ferşiyle ahşab salaş altında ahz u i'tâ etmekde bulunan ve bu vechile mürûr u ubûra mâni' olan kesânın heman men'i irâde-i aliyye iktizâsından olarak mûcebince o makûleler men' olunduğu sırada bunlar dahi ol vakt kaldırılmış olduğu ifâde olunmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Zi'l-hicce sene [1]286

ZB. 1276 2.18

1/88

(44)

Код документа : ZB
Дело/документ N : 3/4
Дата : 15 мухаррама 1287 г.х. (17 апреля 1870 г.)
Распоряжение о взимании половины дорожных расходов у Ата Мурада и Аллахнийаза из Бухары, которые собирались отправиться в Иерусалим.

Document code : ZB
File/document N : 3/4
Date : 15 Muharram 1287 (17 April 1870)
A decree on levying half of travelling expenses of Ata Murad and Allahniyaz from Bukhara who were going to leave for Jerusalem.

Belge Kodu : ZB
Dosya Gömlek No : 3/4
Tarihi : 15 Muharrem 1287 (17 Nisan 1870)
Buharalı olup Kudüs'e gidecek olan Ata Murad ve Allah Niyaz Efendilerden yol ücretinin yarısının alınması.

Zabtiye Müşîriyet-i Celîlesi'nden iktizâsına himmet buyurulmak buyuruldu.

Fî 8 Muharrem sene [12]87

İşbu arzuhâl Teftîş Müdîrliği'ne havâle ile tahkîk olundukda ashâb-ı istid‘ânın an asıl Buhara ahâlîsinden ve fukarâ ve muhtâcînden olup Kudüs-i Şerîf cânibine azîmet edeceklerinin tahkîkât-ı vâkı‘adan anlaşıldığı ifâde olunmuş ve is‘âf-ı istid‘â irâde-i aliyyeye mütevakkıf bulunmuş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

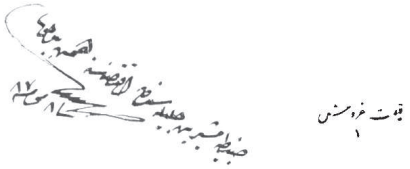
Fî 15 Muharrem sene [1]287 ve fî 5 Nisan sene [12]86

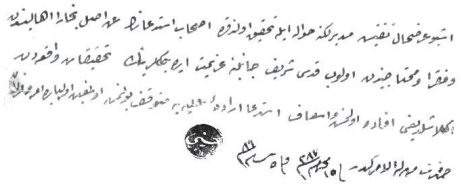
Hüsnü

Ma‘rûz-ı bu kullarıdır ki;

Bu kulları Buhara ahâlîsi ve zümre-i fukarâdan olup Kudüs-i Şerîf'e azîmetimiz hasebiyle fukarâ ve mesâkîn gürûhuna nısf navlın âdet-i seniyyeleri olmak cihetiyle bu kullarına dahi nizâmı vechi üzre müsâ‘ade ihsân buyurmaları niyâzımız bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende Allah Niyaz 4, bende Ata Murad 5

معروض بوتولدری دركه

بوتولدری بخارا اهالیسی وزمره فقرادن اولوب قدس شریفه مخ تیمز حسبیه فقرا وساکین کرونه نصف تولبن عادت سنه ای اولق
جهتله بوتولدرینه وجهی نظامی وجهی اوزره مساعده احسان بیورلمری نیاز قرنباره امر وفرمان حضرت مزالالامرکدر

(45)

Код документа : ZB
Дело/документ N : 3/24
Дата : 10 сафара 1287 г.х. (12 мая 1870 г.)
Распоряжение о покрытии половины дорожных расходов до Трабзона приезжих из Бухары Мухаммед Кахира, Мухаммед Нийаза и Шир Мухаммеда, которые должны были через этот город вернуться к себе на родину.

Document code : ZB
File/document N : 3/24
Date : 10 Safar 1287 (12 May 1870)
A decree on defraying half of travelling expenses as far as Trabzon of Bukhara residents Mohammad Kahir, Mohammad Niyaz and Shir Mohammad who were going to return home via this town.

Belge Kodu : ZB
Dosya Gömlek No : 3/24
Tarihi : 10 Safer 1287 (12 Mayıs 1870)
Trabzon üzerinden memleketlerine gidecek olan Buharalı seyyahlar Muhammed Kahir, Muhammed Niyaz ve Şir Muhammed'in Trabzon'a kadar olan yol masraflarının yarısının karşılanması.

Zabtiye Müşîriyet-i Celîlesi'nden iktizâsına himmet buyurulmak buyuruldu.

Fî 10 S. sene [12]87

İşbu arzuhâl zâbıta me'mûriyetine havâle ile tahkîk olundukda sâhib-i istid'â Muhammed Kahir ve Muhammed Niyaz ve Şir Muhammed'in zümre-i seyyâhînden ve fukarâdan olup şâyân-ı merhamet bulunduklarının anlaşıldığı ifâde olunmuş olmağla hakkında is'âf-ı istid'â irâde-i aliyyeye mütevakkıf bulunmuş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Hüsnü

Fî 10 Safer sene [1]287 ve fî 30 Nisan sene [12]86

Tezkireleri verile

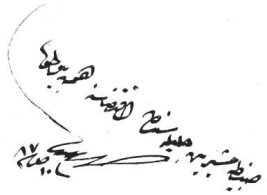
Ma'rûz-ı kullarıdır ki;

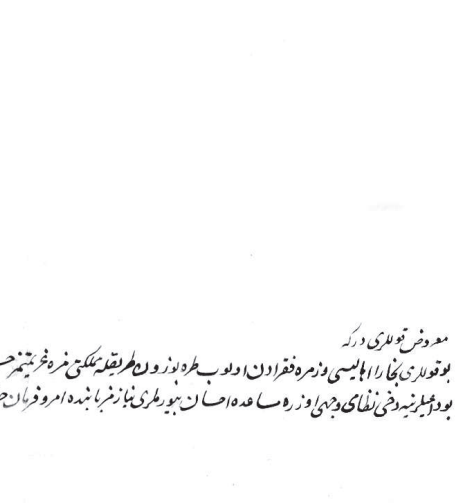
Bu kulları Buhara ahâlîsi ve zümre-i fukarâdan olup Trabzon tarîkiyle memleketimize azîmetimiz hasebiyle fukarâ ve mesâkîn gürûhuna nısf navlın âdet-i seniyyeleri olmak cihetiyle bu dâ'îlerine dahi nizâmı vechi üzre müsâ'ade ihsân buyurmaları niyâzımız bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende Şir Muhammed numara: 48

Bende Muhammed Niyaz numara: 47

Bende Muhammed Kahir

معروض قولدری درکه
بوقولدری بخارا ایالیسی وزمره فقرادن اولوب طرهٔ بوزوندهٔ طریقهٔ ملکتی فرهٔ غریتمز حسبیله فقرا و ماکین کروهنه نصف نولین عادت سنه‌لری اولمق جهتله
بو دفعه‌لرنیه دخی رضای وجهی اوزره ساعده احسان بیورملری نیاز فرمانبنده امروفرمان حضرت عزالاسلامکدر

سلک	سلک	سلک
شیر محمد	محمد نیاز	محمد طاهر
عفی	عفی	عفی
٤٨	٤٧	٤٦

(46)

Код документа : ZB
Дело/документ N : 3/33
Дата : 28 сафара 1287 г.х. (30 мая 1870 г.)
Распоряжение о покрытии за счет государственной казны половины дорожных расходов до Иерусалима неимущих странников из Бухары Мухаммед Кадима и Мухаммед Нийаза, которые следовали в названный город.

Document code : ZB
File/document N : 3/33
Date : 28 Safar 1287 (30 May 1870)
A decree on defraying at the expense of state treasury half of travelling expenses as far as Jerusalem of indigent wanderers from Bukhara Mohammad Kadim and Mohammad Niyaz who headed for the said town.

Belge Kodu : ZB
Dosya Gömlek No : 3/33
Tarihi : 28 Safer 1287 (30 Mayıs 1870)
Kudüs'e gidecek olan Buharalı seyyahlar Muhammed Kadem ve Muhammed Niyaz'ın fakir olduklarından Kudüs'e kadar olan yol masraflarının yarısının devlet tarafından karşılanması.

Zabtiye Müşîriyet-i Celîlesi'nden iktizâsına himmet buyurulmak buyuruldu.

Fî 28 S. sene [12]87

İşbu arzuhâl üzerine keyfiyet zâbıta me'mûriyetine lede'l-havâle merkûmânın fakîru'l-hâl olup şâyân-ı merhamet bulunduklarının bi't-tahkîk anlaşıldığı ifâde olunmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Hüsnü

Fî 2 Rebî'u'l-evvel sene [1]287 ve fî 20 Mayıs sene [12]86

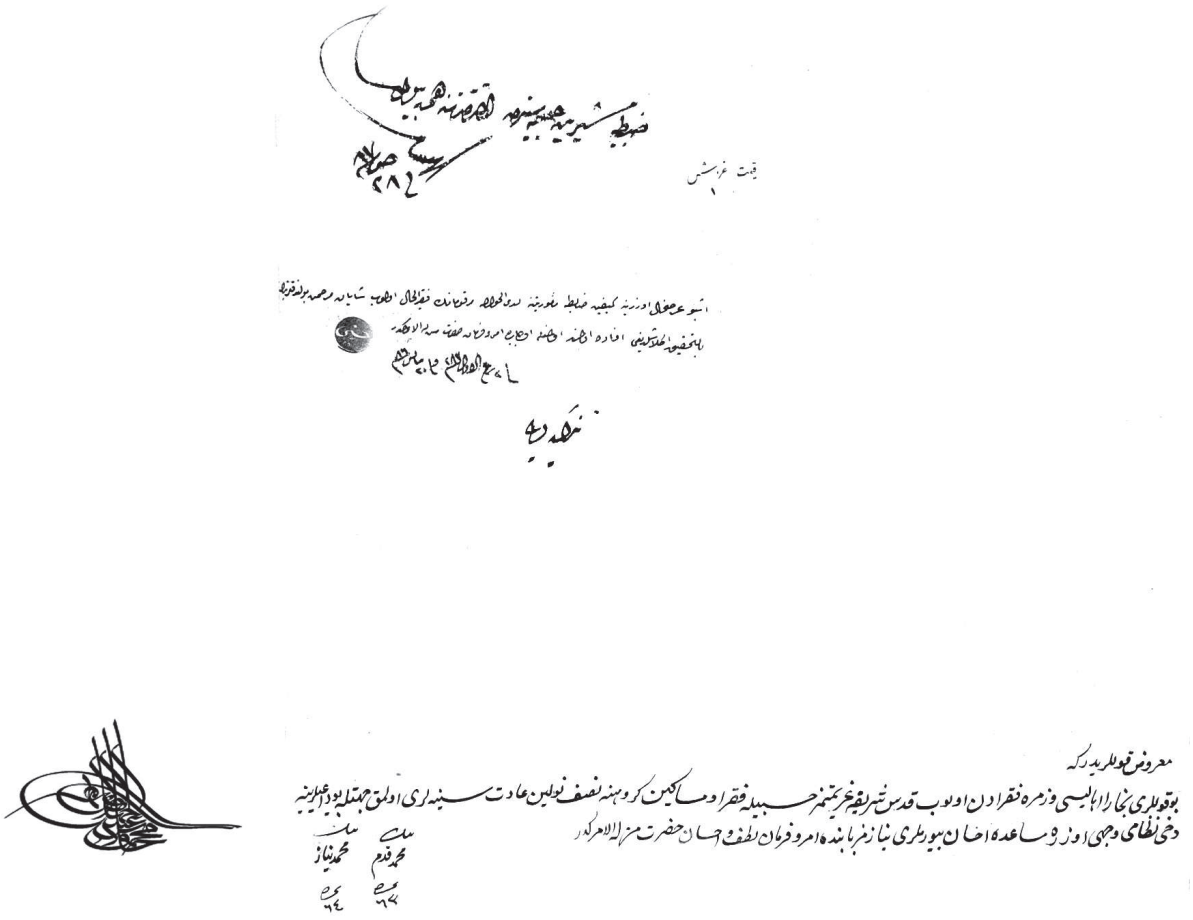
Tezkire verile

Ma'rûz-ı kullarıdır ki;

Bu kulları Buhara ahâlîsi ve zümre-i fukarâdan olup Kudüs-i Şerîf'e azîmetimiz hasebiyle fukarâ ve mesâkîn gürûhuna nısf navlın âdet-i seniyyeleri olmak cihetiyle bu dâ'îlerine dahi nizâmı vechi üzre müsâ'ade ihsân buyurmaları niyâzımız bâbında emr u fermân lütf-i ihsân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Bende Muhammed Kadem numara: 63

Bende Muhammed Niyaz numara: 64

(47)

Код документа : I. MMS
Дело/документ N : 39/1627
Дата : 12 раджаба 1287 г.х. (8 октября 1870 г.)
Распоряжение о выдаче денежного вознаграждения в размере 25 тысячи курушей для дорожных расходов на обратном пути следования Мухаммед Мураду, который доставил письмо главы туркменских племен окрестностей Бухары и Хорезма.

Document code : I. MMS
File/document N : 39/1627
Date : 12 Rajab 1287 (8 October 1870)
A decree on granting 25,000 kurushes worth sum to defray travelling expenses of Mohammad Murad who delivered a letter from heads of Turkman tribes of Bukhara and Khorezm environs.

Belge Kodu : İ. MMS
Dosya Gömlek No : 39/1627
Tarihi : 12 Receb 1287 (8 Ekim 1870)
Buhara ve Harezm taraflarındaki Türkmen kabileleri reisi tarafından gönderilen mektubu getiren Muhammed Murad'a, dönüş harcırahı olarak yirmi beş bin kuruş atiyye verilmesi.

Atûfetlü efendim hazretleri

Buhârâ Harezm taraflarında olan Türkmen kabâ'ili re'îsi tarafından ol havâlînin ahvâline ve Rusyalıların harekât-ı mütevelliyânelerine ve kendülerinin taraf-ı eşref-i hazret-i Hilâfet-penâhîden mazhar-ı himâye ve sahâbet olmaları recâsına dâir Muhammed Murad nâmında bir âdem ile mahsûs bir mektûb gönderilmiş olduğundan îcâb-ı hâl lede'l-mütâla'a vâkı'â bunlar ezher cihet şâyân-ı merhamet ve himâyet iseler de ne çâre ki mesâfenin pek ziyâde bu'diyeti ve ara yerde sâ'ir devletlerin memâliki hâciz bulunması hasebiyle fi'len i'âne bir vechile kâbil ve mümkün olamayacağından kendülerine tatlı yolda beyân-ı ma'zeret olunmakdan başka tedbîr bulunamadığından ol bâbda kaleme alınan cevâb-nâme müsveddesiyle gelen mektûbun aslı manzûr-ı ma'âlî-nüşûr-ı cenâb-ı zıllullâhî bulunmak içün leffen takdîm kılındı gerek mütâla'ât-ı muharrere ve müsvedde-i mütekaddimenin sebk ve me'âli hakkında ve gerek muvassıl(?) mektûb Murad Efendi'ye avdet harc-ı râhı makâmında yirmi beş bin guruş atiyye-i seniyye i'tâsı husûsunda her ne vechile emr u fermân-ı isâbet-beyân-ı hazret-i şehen-şâhî müte'allık ve şeref-sudûr buyurulur ise muktezâ-yı münîfi üzre harekete mübâderet olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fî 11 Receb sene [1]287 [7 Ekim 1870]

M

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Hâme-pîrâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle zikr olunan müsvedde ve mektûb manzûr-ı şevket-mevfûr-ı hazret-i mülûkâne

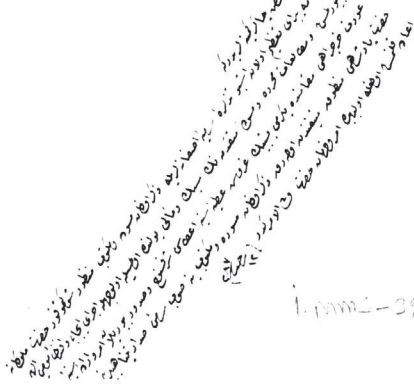
buyurulmuş ve mütâla‘ât-ı muharrere ve müsvedde-i mütekaddimenin sebk ve me’âli yolunda olmasıyla ol vechile icrâ-yı îcâbı ve efendi-i mûmâ-ileyhe avdet harc-ı râhı makâmında yirmi beş bin guruş atiyye-i seniyye i‘tâsı şeref-sunûh ve sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî mantûk-ı münîfinden olarak zikr olunan müsvedde ve mektûb yine savb-ı sâmî-i Sadâret-penâhîlerine i‘âde kılınmış olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 12 Receb sene [1]287 [8 Ekim 1870]

OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI ®

İ.MMS.0039

(48)

Код документа : ZB
Дело/документ N : 4/38
Дата : 21 зулькадда 1288 г.х. (1 февраля 1872 г.)
Распоряжение о покрытии дорожных расходов и отправке к себе на родину бухарцев Дурака сына Иназара и Мухтара сына Мухаммеда, которые добровольно записались во Второй разведывательный батальон Медины и прибыли в Стамбул после освобождения от службы.

Document code : ZB
File/document N : 4/38
Date : 21 Dhu'l-Qaddah 1288 (1 February 1872)
A decree on defraying travelling expenses and sending home Bukhara residents Durak, son of Inazar and Mukhtar, son of Mohammad, who volunteered for the 2nd intelligence battalion of Medina and arrived in Istanbul after serving their time in the army.

Belge Kodu : ZB
Dosya Gömlek No : 4/38
Tarihi : 21 Zilkade 1288 (1 Şubat 1872)
Buhara ahalisinden olup gönüllü olarak askere yazılıp Medine İkinci Talia Taburu'nda görev yapan ve daha sonra askerlikten ihraç olundukları için İstanbul'a gelen İnazar oğlu Durak ile Muhammed oğlu Muhtar'ın yol masraflarının karşılanarak memleketlerine gönderilmeleri.

Hak sübhânehû ve te'âlâ hazretleri

Şevketlü mehâbetlü kudretlü azametlü halîfe-i rûy-ı zemîn efendimiz hazretlerinin mübârek ve mes'ûd vücûd-ı hümâyûnlarını cemî' âlâm ve ekdâr-ı kevniyyeden masûn ve me'mûn edüp erîke-i serîr-i saltanatlarında dâ'im eyleye âmîn yâ mu'în. Mübârek hâk-i pây-ı hazret-i mülûkânelerine arzuhâl-i kulları Buhara ahâlîsinden olup bundan akdem vilâyet-i çâkerânemizden cânib-i Hicaz'a azîmet edüp Medîne-i Münevvere'den Mekke-i Mükerreme'ye giderken esnâ-yı tarîkde bedevî tarafından malımızı ve mevcûd akçemizi sirkat eylemiş olduklarından gönüllü olarak Medîne-i Münevvere'de İkinci Ordu-yı Hümâyûn Dördüncü Talî'a Taburu'na seksen üç târîhinde kayd ve idhâl olunup bu âna kadar îfâ-yı hizmet edüp bu def'a Teşrîn-i Sânî târîhiyle silk-i askerîden ihrâc olunup yedlerimizde birer kıt'a ihrâc tezkiresi verilmiş ise de vilâyetlerimiz mesâfe-i ba'îde olup ve nezdimizde akçemiz olmadığından emsâllerimiz sılalarına gidüp bu fukarâları Dersa'âdet'e gelüp sokaklarda hâ'ib ü hâsır kalup şâyân-ı merhamet bulunduğumuz ma'lûm-ı şâhâneleri buyuruldukda merâhim-i bahr-i eltâf-ı mülûkânelerinden mercû ve mutazarrırdır ki mübârek ser-efser-i şâhâneleri hürmetine abd-i mülûkânelerinin vapura râkiben sılalarımıza azîmet-i çâkerânemize irâde-i ihsân-âde-i hazret-i şehen-şâhîleri bî-dirîğ ve şâyân buyurulup diyâr-ı gurbetden halâs ve ilâ-âhiri'l-ömr du'âcıyân buyurmaları niyâzı bâbında ve her hâlde emr u fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü azametlü pâdişâh-ı ümem zıllu'llâhi fi'l-âlem efendimiz hazretlerinindir.

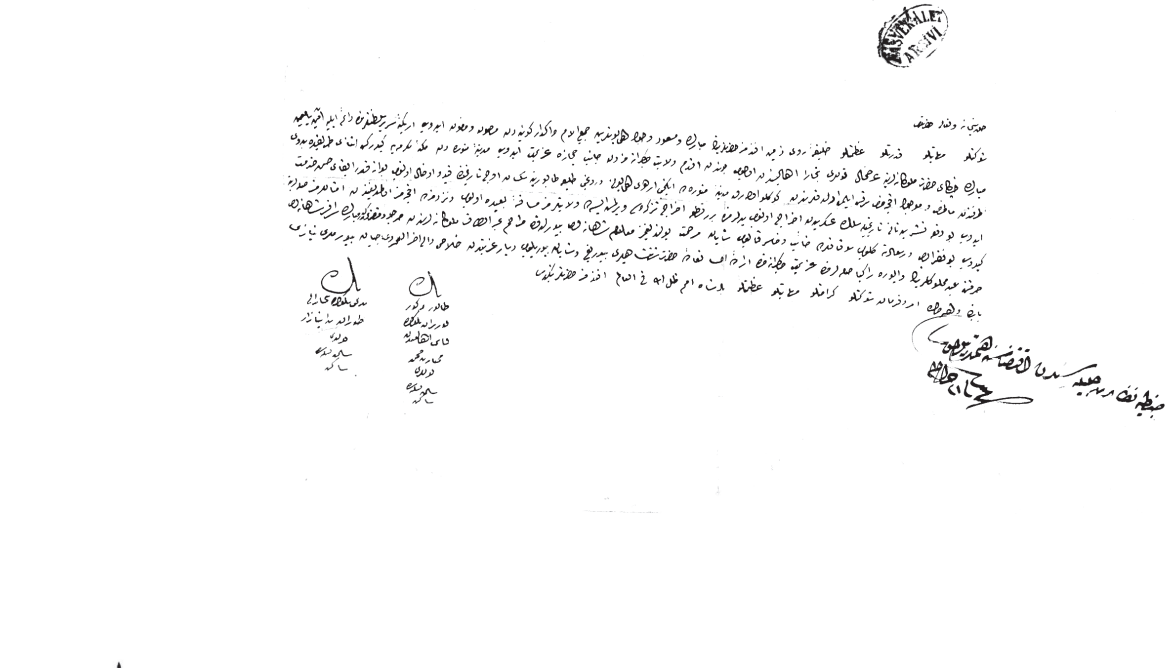
Bende Tabur-ı mezkûr Kurtaran Bölüğü'nde Kabay(?) ahâlîsinden Muhtar bin Muhammed kulları Selimiye Kışlası'nda sâkin

Bende Yedinci Bölükde Buharalı Durak bin İnazar kulları Selimiye Kışlası'nda sâkin

Zabtiye Nezâret-i Celîlesi'nden iktizâsına himmet buyurulmak buyuruldu.

Fî 21 Za. sene [12]88

(49)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 452/60
Дата : 21 сафара 1290 г.х. (20 апреля 1873 г.)
Указ о покрытии стоимости привезенного из Бухары шелкопряда за счет средств Министерства торговли.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 452/60
Date : 21 Safar 1290 (20 April 1873)
A decree on repaying the cost of silkworm moth brought from Bukhara at the expense of the Ministry of Trade.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 452/60
Tarihi : 21 Safer 1290 (20 Nisan 1873)
Buhara'dan getirtilecek olan ipek tohumu bedelinin Ticaret Nezareti Veznesi'nden ödenmesine dair yazı.

Evrak numarosu: 1

Tesvîdi târîhi: fî 18 Safer sene [12]90

Tebyîzi târîhi: 21 Safer sene [12]90

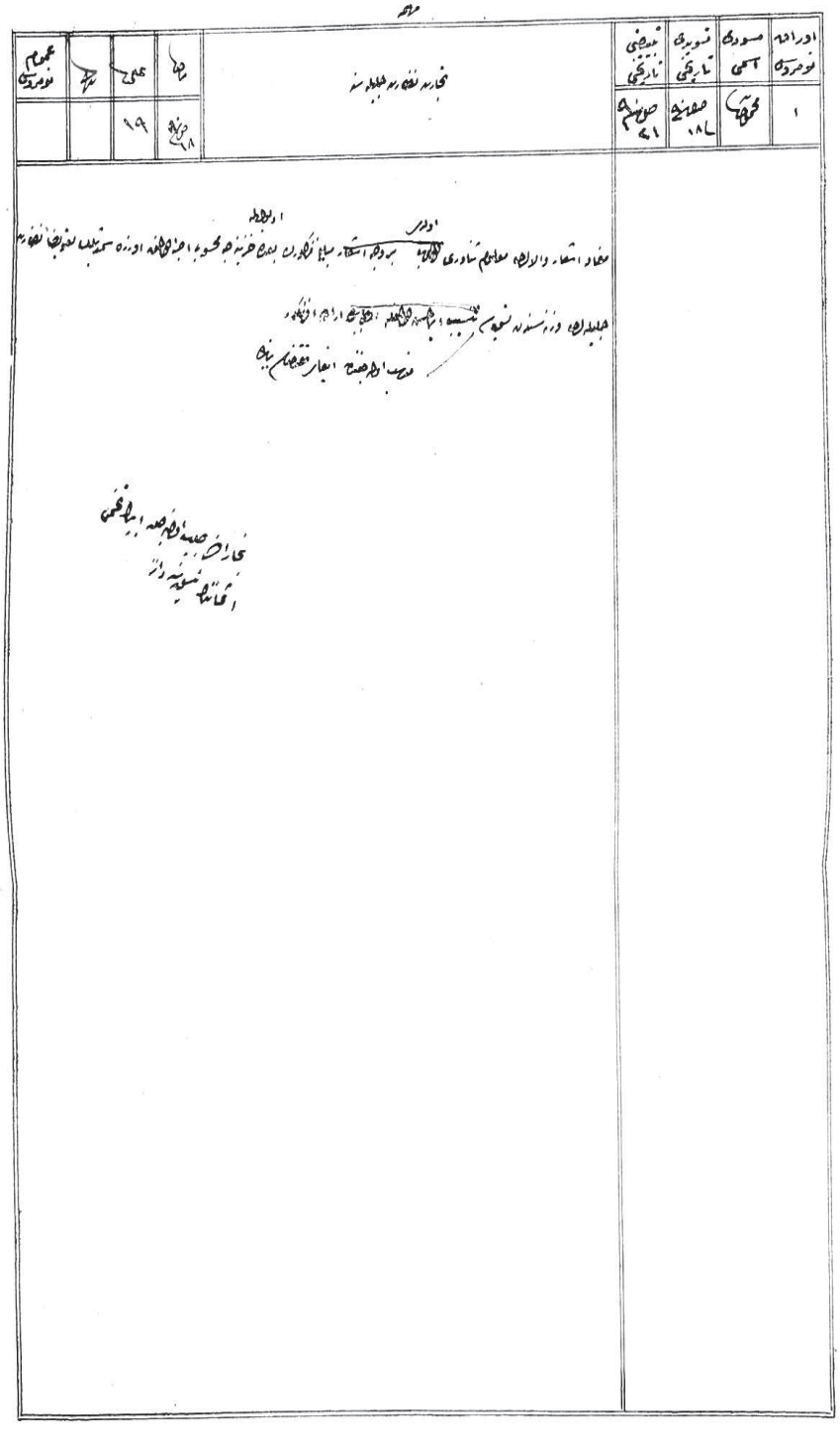
Mühimme

Ticâret Nezâret-i Celîlesi'ne

Müfâd-ı iş'âr-ı vâlâları ma'lûm-ı senâverî oldu. Mebâliğ-i mezkûrun ol vechile ba'dehû Hazîne'ce mahsûbu icrâ olunmak üzre şimdilik ta'vîzan nezâret-i celîleleri veznesinden tesviyesi münâsib olacağından îfâ-yı muktezâsı bâbında irâde efendimindir.

Buhara'dan celb olunacak ipek tohumu esmânının tesviyesine dâ'ir.

(50)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 481/46
Дата : 29 шаввaля 1293 г.х. (17 ноября 1876 г.)
Письмо в Правительство о том, что прибывший 25 лет тому назад в Конью и женившийся здесь бухарец Абдулхамид эфенди, который время от времени приезжал в Стамбул для встреч с государственными деятелями, получает ежегодное жалованье в размере 7056 курушей из вакфа Султана Алаэддина, казны Благотворительных учреждений Коньи и вакфа Хунди Хатун.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 481/46
Date : 29 Shawwal 1293 (17 November 1876)
A letter to the government says that a Bukhara resident,Abdulhamid effendi, who arrived in Konya 25 years ago and married here, visited Istanbul from time to time to meet with statesmen. Note that he earns annual salary amounting to 7056 kurushes from the vakf of Sultan Aladdin, treasuries of charitable institutions of Konya and the vakf of Hundi Hatun.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 481/46
Tarihi : 29 Şevval 1293 (17 Kasım 1876)
Yirmi beş sene önce Konya'ya gelip evlenen Buharalı Abdülhamid Efendi'nin arasıra İstanbul'a gelerek devlet adamlarıyla görüşmelerde bulunduğu, Sultan Alaeddin Vakfı, Konya Evkaf Sandığı ve Hundi Hatun Vakfı'ndan senelik yedi bin elli altı kuruş tahsisat almakta olduğu ve kendisinin muteber bir zat olduğunun Sadaret'e bildirildiği.

Huzûr-ı Ma'âlî-Mevfûr-ı Hazret-i Sadâret-penâhî'ye

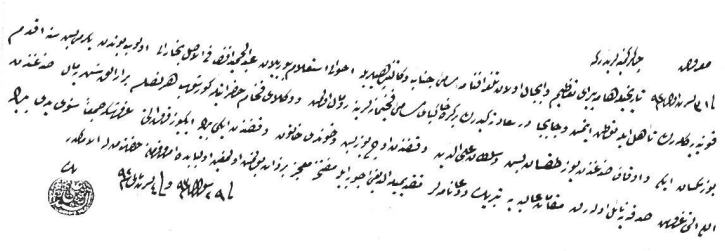
Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Fî 31 Teşrîn-i Evvel sene [12]92 târîhiyle hâme-pîrâ-yı ta'zîm ve ibcâl olan telgrafnâme-i sâmî-i cenâb-ı vekâlet-penâhîleriyle ahvâli isti'lâm buyurulan Abdülhamid Efendi fi'l-asl Buharalı olup bundan yirmi beş sene akdem Konya'ya gelerek te'ehhül ile tavattun etmiş ve câ-be-câ Dersa'âdet'e giderek bir kere hâk-i pâ-yı sâmî-i fehîmânelerine rû-mâl olmuş ve vükelâ-yı fihâm hazerâtıyla görüşüp her nasılsa bir aralık şehriye mal sandığından yüz seksen iki ve Evkâf Sandığı'ndan yüz doksan beş ve Sultân Aliyyüddin [Alâeddin]Vakfı'ndan üç yüz beş ve Hundi Hâtûn Vakfı'ndan iki bin iki yüz kırk altı guruş ki cem'an senevî yedi bin elli altı guruş sadakaya nâ'il olarak makâmât-ı âliyeye tebrîk ve du'ânâmeler takdîmiyle aldığı ecvibe ile müftahir-i mu'ciz bir zât bulunmuş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Şevvâl sene [12]93 ve fî 4 Teşrin-i Sânî sene [12]92

Bende es-Seyyid Ali

(51)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 365/86
Дата : 27 января 1881 г.
Разъяснительная записка, выданная Департаментом по правовым вопросам Министерства иностранных дел в Сирийскую провинцию относительно подданства бухарцев и афганцев, проживающих или путешествующих на территории Османской империи, о том, что население Бухары и Афганистана, присоединенных к российскому Туркестану и Индии, не могут считаться подданными России и Англии, однако таковой статус будет признан за теми лицами, у кого будут на руках свидетельства о подданстве, выданные Россией и Англией.

Document code : HR.TO
File/document N : 365/86
Date : 27 January 1881
An explanatory note issued by the legal department of the Ministry of Foreign Affairs to the Syrian province regarding citizenship of Bukhara residents and Afghans residing or travelling across the Ottoman Empire, says that populations of Bukhara and Afghanistan as parts of the Russian Turkestan and India cannot be regarded as subjects of Russia and England. However, this status remains valid for those having citizenship certificates issued by Russia and England.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 365/86
Tarihi : 27 Ocak 1881 / (27 Ocak 1881)
Osmanlı topraklarında ikamet veya seyahat eden Buhara ve Afganlıların tabiiyetleri hususunda Hariciye Nezâreti Hukuk Müşâvirliğinden verilen bilgiye göre Rusya Türkistanı ve Hindistan'a ilhâk olunanan Buhara ve Afganistan ahalisinin Rusya ve İngiltere vatandaşı olarak kabul edilemeyecekleri, ancak ellerinde Rusya ve İngiltere tarafından verilmiş vatandaşlık belgesi bulunanlar bu sitatüye tabi olacaklarının Suriye vilâyetine bildirildiği.

Nev‘-i tercüme: Memâlik-i Şâhâne'de ikâmet veya seyâhat eden Buhara ve Afganların tâbi‘iyetlerine dâ’ir.

Hukûk müşâvirlerinin fî 27 Kânûn-ı Sânî sene [18]81 târîhli mütâla‘anâmeleri tercümesidir.

Suriye'de bulunan Afgan ve Buharalılara İngiltere ve Rusya konsoloslarının bunları kendü teb‘alarından add eylemek hakkındaki iddi‘âlarına dâ’ir Suriye Vilâyeti'nden vârid olan iki kıt‘a telgrafnâme mütâla‘a-güzâr-ı âcizânemiz oldu. Re’y-i âcizânemize göre Memâlik-i Şâhâne'de ikâmet veya seyâhat eden Afganlarla Buharalılar mu’ahharan Rusya Türkistanı'na ve Hindistan'a ilhâk olunan Buhara ve Afganistan ahâlîsinden olmadıkça Rusya ve İngiltere teb‘asından add olunamazlar. Aksi takdîrde Buhara Hânlığı ile Afganistan istiklâllerini muhâfaza etdikleri cihetle an asıl Buhara ile Afganistan ahâlîsinden olan eşhâsın kavânîn ve me’mûrîn-i Devlet-i Aliyye himâyesi tahtında bulunmaları lâzım gelür. Şurasını dahi ilâve-i beyân edelim ki memleketeyn-i mezkûreteyn ahâlîsinden olup kendülerine İngiltere veya Rusya tâbi‘iyeti hakkını verir evrâk-ı muntazama ve sahîhayı hâmil bulunanlar İngiltere ve Rusya

teb‘ası misillü add ve i‘tibâr ve haklarında o sıfatla mu‘âmele olunmak îcâb eder. Bu dürlü evrâkın fikdânı hâlinde yalnız bilâ-ruhsat bir ecnebi devletin hizmet-i askeriyesinde bulunmuş olmak maddesi her ne kadar ba‘zı memleketlerde tâbi‘iyet-i asliyenin ziyâ‘ını tazammun eder ise de ma‘a zâlik bir kimseye askerlikle hizmet etdiği memleketin tâbi‘iyetini iktisaâb etmek selâhiyetini i‘tâ içün kâfîdir. Ale'l-husûs İngiltere kânûnu (12 Mayıs sene 1870 târîhli tâbi‘iyet nizâmnâmesine mürâca‘at oluna) Suriye'de mukîm İngiltere konsolosu tarafından bu husûsda der-pîş olunan usûl.

Sublime Porte

MINISTÈRE
DES
AFFAIRES ÉTRANGÈRES

CHAMBRE DES CONSEILLERS LEGISTES

№ 21

D. de Syrie
467 et 456

SECRETARIAT GENERAL
1 Mars
15295

Les soussignés ont pris connaissance des deux télégrammes du Gouv.l Gl. de Syrie relatifs aux afgans et aux boukhariens se trouvant dans cette province et à la prétention des Consuls d'Angleterre et de Russie de les considérer comme leurs sujets.

Les soussignés pensent que les boukhariens et les afgans se trouvant ou voyageant en Turquie ne sauraient être considérés comme sujets russes ou anglais qu'en tant qu'ils seraient originaires de ceux des districts de la Boukharie et de l'Afganistan qui ont été dernièrement annexés, les premiers au Turkestan Russe et les seconds à l'Empire Britannique des Indes. Dans le cas contraire, le Khanat de Boukhara et l'Afganistan ayant conservé leur indépendance, les individus

qui en seraient originaires devraient être ~~soumis~~ placés sous la protection des lois et des autorités de l'Empire.

Le 27 Janvier 1881

Les soussignés croient devoir ajouter qu'en thèse générale, tous individus de ces contrées qui seraient munis de pièces régulières et authentiques leur donnant droit à la nationalité anglaise ou russe doivent être considérés et traités par les Autorités Ottomanes comme appartenant à cette nationalité. A défaut de pièces de cette nature, le fait seul d'avoir servi sans autorisation dans une armée étrangère bien qu'il impliquât dans certains pays, la perte de nationalité d'origine, ne suffit pas pourtant pour donner à l'individu le droit d'acquérir l'indigénat du pays dont il a servi le drapeau. La Législation anglaise notamment (voir la loi de nationalité du 12 Mai &

BASBAKANLIK

2

1870/ ne contient aucune disposition pouvant justifier le principe invoqué à ce sujet par le Consul Britannique de Syrie.

Gescher

HR.TO
365/26

(52)

Код документа : HR.TO
Дело/документ N : 366/26
Дата : 1 марта 1882 г.
Разъяснительная записка о том, что поскольку в настоящее время торговое соглашение с Россией остается в силе, то с шелка, привозимого из Коканда, полагается взимать пошлину в том же порядке, как и с шелка из России, и что применение другой процедуры невозможно.

Document code : HR.TO
File/document N : 366/26
Date : 1 March 1882
An explanatory note says that at present a trade agreement with Russia remains valid, hence, the silk being imported from Kokand shall be levied in much the same way as the silk from Russia, and no other procedure may be applied.

Belge Kodu : HR. TO
Dosya Gömlek No : 366/26
Tarihi : 1 Mart 1882 / (1 Mart 1882)
Hokand'dan gelen ipeklerden Rusya'dan gelen bütün ipekler gibi vergi alınması ve bu konuda Rusya ile yapılan ticaret antlaşmalarının devam ettiğinden bu hususta aksine bir uygulamanın mümkün olmadığı.

Nev‘-i tercüme: Hokand'dan gelen harîrlerden Rusya'dan gelen bi'l-cümle harîrler misillü resm alınacağına dâ’ir**.**

Bâb-ı Âlî hukûk müşâvirlerinin fî 1 Mart sene [18]82 târîhli mütâla‘anâmeleri tercümesidir.

Fî 14 Mayıs sene [18]81 târîhli mütâla‘anâme-i âcizânemizde Hokand harîrlerinin Rusya'dan gelen bi'l-cümle harîrler misillü Rusya ta‘rifesinde muharrer resm-i mahsûsu te’diye etmeleri lâzım geldiğini arz ve beyân etmiş idik. Şûrâ-yı Devlet işbu sûret-i mütâla‘amıza i‘tirâz ve Rüsûmât Nezâreti'nin mütâla‘âtı me’âlinde beyân-ı efkâr ile mahsûlât-ı mebhûseden kemâ fi's-sâbık râyice göre duhûliye rüsûmu istîfâsına devam etmemek ve bu sûretle zâten mefsûhiyeti i‘lân olunmuş iken Rusya Sefâreti tarafından îkâ‘ olunan müşkilât hasebiyle henüz mer‘iyyü'l-icrâ tutulan bir ta‘rifeden Rusya'nın bilâ-sebeb etdiği istifâdeyi tezyîd eylemek menâfi‘-i hazînece zarar-ı azîmi mûcib olacağını beyân ediyor ve binâ’en-aleyh Hokand mahsûlâtına resm tarhı hakkında el-yevm mevcûd olan usûlün adem-i ta‘dîli re’yinde bulunmakla beraber Rusya mu‘âhede ve ta‘rifesini menâfi‘-i Hükûmet-i Seniyye'ye muvâfık sûretde li-ecli't-tecdîd müşkilât-ı mebhûsenin ref‘i ve el-yevm mer‘î olan ticâret mu‘âhedenâmelerini fesh içün mukaddemâ vukû‘ bulan teşebbüsün sûret-i mü’essirede tekrâr ve tecdîdi husûslarını tekrar ve tahrîri.

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'ne havâle eyliyor.

Rusya ta‘rifesinin tanzîminden sonra devlet-i müşârun-ileyhâya ilhâk

olunan havâlî mahsûlâtı hakkında bu ta‘rife kâbil-i icrâ biz yalnız hukûk-ı mülkün umûmen kabûl edilmiş bir kâ‘idesini misal gösterebiliriz ki bu kâ‘ide mûcebince iki devlet beyninde mün‘akid mukâvelât kendi memleketlerinin her tarafına şâmildir ister bu memleketler mu’ahharan küçülmüş ister büyümüş olsun.

Rusya ta‘rife ve mu‘âhedesinin tecdîdine mâni‘ olan müşkilât hakkında dahi şurasını ma‘a't-te’essüf tasdîke mecbûruz ki bin sekiz yüz yetmiş üç târîhinde birinci def‘a olarak mu‘âhedenin mefsûhu i‘lân vakitsiz vukû‘ bulmuşdur. Bu i‘lân bin sekiz yüz yetmiş beşde icrâ olunmak lâzım gelür iken edilmemişdir. Fi'l-vâki‘ mu‘âhedenâme-i mezkûrun on dokuzuncu maddesinde «On dört sene müddetin hitâmından bir sene evvel tarafeyn-i mu‘âhedeynden her biri bu mu‘âhedeyi ta‘dîl etmek efkârında bulunur ise keyfiyeti taraf-ı diğere teblîğ eylemek selâhiyetini hâ’iz olacak ve bu teblîğ vukû‘ bulmaz ise mu‘âhede-i mezkûre yedi sene daha düstûru'l-amel tutularacakdır» deyü sarâhaten muharrerdir.

İmdi mu‘âhedenin mefsûhu vakt-i münâsibinde i‘lân edilmemiş olduğundan mu‘âhede-i mezkûre 1 Mayıs sene [1]883 târîhinde hitâm bulacak olan yedi sene müddet zarfında kemâ-kân mer‘iyyü'l-icrâ kalacak ve bu târîhden sonra çünkü müddet-i devâmının irâ’e-i gâyesi yirmi bir sene olduğundan bi-hakkın hükümden sâkıt olacakdır.

An asıl kararlaşdırılmış olan ta‘rifeye gelince birinci def‘a fî 1 Mart sene [1]868 târîhinde ve ikinci def‘a dahi on dört senenin hitâmından evvel ya‘ni fî 1 Mart sene [1]875 târîhinden i‘lân-ı mefsûhiyeti kâbil iken bunların hiç biri vukû‘ bulmadığından ta‘rife bugünkü güne düstûru'l-amel bulunuyor ve mu‘âhedenin hitâm-ı müddetine değin mer‘î olacakdır.

El-hâsıl Şûrâ-yı Devlet'in son teklîfi yine bu mes’ele hakkında fî 5 Teşrîn-i Sânî sene [18]81 târîhiyle muharrirîn-i imzânın biri tarafından takdîm olunan mufassal mütâla‘anâmede bast ve beyân olunduğu vechile kâbil-i icrâ değildir. Ve Hükûmet-i Seniyye ile düvel-i ecnebiye beyninde mün‘akid ticâret mu‘âhedelerinin hitâm bulacakları müddetleri mübeyyin âtîde muharrer cedvel uhûd-ı mezkûreyi hükümden iskât maksadıyla vaktinden evvel vukû‘ bulacak her yeni teşebbüsün hiçbir neticeyi müntic olamayacağını irâ’e ve ityâna kâfîdir.

Cedvel

İngiltere ile akd olunan mu‘âhede fî 9 Temmuz sene [1]884 târîhinde hitâm bulur.

Belçika ile akd olunan mu‘âhede fî 1 Mart sene [1]883 târîhinde hitâm bulur.

Danimarka ile akd olunan mu‘âhede fî 13 târîhinde hitâm bulur.

İspanya ile akd olunan mu‘âhede « târîhinde hitâm bulur.

Memâlik-i Müctemi‘a-i Amerika ile fî 5 Haziran sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

İtalya ile akd olunan mu‘âhede fî 1 Teşrîn-i Evvel sene [18]84 târîhinde hitâm bulur.

Felemenk ile akd olunan mu‘âhede fî 25 Şubat sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

İsveç ve Norveç ile akd olunan mu‘âhede fî 1 Mart sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

Rusya ile akd olunan mu‘âhede fî 19 Nisan sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

Almanya ile akd olunan mu‘âhede fî 20 Mart sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

Fransa ile akd olunan mu‘âhede fî 29 Nisan sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

Avusturya ile akd olunan mu‘âhede fî 6 Temmuz sene [18]83 târîhinde hitâm bulur.

Portekiz ile akd olunan mu‘âhede fî 23 Şubat sene [18]82 târîhinde hitâm bulur.

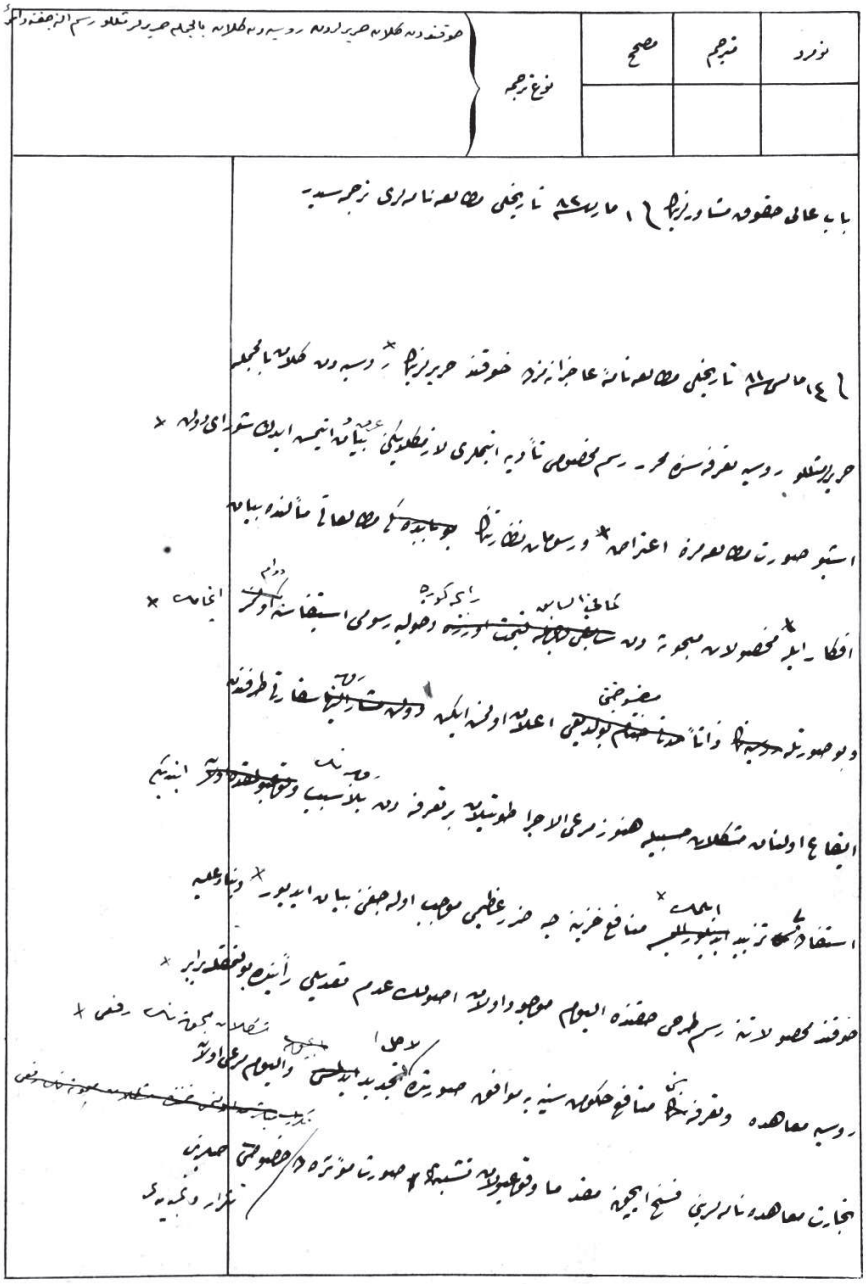
Vilanse-i atîk ile mün‘akid olup fî 27 Eylül sene [18]83 târîhinde müddeti hitâm bulacak mu‘âhedenin mefsûhiyeti zâten i‘lân edilmişdir.

نوارد	ترجم	صحح	نوع ترجم
٢			

نوزد	مترجم	مصحح	نوع ترجمه	خوقند دن گلان خریدلرده روسیه دن گلان بالجمله خریدلر متعلق رسم الزجفه دائر

باب عالی حضورنه شاور زیاده ( ) مارت ۳۲ تاریخلی مکالمه نامه لری ترجمه سیدر

( ) مارس ۳۲ تاریخلی مکالمه نامه عاجزانه لرنده خوقند حریرلری * روسیه دن گلان بالجمله حریرشلو روسیه تعرفه سنه رسم مخصوص تادیه ایتمدکلری بیانیله ایتمه ایدوب استیضاح صورتنده مکالمه ده اعزامه * و روسیه نظارتی جوابنده مکالمه ده مسائله دیانه افکار ایله مخصوصاً دیانه معجونه دن گلان شیلر اوزرندن استیفا سنه اولنمق ایجاب ایدوکونه و بو صورتله دیانه اعتماد اولنه ایکن مضر جنی اعتماد اولنه ایکن و انا طرفدن بو صورتله انتفاع اولنامه مستلزم مسبیل ضرر عائد الاجرا طوشندیغی تعرفه ده بلا سبب و موجب ایتمک ایجاب ایدوب استیفا دن تنزیه ایتمک منافع غریبه جه ضرر عظیمی موجب اولمق بیانیله ایجاب * و بنا علیه خوقند مخصوصاتنه رسم طرح حفظ الصحه موجود اولدیغی حالده اصولیله عدم تصدیق رأیله بو تعلقه زیاده * روسیه معاهده و تعرفه سنه منافع حکومه سنه یه موافق صورتده تجدید بدل والعوام علی اولمق ایجاب معاهده نامه لری فسخ ایچون مقدما وقوعجه بدیه نشانه * صورتده تاخیر و تبدیل

نومرو	ترجمہ	مصحح	نوع ترجمہ
٤			

نسخہ جدول

انگلتره ایله عقد اولنان معاهده ٩ محرم ١٢٨٢ تاریخنده ختام بولمو-

بلجیقا ایله " " ١١ مارت ١٢٨٢ " " "

دانمارقه ایله " " " " " " "

اسپانیا ایله " " " " " " "

ساکن بحمه اریقا ایله " " ٥ حزیران ١٢٨٢ " " "

ایتالیا ایله " " ١ ایلول ١٢٨٢ " " "

فلمنك ایله " " ٥ ایلول ١٢٨٢ " " "

اسوج و نورویج ایله " " ١ مارت ١٢٨٣ " " "

روسیه ایله " " ١٩ ایلول ١٢٨٢ " " "

المانیا ایله " " ٢٠ مارت ١٢٨٣ " " "

فرانسه ایله " " ٩ ایلول ١٢٨٢ " " "

اوستریا ایله " " ٦ محرم ١٢٨٣ " " "

یونیکیه ایله " " ٧ ایلول ١٢٨٢ " " "

وبو آخر آتیده ایله منعقد اولان ٧ ایلول ١٢٨٢ تاریخنده مدتی ختام بولوجه معاهده

مفسوخین دانا اعاده ایدلمشدر-

(53)

Код документа : Y.PRK.ESA
Дело/документ N : 11/46
Дата : 29 июня 1306 г. руми (11 июля 1890 г.)
Нота в посольство Османской империи в Англии, в которой выражалось сожаление правительства России ввиду того, что господину Биннсу не было выдано разрешение на въезд в Бухару

Document code : Y.PRK.ESA
File/document N : 11/46
Date : 29 June 1306 Rumi (11 July 1890)
A note to the Embassy of the Ottoman Empire to England says that the Russian government expressed its regret that no permit has been granted to Mr. Bynns to enter Bukhara.

Belge Kodu : Y. PRK. EŞA
Dosya Gömlek No : 11/46
Tarihi : 29 Haziran 1306 (11 Temmuz 1890)
Mösyö Binns'e Buhara'ya girmesine izin verilmediğinden dolayıı Rusya Hükümeti'nin üzüntü duyduğun Dersaadet İngiltere Maslahatgazarına bildirildiği.

Petersburg'dan Dersa‘âdet'de İngiltere Maslahatgüzârı Mösyö Kano'ya

Ahvâl-i mahalliyeden nâşî bu esnâda Mösyö Binnsler'in Buhara'ya duhûl eylemelerine müsâ‘ade verilemediğinden dolayı Rusya Hükûmeti te’essüf etmekdedir.

Fî 29 Haziran 1306, 11 Temmuz sene 1890

Jozling

نمره
٤٨٩

نمونه ١

سنه ف
Le ..... 189....
وصول ومروسی
N° d'arrivé .....
دقیقه ساعت
h. m. du
ارسالی
Réexpédié .....
à .....
مأمورك امضاسی
Signature de l'employé

سنه ف
Le ..... 189....
واسطه سیله
Transmis par .....
دقیقه ساعت
h. m. du
بدأ مخابره
Commencé à .....
ختام مخابره
Fini à .....
مأمورك امضاسی
Signature de l'employé

TÉLÉGRAMME

مخابرات علیه الدولیه تسلیم مسئولیت ایلمز
L'Etat n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie.

De ..... Pour ..... الی ..... عن .....

محلی نومروسی	عدد کلمات	عروب	محلی تاریخی	ساعت	دقیقه	روز و یاشب	طریق	اشارات مخصوصه
N° du dépôt	Nombre de mots	Group	Date du dépôt	Heures	Minutes	Matin ou soir	Voies	Indications non taxées

TRADUCTION DE L ANGLAIS

CPLE PETERSBOURG 4348 LE 11/7 12 45 S FANE CONSPLE +

- LE GOUVERNEMENT RUSSE REGRETTE QU A CAUSE DES CIRCONSTANCES LOCALES LA PERMISSION NE PEUT PAS ETRE DONNEE EN CE MOMENT A MESSIEURS BINNS D ENTREE A BOKHARA - JOSLING +

نمره
٤٨٩

(54)

Код документа : Y. PRK. ASK
Дело/документ N : 64/40
Дата : 29 мухаррама 1308 г.х. (14 сентября 1890 г.)
Запрос правительства Османской империи, направленный в консульство Франции в Эрзеруме, с требованием дать разъяснение о том, куда собираются следовать подданные Франции художники господин де Роле(?) и господин Джоросом(?), а также подданный Бельгии художник господин Кезимян, которые объехали Трабзон, Эрзерум, Туркестан и Иран, составили карты и сделали зарисовки в указанных местах.

Document code : Y. PRK. ASK
File/document N : 64/40
Date : 29 Muharram 1308 (14 September 1890)
An inquiry of the government of the Ottoman Empire forwarded to the French Consulate in Erzurum to clarify the route of French subjects – painters, Mr. De Roulet (?) and Mr. Georoseam (?), as well as Belgian subject – painter, Mr. Kezimyan who made a detour round Trabzon, Erzerum, Turkestan and Iran, drew up maps and sketches of the places they visited.

Belge Kodu : Y. PRK. ASK
Dosya Gömlek No : 64/40
Tarihi : 29 Muharrem 1308 (14 Eylül 1890)
Fransız vatandaşları Ressam Mösyö de Role ve Mösyö Corosom ile Belçika vatandaşı Ressam Mösyö Kezimyan'ın Trabzon, Erzurum, Türkistan ve İran taraflarını dolaşarak haritalarını aldıkları ve resim çektiklerinin tesbit edildiği ve bu şahısların ne tarafa gideceklerinin belli olmadığının Seraskerlik'ten bildirildiği ve bu konuda Fransa'nın Erzurum Konsolosluğundan bilgi istendiği.

Makâm-ı Seraskerî
Mektûbî Kalemi

Trabzon'dan Bayburd'a gitdikleri ve orada harita almağa teşebbüs etmeleri üzerine men‘ olundukları 22 Muharrem sene [1]308 târîhlü tezkire-i husûsiye-i âcizî ile arz ve iş‘âr kılınan Belçika ve Fransalı üç ressâm hakkında bu kere dahi Dördüncü Ordu Müşîriyeti'nden alınan telgrafnâmelere nazaran bunların Erzurum'a vâsıl oldukları ve oradaki Fransa Konsoloshânesi'nin bacası üzerinden etrâf-ı şehrin fotoğrafla resmini almakda olduklarının istihbâr olunması üzerine taraf-ı vilâyetden Fransa Konsolosluğu'na iş‘âr-ı keyfiyet olunduğu anlaşılmağla arz-ı ma‘lûmâta ibtidâr kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Muharrem sene [1]308 ve fî 2 Eylül sene [1]306

Serasker bende Ali Saib

Fransa Devleti teb‘asından Ressâm Mösyö Dö Role ve Mösyö Corosom ve Belçika teb‘asından Ressâm Mösyö Kezimyan nâmlarında üç nefer müsâfirin Trabzon'a geldiği ve bunlar harita resmi alarak Erzurum'a ve oradan İran ve Türkistan cihetlerine gidecekleri ve ellerinde üç aded Vinçester Tüfeği tutulmuş ise de vilâyet tarafından i‘âde olunduğu Trabzon Kumandanlığı'ndan bildirilmesi üzerine mûmâ-ileyhimin harita ve resm

almaları me’zûniyetine dâ’ir yedlerinde bir evrâk olup olmadığının ve oradan gidecekleri mahallin ve ahvâl ve mu‘âmelât-ı husûsiyelerinin tahkîk ve iş‘ârı mezkûr kumandanlığa yazıldığı ve Rusya Devleti erkân-ı harbiyesinden Erzurum Konsolosluğu'nda bulunan ceneral refâketinde bir Rus zâbiti ve iki Kazak ve bir zabtiye mülâzımı ve dört jandarma neferi ve iki nefer hizmetçisi bulunduğu hâlde tebdîl-i hava zımnında İspir'in kurâ-yı seb‘a tarîkiyle köylerde çadır kurarak on gün zarfında Erzurum'dan Rize'ye geldikleri ve orada hükûmet tarafından tedârik edilen bir hânede eğlenmekde oldukları ve ne tarafa gidecekleri mechûl bulunduğu yine mezkûr kumandanlıkdan iş‘âr edilmesiyle bunların oradan gidecekleri mahallin ve harekât ve teşebbüsât-ı sâ’ire-i husûsiyelerinin kemâl-i dikkatle tahkîk ve iş‘ârı zikr olunan kumandanlığa tavsiye edildiği Dördüncü Ordu-yı Hümâyûn Müşîriyeti Vekâleti'nden alınan telgrafnâmelerde gösterilmekle muhât-ı ilm-i âlî buyurulmak üzre arz-ı ma‘lûmâta ibtidâr kılındı ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

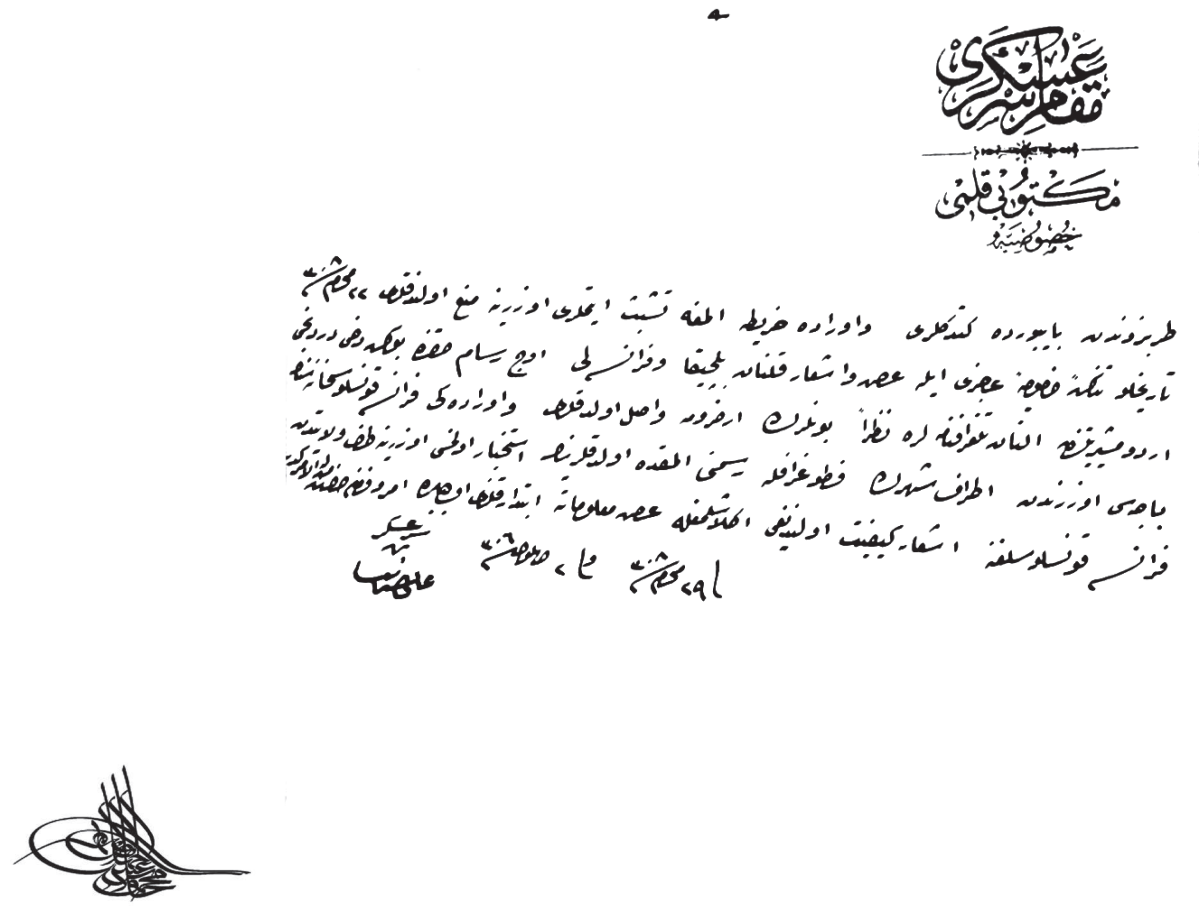
Fî 10 Muharrem sene [1]308 ve fî 14 Ağustos sene [1]306

Serasker bende Ali Saib

(55)

Код документа : Y. PRK. ESA
Дело/документ N : 13/14
Дата : 25 раджаба 1308 г.х. (6 марта 1891 г.)
Сообщение советника посольства Османской империи в Петербурге о необходимости принятия мер и проявления инициативы до того, как Российское правительство приступит к исполнению несправедливых решений относительно образования и жизни мусульман России.

Document code : Y. PRK. ESA
File/document N : 13/14
Date : 25 Rajab 1308 (6 March 1891)
A report of the Counsellor of the Embassy of the Ottoman Empire in Peterburg on the necessity of taking measures and showing initiative before Russian government's execution of unfair decisions in education and everyday life of Russia's Moslems.

Belge Kodu : Y. PRK. EŞA
Dosya Gömlek No : 13/14
Tarihi : 25 Receb 1308 (6 Mart 1891)
Rusya'daki Müslümanların eğitim ve yaşantısı hakkında Rus Hükümeti tarafından alınan haksız kararların uygulamaya konulmadan önce bu hususda tedbir alınması ve gerekli girişmlerin yapılmasına dair Petersburg Sefareti Müsteşarının mütalaası.

Atûfetlü efendim hazretleri;

Rusya müslümânlarının bundan böyle intihâb edecekleri imâmlarının Rus lisânına âşinâ olmaları ve Rus mekteblerinden matlûb derecede şahâdetnâme ahz etmiş bulunmaları bundan iki sene evvel sâdır olup mer'iyyet-i ahkâmı bu seneden i'tibâr olunan bir emirnâme-i imparatorî iktizâsındandır. Zâhiren tabi'î gibi görünen işbu karârın mevki'-i icrâya vaz'ı hakîkatde Rusya müslümânlarına bir âfet-i azîmdir ki gâyet her dürlü mütâla'a ve mülâhazadan vârestedir. İşte bunun gizlediği fikr-i hakîkîyi ol vakt derk birle ister istemez ahkâmına tevfîkan ve fakat esâs-ı diyâneti muhâfazaten hareket etmek maksadıyla müstakıllen müslümânların taht-ı idârelerinde olmak şartıyla bir İslâm dâru't-ta'lîmi (akademi) küşâdına dâ'ir beynlerinde müzâkere etmek içün «Nijni Novgorod» panayırında ve Ahmed Bey [bin] Hüseyin Ağa'nın taht-ı riyâsetinde a'zâsı Bağçesaray Gazetesi muharriri İsmail Gasprinski ve ağniyâdan Moskovalı İrzin Salih Bey ve Hankirmanlı Abdülveli Royşof ve Hayrullah Bey Gastrof ve Akçurinler Hasan ve Zamborki ve tüccârdan Muhammed Can Şeripof ve daha sâ'ir ba'zı zevât-ı mu'tebereden mürekkeb bir cem'iyet-i İslâmiye akd-i meclis-i meşveret etmiş ise de işbu emr-i imparatorînin târîh-i infâzı 1891 senesi olduğundan ve o zamana değin ta'dîl ve tağyîri veya külliyen mevki'-i icrâdan sükûtu ihtimâl dâ'iresinde addedildiğinden meclisce bir sûret karâr-gîr olmaksızın cem'iyet dağılmışdır. Hâlbuki sene-i hâliye-i mezkûreden i'tibâren karâr-ı vâki'in hüküm-fermâ olacağı çend mâh akdem gazetelerle i'lân kılınarak bu bâbda bir gûne şekk ve şübheye artık mahal kalmamış ve çâr nâ-çâr karâr-ı mezbûre mutâva'atdan ve böyle bir mekteb-i âlî küşâdı sâyesinde bütün bütün pençe-i adüvv-i dîn-i mübîn-i İslâma düşmemek çare-i müneffirânesinden gayri şimdilik bir girizgâhları dahi bulunmamış olmağla tekrâr ictimâ' ve sûret-i ma'rûzayı

ihtiyâr-ı fikrine ittibâ‘ eylemeleri zarûrî görünüyor. Ancak bu yolda vukû‘ bulacak olan mürâca‘atlarının devlet-i metbû‘aları nezdinde ne derece rehîn-i kabûl olup olmayacağı dahi mechûlâtdandır. Şu kadar var ki akdemce neşr olunmuş olan mezbûr karârın İslâmiyetce muzır olduğu ser-riştesiyle mevki‘-i icrâya adem-i vaz‘ı istirhâmı içün Kazan'dan Petersburg'a gelerek imparator hazretlerine arzuhâl takdîm etmiş olan iki müslümân meb‘ûsunun cevâb makâmında polis ma‘rifetiyle mahallerine i‘âde edilmiş oldukları ve ba‘demâ bu misillülerin vürûduna müsâ‘ade olunmaması hakkında müşârun-ileyh hazretleri tarafından emir olunduğu dahi mervîdir. Rusya Devleti'nin teşebbüsât-ı vâkı‘a ve icrâât-ı meşrûhasına çığır açan Rusya'da bulunan müftîler olsa gerekdir. Çünkü bunlar doğrudan doğruya hükûmet tarafından nasb u ta‘yîn olunup kendülerinin sıfat-ı rûhâniyeyi hâ’iz olmağa şer‘an sâlih ve ilmen kesb-i liyâkat etmiş fukahâdan olup olmamaları aslâ nazar-ı i‘tibâra alınmayup ancak hükûmetin intihâb-kerdesi ve i‘timâdını kazanmış pîşvâ-yı dalâleti olmağa daha ziyâde müste‘id ekseriyetle bir takım cühelâ ve süfehâdan adamlar imiş. İşte bu misillü kâselîsi adüvv-i ekber-i İslâm olanların menfa‘at-peres ve perestiş-i ikbal olacaklarından hâsım-ı dîn ve can olanlara bile velev ki mugâyir-i ahkâm-ı Kurâniye olsun bi'l-cümle teblîgât-ı garazânesine tamâmen serfürû-yı inkıyâd ve itâ‘atde bulunacaklarından ve makâm-ı akdes-i hilâfet-i uzmâya habl-i metîn-i şer‘-i şerîf ile vaktiyle her nasılsa rabt edilememelerinden bîçâre müslümânlar bugünkü günde çouklarına Rusçayı ta‘lîme ve umûr-ı dîniyelerini yine Rus terbiyesinin yetişdireceği bir takım mürebbî ve imâmlara terke mecbûr olmuşlar ve cehâlet ve sefâlet içinde gümrâh-ı hakîkat ve diyânet edercesine âkıbeti vahîm bir tarîk-i sakîme sevke başlanılmışdır. Gerçi Semerkand ve Buhara medreselerinde tahsîl-i ulûm ile tezyîn-i zât ve kemâlât etmiş ve hakîkaten şâyân-ı tevkîr ve hürmet bir hayli kuzât mevcûd ise de hemân cümlesi Rus lisânını tahrîr ve kırâ’etde bî-behre olduğundan ve karâr-ı mezbûrun bunlara dahi şümûlü bulunduğundan ilerüde ulûm-ı şer‘iyyeye vukûflu kâdîlar dahi bulunmayacağı ve binâ’en-aleyh zulmet-i cehâlet başdan aşağı istîlâ edeceği cihetle bu yüzden hâsıl olacak netice-i müte’ellime ve müte’essire şimdiden şâyân-ı dikkatdir. Rusların ehl-i İslâma karşu bir iki asırdan beri ittihâz eylemiş olduğu meslek ancak tedrîcen ve usûlen derece be-derece âlem-i İslâmiyeti tazyîk ve hudûd-ı Osmânîye İslâm ile meskûn Rus memâlikinden girildikçe teb‘a-i müslime haklarında cevr ve tavriyyeti o nisbetde artırarak çenber-i âheniyetini dahi dîk eylemekden ibâret olduğundan bu kere dahi e’imme ve kuzât ve mekâtib-i ibtidâ’iye-i İslâmiye haklarında asrımızın tahammül ve müsâ‘ade etmeyeceği ahvâli reva görerek icrâya mübâderet eylemişdir. Yine bu kabîlden olarak ve teşebbüsât-ı ta‘assubânesine pîşdâr ederek akdemce salât-ı vitrde kırâ’et olunan ed‘iye-i me’sûreden (İnne azâbeke bi'l-küffâri mülhık) cümle-i mübârekesinden tayy vukû‘ bulduğu gibi çend mâh akdem Kazan'da bundan bir asır evvel tab‘ ve temsîl edilmiş olan Kurân-ı Kerîm'in tekrâr tab‘ına teşebbüs olunduğu sırada Rusya Mezâhib Nâzırı Mösyö Pobedonostsev ve mu‘âvini Mösyö Sabler ve ahîran Kazan Dâru'l-fünûnu Edebiyât-ı Şarkiye Mu‘allimi Mösyö Smirnof taraflarından olunan mürâca‘at üzerine (Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn) ve daha ba‘zı küffâra müte‘allık âyât-ı mübeyyine-i Kurâniye'nin tayyi tasvîb olunduğundan tab‘ ve temsîlinden zarûrî sarf-ı nazar kılınmış ve bu da (Varşova'da) Katoliklerin dûçâr olmuş oldukları tazyîkden dolayı orada Dolmanof nâm râhibin Kurân-ı Azîm'de küffâra dâ’ir bir hayli âyât-ı celîle mevcûd idüğini i‘tirâz kılıklı ve fakat garaz yollu işâ‘a

eylemesi üzerine hükûmetin nazar-ı dikkatini birinci def‘a celbe bâdî olmuş ve ol vakt ekmiş olduğu tohm-ı hıyânetinden semeresi aradan çok zamân mürûr etmeksizin ser-nümâ-yı zuhûr olmağa başlamışdır. Hükûmete atf edilen böyle bir niyet böyle bir cür‘etin ahâlî-i müslime üzerine ne derece sû-i te’sîr hâsıl edeceği müstağnî-i arz ve beyândır. Geçenlerde Orenburg müftîsi Petersburg'a gelüp bu bâbda vukû‘ bulan mürâca‘atı üzerine niyet-i mezkûreden sarf-ı nazar kılındığı istihbâr kılınmış ise de henüz hakîkat-i hâle kesb-i ıttılâ‘ edilememişdir. Ahâlîsini Ruslaşdırmak azm-i kavîsinde olarak harekât ve icrâ’ât-ı dâhiliyesinde ve külliyen serbest bulunan Rusya Devleti kâffe-i teşebbüsâtında en evvel pîş-i nazar mütâla‘asına İslâm ve Ortodoksluk gibi iki büyük menfa‘at-i siyâsiye ve mezhebiyesini vaz‘ ile onların îcâbâtına tâbi‘ olmağı üss-i harekât ve mu‘âmelât ittihâz eylemiş olduğundan fursat buldukça proğramını icrâdan gerü durmayacağı bedîhîdir. Hattâ İslâm'ın kesretle bulunduğu Kazan Şehri'nde (Sen Gori) nâmında bir ruhbân cem‘iyeti mevcûddur ki Rusya müslümânları içinde Hıristiyanlığı neşr edebilmek çârelerini taharrî ile meşgûldür. Bu bâbda misyonerler yetişdirmek içün mahsûs bir mekteb de küşâd eylemiş ve Kazan'da Ruhbân Dâru't-ta‘lîmi gibi bu mektebde dahi miyânelerinde neşr-i dîn edecekleri akvâm-ı muhtelifenin lisânlarını tahsîl ve dağıdacakları kütüb-i mezhebiyeyi işbu lisânlara nakl ve tercüme ile meşgûl bulundukları muhakkakdır. Bir de mescid ve yâhûd câmi‘i meselesi vardır. Rusya'da mescid inşâsı ba‘zı şerâ’it tahtındadır. Ez-cümle meselâ her iki yüz hânede bir mescid binâsı ve bunun cihât-ı erba‘ası lâ-ekall 20 arşun kadar hâlî bulunması ve şâyân-ı dikkat ve hayret olan madde ise bir mescidin binâsına mübâşeretden evvel o mahallin veya nâhiye ruhbân meclisinin müsâ‘adesini istihsâl lâzımdır ki şâyed oralar Hıristiyan ahâlîsince dîn-i mübîn-i İslâm'a bir eser-i inhimâk his olunur ise orada mescid inşâsına muvâfakat olunmamak ve aksi takdîrinde me’zûniyet i‘tâ kılınmak keyfiyetdir.

Saratof'da akdemce hükûmet ya‘ni ruhbân meclisi tarafından kapatdırılmış beş mescid miyânında bir asır kadar kıdemlîsi bulunup sebeb-i sedd ü bendi müteveffâ İmparator Nikola zamânında cebren Hıristiyân edilmiş olan o civarda mutavattın bir mahbûs tâ’ifesinin ahîran şeref-i İslâm ile müşerref olarak kendülerini müslümân tanıtdırmak husûsundaki ısrârları imiş. Hattâ o taraf köyleri ahâlî-i müslimesinin mesâcid-i ma‘rûza hakkında verdikleri istid‘â burada senatoya havâle olunmuş ve henüz neticesi ma‘lûm olmamışdır.

İki bine karîb ahâlî-i müslimesi bulunan Petersburg'da bir mescid inşâsına ve aralarında i‘âne cem‘ine teşebbüs olunmuş ise de bu ahâlînin ekseriyet üzre fukarâdan olmaları hasebiyle ancak birkaç bin ruble toplanabilmiş ve hâlbuki masârıf-ı inşâ’iye iki yüz bin rubleye muhtâc olduğundan hâlâ bir şey vücûda gelmemişdir. İstıtlâ‘ât-ı ma‘rûza-i ahkarânemin mübârek ve mukaddes hâk-i pâ-yı şevket-ihtivâ-yı velî ni‘met-i bî-minnet pâdişâh-ı hilâfet-penâh efendimiz hazretlerine arzı müsterhamdir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

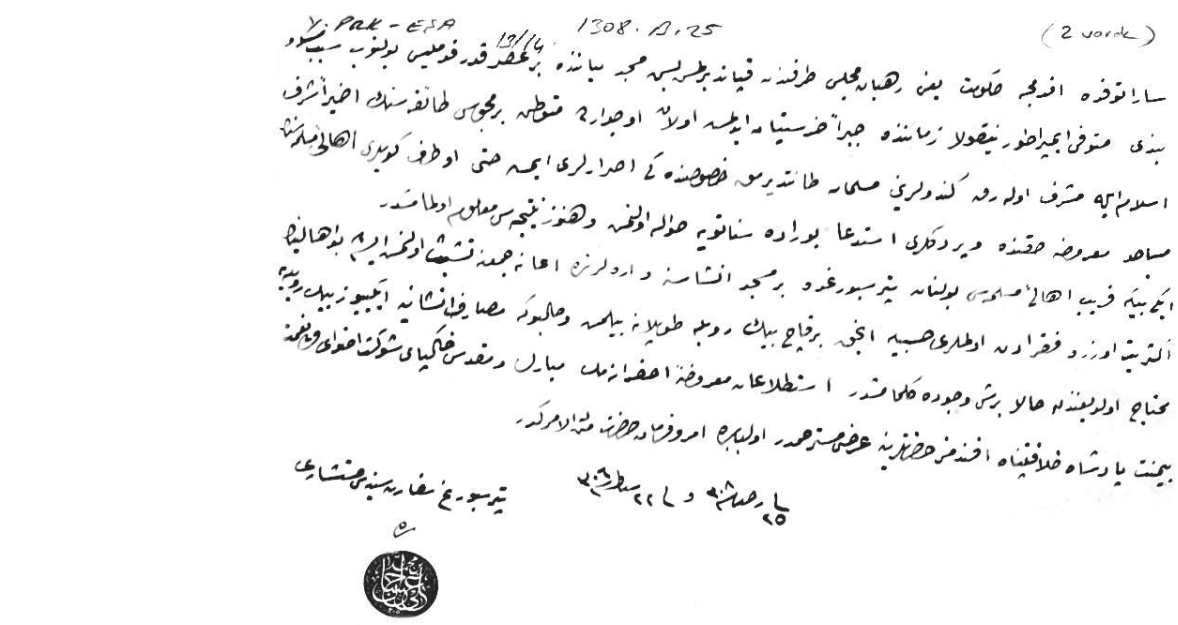
Fî 25 Receb sene [1]308 ve fî 22 Şubat sene [1]306

Petersburg Sefâret-i Seniyyesi Müsteşârı

(56)

Код документа : DH. MKT
Дело/документ N : 1911/84
Дата : 14 джумада аль-ахыра 1309 г.х. (15 января 1892 г.)

Сообщение в Алжирско-Средиземноморское губернаторство о том, что в результате проведенных в Стамбуле проверок было установлено, что никаких сведений в реестрах о гражданских актах относительно сыновей бухарца Хаджи Мухаммеда Нийаз эфенди Хафиз Хасане, его брата Абдуллах эфенди, а также их племянника по имени Али сын Мухаммеда, никаких сообщений о прохождении ими воинской службы обнаружено не было.

Document code : DH. MKT
File/document N : 1911/84
Date : 14 Jumada al-thani 1309 (15 January 1892)

A report to the Algerian-Mediterranean governorship says that as a result of verifications in Istanbul it was established that no information about sons of Haji Niyaz effendi Hafiz Hasan, his brother Abdullah effendi, as well as their nephew Ali, son of Mohammad, and their military service has been found in the registers of acts of civil status.

Belge Kodu : DH. MKT.
Dosya Gömlek No : 1911/84
Tarihi : 14 Cemaziyelahir 1309 (15 Ocak 1892)

Askeri muamele gördüklerine dair herhangi bir kayıtları bulunmayan Buharalı Hacı Muhammed Niyazi Efendi'nin oğulları Hafız Hasan ve kardeşi Abdullah Efendi ile yeğenleri Ali oğlu Muhammed hakkında İstanbul'da yapılan araştırmada nüfus defterlerinde kayıtlarına rastlanmadığının Cezayir-i Bahr-i Sefid Valiliği'ne bildirildiği.

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Evrâk numarosu: 430/21

Tesvîd târîhi: 26 Kânûn-ı Evvel sene [1]307

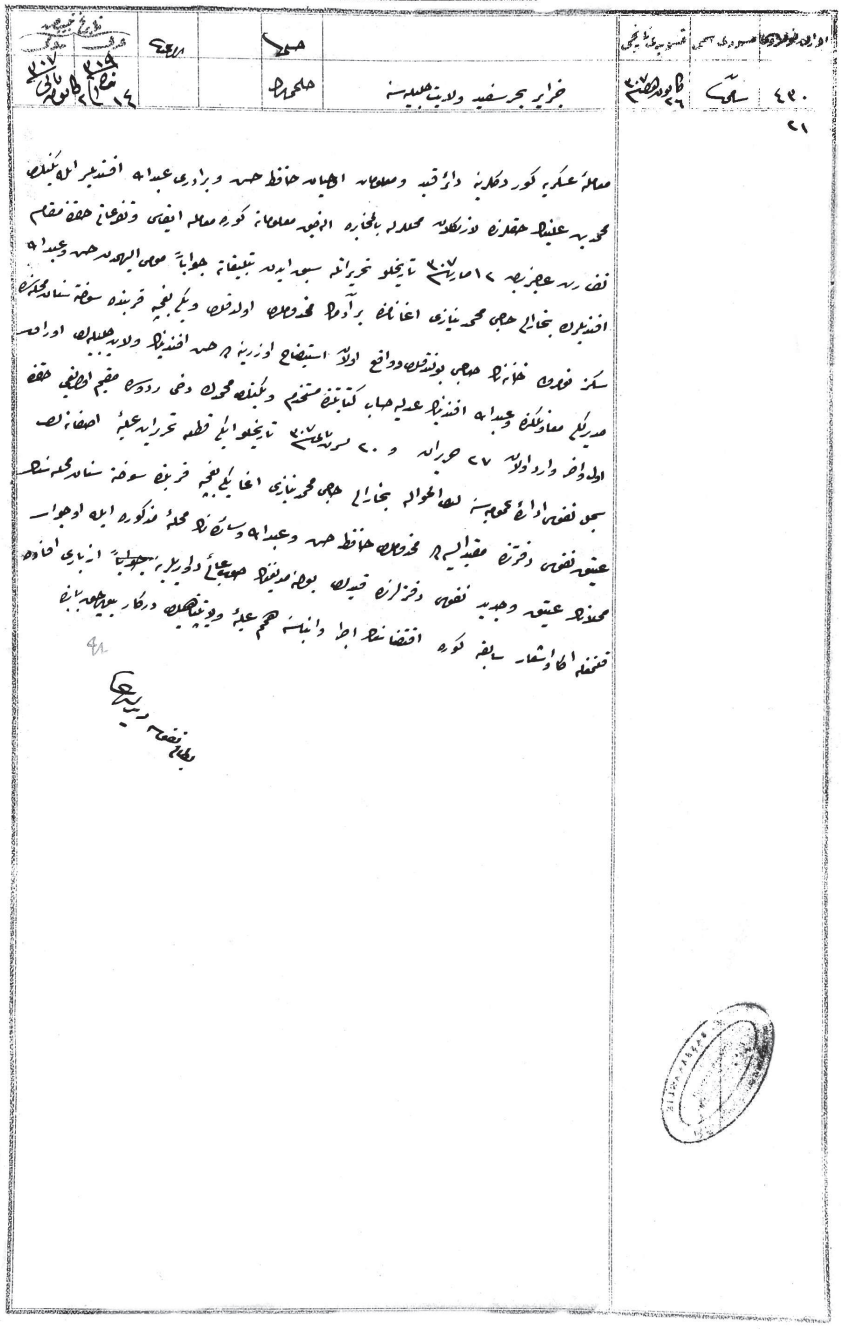
Târîh-i tebyîz: 14 Cemaziyelahir sene [1]309

Cezâyir-i Bahr-i Sefîd Vilâyet-i Celîlesi'ne

Mu'âmele-i askeriye gördüklerine dâ'ir kayd ve ma'lûmât olmayan Hafiz Hasan ve biraderi Abdullah Efendiler ile yeğenleri Muhammed bin Ali'nin haklarında lâzım gelen mahallerle bi'l-muhâbere alınacak ma'lûmâta göre mu'âmele îfâsı ve teferru'âtı hakkında makâm-ı nezâret-i âcizîden 12 Mart sene [1]307 târîhlü tahrîrâtla sebk eden teblîgâta cevâben mûmâ-ileyhimden Hasan ve Abdullah Efendiler'in Buharalı Hacı Muhammed Niyazi Ağa nâmında bir adamın mahdûmları oldukları ve Yenibağçe kurbunda Suhtesinan Mahallesi'nde sekiz numarolu hânenin sâhibi bulundukları ve vâki' olan istîzâh üzerine de Hasan Efendi'nin vilâyet-i celîleleri evrâk müdîrliği mu'âvinliğinde ve Abdullah Efendi'nin Adliye Hesâb Kitâbeti'nden müstahdem ve yeğenleri Muhammed'in dahi Rodos'da mukîm olduğu hakkında evvel ve âhir vârid olan 27 Haziran ve 20 Teşrîn-i

Sânî sene [1]307 târîhlü iki kıt‘a tahrîrât-ı aliyye-i âsafâneleri Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyesi'ne lede'l-havâle Buharalı Hacı Muhammed Niyazi Ağa Yenibağçe kurbunda Suhtesinan Mahallesi'nin atîk nüfûs defterinde mukayyed ise de mahdûmları Hafız Hasan ve Abdullah ve sâ’irenin mahalle-i mezkûre ile o civâr mahallâtın atîk ve cedîd nüfûs defterlerinde kaydları bulunamadığının savb-ı âlî-i dâverîlerine izbârı ifâde kılınmağla âna ve iş‘âr-ı sâbıka göre iktizâsının icrâ ve inbâsına himem-i aliyye-i vilâyet-penâhîleri derkâr buyurulmak bâbında.

(57)

Код документа : I. DH
Дело/документ N : 1274/100213
Дата : 21 шавваля 1309 г.х. (19 мая 1892 г.)
Разрешение на отъезд через Тифлис в Ашхабад преподавателя Математической школы Султанского Морского училища, майора Бахааддин бека, которого решено было откомандировать в Петербург для сбора информации о железной дороге, проложенной по решению российского правительства в Туркестане; разрешение на отъезд было выдано после получения информации из Военного Министерства России о том, что правительство России окажет всяческую помощь Бахааддин беку по его прибытию в Ашхабад, где в то время проводились строительные работы.

Document code : I. DH
File/document N : 1274/100213
Date : 21 Shawwal 1309 (19 May 1892)
Exit permit via Tiflis to Ashgabat for Bahaaddin beg, a teacher of the mathematics school under the Sultan nautical college, who was instructed to leave for Petersburg to collect information about a railway laid under a decision of the Russian government in Turkestan; exit permit was issued following reports from the Russian Military Ministry that the government of Russia would render all necessary aid to Bahaaddin beg upon his arrival in Ashgabat where civil engineering work had been underway.

Belge Kodu : İ. DH
Dosya Gömlek No : 1274/100213
Tarihi : 21 Şevval 1309 (19 Mayıs 1892)
Rusya Hükümeti'nin Türkistan'da askerlere inşa ettirmiş olduğu demiryolları hakkında bilgi almak üzere Petersburg'a gönderilecek olan Hendesehane-i Berri-i Hümayun Muallimi Binbaşı Bahaeddin Bey'in inşaatın bulunduğu Aşkabad'a gittiğinde Rusya Hükümeti tarafından kendisine gereken kolaylığın gösterileceği Rusya Harbiye Nezareti'nden bildirildiğinden, Bahaeddin Bey'in Tiflis yoluyla Aşkabad'a gönderilmesine izin verildiği.

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Başkitâbet Dâ'iresi

6807

Rusya Hükûmeti'nin Türkistan'da asker ma'rifetiyle inşâ etdirmiş olduğu demir yolları hakkında istihsâl-i ma'lûmât etmek üzre Petersburg'a i'zâmı taht-ı irâde-i seniyye-i mülûkânede bulunan Hendesehâne-i Berri-i Hümâyûn şimendüfer mu'allimi erkân-ı harbiye binbaşılarından Bahaeddin Bey'in mevki'-i inşâ'ât olan Aşkabad'a i'zâmı hâlinde her dürlü ma'lûmât ve îzâhâtın i'tâ ve hakkında mu'âmele-i mihmân-nüvâzînin kâmilen îfâ olunacağı Rusya Harbiye nâzırı tarafından cevâben iş'âr olunduğunu edilen istifsâr üzerine Rusya Sefâreti ataşamiliteri ifâde etdiğinden mîr-i mûmâileyhin evvelce takarrur eden harc-ı râh ve tahsîsâtının i'tâsıyla ve Tiflis tarîkiyle Aşkabad'a i'zâmı hakkında istîzân-ı emr u fermân-ı mülûkâneyi hâvî resîde-i dest-i ta'zîm olan fî 20 Şevvâl sene [1]309 târîhli tezkire-i

husûsiye-i Sadâret-penâhîleri lede'l-arz manzûr-ı âlî olarak ber-vech-i istîzân îcâbının îfâsı husûsunun irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî müte'allık ve şeref-sunûh buyurulmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 Şevvâl sene [1]309 ve fî 6 Mayıs sene [1]308 [19 Mayıs 1892]

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî

Bende Süreyya

İ.DH 1274/100213

İ.DH.01274

(58)

Код документа : Y. PRK. AZJ
Дело/документ N : 25/58
Дата : 1310 г.х. (1893 г.)
Прошение муфтия Кумула шейха Абдуллаха о необходимости учреждения должности «капыкетхюдасы для мусульманского населения Туркестана и Китая» с соответствующими полномочиями, которые позволяли бы осуществлять необходимые меры и препятствовать несправедливому обращению со стороны служащих российского консульства в Стамбуле в отношении туркестанцев, прибывающих после совершения паломничества в Стамбул с целью посетить халифа Абдулхамид хана.

Document code : Y. PRK. AZJ
File/document N : 25/58
Date : 1310 (1893)
A petition of Kumul's mufti, sheikh Abdullah stresses the necessity of introducing a post of "kapykethudasy" for Moslem population of Turkestan and China to thus authorize measures aimed at preventing unfair treatment of Turkestan residents by Russian consulate officials in Istanbul. Note that these Turkestanians are arriving in Istanbul after pilgrimage to visit caliph Abdulhamid khan.

Belge Kodu : Y. PRK. AZJ
Dosya Gömlek No : 25/58
Tarihi : (1310) (1893)
Çin Türkistanı'ndan hac görevlerini yaptıktan sonra Halife Abdülhamid Han'ı ve İstanbul'u ziyaret etmek maksadıyla İstanbul'a gelen Türkistanlılara, Rusya Konsolos görevlileri tarafından yapılan haksız uygulamaların engellenmesi ve gerekli işlemlerin yürütülmesi için kendilerine resmî bir mühürle, Türkistan ve Çin Ahali-i İslamiyyesi Kapıkethüdası tayin edilmesi gerektiğine dair, Kumul Müftüsü Şeyh Abdullah talebi.

Cenâb-ı Hak erîke-pîrâ-yı şevket ü şân ve fermân-fermâ-yı devr ü zamân halîfe-i merâhim-unvân ve şehen-şâh-ı sâhib-i kemâl ve irfân es-Sultân el-Gâzi Abdülhamid Hân efendimiz hazretlerini ile'l-ebed tarîk-i sa'âdet-i rıfk-ı şerî'atde necm-i tâbân-ı hidâyet buyursun âmîn.

Farîzatu'llâh olan Hacc-ı şerîfi edâ etmek niyyet-i hâlisasıyla her sene şedd-i rahl eden binlerce Çin ahâlî-i İslâmiyesi kulları makâm-ı akdes-i hilâfet-i kübrâ-yı İslâmiyelerine merbût bulundukları râbıta-i ma'neviyeleri hasebiyle dîdâr-ı sâtı'u'l-envâr-ı cenâb-ı halîfe-i a'zamîlerini müşâhede ni'met-i cihân-kıymetine nâ'iliyet içün Dâru'l-hilâfeti'l-aliyyelerine gelmekde iseler de Rus Devleti teb'asından ziebân-âşinâ bir takım dellâllar mûmâ-ileyhimin lisân bilmemelerinden bi'l-istifâde kendilerine rehberlik ve her hâl ü kârda Rus Konsoloshânesi'ne mürâca'ata icbâr ile hükûmet-i müşârun-ileyhâ ile hiçbir gûne münâsebet-i siyâsiyemiz bulunmadığı hâlde pasaportlarını hükûmet-i mezkûre me'mûrînine vize etdirmekde ve pasaportların günü gününe i'âde olunamaması münâsebetiyle haftalarca kançılarya kapularında sürüklenerek esîr mu'âmelesine ve hakâret-i fevka'l-âdeye ma'rûz bulundurmakda olduklarından başka garîbü'd-diyâr ve Türkçe'ye adem-i vukûfları münâsebetiyle ahz u i'tâlarına dahi müdâhale

ve esnâf takımıyla uyuşarak değerinden fâhiş fî'âtla mal iştirâsına sebebiyet vererek gadr-dîde eyledikleri ve kezâlik vapura hîn-i rükûblarında envâ‘-i desâ'is i‘mâliyle her birinden tutdurabildiklerine navldan fazla birer veya ikişer lira ahz ve bi'l-farz matlûb eyledikleri parayı vermekden lede'l-imtinâ‘ doğrudan doğruya vapur kumpanyalarına mürâca‘at edenlerini bu husûs hakkında esâsen müttefik menfa‘atleri bulunan kumpanya müstahdemîni girüye def‘ ve teb‘îd ile bi-eyyi halin dellâlân-ı mûmâ-ileyhime mürâca‘at lâzım geleceğini tavsiye ve şâyet anlara mürâca‘at kılınmadığı takdîrde kendilerine vapur bileti verilemeyeceğini ihtâr ve bu sûretle hüccâcımızı envâ‘-ı müşkilât ve cefâya dûçâr ederek matlûb etdikleri parayı âkıbet vermeğe muztarr eyledikleri ve içlerinden mürtehil-i dâr-ı ukbâ olanların nukûd ve emvâl-i metrûkelerini hân odabaşılarıyla bi'l-mukâseme mûrislerini mahrûm bırakdıkları ve üzerlerinde ziyâde para mevcûd bulunduğunu his etdiklerini müstahdemleri bulunan yankesiciler vâsıtasıyla soyup soğana çevirerek ve gadr-dîdegânın da lisâna âşinâ bulunmamaları hasebiyle başlarına gelen vukû‘âtı zâbıtaya anlatamayarak min külli'l-vücûh mağdûr ve perîşân oldukları ve bu yâdigârların şu misillü hâl-i fezâhat-i iştimâle cür'etleri Dersa‘âdet'de resmi bir mürâca‘at-gâhımızın bulunmamasından ileri geldiği Hacc-ı şerîfden avdet eden hüccâcımız kullarının ifâdelerinden kemâl-i sûzişle istimâ‘ kılınmakda olduğu misillü sâlifü'l-arz ahvâl geçen sene Dersa‘âdet Evrâk-ı Havâdîsi tarafından dahi derc-i sütûn-i te'essüf kılınmış olduğu görüldüğünden ve bu kere bu hâl taraf-ı ubeydânemizden dahi tamâmıyla müşâhede olunmuş olmağla sâlifü'l-ism dellâllar ile kesân-ı sâ'irenin tezâlüm ve i‘tisâfâtına meydan vermemek ve Çin ahâlî-i İslâmîsi kullarının her nev‘ hukûklarının muhâfazasiyçün ba‘demâ Hükûmet-i Seniyyeleri devâ'iri beyninde vâsıta-i muhâbere ve ma‘lûmât olmak üzre memleketimiz halkınca ma‘rûf ve emniyet-i kâmileyi hâ'iz irâ'e edeceğimiz birinin Türkistan-ı Çin ahâlî-i İslâmiyesi kapukethüdâsı unvânıyla kabûl ve intihâbıyla yedine bir kıt‘a mühr-i resmî inâyet ve ihsân ve bu vechile sâye-i merâhim-vâye-i hilâfet-i uzmâlarında hüccâcımızın serbestî ve istirâhatlerinin vikâye ve te'mîn buyurulmasını istirhâm eyleriz. Kâtıbe-i ahvâlde emr u fermân lütf ü ihsân şevketlü merhametlü halîfe-i a‘zam efendimiz hazretlerinindir.

Çin ahâlî-i İslâmiyesinden abd-i memlûkleri Kumul Müftisi Şeyh Abdullah.

مقام جلیل خلافت عظمایه

(59)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 504/1
Дата : 17 шабана 1317 г.х. (21 декабря 1899 г.)
Распоряжение правительства о покрытии за счет средств Комиссии по делам переселенцев расходов по поселению в долине Тигра в районе Багдада двухсот переселенцев из Бухары и Магриба, прибывших без паспорта из Туниса с целью поездки в Сирию.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 504/1
Date : 17 Sha'aban 1317 (21 December 1899)
A decree of the government to defray accommodation expenses of 200 migrants from Bukhara and Maghreb who arrived without passports from Tunisia to visit Syria. These migrants will be accommodated in the Tigris valley, Baghdad district at the expense of the migrants commission.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 504/1
Tarihi : 17 Şaban 1317 (21 Aralık 1899)
Şam'a gitmek üzere pasaportsuz olarak Tunus'dan gelen iki yüz nüfus Mağrib ve Buhara muhacirlerinin Bağdad'da Fırat Vadisi'nde iskan edilerek iskan masraflarının Muhacirin-i İslamiye Komisyonu tahsisatından karşılanması.

Numaro: 2302

Sadâret Mektûbî Kalemi

Târîh-i tesvîdi: 16 Şa'bân sene [13]17

Târîh-i tebyîzi: 17 Şa'bân sene [1]317

Mâliye Nezâret-i Behiyyesi'ne

4 Safer sene [1]317 târîhli buyurulduya zeyldir. Hama Sancağı'na tâbi' Hamidiye Kazâsı'ndaki arâzî-i emîriyede iskânları takarrur eden Mağrib ve Buhara muhâcirleri içün bâ-irâde-i seniyye-i mülûkâne sarfına me'zûniyet verilen yüz bin guruşu Dâhiliye muvâzenesinin mürettebât-ı umûmiyesi miyânında karşılık olmamasına binâ'en meblağ-ı mezbûrun Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi nâmına i'tâ kılınmış olan on milyon guruşluk tahsîsât sergisinden tesviyesi Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nin iş'ârı üzerine bi't-tensîb nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîgât-ı cevâbiye îfâ ve Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi'ne ma'lûmât i'tâ kılınmış olmağla Hazîne-i Celîle'ce de îfâ-yı muktezâsına himmet.

Sadâret Mektûbî Kalemi

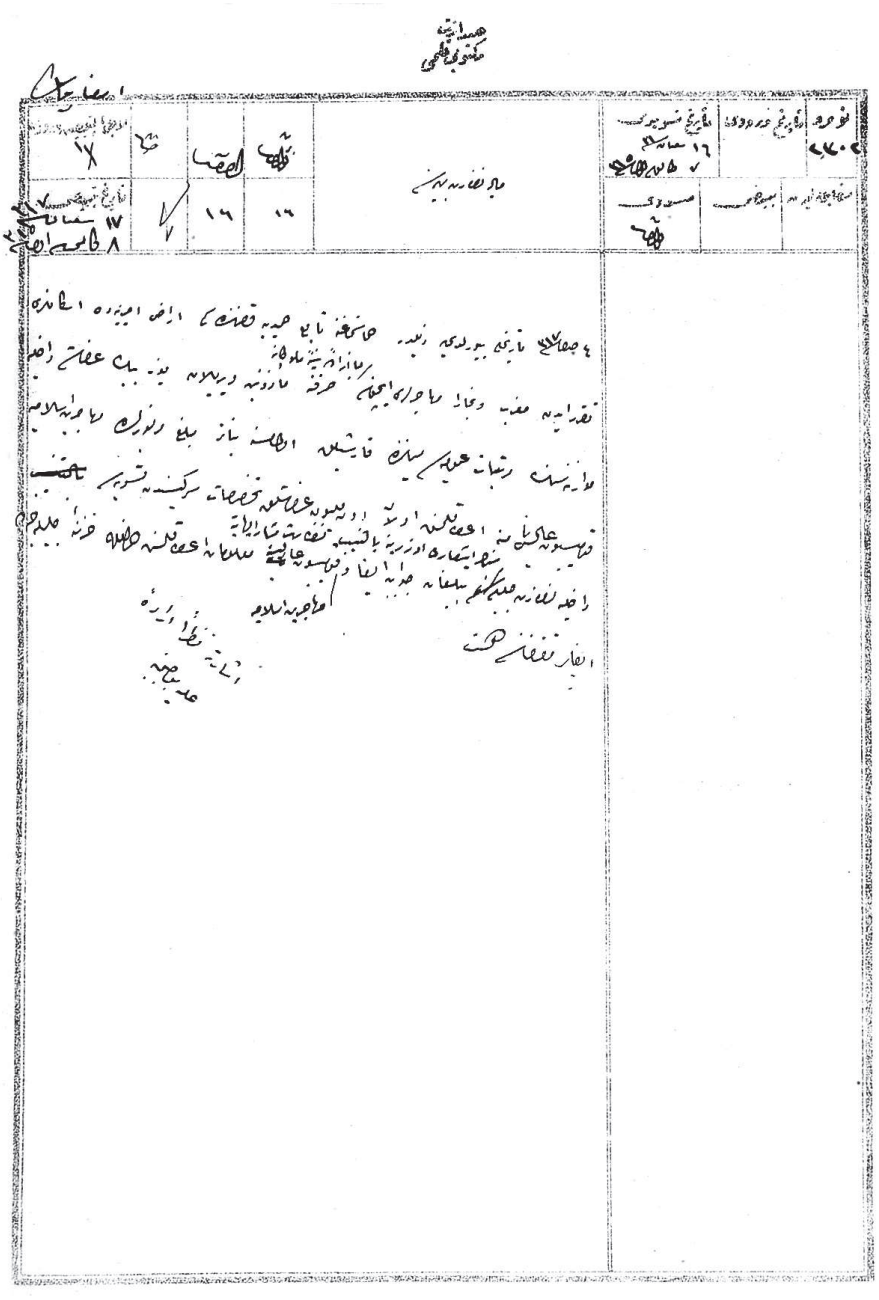
Târîh-i tesvîdi: 25 Cemâziye'l-âhir sene [13]16

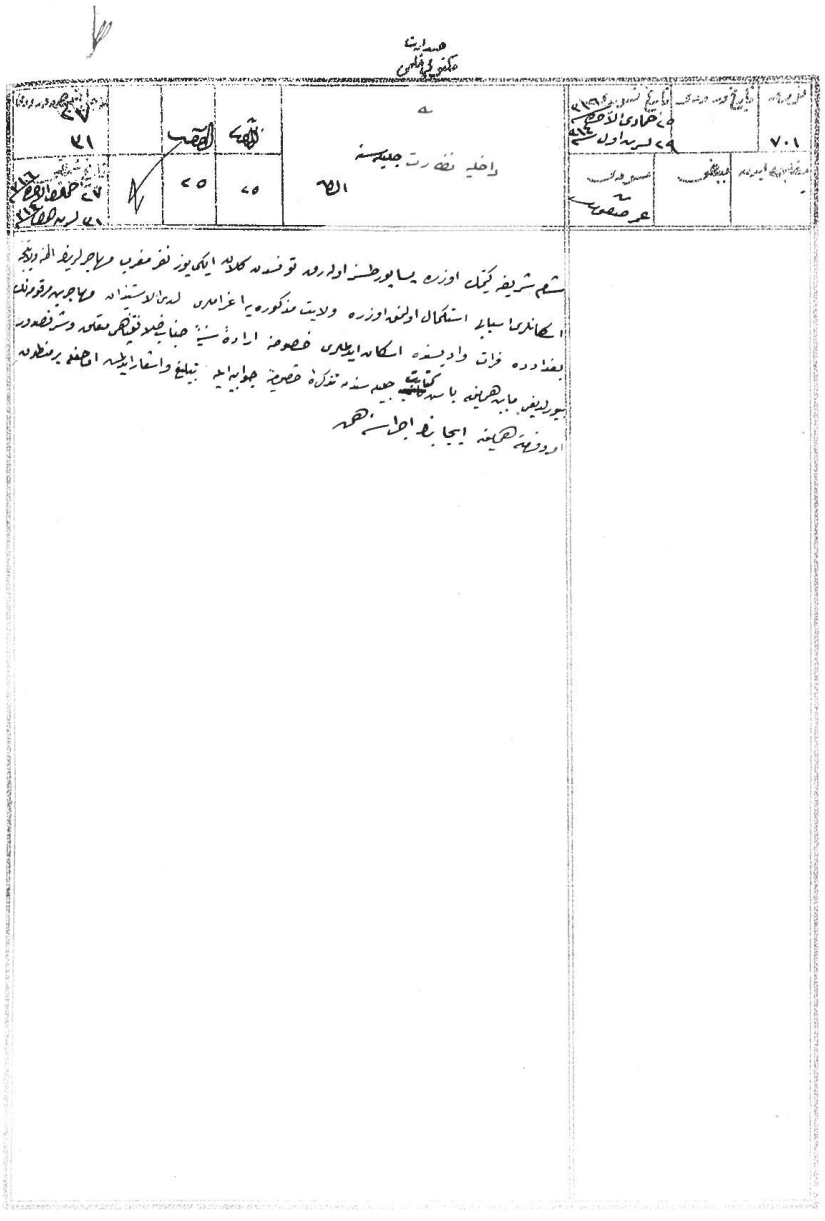
Târîh-i tebyîzi: 27 Cemâziye'l-âhir sene [1]316

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Şam-ı şerîf'e gitmek üzere pasaportsuz olarak Tunus'dan gelen iki yüz nefer Mağrib muhâcirlerinin Adana Vilâyeti'nce iskânları esbâbı istikmâl olunmak üzre vilâyet-i mezkûreye i‘zâmları lede'l-istîzân muhâcirîn-i merkûmenin Bağdad'da Fırat Vâdîsi'nde iskân edilmeleri husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî müte‘allık ve şeref-sudûr buyurulduğu Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitâbet-i Celîlesi'nden tezkire-i husûsiye-i cevâbiye ile teblîğ ve iş‘âr edilmiş olmağla ber-mantûk-ı emr u fermân-ı hümâyûn îcâbının icrâsına himmet.

(60)

Код документа : DH. MKT.
Дело/документ N : 2305/13
Дата : 12 шавваля 1317 г.х. (13 февраля 1900 г.)
Сообщение в губернаторство Коньи, о том, что в результате проведенных проверок было установлено, что Абдулхалюк эфенди родом из Бухары, ранее женившийся на двух женщинах в Акшехире, но сбежавший от них, не находится в Стамбуле.

Document code : DH. MKT.
File/document N : 2305/13
Date : 12 Shawwal 1317 (13 February 1900)
A report to the governorship of Konya says that as a result of verification it was established that Abdulkhaly effendi who had earlier married to two women in Akshehir but later left them, was not in Istanbul.

Belge Kodu : DH. MKT.
Dosya Gömlek No : 2305/13
Tarihi : 12 Şevval 1317 (13 Şubat 1900)
Konusu: Buharalı olup Akşehir'de iki kadınla evlenip onları terk ederek firar eden Abdülhalik Efendi'nin yapılan araştırma neticesinde İstanbul'da da bulunamadığının Konya Valiliği'ne bildirildiği.

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

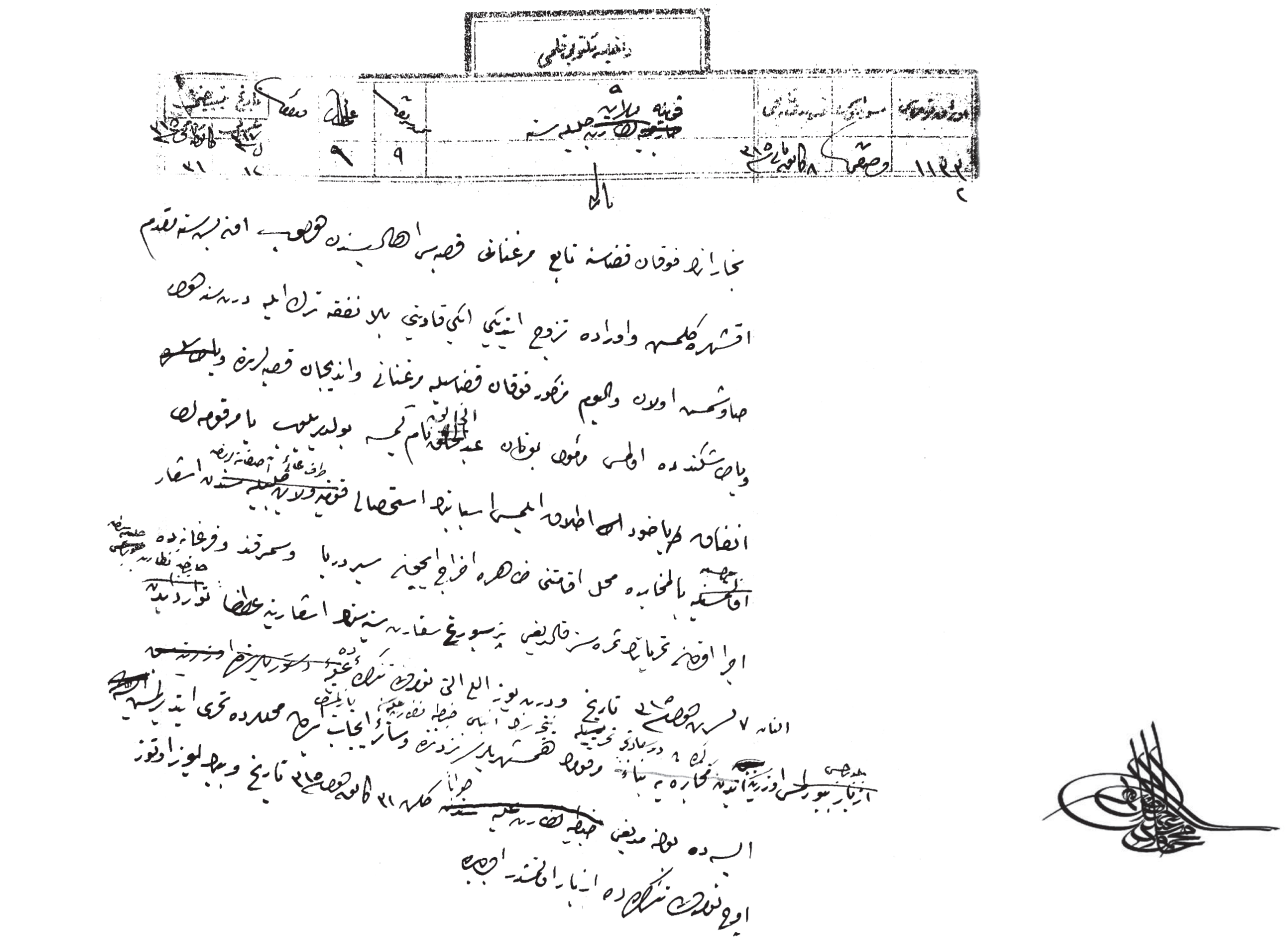
Evrâk numarosu: 1133/2

Tesvîdi târîhi: 8 Kânûn-ı Sânî sene 1315

Târîh-i tebyîz: 12 L. sene 1317

Konya Vilâyet-i Celîlesi'ne

Buhara'nın Hokand kazâsına tâbi‘ Merganani kasabası ahâlîsinden olup on beş sene mukaddem Akşehir'e gelmiş ve orada tezevvüc etdiği iki kadını bilâ-nafaka terk ile dört sene evvel savuşmuş olan ve el-yevm mezkûr Hokan kazâsıyla Merganani ve Andican kasabalarında veya Taşkend'de olması me'mûl bulunan Abdülhalik nâm kimse buldurulup ya merkûmeleri infâk veyahud ıtlâk eylemesi esbâbının istihsâli taraf-ı âlî-i âsafânelerinden iş‘âr buyurulmasıyla bi'l-muhâbere mahall-i ikâmetini zâhire ihrâc içün Sir-i Derya ve Semerkand ve Fergana'da icrâ olunan taharriyâtın semeresiz kaldığı Petersburg Sefâret-i Seniyyesi'nin iş‘ârına atfen Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'nden alınan 7 Teşrîn-i Evvel sene [1]315 târîh ve dört yüz elli altı numarolu tezkirede bildirilmesi üzerine bir kere de Dersa‘âdetce taharrîsiyle neticesinin inbâsı Zabtiye Nezâret-i Aliyyesi'ne yazılmışidi. Merkûmun hemşehrileri nezdinde ve sâ'ir îcâb eden mahallerde taharrî etdirilmiş ise de bulunamadığı cevâben gelen 31 Kânûn-ı Evvel sene [1]315 târîh ve bin yüz otuz üç numarolu tezkirede izbâr olunmuşdur. Ol bâbda.

(61)

Код документа : DH. MKT.
Дело/документ N : 2399/14
Дата : 9 джумада аль-авваля 1318 г.х. (4 сентября 1900 г.)
Запрос в правление округа Зор о причинах увеличения в течение одного месяца цены на хлеб для переселенцев из Бухары.

Document code : DH. MKT.
File/document N : 2399/14
Date : 9 Jumada al-awwal 1318 (4 September 1900)
An inquiry to the administration of Zor district into reasons of rise in prices for bread within a month for migrants from Bukhara.

Belge Kodu : DH. MKT.
Dosya Gömlek No : 2399/14
Tarihi : 9 Cemaziyelevvel 1318 (4 Eylül 1900)
Buhara muhacirlerine verilen ekmek fiyatının bir ay içinde hangi nedenlerden dolayı artırıldığının bildirilmesine dair Zor Mutasarrıflığı'na gönderilen yazı.

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

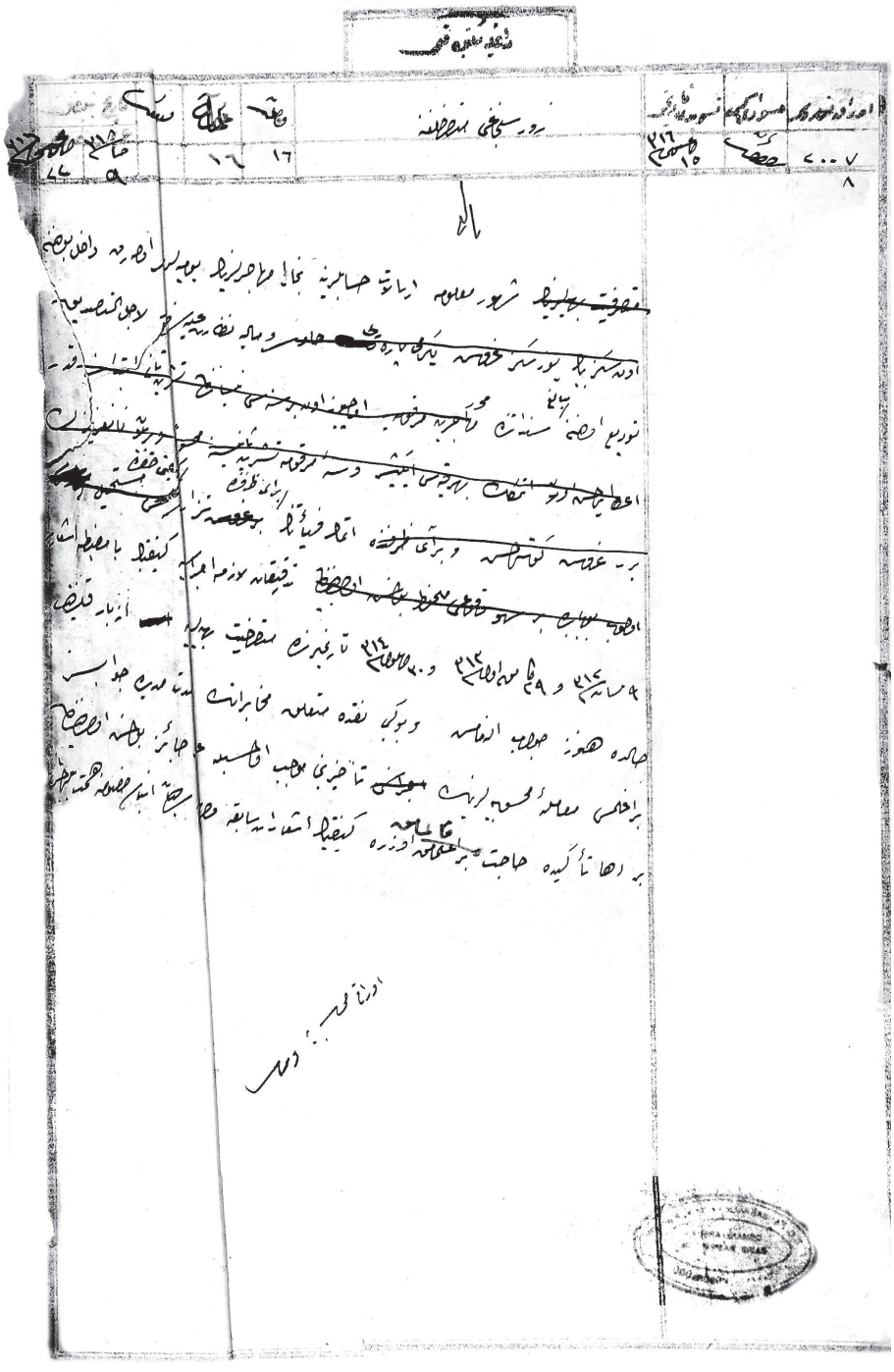
Evrâk numarosu: 2007/8

Tesvîdi târîhi: 15 Ağustos sene 1316

Târîh-i tebyîz: 9 Ca. sene 1318

Zor Sancağı Mutasarrıflığı'na

Şuhûr-ı ma'lûme irsâlât hesâblarına Buhara muhâcirlerinin yevmiyeleri olarak dâhil bulunan ve Mâliye Nezâret-i Aliyyesi'nden li-ecli't-tasdîk tevdî' olunan mebâliğ senedâtında muharrer etmek fîâtının bir ay zarfında tezâyüdü keyfiyeti hakkında tedkîkât-ı lâzıme icrâsıyla keyfiyetin bâ-mazbata iş'ârı 9 Nisan sene [1]312 ve 29 Kânûn-ı Evvel sene [1]313 ve 30 Eylül sene [1]314 târîhlerinde mutasarrıf-ı behiyyelerine izbâr kılındığı hâlde henüz cevâb alınamamış ve bu gibi nakde müte'allık muhâberâtın müddet-i medîde cevâbsız bırakılması mu'âmele-i mahsûbiyelerinin te'hîrini mûceb olmasıyla gayr-i câ'iz bulunmuş olduğundan bir daha te'kîde hâcet kalmamak üzre keyfiyetin iş'ârât-ı sâbıka vechile serî'an inbâsı husûsuna himmet buyurulması bâbında.

(62)

Код документа : DH. MKT.
Дело/документ N : 2481/107
Дата : 20 мухаррама 1319 г.х. (9 мая 1901 г.)
О привлечении к строительным работам Мумина, прибывшего в Стамбул вместе со своей семьей из Бухары, принимая во внимание его знания и навыки в архитектурном деле.

Document code : DH. MKT.
File/document N : 2481/107
Date : 20 Muharram 1319 (9 May 1901)
On involving Mumin in engineering work. Skilful in architecture, Mumin arrived in Istanbul together with his family from Bukhara.

Belge Kodu : DH. MKT.
Dosya Gömlek No : 2481/107
Tarihi : 20 Muharrem 1319 (9 Mayıs 1901)
Buhara'dan gelerek, İstanbul'a ailesiyle yerleşen Mümin'in, mimari sanatlara vukufiyeti olması dolayısıyla bu tür işlerde istihdam edilmesi.

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Evrâk numarosu: 319/12

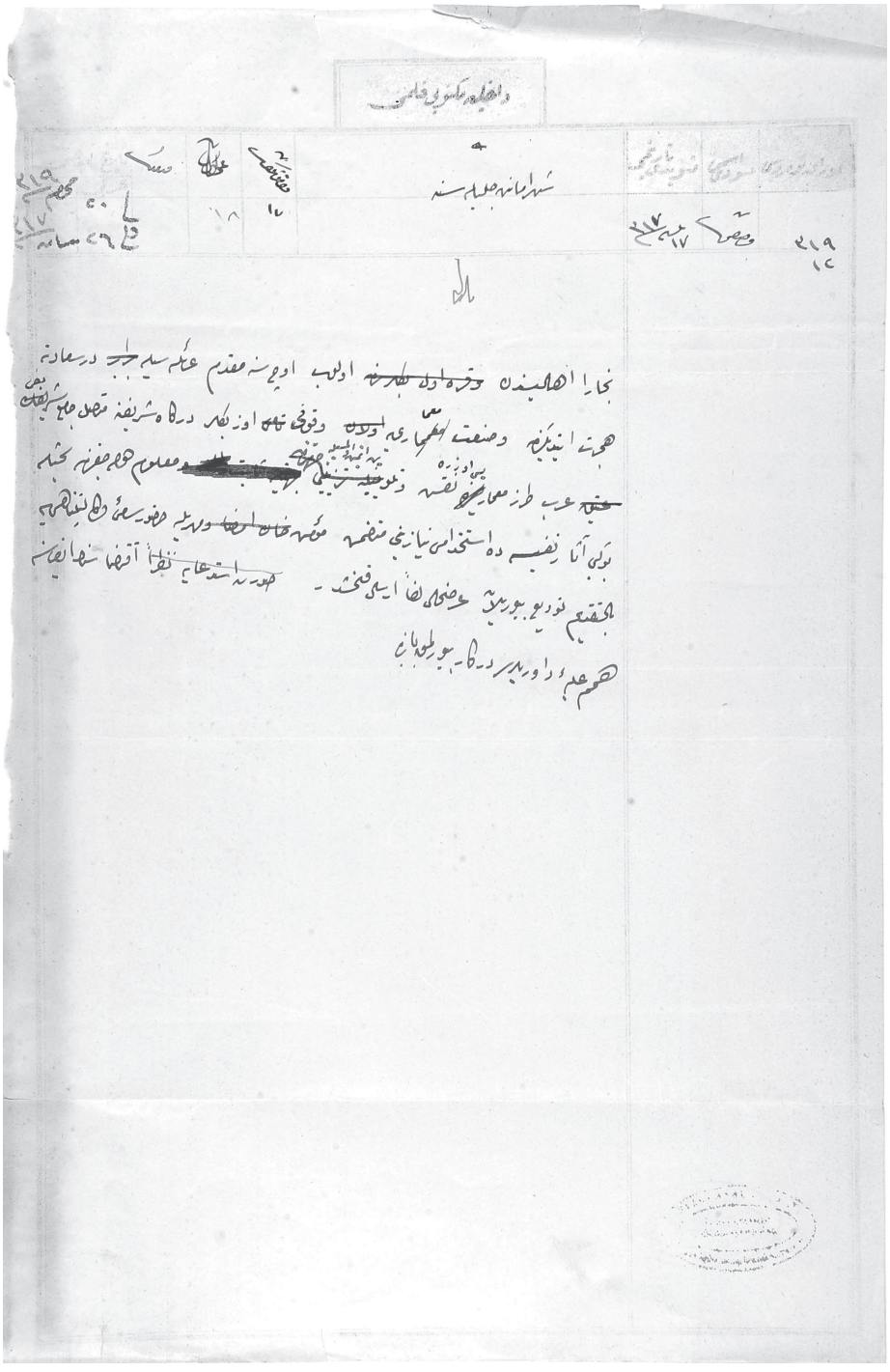

Tesvîdi târîhi: 17 Nisan sene 1317

Târîh-i tebyîz: 20 Muharrem sene 1317

Şehremânet-i Celîlesi'ne

Buhara ahâlîsinden olup üç sene mukaddem âilesiyle Dersa'âdet'e hicret etdiğinden ve san'at-ı mi'mârîye vukûfu Özbekler Dergâh-ı Şerîfi'ne muttasıl câmi'-i şerîfi Arab tarz-ı mi'mârîsi üzre nakş ve telvîn etmiş olmasıyla ma'lûm olacağından bahisle bu gibi âsâr-ı nefîsede istihdâmı niyâzını mutazammın Mümin mührüyle huzûr-ı sâmî-i Vekâlet-penâhî'ye bi't-takdîm tevdî' buyurulan arzuhâl leffen irsâl kılınmışdır. İktizâsının îfâsına himem-i aliyye-i dâverîleri derkâr buyurulmak bâbında.

(63)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 524/14
Дата : 28 шавваля 1321 г.х. (17 января 1904 г.)
О принятии в османское подданство и поселении в окрестностях Хиджаза после совершения паломничества российских подданных Мухаммед Омера и его товарищей, а также Мирзы Рахима, жителей города Андижан Бухарского ханства, следующих в Хиджаз и желающих остаться там.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 524/14
Date : 28 Shawwal 1321 (17 January 1904)
On granting Ottoman citizenship to Russian subjects Mohammad Omer and his fellow-travelers, as well as to Mirza Rahim, residents of the town Andijan, Bukhara khanate, heading for Hejaz and willing to stay there, and their settling in the environs of Hejaz following the pilgrimage.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 524/14
Tarihi : 28 Şevval 1321 (17 Ocak 1904)
Buhara'nın Andican Kasabası ahalisinden olup Hicaz'a gitmek isteyen ve orada iskan talebinde bulunan Rusya tebasından Muhammed Ömer ve arkadaşlarıyla Mirza Rahim'in hac görevini yapıp Hicaz dışında başka bir yerde ikamet ettirilmek üzere Osmanlı tabiiyetine kabül edilmeleri.

Sadâret-i Uzmâ Mektûbî Kalemi

Târîh-i tesvîdi: 25 Şevvâl sene [1]321

Târîh-i tebyîzi: 28 Şevvâl sene [1]321

Hâriciye ve Dâhiliye Nezâret-i Celîlelerine

Rusya Devleti teb'asından ve Buhara'nın Andican Kasabası ahâlîsinden olup bu kere Hicaz-ı mağfiret-tırâza azîmet arzusunda bulunan ve tâbi'iyet-i Devlet-i Aliyye'ye kabûllerini istid'â eden Muhammed Ömer ve rüfekâsıyla Mirza Rahim'in yedlerinde Rusya pasaportları mevcûd olup cümlesi muhâcir sıfatıyla kayd ve kabûllerini istid'â eylediklerinden bahisle icrâ-yı îcâbına dâ'ir Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'nin tezkiresi Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi'ne lede'l-havâle Hıtta-i Hicaziye'de muhâcir iskânı mesbûk olmayup bunlar Memâlik-i Şâhâne'nin diğer kangı mahallinde tavattun etmek istedikleri hâlde îfâ-yı farîza-i hac etdikden sonra berây-ı iskân oraya avdet etmek şartıyla tâbi'iyet-i seniyyeye dehâletleri hakkında ale'l-usûl lâzım gelen mu'âmelenin mu'âmelenin îfâsı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîği lüzûmu ve meccânen berây-ı hac Hicaz'a sevkleri keyfiyetin re'ye menût bulunduğu mezkûr komisyon-ı âlî birinci a'zâlığından bâ-tezkere inbâ olunmuş ve nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîğ-i keyfiyet edilmiş olmağla nezâret-i celîlelerince dahi iktizâsının îfâsına himmet.

Huzûr-ı Sâmî-i Hazret-i Sadâret-penâhî'ye

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Rusya Devleti teb‘asından ve Buhara’nın Andican Kasabası ahâlîsinden olup bu kere Hicâz-ı mağfiret-tırâza azîmet arzusunda bulunan ve tâbi‘iyet-i Devlet-i Aliyye’ye kabûllerini istid‘â eden Muhammed Ömer ve rüfekâsıyla Mirza Rahim’in yedlerinde Rusya pasaportları mevcûd olmasına ve cümlesinin muhâcirîn sıfatıyla kayd ve kabûllerini istid‘â etmelerine nazaran is‘âf-i istid‘âlarının re’y-i âlîye menût idüğine dâ’ir Hâriciye Nezâret-i Celîlesi’nden bi’t-takdîm komisyona havâle buyurulan fî 25 Kânûn-ı Evvel sene [1]319 târîhli tezkire melfûfâtıyla beraber mütâla‘a olundu. Hıtta-i Hicâziye’de muhâcir iskânı mesbûk olmayup bunlar Memâlik-i Şâhâne’nin diğer kangı mahallinde tavattun etmek istedikleri hâlde îfâ-yı farîza-i hac etdikden sonra berây-ı iskân oraya avdet etmek şartıyla tâbi‘iyet-i seniyyeye dehâletleri hakkında ale’l-usûl lâzım gelen mu‘âmelenin îfâsı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya emr ve havâlesi ve meccânen berây-ı hac Hicaz’a sevkleri keyfiyeti menût-ı re’y-i âlî-i cenâb-ı Sadâret-penâhîleri olarak tezkire-i mezkûre i‘âde ve takdîm kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fî 25 Şevvâl sene [1]321 ve fî 31 Kânûn-ı Evvel sene [1]319

Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi Birinci A‘zâsı

Bende Rıza

Bâb-ı Âlî

Dâ’ire-i Hâriciye

Mektûbî Kalemi

Aded: 3497

Huzûr-ı Sâmî-i Hazret-i Sadâret-penâhî’ye

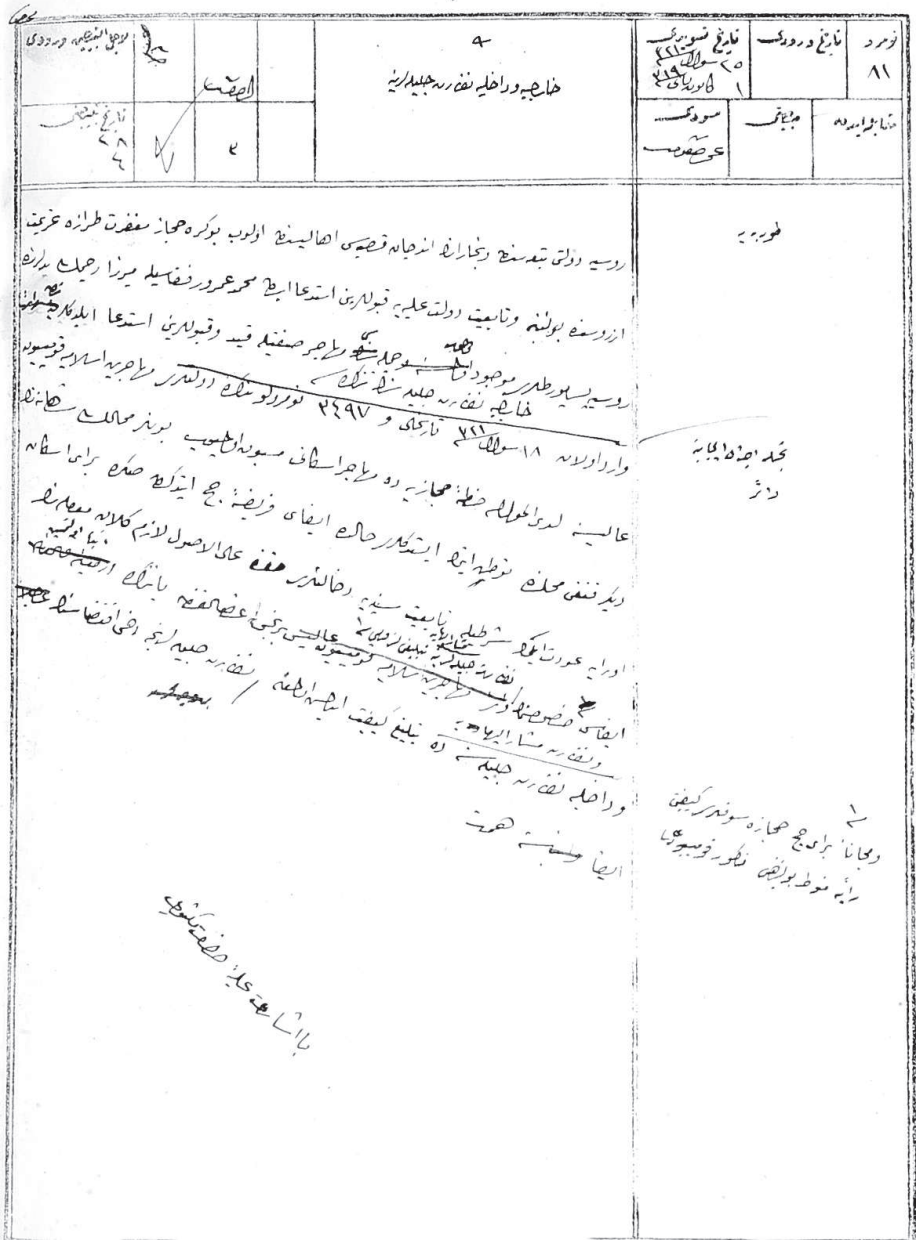
Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir;

Rusya Devleti teb‘asından ve Buhara’da Andican Kasabası ahâlîsinden olduklarından ve bu def‘a cânib-i Hicâz-ı mağfiret-tırâza azîmet edeceklerinden tâbi‘iyet-i Devlet-i Aliyye’ye kabûlleri istirhâmını hâvî Muhammed Ömer nâm kimesne ile muharrerü’l-esâmî dört nefer refîki ile Mirza Rahim’in huzûr-ı sâmî-i Sadâret-penâhîlerine takdîm edüp nezâret-i âcizîye havâle ve tevdî‘ buyurulan ve leffen i‘âde kılınan iki kıt‘a arzuhâl Tâbi‘iyet Kalemi’ne lede’l-havâle merkûmların an asıl Rusya teb‘asından ve Andican ahâlîsinden olup yedlerinde Rusya pasaportları mevcûd bulunmasına ve cümlesinin muhâcirîn sıfatıyla kayd ve kabûllerini istirhâm eylemelerine nazaran is‘âf-i istid‘âları her hâlde re’y-i âlîye vâbeste bulunduğu ifâde kılınmış olmağla emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 18 Şevvâl sene 1321 ve fî 25 Kânûn-ı Evvel sene 1319

Hâriciye Nâzırı

صدارت عظمی مکتوبی قلمی

دائرة خارجية
مكتوب قلمي
عدد
٢٤٩٧

حضور سامی حضرت صدارتپناهی

(64)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 525/27
Дата : 16 джумада аль-ахыра 1322 г.х. (28 августа 1904 г.)

Разъяснительная записка о том, что у прибывших из города Андижан Бухарского ханства и следующих в Хиджаз Мирзы Рахима и девятерых его товарищей, которые попросили поселить их в Бурсе после возвращения из паломничества, следует сначала забрать российские паспорта и вручить свидетельства о подданстве Османской империи, а затем решить вопрос об их поселении.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 525/27
Date : 16 Jumada al-thani 1322 (28 August 1904)

An explanatory note says that Mirza Rahim and his nine fellow-travelers from Andizhan, Bukhara khanate who headed for Hejaz and asked for accommodation in Bursa after their return from Hajj, should first present their Russian passports, then be provided with Ottoman citizenship certificates, and finally be accommodated.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 525/27
Tarihi : 16 Cemaziyelahir 1322 (28 Ağustos 1904)

Buhara'nın Andican Kasabası ahalisinden olup Hicaz'a giden Mirza Rahim ve dokuz kişinin hac dönüşü Bursa'da iskan edilme talepleri üzerine bunların öncelikle ellerinde bulunan Rusya pasaportlarının alınarak yerine tezkire-i Osmaniyelerinin verilmesi ve daha sonra iskanları hususunda bir karar verileceği.

Sadâret-i Uzmâ Mektûbî Kalemi

Târîh-i tesvîdi: 13 Cemâziye'l-âhir sene [1]322

Târîh-i tebyîzi: 16 Cemâziye'l-âhir sene [1]322

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Buhara'nın Andican Kasabası ahâlîsinden olup îfâ-yı farîza-i hac ile ahîran avdet eden Mirza Rahim imzâsıyla verilen arzuhâlde dokuz nüfûsdan ibâret oldukları hâlde Bursa'da tavattun etmek arzusunda bulunduklarından bahisle oralarda iskânları istid'â kılınmasına binâ'en bu bâbda istifsâr-ı mu'âmeleyi hâvî Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi'nden mürsel tezkirenin gönderildiğine dâ'ir 19 Rebî'u'l-evvel sene [1]322 târîhli tezkire-i devletleri evrâk-ı müteferri'a ile beraber Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'da lede'l-mütâla'a memâlik-i ecnebiyeden gelen muhâcirînin mensûb oldukları hükûmetlere mürâca'atla usûlü dâ'iresinde fekk-i râbıta-i tâbi'iyet etmedikçe tâbi'iyet-i Devlet-i Aliyye'ye kabûl edilmemeleri mukarrer ise de Buhara muhâcirleri hakkında karâr-ı mezkûr henüz tatbîk edilmediği gibi bunlar îfâ-yı farîza-i hac içün memleketlerinden hareket ve bu def'a Hicaz'dan avdetle Memâlik-i Şâhâne'de ikâmete niyyet etmiş oldukları ve bu sebeble yedlerindeki pasaportlarının alınmadığı anlaşıldığından sâlifü'z-zikr dokuz nüfûsun pasaportlarının ahzıyla

yedlerine tezâkir-i Osmâniye i‘tâ ve mu‘âmele-i lâzıme-i kaydiye icrâ olundukdan sonra îcâbı bildirilmek üzre keyfiyetin iş‘ârı husûsunun nezâret-i celîlelerine teblîği tezekkür kılınmış olmağla ona göre îfâ-yı muktezâsına himmet.

Bâb-ı Âlî

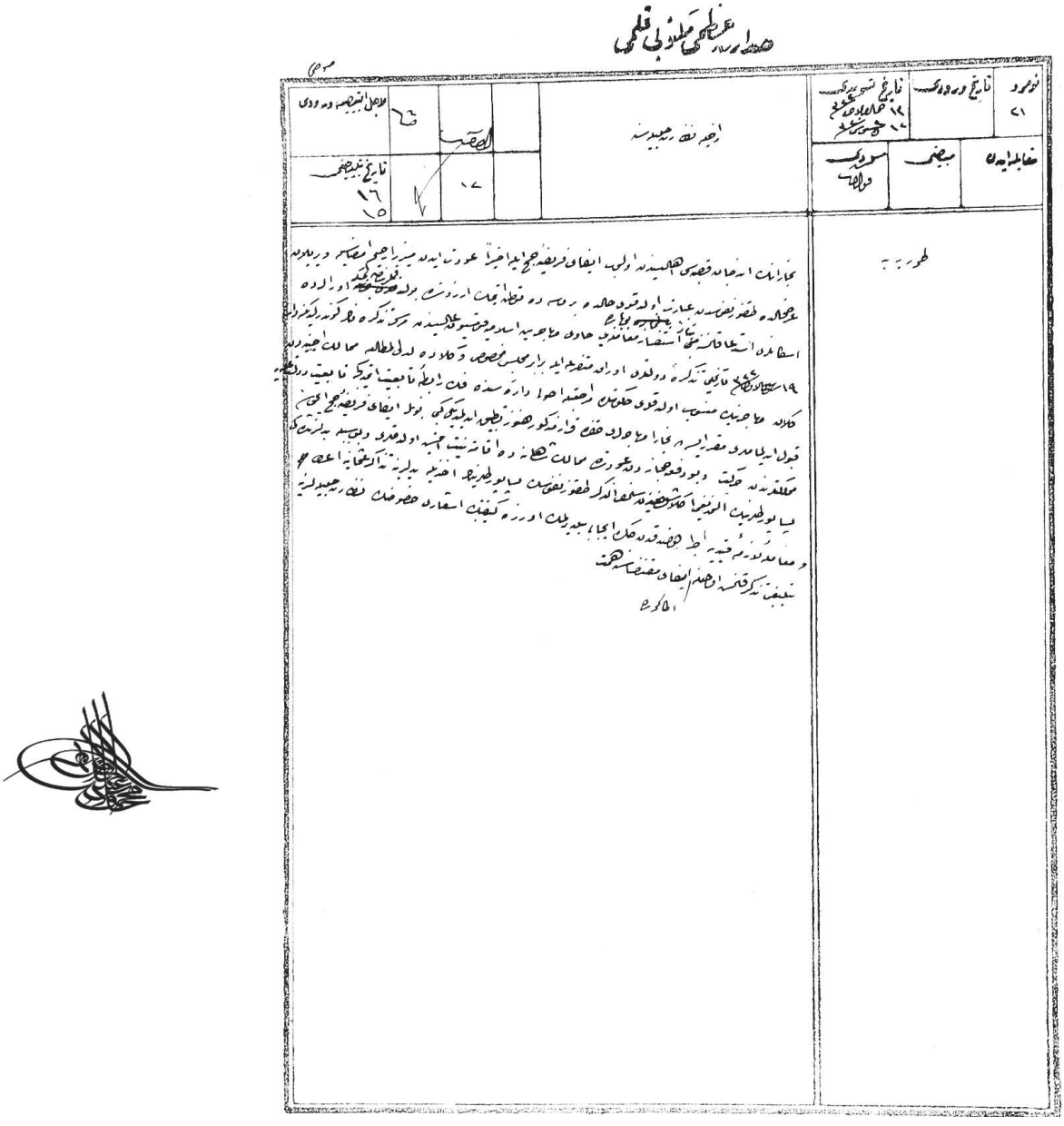
Meclis-i Mahsûs

Gurre-i Cemâziye’l-âhir sene [1]322 târîhli zabıtnâme sûretidir.

Buhara’nın Andican Kasabası ahâlîsinden olup îfâ-yı farîza-i hac ile ahîran avdet eden Mirza Rahim imzâsıyla verilen arzuhâlde dokuz nüfûsdan ibâret oldukları hâlde Bursa’da tavattun etmek arzusunda bulundukları cihetle orada iskânları istid‘â kılınmasına mebnî ol bâbda istifsâr-ı mu‘âmeleyi hâvî Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi’nden mürsel tezkirenin gönderildiğine dâ’ir Dâhiliye Nezâreti’nin 19 Rebî‘u’l-evvel sene [1]322 târîhli tezkiresi evrâk-ı müteferri‘a ile beraber kırâ’et olundu. Memâlik-i ecnebiyeden gelen muhâcirînin mensûb oldukları hükûmetlere mürâca‘atla usûlü dâ’iresinde fekk-i râbıta-i tâbi‘iyet etmedikçe tâbi‘iyet-i Devlet-i Aliyye’ye kabûl edilmemeleri mukarrer ise de Buhara muhâcirleri hakkında karâr-ı mezkûrun henüz tatbîk edilmediği gibi bunlar îfâ-yı farîza-i hac içün memleketlerinden hareket ve bu def‘a Hicaz’dan avdetle Memâlik-i Şâhâne’de ikâmete niyyet etmiş oldukları ve bu sebeble yedlerindeki pasaportlarının alınmadığı anlaşıldığından sâlifü’z-zikr dokuz nüfûsun pasaportlarının ahzıyla yedlerine tezâkir-i Osmâniye i‘tâ ve mu‘âmele-i lâzıme-i kaydiye icrâ olundukdan sonra îcâbı bildirilmek üzre keyfiyetin iş‘ârı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîği tezekkür kılındı.

Aslına mutâbıkdır.

Header

صدارت عسکریه مکتوبی قلمی

Footer

(65)

Код документа : Y. PRK. AZJ
Дело/документ N : 50/33
Дата : 3 рамадана 1322 г.х. (11 ноября 1904 г.)
Благодарственное письмо заведующего школы Хамиди в Кульче Мухаммед Масума в связи с зачислением в Высшую школу Хамидийе и обеспечением жильем студентов, прибывших из Кашгара и Кульчи китайского Туркестана.

Document code : Y. PRK. AZJ
File/document N : 50/33
Date : 3 Ramadan 1322 (11 November 1904)
A letter of thanks from Mohammad Masum, a head of Hamidiye Higher school in Kulcha, due to enrolment and lodging of students in the mentioned Hamidiye Higher school. Note that these students came from Kashgar and Kulchi, Chinese Turkestan.

Belge Kodu : Y. PRK. AZJ
Dosya Gömlek No : 50/33
Tarihi : 3 Ramazan 1322 (11 Kasım 1904)
Çin Türkistanı'ndaki Kaşgar ve Golca'dan gelen talebelerin Hamidiye Mekteb-i Alisi'ne kabul edilmeleri ve kalacak yer temin edildiğinden Golca Mekteb-i Hâmidî Müdürü Muhammed Masum'un teşekkür yazısı.

Cenâb-ı Hak halîfe-i bi'l-hak ve imâmü'l-müslimîn a'del ve eşfak melce' ve melâz-ı yegâne-i İslâmiyân şevket-me'âb mekârim-nisâb-ı ma'âlî-iktirân velî ni'metimiz efendimiz hazretlerini ilâ âhiri'l-ezmân makâm-ı akdes-i hilâfet-i mu'azzama-i İslâmiye'de bâ-kemâl-i âfiyet ve iclâl dâ'im buyursun âmîn be-câh-ı Tâhâ ve Yâsîn.

Türkistan Çini kıt'a-i vesî'a-i İslâmiyesi merkezinde bulunan Golca ve Kaşgar beldesi a'yânından Bahaeddin Bay kullarının merkez-i hilâfet-i mu'azzama mekâtib ve mebânî-i ilmiyesinde ulûm ve ma'ârif-i İslâmiye ve Osmâniyeyi bi'l-iktisâb neyyir-i tâbân-ı hilâfet-i mu'azzamanın sâ'ir kıt'ât-ı İslâmiye'de olduğu gibi havâlî-i mezkûrede dahi eşi'a-feşân-ı füyûzât olmasını taht-ı te'mîne aldırmak ve ma'âlî-i İslâmiye ve Osmâniye'yi neşr ve ta'mîm etmek üzre çâkerlerine tevdî' ve irsâl eylediği Abdülkadir Mesud İbrahim ve Muhammed Seyyid kullarının şeref-sunûh buyurulan emr u fermân-ı avâtıf-ı iktirân-ı hazret-i hilâfet-penâhîleri mantûk-ı münîfinci zîr-i himâye-i füyûzât-vâye-i hilâfet-penâhîlerinde bulunmakla mü'essesât-ı ilmiye arasında bir mevki'-i âle'l-âl imtiyâzı hâ'iz bulunan "Hamîdiye" mekteb-i âlîsine kayd ve kabûlleriyle zamîme-i âtfet-i mübeccele olmak üzre mekteb dâhilinde ikâmetleriyçün dâ'ire-i mahsûsa ta'yîn ve her dürlü esbâb-ı huzûr ve istirâhatleri lütfen ve merhameten ihzâr ve ikmâl buyurulmuş olması bi'l-umûm âlem-i İslâmiyeti eşk-rîz-i şükür ve mahmedet eylediği gibi hiçbir ferdin nâ'il olamadığı şu ni'am-i lâ-yuhsâ-yı hilâfet-penâhîlerine mazhariyetlerinden dolayı Golca ve Kaşgar ve havâlîsi ahâlî-i İslâmiyesi'nin secde-i şükür ve mahmedete vaz'-ı cenâh-ı rıkkiyetle da'avât-ı mefrûza-i hilâfet-penâhîlerini bir tarz-ı me'sûr icâbet-bahşâda umûmiyetle tertîl ve tezkâr ile makâm-ı akdes-i

hilâfet-i mu‘azzamaya derkâr olan râbıta-i maddiye ve ma‘neviyelerinin fevkı mâ-teyassûr ve her dürlü tebcîl ve takdîre değer sûretde ebediyen istikrârına bir zerî‘a-i mümtâze te’sîs etmiş olduğunu ve âfâki-i muhît bulunan eltâf ve inâyât-ı hazret-i hilâfet-penâhîlerinden istinâre ve istifâza bâbında kıta‘ât-ı İslâmiye’nin kemâl-ı müsâbaka ve tehâlükle takdîm-i ubûdiyet ve memlûkiyetine bâdî olacağını arz eylerim. Ol bâbda ve kâtıbe-i ahvâlde emr u fermân ve avâtıf-ı bî-pâyân hilâfet-penâh-ı a‘del ve ekrem velî ni‘met-i âlem efendimiz hazretlerinindir.

Fî 3 Ramazânü’l-mübârek sene [1]322

Çin’de Golca Mekteb-i Hamîdî-i Hüseynî Müdîri Mercan Mekteb-i Mülkiye-i Şâhâneleri müdâvimîn-i mahsûsasından abd-i memlûkları
Muhammed Masum

(66)

Код документа : A. MKT. MHM
Дело/документ N : 527/35
Дата : 15 зулькада 1323 г.х. (11 января 1906 г.)
Разъяснительная записка о невозможности выдворения из страны бухарца Хаджи Ахмеда и шестерых лиц, которые ранее прибыли в округ Азизийе, а оттуда переехали в Сирию, ввиду того, что они уже приняли подданство Османской империи, а также о поселении их в Сирии, материальном обеспечении и выделении поденных денег.

Document code : A. MKT. MHM
File/document N : 527/35
Date : 15 Dhu'l-Qa'dah 1323 (11 January 1906)
An explanatory note on impossibility of evicting Haji Ahmed, a Bukhara resident, from the country, as well as 6 persons who had earlier arrived in the district Aziziye, and from there they moved to Syria. It is explained as being due to the fact that they had already been admitted to citizenship of the Ottoman Empire, settled down in Syria, and financially supported with daily allowance.

Belge Kodu : A. MKT. MHM
Dosya Gömlek No : 527/35
Tarihi : 15 Zilkade 1323 (11 Ocak 1906)
Daha önce Aziziye kazasına gelip yerleşen ve oradan Şam'a giden Buharalı Hacı Ahmed ve altı nüfusun Osmanlı tabiiyetine geçtiklerinden bunların iadelerinin mümkün olmadığı Şam'da iskan edilerek tayinat ve yevmiye tahsis edilmesi.

Sadâret-i Uzmâ Mektûbî Kalemi

Târîh-i tesvîdi: 14 Zi'l-ka'de sene [1]323

Târîh-i tebyîzi: 15 Zi'l-ka'de sene [1]323

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'yle Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyon-ı Âlîsi Birinci A'zâlığı Cânib-i Vâlâsı'na

Yedlerinde birer mürûr tezkiresi ile Karahisar-ı Sâhib Sancağı'nda Aziziye Kazâsı'ndan gelmiş olan Buharalı altı nüfûs iskânlarıyla yevmiye ve ta'yînât i'tâsını istid'â etmekde olduklarından ve emirsiz geldikleri cihetle i'âdeleri îcâb ederse de hayli masrafı ve perîşânlıklarını mûcib olacağından bahisle Suriye Vilâyeti'nden istifsâr-ı mu'âmele olunduğunu mutazammın Muhâcirîn Komisyon-ı Âlîsi'nin 19 Şa'bân sene [1]323 târîhli ve 87 numarolu tezkiresi üzerine sebk eden iş'âra cevâben Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden gelen tezkiresi üzerine sebk eden iş'âra cevâben vârid olan 3 Zi'l-ka'de sene [1]323 târîhli ve 42 numarolu tezkire-i devletleri Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'da lede'l-mütâla'a me'âline nazaran sâlifü'z-zikr muhâcirîn re'îsi bulunan Hacı Ahmed nâmında bir Buharalı yirmi sene mukaddem Buhara'dan mezkûr kazâya hicret ve orada tavattun ve te'ehhül ederek çocukları ve haremi ile hükûmet-i mahalliyeden aldığı mürûr tezkiresiyle Şam'a gelmiş ve şeref-i tâbi'iyet-i Saltanat-ı Seniyye'yi ihrâz eylediklerinden ve fakr hâllerinden bahisle dâhil-i vilâyetde münâsib bir mahalde iskânlarını

istid‘â eylemiş oldukları anlaşılmış ve bunların yirmi sene evvel hicret ile tâbi‘iyet-i Devlet-i Aliyye’yi ihrâz etmiş oldukları hâlde şimdi i‘âdeleri şân-ı âlîye gayr-i muvâfık bulunmuş olduğundan mezkûr altı nüfûsun kendilerine verilecek yerleri satamamaları taht-ı te’mîne alınmak şartıyla iskân edilmelerinin vilâyet-i müşârun-ileyhâya iş‘ârı husûsunun nezâret-i celîlelerine teblîği ve Komisyon-ı Âlî’ye de ma‘lûmât i‘tâsı bi’t-tensîb îcâbı icrâ olunmağla ber-vech-i muharrer îfâ-yı muktezâsına himmet.

Bâb-ı Âlî

Meclis-i Mahsûs

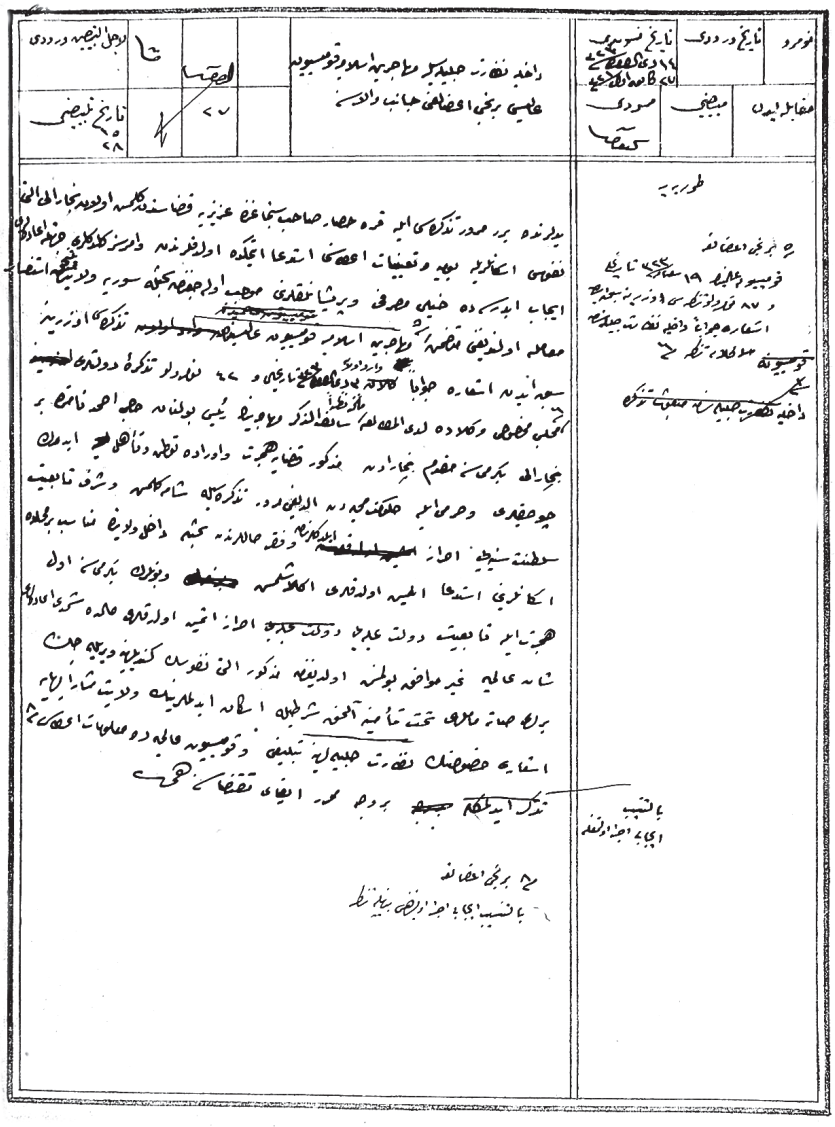
8 Zi’l-ka‘de sene [1]323 târîhli zabıtnâmenin sûretidir.

Yedlerinde birer mürûr tezkiresi ile Karahisar-ı Sâhib Sancağı’nda Aziziye Kazâsı’ndan gelmiş olan Buharalı altı nüfûs kendilerinin iskânlarıyla yevmiye ve ta‘yînât i‘tâsını istid‘â etmekde olduklarından ve emirsiz geldikleri cihetle i‘âdeleri îcâb ederse de hayli masrafı ve perîşânlıklarını mûcib olacağından bahisle Suriye Vilâyeti’nden istifsâr-ı mu‘âmele olunduğunu mutazammın Muhâcirîn Komisyon-ı Âlîsi’nden vârid olan tezkire üzerine sebk eden iş‘âra cevâben Dâhiliye Nezâreti’nden meb‘ûs tezkire kırâ’et olundu. İşbu tezkirede mevzû‘-bahs olan muhâcirînin re’îsi bulunan Hacı Ahmed nâmında bir Buharalı yirmi sene mukaddem Buhara’dan Karahisar-ı Sâhib Sancağı’nda Aziziye kazâsına hicret ve orada tavattun ve te’ehhül ile çocukları ve haremi ile kazâ-i mezkûrdan aldığı mürûr tezkiresiyle Şam’a gelmiş ve şeref-i tâbi‘iyet-i Saltanat-ı Seniyye’yi ihrâz eylediklerinden ve fakr hâllerinden bahisle dâhil-i vilâyetde münâsib bir mahalde iskânlarını istid‘â eylemiş oldukları anlaşılmış ve bunların yirmi sene evvel memleketlerinden çıkmış ve tâbi‘iyet-i Devlet-i Aliyye’yi ihrâz etmiş oldukları hâlde şimdi i‘âdeleri şân-ı âlîye gayr-i muvâfık bulunmuş olduğundan mezkûr altı nüfûsun kendilerine verilecek yerleri satamamaları taht-ı te’mîne alınmak şartıyla iskân edilmelerinin vilâyet-i müşârun-ileyhâya iş‘ârı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîği ve Komisyon-ı Âlî’ye ma‘lûmât i‘tâsı tezekkür kılındı.

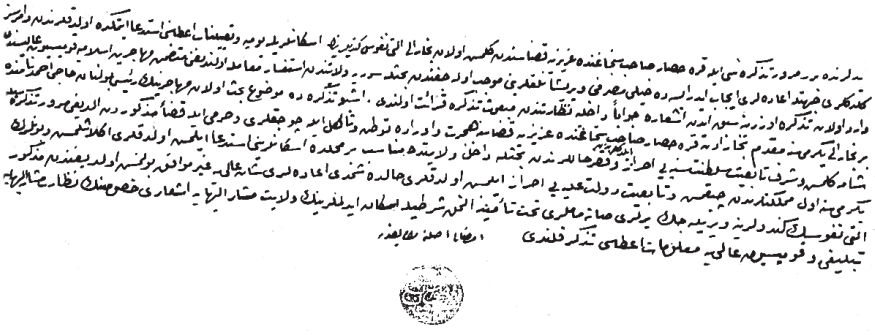
Aslına mutâbıkdır.

صدارت عظمی مکتوبی قلمی

(67)

Код документа : Y. PRK. AZJ
Дело/документ N : 51/70
Дата : 1323 г. х. (1906 г.)
Письмо кадия Кумула и Турфана и муфтия Кумула, содержащее подробные сведения о численности населения, управлении и источниках дохода провинций Кумул, Турфан и Сирам, образующих ныне находящийся под управлением Китайской империи Туркестан, о прошении жителей этого края посетить перед отъездом в Хиджаз для совершения паломничества Стамбул, с тем, чтобы встретиться с султаном Абдулхамид ханом, что они считали важным этапом в исполнении паломнического долга, и сообщении паломников о том, что по возвращении к себе на родину хутба ими будет читаться на имя халифа Абдулхамид хана.

Document code : Y. PRK. AZJ
File/document N : 51/70
Date : 1323 (1906)
A letter of kadi of Kumul and Turfan and mufti of Kumul provides detailed information about the number of the population, administration and sources of income in the provinces Kumul, Turfan and Siram as parts of Turkestan, currently under the Chinese Empire control. Residents of these provinces kindly ask permission to visit Istanbul before going on Hajj to Hejaz, and meet there with Sultan Abdulhamid khan. In doing so, they believed that it would be an important stage in discharging their pilgrimage duty and that upon return home a hutba will be addressed to caliph Abdulhamid khan.

Belge Kodu : Y. PRK. AZJ
Dosya Gömlek No : 51/70
Tarihi : (1323) (1906)
Çin İmparatorluğu idaresinde bulunan Kumul, Turfan ve Siram beyliklerinden müteşekkil Türkistan Çini'nin nüfus miktarı, idaresi ve geçim kaynaklarından bahisle bu bölge ahalisinin hac için Hicaz'a gitmeden evvel İstanbul'a uğrayıp Padişah II. Abdülhamid Han'ı ziyaret etme talebinde bulundukları ve bu ziyareti hac farizasının tamamlanması için gerekli gördükleri ve ülkelerine dönünce Halife Abdülhamid adına hutbe okutacaklarını bildirdiklerine dair Kumul ve Turfan kadıları ile Kumul müftüsünün verdikği detaylı bilgiler.

Çin İmparatorluğu'nun taht-ı tâbi'iyet ve idâresinde bulunan Türkistan Çini üç beyliğe münkasimdir. Birincisi Kumul Vangiyani Beyliği'ne ikincisi Turfan Beyliği'ne üçüncüsü Siramgun Beyliği'ne münkasimdir.

Bunların birincisi ve en büyüğü olan Kumul Şehri Beyi Şah Maksud bin Taceddin'dir. Şehr-i mezkûrun tahmînen seksen bin nüfusu, üç câmi'-i şerîf ve üç medrese ve üç yüz kadar da mescidi vardır. Câmi'lerin beherinin cesâmeti nisbetinde iki üç bin nüfûsu Cum'a namâzını ve mescidlerde ise yetmiş seksen nüfûs evkât-ı sâ'ireyi edâ ederler. Medreselerin beherinde yüz elli iki yüz talebe mevcûd olup Sarf, Nahiv, Fıkıh, Tefsîr ve Hadîs gibi ulûm-ı dîniyeyi tahsîl ederler. Seksen kadar da mektebleri olup beherinde yetmiş seksen râddesinde talebe bulunarak anlar da Elif-bâ Cüz'ü'nden bede' ile bi't-tedrîc Kurân-ı Kerîm ve ulûm-ı dîniye ve akâ'id-i İslâmiye'nin mebâdîsini gördükden sonra medreselere devâm ile orada

tahsîlini ba‘de’l-ikmâl menâsıb-ı dîniyeye nasb ve ta‘yîn ediliyorlar.

Usûl-i idâresine gelince; bundan üç yüz sene mukaddem Çin İmparatorluğu mezkûr Kumul Şehri’ni taht-ı idâresine geçirdikden sonra beyliğini şehr-i mezkûrda ikâmet eden nüfûsun ve mahsûlâtın kâffesini Abdullah Bey’in idâresine terk etmişidi ve şimdi ise mûmâ-ileyhin evlâdından bulunan Şah Maksud Vang’ın taht-ı idâresinde bulunmakdadır.

Çin İmparatorluğu tarafından beyin nâmına senevî kırk sekiz yambu gümüş para “bir yambu takrîben on Osmanlı lirasına karîb” muhassesât-ı nakdiye ile elbise içün iki senede bir kere elli top ipek kumaş verilür. Ahâlî vergi nâmına hiçbir şey vermez. Ancak her hâne başına bir adam ayda beş gün beyin tarlalarında hizmet vazîfesiyle mükellefdir.

Ticâretleri pamuk, yün, deri gibi şeyler olup eşyâ-yı mezkûreyi Rusya hudûduna yakın olan Kaşgar; Golçe, Çevçek şehirlerinde bulunan İslâm tüccârlarına satup ora mahsûlâtıyla Rusya’dan gelen emti‘a ve akmişe gibi eşyâyı alarak memleketlerinde satmak sûretiyle icrâ-yı ticâret ederler.

Zirâ‘atleri dahi buğday, arpa, pamuk, darı ve buna mümâsil şeylerdir. Arâzînin kuvve-i inbâtiyesi bire on râddesinde olup hurma, zeytun, portakal gibi memâlik-i hârre mahsûlâtından mâ‘adâ her dürlü meyve yetişmekdedir ve arâzîde ancak kömür, kurşun ma‘denleri zâhire ihrâc edilmişdir.

San‘atları demircilik, marangozluk, bezzâzlık gibi levâzım-ı zarûriyelerini istikmâl edebilecek dereceden ibâretdir. Memleketin muhîti ancak yedi günde devr edilebilir.

Şehr-i mezkûrda me’mûrîn-i ecnebiye ve siyâsiye bulunmadıkdan başka ne ticâret ve ne seyâhat içün olsun hiçbir ecnebî bulunmayup sekene kâmilen İslâm ve Çinli’den mürekkebdir. Memleket dâhilinde beyden başka tabıçı nâmıyla iki İslâm me’mûr daha vardır ki me’mûriyetlerini mübeyyin başlarında lehel nâmıyla kıymetli taşdan ma‘mûl birer alâmet-i fârikaları vardır.

İkincisi Turfan Şehri olup Kumul Şehri’nin garbındadır. İslâm olarak bir milyon nüfûsu olup emîn vangın taht-ı idâresindedir. Şehr-i mezkûrda her birinde bin beş yüz kadar nüfûsun Cum‘a namâzını edâ edebilecek yirmi kadar büyük câmi‘i ve evkât-ı sâ’irede îfâ-yı farîza-i salât içün beş yüz kadar mescid ve beherinde iki yüz talebe bulunan on bir medrese ve her birinde seksen, doksan talebe mevcûdlu yüz elli kadar mekteb vardır. Şehrin usûl-i idâresiyle mektebin usûl-i tedrîsleri Kumul Şehri’nin aynı olup burada dahi ecnebî nâmına hiçbir kimse yokdur. Şehrin muhîti altı günde devr ediliyor. Ticâret, sanâ‘at, zirâ‘at Kumul Şehri’nden ziyâdedir. Burada pamuk içün destgâhlar da vardır.

Üçüncüsü Siramgun Beyliği’dir. Altmış bin kadar nüfûsu olup Sıddıkgun Vang’ın taht-ı idâresindedir. İki bin nüfûs istî‘âbına on beş câmi‘ ve seksen kişilik üç yüz mescid ve beherinde yüz talebe bulunan beş medrese ve

her birinin altmış şâkirdi olan yüz mekteb vardır. Usûl-i idâresi diğer beyliklerden farklı olup mezkûr beyin iki yüz hâne halkı işlerine bakup diğer hiçbir işe müdâhale etmez. Ahâlî zirâ‘at ve ticâretle iştigâl ederler. Mezhebleri Hanefî’dir. Kumul’dan İstanbul’a kadar yüz günde geldik.

“Ahâlî-i Mezkûrenin Hissiyâtı”

Ahâlî-i mezkûre cihet-i câmi‘a-i İslâmiye olan makâm-ı akdes-i Hilâfet-penâhî’ye merbûtiyet-i dîniye ve ma‘neviyeleri olduğu i‘tikâd-ı kavîsindedirler. Buna binâ’en îfâ-yı farîza-i hacdan mukaddem makâm-ı akdes-i Hilâfet-penâhî’yi ziyâret ile cânib-i Hicaz’a gitmeği vecâ’ib-i dîniyeden bilirler ve ziyâret-i makâm-ı halîfeyi tetimme-i hacdan addederler.

İnşâ’allâhu te‘âlâ ol havâlîye avdet eder etmez ilk vazîfemiz halîfe-i mu‘azzam ve mukaddesimiz es-Sultân el-Gâzî Abdülhamid Hân-ı Sânî efendimiz hazretleri nâm-ı hümâyûnlarına hutbe kırâ’et usûlünü te’sîs ve ta‘mîm ile bu noksânı ikmâl ederek vazîfe-i dîniyemizi bi-tamâmihâ edâ etmiş oluruz.

el-abdü’d-dâ‘î Kumul Kâdîsi Şehrullah, el-abdü’d-dâ‘î Turfan Kâdîsı Hoca Abdullah, el-abdü’d-dâ‘î Kumul Müftüsü Şeyh Abdullah.

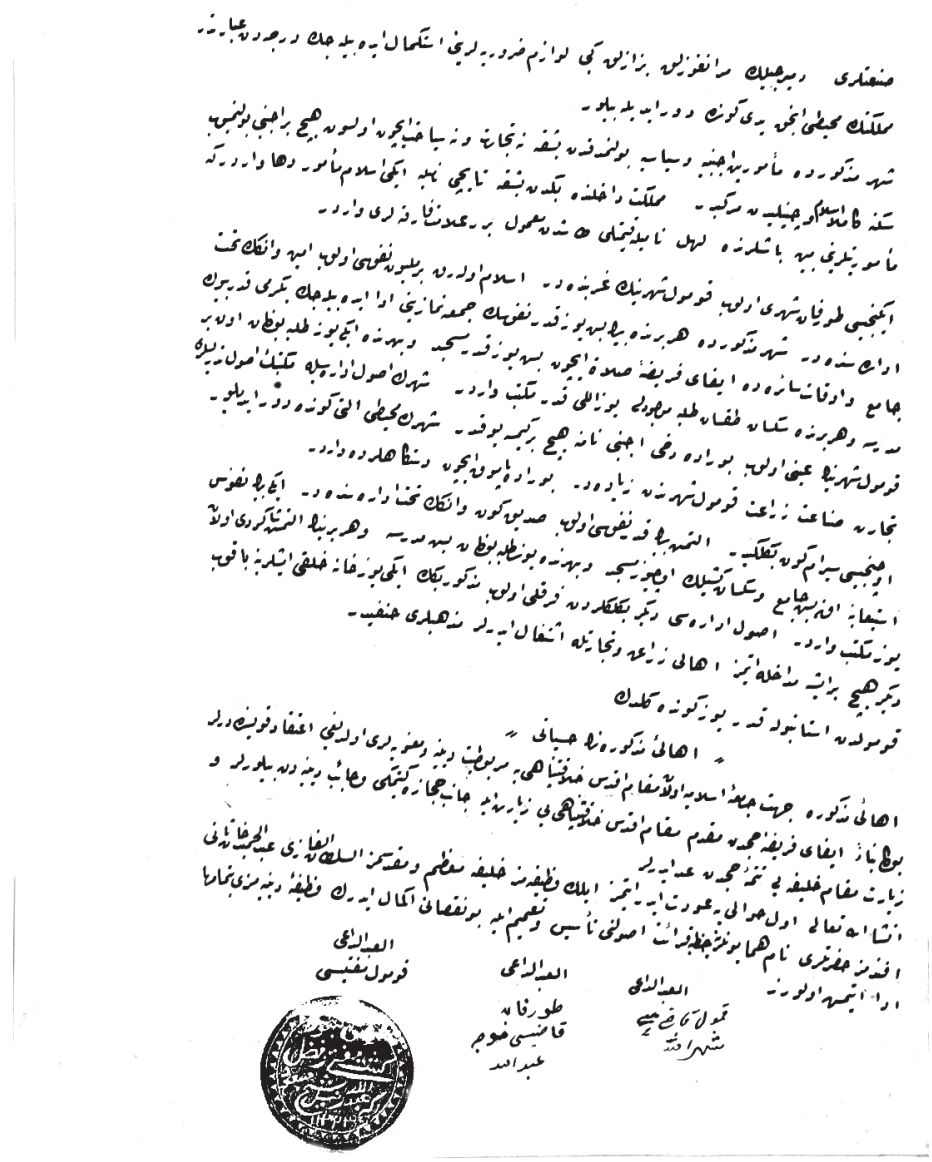

جهه ایمپراطوریلغك تخت یا بعث و اداره سنده بولنان ترکستانه هیئتی اوچ بطلکه نفصله برنجیسی قونیه وانکی
یعنی بطلکه آنجیسی طوقیاده بطلکه اوچنجیسی سیرام کوده بطلکه نفصله
بونلرك برنجیسی والیء بوکی اولوب قونیه شهری کبی شاه مقصود بهتاج الدیه در شهر نه کوره نخجیوان کتابیه نفوسی
اوچ جامع شریف واوچ مدرسه واوچیوزقدر دکانجیسی واردر جامعلرك بهریسك هیئتی نسبتنده انکی اوچ یك
نفوسی جمعه نمازینی وسجده اولدقلری حالده بشمه کتابه نفوس وفات سائره یی ادا ایدرلر مدرسلرك بهرینه یوزالتی
اکی یوز طلبه موجود اولوب صرف نحو لغت فقه حدیث کبی علوم دینیه یی تحصیل ایدرلر کتابه قدر ده تلمیذی
اولوب بهرینه بشمه کتابه اداره سنده طلبه بولنوب انلره القیا جزئیه یا ایله بالته یچ قدر کریم وعلوم
دینیه وعقائد اسلامیه یی سایسنی کوره کدره صکره مدرسلره دوام ایله اوچ اداره تحصیلی بعد الاکمال شاهب
دینیه یه نصب ونصیب ایلیورلر

اصول اداره سنه تطبیقا بونلره اوچیوزسنه مقدم جهه ایمپراطوریلغی نه کوره قونیه شهریی تخت اداره سنه تخصیص کرده
صکره بطلکلی شهر نه کوره رعایات ایله نفوسك ومحصولاتك کافه سی عیالك اداره سنه نزك ایتمیه رك
وشهری ایسه سوی الیهك اولادندن بونلره شاه مقصود وانکك تخت اداره سنده بولنمقدن دور
جهه ایمپراطوریلغی طرفندن بکلك نامنه سنوی قرق کیسه پاره کوندریلوب ، بایبورت قپوسنك اوغلانلرینه قوب رخصتاً
نفقه یله ایسه ایکی سنه ده برکره الی طوپه ایله کلوب ویریلور اهالی ویرکو نامنه هیچ برشی ویرمز انجق
هر خانه باشنه بر آدم آیده بیه کوره بکلك نامنه خدمت وظیفه سنه مکلفدر

تجاریدن یاموردن کبی تبدیل اولنه اشیای نه کوره یی روسیه جهتنه یقیه اولدیغه کاشغر غوجه
جوجه لك شهرلرینه بونلره اسلام تجارینه صاتوب اورالی محصولاتیله روسیه دن کلان اشیای
اداره سنده صاتیلمق صورتیله اجرای تجارت ایدرلر

زراعتی رحی بغدای ایله یاموردن واری ویوقی مسائل شیلدر اراضیلك نوع انباتیی بره اوتی اراضیسنك
اولوب خصوصا نیشاسته یوریقلری کبی محاللرك جاده محصولاتنه باعث هر ویلو یوز بشمکدر واراضیه انجق
کوه قویشوده بعضلری نادر اضاع ایدلمشدر

(68)

Код документа : DH. MKT
Дело/документ N : 1163/34
Дата : 18 раби аль-авваля 1325 г.х. (1 мая 1907 г.)
Разъяснительная записка относительно процедуры принятия в османское подданство бухарцев, проживающих в Адане, которую рекомендовалось совершить так же, как и в отношении бухарцев, которые прибыли в Конью, прошли регистрацию и получили свидетельство о подданстве Османской империи.

Document code : DH. MKT
File/document N : 1163/34
Date : 18 Rabi'al-awwal 1325 (1 May 1907)
An explanatory note on procedure of Ottoman citizenship acquisition for Bukhara residents residing in Adana. It was recommended to perform this procedure in respect of Bukhara residents who arrived in Konya, were registered and received a certificate of Ottoman citizenship.

Belge Kodu : DH. MKT.
Dosya Gömlek No : 1163/34
Tarihi : 18 Rebiulevvel 1325 (1 Mayıs 1907)
Buhara ahalisinden olup Konya'ya gelen ve nüfusa kaydedilip tezkere-i Osmaniye verilenler gibi Adana'da ikamet eden Buharalılara da aynı muamelenin yapılması.

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Evrâk numarosu: 15210

Tesvîd târîhi: 10 Nisan sene [1]323

Târîh-i tebyîzi: 18 Rebî'u'l-evvel sene [1]325 ve fî 18 Nisan sene [1]325

Adana Vilâyet-i Behiyyesi'ne

28 Mart sene [1]323 târîhli ve yirmi dokuz numarolu tahrîrât-ı behiyyeleri cevâbıdır. Buhara ahâlîsinden olup Konya'ya gelmiş ve nüfûsa kaydlarıyla tezkire-i Osmâniye i'tâsı istid'âsında bulunan kesân hakkında mukaddemâ Konya Vilâyeti'nden vukû' bulan iş'âr ve cereyân eden muhâbere üzerine Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâiresi karârına atfen şeref-vârid olan 6 Kânûn-ı Evvel sene [1]310 târîhli tezkire-i sâmiyede Ahz-ı Asker Kânûnu'nun otuz ikinci maddesinde düvel-i ecnebiye teb'asından olup da Memâlik-i Şâhâne'nin mükellefiyet-i askeriye altında bulunan bir mahalline nakl ile tavattun ve te'ehhül edenlerin teb'a-i İraniye'den mâ'adâsının evlâdı tâbi'iyet-i ecnebiyede bulundukça hizmet-i askeriyeden istisnâsı muharrer olmasına nazaran bu misillü memâlik-i ecnebiyeden gelenlerin pederleri gerek tâbi'iyet-i ecnebiyede bulunsun gerek bulunmasun kendülerinin hizmet-i askeriyeden afvlarıyla yalnız orada mütevellid çocuklarının hizmet-i askeriye ile

mükellifiyetleri lâzım geleceğinden zikr olunan Buharalıları ile sâ'ir o kabîlden bulunanlara teb'a-i Osmâniye'den olmak üzre nüfûs tezâkiri i'tâsıyla haklarında o vechile mu'âmele îfâsı izbâr kılınarak vilâyet-i müşârun-ileyhâya teblîğ-i keyfiyet edildiği kayden anlaşılmasıyla Adana'ya gelmiş olan Buharalılar hakkında da vilâyet-i behiyyelerince âna göre îfâ-yı mu'âmele olunması lüzûmunun Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyesi ifâdesiyle beyânına ibtidâr kılındı ol bâbda.

(69)

Код документа : DH. MKT
Дело/документ N : 2617/5
Дата : 1 рамадана 1326 г.х. (27 сентября 1908 г.)
Письмо в Министерство иностранных дел о том, чтобы вернуть свидетельство о подданстве Османской империи, выданное проживающему в городе Коканде Туркестана сыну Хасана по имени Шюкран, а также 90 пара, посланных ему сверх установленной суммы.

Document code : DH. MKT
File/document N : 2617/5
Date : 1 Ramadan 1326 (27 September 1908)
A letter to the Foreign Ministry says that it is essential to return a certificate of Ottoman citizenship issued to Shukra, son of Hasan, currently residing in the town of Kokand, Turkestan, as well as 90 para given to him above the amount established.

Belge Kodu : DH. MKT.
Dosya Gömlek No : 2617/5
Tarihi : 1 Ramazan 1326 (27 Eylül 1908)
Türkistan'da Hokand şehrinde ikamet eden Hasan'ın Şükran ismindeki çocuğu için tanzim edilen tezkire-i Osmaniye ile fazladan gönderilen doksan paranın iade edilmek üzere Hariciye Nezareti'ne gönderildiği.

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Evrâk numarosu: 661/7

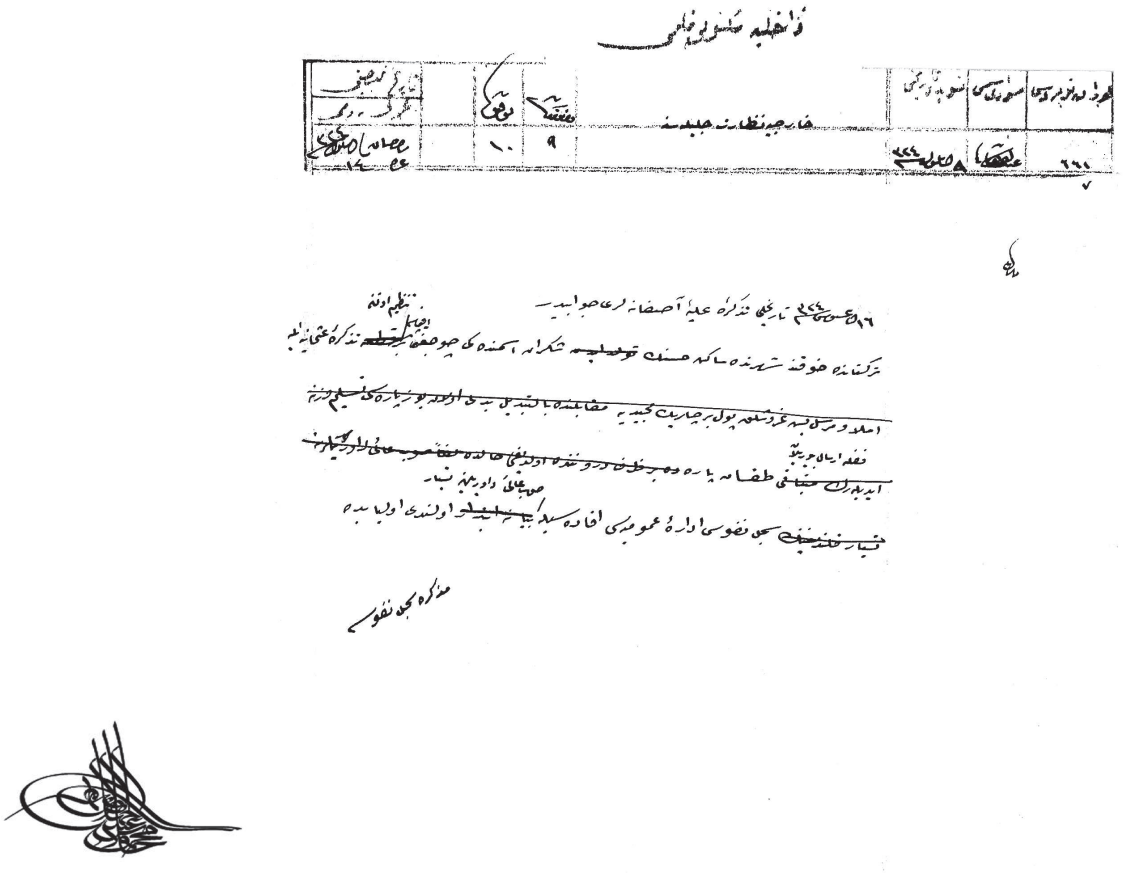
Tesvîdi târîhi: 9 Eylül sene [1]324

Târîh-i tebyîz: 1 Ramazan sene 1326

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'ne

16 Ağustos sene [1]324 târîhli tezkire-i aliyye-i âsafâneleri cevâbıdır.

Türkistan'da Hokand şehrinde sâkin Hasan'ın Şükran ismindeki çocuğu içün tanzîm olunan tezkire-i Osmâniye ile fazla irsâl buyurulan doksan para Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyesi ifâdesiyle savb-ı dâverîlerine tesyâr olundu ol bâbda.

داخلیه نظارت خاصی

(70)

Код документа : DH. EUM. THR
Дело/документ N : 17/5
Дата : 1 канун-и эввел 1325 г. руми (14 декабря 1909 г.)
Письмо в губернаторство Хиджаза о том, что в свидетельстве о перемещении бухарца Хаджи Ахмеда сына Мухаммеда, находящегося в Хиджазе, не значилось его имени, и потому ситуация показалась весьма сомнительной, в связи с чем в Стамбуле была проведена проверка и выяснилось, что никто из бухарцев этого человека не знает.

Document code : DH. EUM. THR
File/document N : 17/5
Date : 1 Qanun-i awwal 1325 Rumi (14 December 1909)
A letter to the governorship of Hejaz says that a certificate of travel of Bukhara resident Haji Ahmad, son of Mohammad, currently staying in Hejaz, did not mention his name, so the situation proved to be rather complicated, following which a verification was performed in Istanbul which showed that none of Bukhara residents knew this man.

Belge Kodu : DH. EUM. THR
Dosya Gömlek No : 17/5
Tarihi : 1 Kanun-ı Evvel 1325 (14 Aralık 1909)
Hicaz'da bulunan Buharalı Hacı Ahmed bin Muhammed'in mürur tezkiresinde ismi bulunmadığı ve durumunun şüpheli görülmesi üzerine İstanbul'da yapılan tahkikat neticesinde Buharalılar'dan bu şahsı tanıyan bulunmadığının Hicaz Valiliği'ne bildirildiği.

Huzûr-ı Âlî-i Hazret-i Muhâfazat-penâhî'ye

El-yevm zâbıtaya gelüp tezkiresini kayd etdirmeğe gelen Buhara ahâlîsinden Hacı Ahmed bin Muhammed nâm şahsın tezkiresi mütâla'a ve kayd olunacağı bir sırada derûn-ı tezkirede merkûmun ismi mukayyed olmadığı gibi tahrîri de okunamaz ve sahte bir mu'âmele olduğuna delâlet etmekde olduğundan mezkûr tezkire rabten takdîm kılınmış ve mütâla'asından müstebân buyurulacağı vechile icrâ-yı îcâbı her neye mütevakkıf ise emr u irâde buyurulması bâbında berây-ı ma'lûmât işbu takrîr-i âcizî bi't-tanzîm takdîm kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 30 Ağustos sene [1]325

Medine-i Münevvere Zâbıta-i Livâ

Vilâyet-i celîlesine takdîm edilmek üzre kaleme.

Fî 30

*

Kayıd numarosu: 2560

Târîh-i tesvîd: 29 Teşrîn-i Sânî sene [1]325

Hulâsa: Buharalı Hacı Ahmed nâm şahıs hakkında

Hicaz Vilâyet-i Celîlesi'ne

Fî 30 Eylül sene [1]325 târîh ve bir numarolu tahrîrât-ı vilâyet-penâhîleriyle gönderilen Buharalı Hacı Ahmed bin Muhammed nâmına muharrer mürûr tezkiresinin İstanbul Nüfûs İdâresi'nce i'tâ kılınmadığı bi't-tedkîk anlaşıldığı gibi mûmâ-ileyhin Dersa'âdet'den mürûruna dâ'ir Deniz ve Salon zâbıtasınca bir kayd ve işârete dest-res olunamadığı ve merkûmun Buharalı olduğu bildirilmesine nazaran el-yevm İstanbul'da bulunan Buharalılar nezdinde ayrıca icrâ etdirilen tahkîkâtda da şahsı ve hüviyetine dâ'ir i'tâ-yı ma'lûmât eden bulunmadığı lede'l-havâle İstanbul Polis Müdîriyeti'nden tevdî' olunan mevâki'-i âidesinin derkenârlarından anlaşılmış ve binâ-berîn mebhûsün-anh tezkire aynen ve leffen i'âde ve takdîm kılınmış olmağla ol bâbda.

*

Hicaz Vilâyeti

Mektûbî Kalemi

Aded: 212

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyet-i Aliyyesi'ne

Hulâsa: Buhara ahâlîsinden Hacı Ahmed bin Muhammed nâm şahsın mürûr tezkiresinde ismi mukayyed olmadığı gibi dâ'î-i şübhe bir hâlde olduğuna dâ'ir

Sa'âdetlü efendim;

Buhara ahâlîsinden olup belde-i tâhireye vürûd eden Hacı Ahmed bin Muhammed nâm şahsın ibrâz eylediği mürûr tezkiresinde merkûmun ismi mukayyed olmadığı gibi yazusu da okunamayacak derecede ve dâ'î-i şübhe bir hâlde olduğu cihetle li-ecli't-tahkîk Medîne-i Münevvere Muhâfızlığı'ndan bâ-tahrîrât irsâl kılınmış ve mezkûr tahrîrât sûretiyle mürûr tezkiresi aynen ve leffen savb-ı âlîlerine ba's ve tesyâr kılınmış olmağla bi't-tedkîk muktezâsının îfâ ve keyfiyetin inbâ buyurulması bâbında irâde efendimindir.

Fî 28 Ramazan sene [1]327 ve fî 30 Eylül sene [1]325

Vâlî

Tahkîk-i keyfiyet olunmak üzre ma'a melfûfât İstanbul Polis Müdîriyeti'ne

Fî 2 Teşrîn-i Sânî sene [1]325

Merkûm hakkında buraca ma'lûmât var ise iş'ârı zımnında Deniz Merkez Me'mûrluğu'na

Fî 6 m.

Galata salonca bu bâbda bir kayd bulunmadığı bi's-su'âl anlaşıldığından merkûm Hacı Ahmed bin Muhammed'in oradan mürûruna dâ'ir bir kayd olup olmadığının beyânı zımnında Emti'a Salonu Komiser Mu'âvinliği'ne irsâl olunur.

Fî 7 Teşrîn-i Sânî sene [1]325

Buraca da tetebbu' olunan kuyûdâtda dahi buna dâ'ir kayda destres olunamamış binâ'en-aleyh mezkûr mürûr tezkiresinin târîh ve mündericâtına nazaran geçen sene Cidde'den verildiği ve hâmili mûmâileyhe de kolera zâbıtasıyla Rusya limanlarından vapura râkib olup bilâihtilât boğazlardan mürûrla doğruca Cidde'ye gidüp çıkan hüccâcdan olduğu anlaşılmış olmağla arz-ı keyfiyete mübâderet kılındı ol bâbda.

Fî 7 m.

Emti'a Salonu Me'mûru Komiser Mu'âvini Yakub

Merkûm hakkında buraca bir gûne ma'lûmât olmadığının arz ve beyânıyla İstanbul Polis Müdîriyet-i Aliyyesi'ne takdîm olunur.

Fî 10 Teşrîn-i Sânî sene [1]325

*

Bu şahsın buraya gelen ve gelecek olan Buharılılardan su'âl olunması zımnında Müteferrika Merkez Me'mûrluğu'na

Fî 10 m.

Lede't-tahkîk Dersa'âdet'de sâhib-i tezkireyi tanıyan olmadığı ve mezkûr tezkire Mürûr Kalemi'nden verilmediği gibi nereden aldındığı da mührün lâyıkıyla okunamamasından bilinememiş ve bu bâbda me'mûru tarafından i'tâ kılınan rapor merbûtan takdîm kılınmış olmağla keyfiyetin cevâben iş'ârı ma'rûzdur.

Fî 23 Teşrîn-i Sânî sene [1]325

Müteferrika Komiseri

Müdîriyete takdîm

Fî 24 m.

Merbûtuyla ma'an Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti'ne arz ve takdîm olunur.

Fî 25 m.

Tahrîrâta

Fî 26 m.

Emniyet-i Umûmiye

Fî 26 m.

Hicaz Vilâyeti'ne yazıldı.

Fî 1 Kânûn-ı Evvel sene 1[325]

*

Buhara ahâlîsinden olup belde-i tâhireye gitmiş olan Hacı Ahmed bin Muhammed hâmil olduğu tezkire-i Osmâniyesi'nde ismi mukayyed olmadığı gibi okunamayacak derecede yazıldığından dolayı vâki' olan iştibâh üzerine mezkûr ahz olunarak hakkında arîz ve amîk tahkîkât icrâsı zımnında fî 30 Eylül sene [1]325 târîhlü ve bir numarolu Hicaz Vilâyet-i Aliyyesi'nin tahrîrâtında emr u iş'âr buyurulmuş mezkûr tezkire Dersa'âdet Mürûr Kalemi'ne ibrâz edilmiş buradan verilmediği gibi zîri temhîr edilen mühr-i resmîsi de okunamayacak derecede olduğundan ve buraya gelen ba'zı Buharalılardan tahkîk edilmiş ise de merkûm Hacı Ahmed kim ve nereli olduğunu bilüp tanıyan olmadığı arz ve beyânıyla işbu rapor-ı âzicî bi't-tanzîm takdîm kılındı.

Fî 23 Teşrîn-i Sânî sene [1]325

Müteferrika'da müstahdem

740

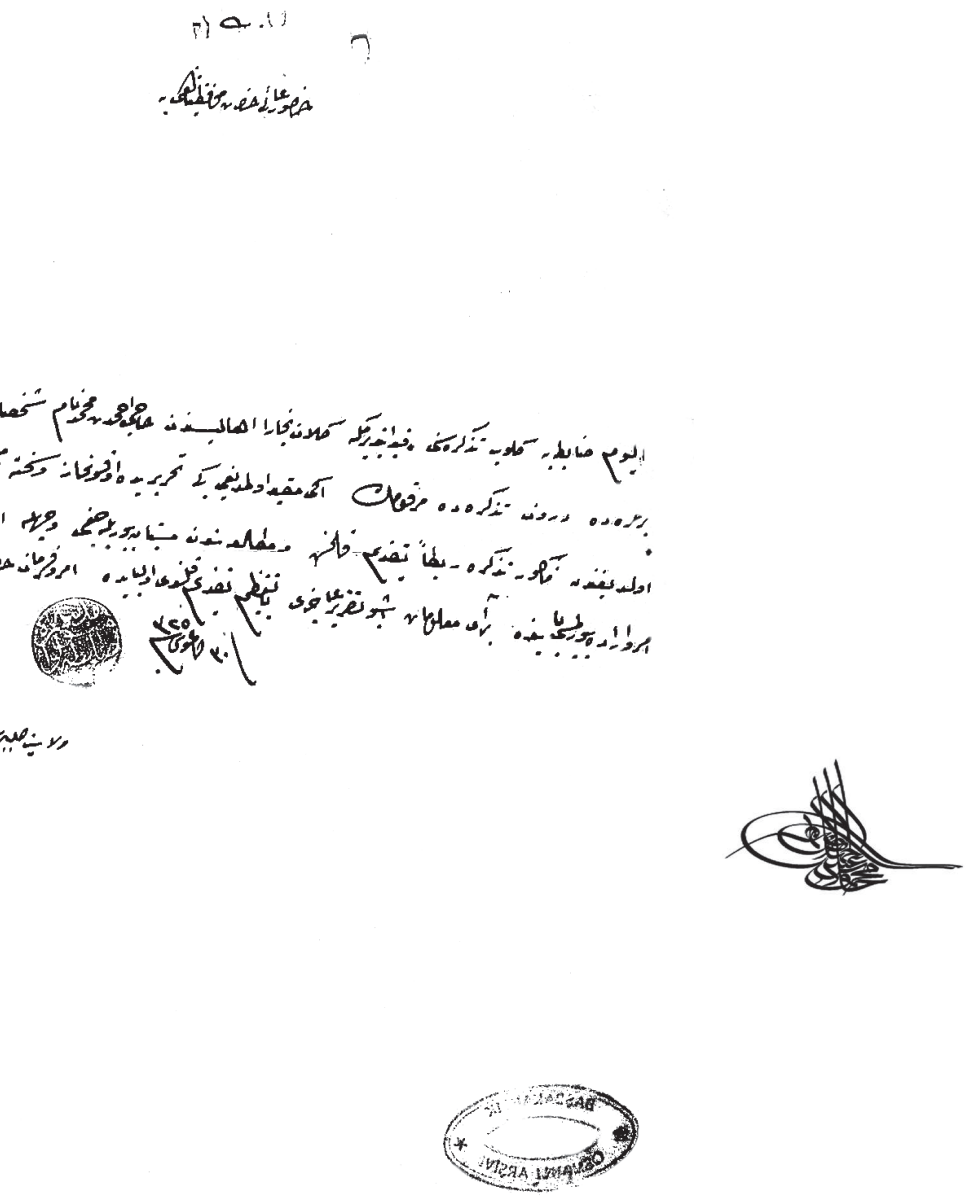
*

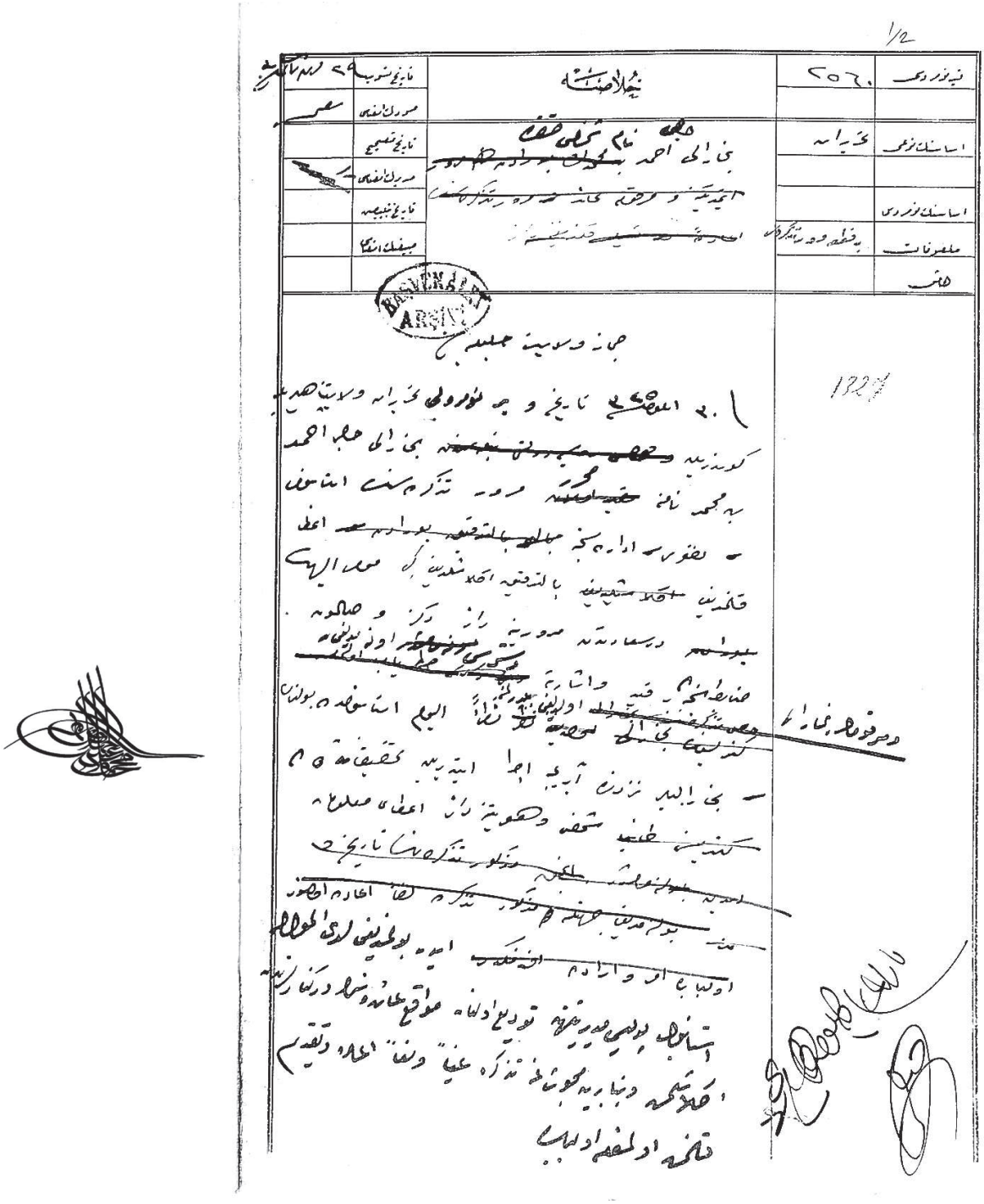
Hicaz Vilâyeti

Mektûbî Kalemi

30 Ağustos sene [1]325 târîhlü ve yüz yirmi beş numarolu Medîne-i Münevvere muhâfız ve kumandan vekîlinden mevrûd tahrîrât sûretidir.

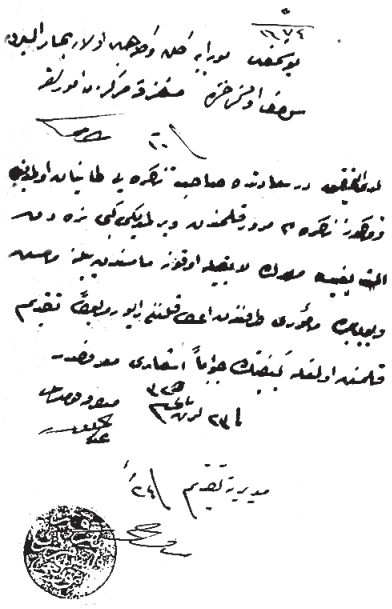
Buhara ahâlîsinden olup belde-i tâhireye vürûd eden Hacı Ahmed bin Muhammed nâm şahsın zâbıta-i livâya ibrâz eylediği mürûr tezkiresinde merkûmun ismi mukayyed olmadığı gibi yazusu da okunamayacak derecede olmasından dolayı hâsıl olan şübhe üzerine mezkûr tezkire ahz olunarak zâbıtanın ol bâbdaki takrîriyle ma'an ve leffen huzûr-ı âlî-i cenâb-ı vilâyet-penâhîlerine arz ve takdîm kılınmış olmağın muktezâsının îfâ ve inbâsı bâbında.

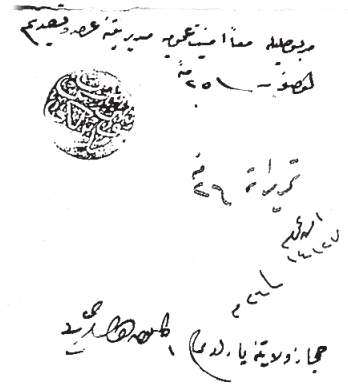

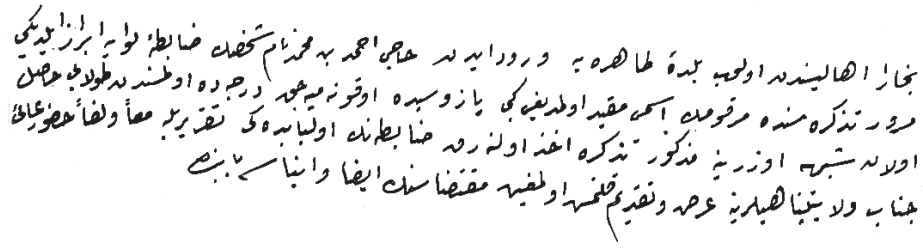

OSMANLI ARŞİVİ
BAŞBAKANLIK

(71)

Код документа : DH. EUM. THR
Дело/документ N : 29/60
Дата : 13 марта 1326 г. руми (26 марта 1910 г.)
Письмо в Департамент государственного имущества о том, что деньги и изношенная одежда бухарца Хаджи Мирзабека Мурада сына Рахимбека, который умер до отправки его на лечение в лечебницу «Гуреба-йи муслимин», были переданы на хранение в Депозитарий Департамента полиции Ускюдара ввиду того, что у названного лица не было наследников.

Document code : DH. EUM. THR
File/document N : 29/60
Date : 13 March 1326 Rumi (26 March 1910)
A letter to the state property department says that money and worn-out clothes of Bukhara resident Haji Mirzabeg, son of Rahimbeg who died before bringing to the hospital "Gureba-yi muslimin", were left in the Depositary of the Uskudar police department due to the fact that the said person had no heirs.

Belge Kodu : DH. EUM. THR
Dosya Gömlek No : 29/60
Tarihi : 13 Mart 1326 (26 Mart 1910)
Tedavi için Gureba-yı Müslimin Hastahanesi'ne gönderilirken vefat eden Buharalı Rahim Bey oğlu Hacı Mirza Bey Murad'ın üzerindeki nakit para ile eskimiş elbisesinin varisi olmadığından Üsküdar Polis Müdüriyeti Emanet Memurluğu'nda hıfz edildiğinin Beytü'l-Mal Memurluğu'na bildirildiği.

İstanbul Polis Müdîrliği
Tahrîrât Kalemi
Aded: 61

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyet-i Aliyyesi'ne

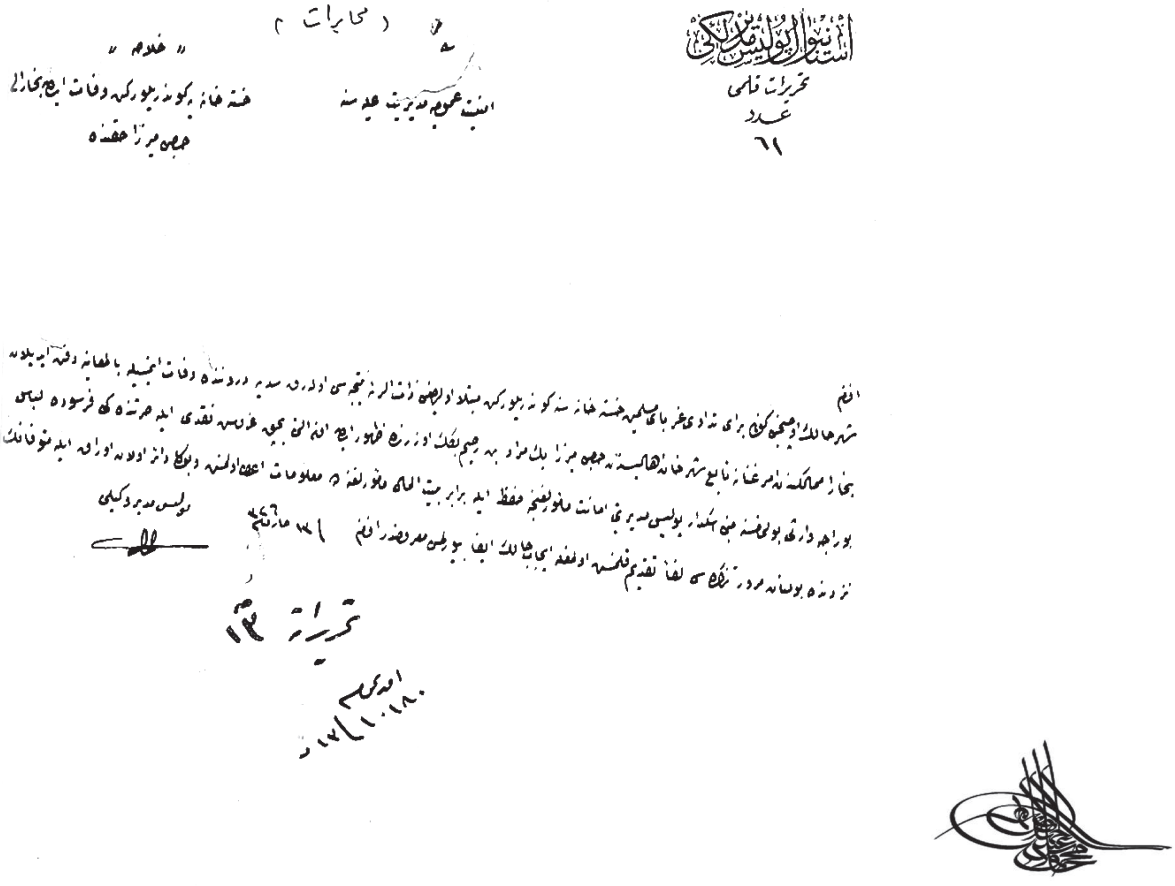
Hulâsa: *Hastahâneye gönderilirken vefât eden Buharalı Hacı Mirza hakkında*

Efendim;

Şehr-i hâlin üçüncü günü berây-ı tedâvî Gurebâ-yı Müslimîn Hastahânesi'ne gönderilirken mübtelâ olduğu zâtü'r-ri'e neticesi olarak sedye derûnunda vefât etmesiyle bi'l-mu'âyene defn edilen Buhara memleketinden Emirganan'a tâbi' Şehr-i Han ahâlîsinden Mirza Bey Murad bin Rahim Bey'in üzerinde zuhûr eden on altı buçuk guruş nakdi ile sırtındaki fersûde libâs buraca vârisi bulunmamasına mebnî Üsküdar Polis Müdîriyeti Emânet Me'mûrluğu'nca hıfz ile beraber Beytü'l-mâl Me'mûrluğu'na da ma'lûmât i'tâ olunmuş ve buna dâ'ir olan evrak ile müteveffânın nezdinde bulunan mürûr tezkiresi leffen takdîm kılınmış olmağla îcâb-ı hâlin îfâ buyurulması ma'rûzdur efendim.

Fî 13 Mart sene [1]326

Polis Müdîr Vekîli Cemal

(72)

Код документа : DH. EUM. THR
Дело/документ N : 53/28
Дата : 12 тешрин-и эввеля 1326 г. руми (25 октября 1910 г.)

Письмо о том, что деньги и изношенная одежда бухарца Хаджи Мирзабека Мурада сына Рахимбека, который умер до отправки его на лечение в лечебницу «Гуреба-йи муслимин», были переданы в Генеральное консульство России в Стамбуле.

Document code : DH. EUM. THR
File/document N : 53/28
Date : 12 Teshrin-i awwal 1326 Rumi (25 October 1910)

A letter says that money and worn-out clothes of Bukhara resident Haji Mirzabeg Murad, son of Rahimbeg, who died before his sending to the hospital "Gureba-yi muslimin", were given to the Consulate-General of Russian in Istanbul.

Belge Kodu : DH. EUM. THR
Dosya Gömlek No : 53/28
Tarihi : 12 Teşrin-i Evvel 1326 (25 Ekim 1910)

Tedavi için Gureba-yı Müslimin Hastahanesi'ne gönderilirken vefat eden Rusya tebasından Buharalı Rahim Bey oğlu Hacı Mirza Bey Murad'ın üzerindeki nakit para ile eskimiş elbisesinin İstanbul Rusya Ceneral Konsulatosu'na teslim edildiği.

Hulâsa: *Rusya teb'asından Buharalı müteveffâ Hacı Mirza Bey'in muhallefâtı esmânının Rusya Ceneral Konsulatosu'na teslîm olunduğuna dâ'ir*

Kayd numarosu: 42376

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

20 Eylül sene [1]326 târîh ve Dördüncü Şube-i Muhâbere'nin 464 numarosuyla tastîr buyurulan tezkire-i aliyye-i nezâret-penânhîlerine cevâbdır. Rusya Devlet-i fehîmesi teb'asından olup berây-ı tedâvî Gurebâ-yı Müslimîn Hastahânesi'ne esnâ-yı naklinde vefâtı vukû' bulmuş olan Buharalı Hacı Mirza Bey'in muhallefâtı esmânının Dersa'âdet Rusya Ceneral Konsulatosu'na teslîm olunduğu bi'l-muhâbere Beytü'l-mâl Müdîriyeti'nin iş'âr-ı cevâbîsi üzerine ma'rûzdur.

Fî 12 Teşrîn-i Evvel sene [1]326

*

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti

Tahrîrât Kalemi

Aded: 11454

İstanbul Polis Müdîriyeti'ne

Müteveffâ Mirza Bey'in muhallefâtı hakkında

13 Mart sene [1]326 târîh ve 61 numarolu tezkireye cevâbdır. Gurebâ-yı Müslimîn Hastahânesi'nde vefât eden Hacı Mirza Bey bin Rahim Bey'e â'id müsta'mel elbise ve on buçuk guruş ile müteveffânın hâmil bulunması lâzım gelen pasaportunun Buharalıların Rusya mahmîsi bulunmaları hasebiyle konsulatoya teslîmi Rusya Ceneral Konsulatosu'ndan iltimâs edildiği Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'nden bildirilmekle iktizâsının îfâ ve inbâsı lede'l-istifsâr Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden 7 Haziran sene [1]326 târîh ve 230 numarosuyla bâ-tezkire bildirilmiş olduğundan muhallefât-ı mebhûsenin mezkûr konsulatoya teslîmiyle neticesinin bildirilmesi beyân olunur.

Fî 12 Haziran sene [1]326

Emniyet-i Umûmiye Müdîri

İstanbul Polis Müdîriyeti

Numerosu: 5/1738

Buhara memâlikinden Emirganan'a tâbi' Şehr-i Han ahâlîsinden Hacı Mirza Bey Murad bin Rahim geçen Mart'ın üçüncü günü Gurebâ-yı Müslimîn Hastahânesi'ne gönderilir iken mübtela olduğu zâtü'r-ri'e hastalığından sedye derûnunda vefât etmiş ve üzerinde zuhûr eden on altı buçuk guruş nakdi ile sırtındaki köhne elbisenin Üsküdar Polis Müdîriyeti'nde mahfûz bulunmuş olduğuna ve olunacak mu'âmeleye dâ'ir yazılan tezkire cevâbı olduğu ma'rûzdur.

Fî 14 Haziran sene [1]326

Başkâtib Mehmed Emin

Üsküdar Polis Müdîriyeti'ne

Fî 14 m.

İstanbul Polis Müdîrliği

Üsküdar Polis Müdîriyeti

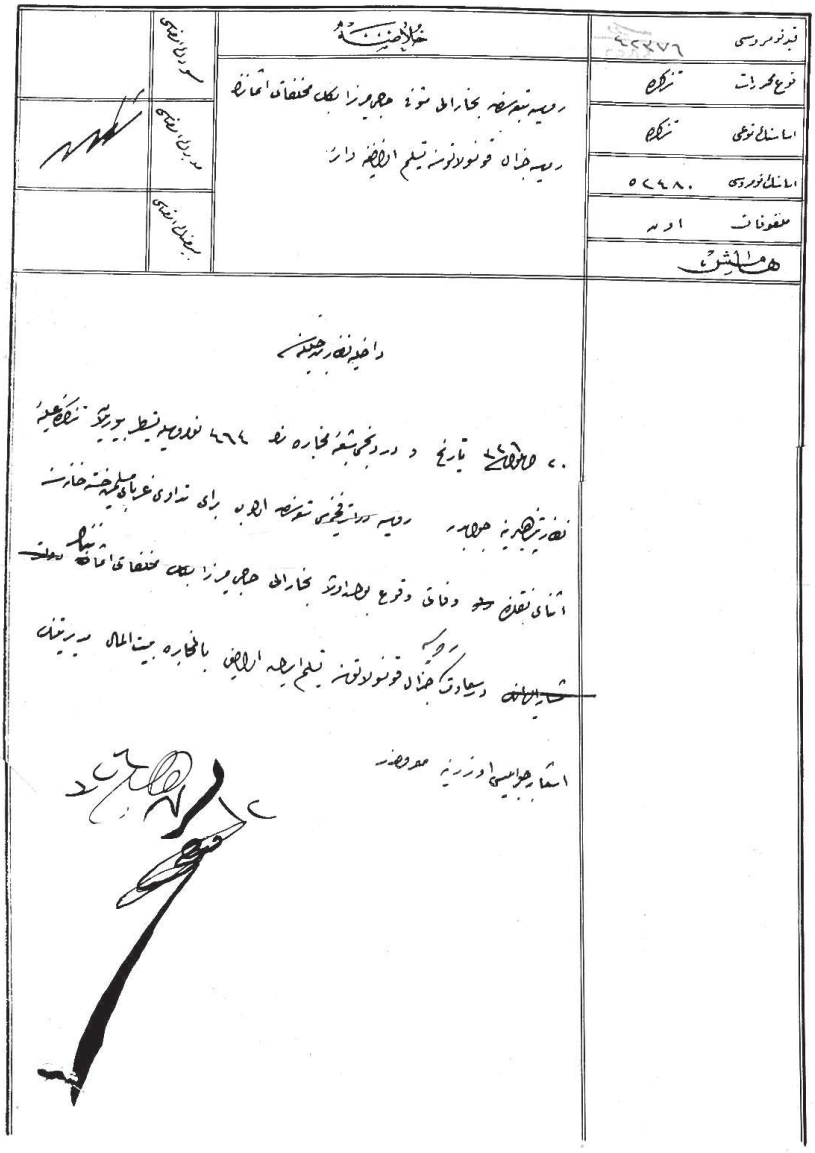
Numerosu: 1/1547

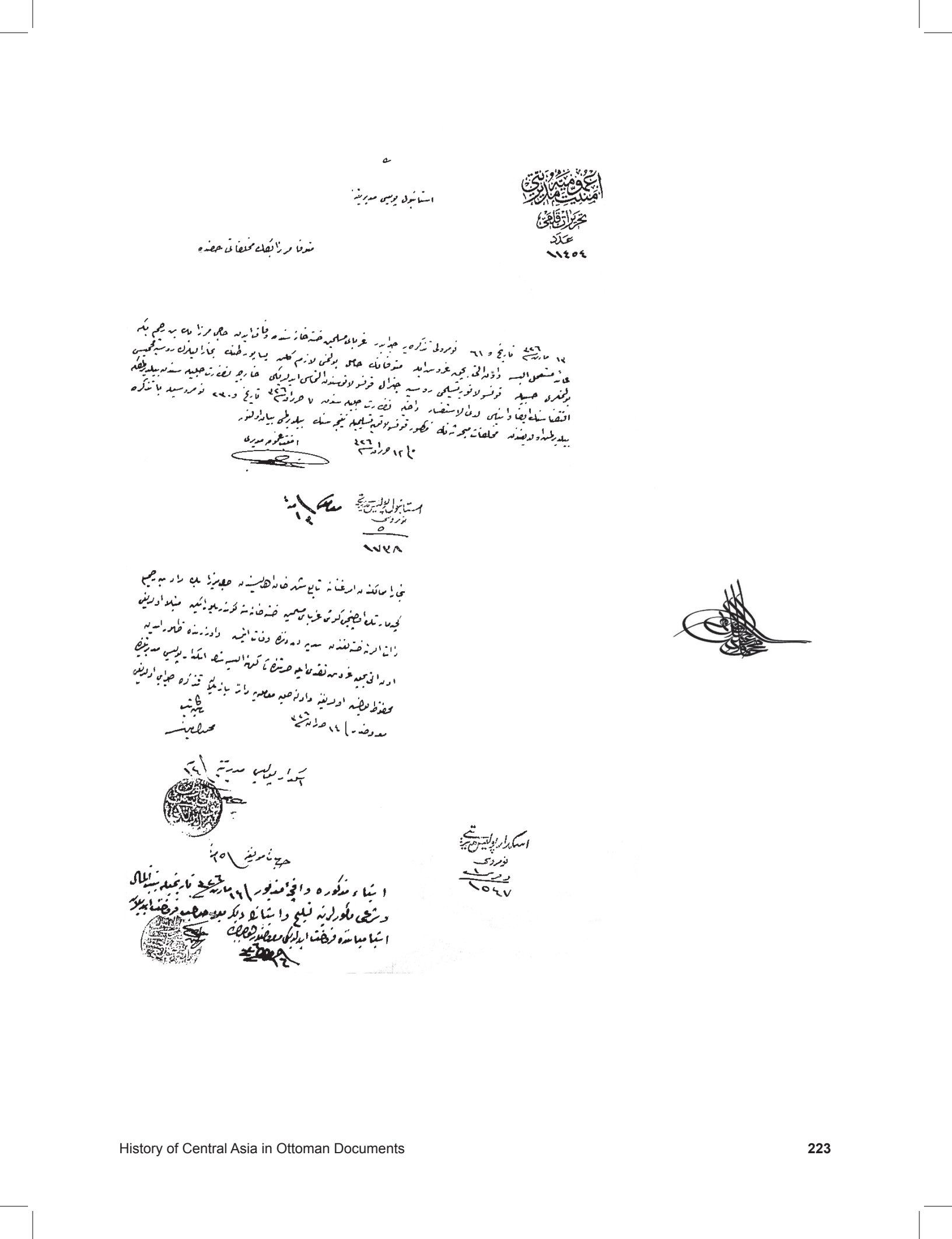
Hesâb Me'mûrluğu'na

Eşyâ-i mezkûre ve akçe-i mezbûr fî 16 Mart sene [1]326 târîhiyle Beytü'l-mâl ve Şer'î me'mûrlarına teslîm ve eşyânın diğer ba'zı fürûht edilen eşyâ miyânında fürûht edildiği ma'rûzdur ol bâbda.

Fî 16 Haziran sene [1]326

Üsküdar Polis Müdîrliği

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI
TAHRİRAT KALEMİ
EVRAK
1145

(73)

Код документа : DH. EUM. VRK
Дело/документ N : 6/11
Дата : 25 тешрин-и эввеля 1326 г. руми (7 ноября 1910 г.)
Письмо в губернаторство Хиджаза и Департамент морского пароходства о том, что Мехмед сын Ахмеда и Акил сын Мехмеда, занимающиеся попрошайничеством на улицах города Ташкента в Туркестане, были высланы из Туркестана, и что в отношении указанных лиц будет начато расследование.

Document code : DH. EUM. VRK
File/document N : 6/11
Date : 25 Teshrin-i awwal 1326 Rumi (7 November 1910)
A letter to the governorship of Hejaz and the department of steamship line says that Mehmed, son of Ahmad and Akil, son of Mehmed, begged in the streets of Taskent in Turkestan, and were deported from Turkestan. An inquiry is expected to start in respect of these persons.

Belge Kodu : DH. EUM. VRK
Dosya Gömlek No : 6/11
Tarihi : 25 Teşrin-i Evvel 1326 (7 Kasım 1910)
Türkistan'ın Taşkent şehrinde işsiz güçsüz dolaşarak para toplayan Ahmed oğlu Mehmed ve Mehmed oğlu Akil'in Türkistan'dan ihraç edilmiş olduklarının Hicaz Valiliği ile Deniz Memurluğu'na bildirildiği ve bu konuda gerekli takibatın yapılacağı.

Bâb-ı Âlî
Dâhiliye Nezâreti
Muhâberât-ı Umûmiye Dâiresi
İkinci Şube
515

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyet-i Behiyyesi'ne

Hulâsa: Türkistan'dan ihrâc olunan kesân haklarında

Türkistan'ın Taşkend Şehri dâhilinde işsiz güçsüz dolaşarak öteden beriden para cem' eylemelerinden dolayı Türkistan'dan ihrâc edilen Ahmed oğlu Mehmed ve Mehmed oğlu Akil Efendiler hakkında Rusya Ceneral Konsülatosu'ndan verilüp 9 Teşrîn-i Evvel sene [1]326 târîhli, 42349 numarolu tezkire ile tevdî' kılınan takrîr ve melfûfâtı görülerek i'âdeten savb-ı vâlâlarına tesyâr kılınmış ve Hicaz Vilâyeti'ne ma'lûmât verilmişdir efendim.

Fî 28 Şevvâl sene [1]328 ve fî 19 Teşrîn-i Evvel sene [1]326

Dâhiliye nâzırı nâmına

Müsteşar Ali Fuad

Ma'lûmât hâsıl olmak üzre merbûtuyla ma'an Deniz Merkez

Me’mûrluğu’na

Fî 21 m.

Deniz vâride

Numaro: 606

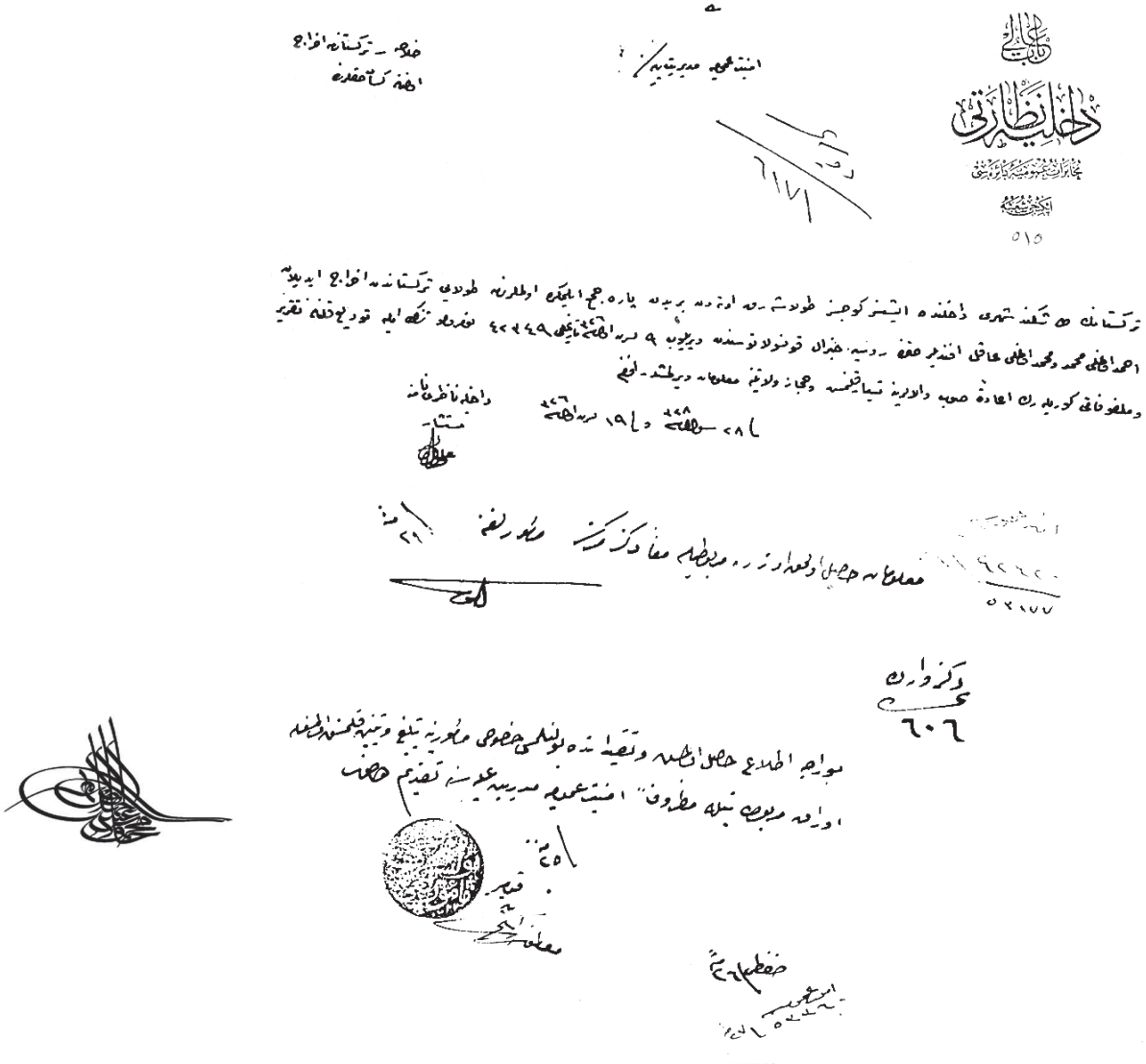
Buraca ıttılâ‘ hâsıl olmuş ve takayyüdâtda bulunulması husûsu me’mûrîne teblîğ ve tebyîn kılınmış olmağla evrâk merbûtâtıyla mazrûfen Emniyet-i Umûmiye Müdîriyet-i Aliyyesi'ne takdîm olundu.

Fî 25 m.

Deniz Polis Me’mûrluğu

Komiser Mustafa

(74)

Код документа : DH. EUM. KDL
Дело/документ N : 16/43
Дата : 26 апреля 1327 г.х. (9 мая 1911 г.)
Письмо из Полицейского участка Шехрэмини города Стамбула в Департамент полиции Стамбула о том, что пожар в доме бухарца Финджанджи Хаджи Акабира, проживающего в квартале Ибрахимчавуш в Шехрэмини, был потушен, и в результате расследования было установлено, что пожар был следствием неосторожных действий дочери названного лица по имени Саадат.

Document code : DH. EUM. KDL
File/document N : 16/43
Date : 26 April 1327 (9 May 1911)
A letter from the Shehremini police department, town of Istanbul says that a fire in the apartment of Bukhara resident Finjanji haji Akabir,residing in the quarter Ibrahimchavush in Shehremini was put out. An inquiry established that the fire came as a result of careless actions of Saadat, a daughter of the said person.

Belge Kodu : DH. EUM. KDL
Dosya Gömlek No : 16/43
Tarihi : 26 Nisan 1327 (9 Mayıs 1911)
Şehremini'nde İbrahimçavuş Mahallesi'nde ikamet eden Buharalı Fincancı Hacı Ekabir'in evinde çıkan yangının söndürüldüğü ve yapılan araştırmada kızı Saadet'in yangını çıkardığı tespit edildiğinin Şehremini Polis Merkezi'nden İstanbul Polis Müdiriyeti'ne bildirildiği.

Şehremîni
Polis Merkezi Me'mûrluğu
Aded: 454

İstanbul Polis Müdîriyet-i Aliyyesi'ne

Odabaşı'da İbrahimçavuş Mahallesi'nde sâkin Buharalı Fincancı Hacı Ekabir'in sigortasız bulunan hânesi divarının kaplamaları arasından ateş zuhûr ederek basdırıldığı ve zevcesi ile öteden berü münâza'alı olmalarından dolayı komşusu Kurabiyeci Osman'ın zevcesinin kundak vaz'ından şübhe dermiyân etdiği 25 Nisan sene [1]327 târîh ve 428 numarolu müzekkere ile arz olunmuşidi. Bu sabah saat iki kararlarında merkûm Hacı Ekabir'in hânesi odasından duman çıkdığı görülmekle şitâb eden devriye me'mûru ile komşuları tarafından hâneye duhûl ile odanın köşesinde yanmakda olan ot minder basdırılmış ve i'tâ olunan ma'lûmât üzerine vürûd eden Dersa'âdet Bidâyet Mahkemesi müdde'î-i umûmî mu'âvinlerinden Hasan Fehmi ve Müstantık Kâtibi Edhem Beylerle ma'an icrâ olunan keşfiyâtda minderin yanan yerindeki otlarda ve temâs etdiği tahta üzerinde gaz yağı istişmâm olunmuşdur. İcrâ olunan tahkîkâta nazaran merkûm Hacı Ekabir'in zevcesi Hayriye ve kızı Saadet'in sabahleyin ve duman zuhûrundan evvel kapularını kilidleyerek bırakup giderlerken mezbûre Saadet'in birkaç def'alar geriye dönerek hâneye girdiği ve kapudan bakup gitdiği haber verilmesine ve hâneden tebâ'üdlerinden az

bir zaman mürûrunda hâneden duman zuhûr etmesine ve derûn-ı hâneye başka tarafdan girildiğine delâlet eder bir emâre mefkûd bulunmasına ve bu mahalleye geldikleri günden beri mahalleden ve komşulardan hoşnûd olmayup bırakup gitmek fikrlerinde oldukları ihbâr edilmesine nazaran mezbûre Saadet'in anlaşılamayan bir sebeb ve maksada mebnî hânelerini ateşlemeğe teşebbüs eylediği anlaşılmağla derdest edilmiş ve mezbûrenin evrâkıyla Müdde'î-i Umûmîliğe teslîmine mûmâ-ileyhimâ tarafından lüzûm gösterilmiş olduğu berây-ı ma'lûmât arz olunur.

Fî 26 Nisan sene [1]327

Şehremîni Polis Merkezi Me'mûrluğu

(75)

Код документа : HR. HMS. İŞO
Дело/документ N : 206/29
Дата : 9 раджаба 1331 г.х. (14 июня 1913 г.)
Разъяснительная записка относительно процедуры принятия в османское подданство выходцев из Афганистана, Бухары и Судана, проживающих в Адане, которую рекомендовалось совершить так же, как и в отношении бухарцев, которые прибыли в Конью, прошли регистрацию и получили свидетельство о подданстве Османской империи.

Document code : HR. HMS. İŞO
File/document N : 206/29
Date : 9 Rajab 1331 (14 June 1913)
An explanatory note on Ottoman citizenship acquisition for natives of Afghanistan, Bukhara and Sudan residing in Adana. It was recommended to perform this procedure in respect of Bukhara residents who arrived in Konya, were registered and received a certificate of Ottoman citizenship.

Belge Kodu : HR. HMŞ. İŞO
Dosya Gömlek No : 206/29
Tarihi : 9 Receb 1331 (14 Haziran 1913)
Buhara ahalisinden olup Konya'ya gelen ve nüfusa kaydedilip tezkere-i Osmaniye verilenler gibi Adana'da ikamet eden Afganistan, Buhara ve Sudanllara da aynı muamelenin yapılması.

Şûrâ-yı Devlet Riyâset-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Hulâsa: *Afganistan, Buhara, Sudan ahâlîsi hakkındaki tahrîrât sûretinin takdîm olunduğun a dâ'ir*

Ma'rûz-ı çâkerleridir ki;

Mülkiye ve Ma'ârif Dâ'iresi'nden muharrer 22 Mayıs sene [1]329 târîhli ve beş numarolu emirnâme-i âlî-i riyâset-penâhîlerine arîza-i cevâbiyedir. Afganistan ve Buhara ve Sudan ahâlîsinden olup da sicill-i nüfûsa kayd edilmiş olanların hizmet-i askeriye ve tekâlîf-i emîriyeleri hakkında Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden cevâben vürûd eden 18 Nisan sene [1]323 târîhli ve yirmi sekiz numarolu tahrîrâtın musaddak bir sûreti leffen arz ve takdîm kılınmışdır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 9 Receb sene [1]331 ve fî 1 Haziran sene [1]329

Adana Vâlîsi

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden şeref-tevârüd eden fî 18 nisan sene [1]323 târîh ve yirmi sekiz numarolu tahrîrât-ı aliyye sûretidir.

Fî 28 Mart sene [1]323 târîhlü ve yirmi dokuz numarolu tahrîrât-ı behiyyeleri cevâbıdır. Buhara ahâlîsinden olup Konya'ya gelen ve

nüfûsa kaydlarıyla tezkire-i Osmâniye i‘tâsı istid‘âsında bulunan kesân hakkında mukaddemâ Konya Vilâyeti’nden vukû‘ bulan iş‘âr ve cereyân eden muhâbere üzerine Şûrâ-yı Devlet Tanzîmât Dâ’iresi karârına atfen şeref-vârid olan fî 6 Kânûn-ı Evvel sene [1]310 târîhlü tezkire-i sâmiyede Ahz-ı Asker Kânûnu’nun otuz ikinci maddesinde düvel-i ecnebiye teb‘asından olub da Memâlik-i Şâhâne’nin mükellefiyet-i askeriye altında bulunan bir mahalline nakl ile tavattun ve te’ehhül edenlerin teb‘a-i İraniye’den mâ‘adâsının evlâdı tâbi‘iyet-i ecnebiyede bulundukça hizmet-i askeriyeden istisnâsı muharrer olmasına nazaran bu misillü memâlik-i ecnebiyeden gelenlerin pederleri gerek tâbi‘iyet-i ecnebiyede bulunsun ve gerek bulunmasun kendilerinin hizmet-i askeriyeden afvlarıyla yalnız orada mütevellid çocuklarının hizmet-i askeriye ile mükellefiyetleri lâzım geleceğinden zikr olunan Buharalılar ile sâ’ir o kabîlden bulunanlara teb‘a-i Osmâniye’den olmak üzre nüfûs tezâkiri i‘tâsıyla haklarında o vechile mu‘âmele îfâsı izbâr kılınarak vilâyet-i müşârun-ileyhâya teblîğ-i keyfiyet edildiği kayden anlaşılmasıyla Adana’ya gelmiş olan Buharalılar hakkında da oraca da âna göre îfâ-yı mu‘âmele olunması lüzûmunun Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyesi ifâdesiyle beyân olunur.

Aslına muvâfıkdır. Fî 29 Mayıs sene 1329

Adana Vilâyeti Nüfûs Müdîriyeti

HR.HMS.İSO 266/20 1

HR.HMS.İSO 206/29 2

(76)

Код документа : DH. MB. HPS. M.
Дело/документ N : 9/73
Дата : 21 канун-и эввеля 1329 г. руми (3 января 1914 г.)
Прошение о покрытии дорожных расходов для возвращения на родину упомянутых в списке неимущих лиц жителей города Хотин Кашгарской провинции китайского Туркестана, которые со дня возвращения из Хиджаза пребывают в обители Узбеклер в квартале Эйуп Султан города Стамбула в качестве гостей.

Document code : DH. MB. HPS. M.
File/document N : 9/73
Date : 21 Qanun-i awwal 1329 Rumi (3 January 1914)
A petition on defraying travelling expenses to return home the indigent persons of the town of Hotin, Kashgar province of Chinese Turkestan. Note that since their return from Hejaz theses persons are still staying in Uzbekler abode, quarter Eyul Sultan of Istanbul as guests.

Belge Kodu : DH. MB. HPS. M.
Dosya Gömlek No : 9/73
Tarihi : 21 Kanun-ı Evvel 1329 (3 Ocak 1914)
Hicaz'dan dönen Çin'in Kaşgar Vilayeti'nin Hotin kasabası ahalisinden olup, İstanbul'da Eyüpsultan'da Özbekler Tekkesi'nde misafir olarak ikâmet eden isimleri yazılı kişilerinfakir ve parasız kaldıklarından memleketlerine gitmek için yol ücretlerinin karşılanması talebi.

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Ma'rûzât-ı bendegâneleridir:

Âcizler Türkistan-ı Çin'in Kaşgar Vilâyeti Hotin Kasabası ahâlîsinden olup memleketimize âzim olmak üzre Hicaz'dan bu cânibe avdet etdik. Hâlbuki buradan ilerü gidecek harcırâha mâlik bulunamadığımızdan içimizden ba'zısının âilesi beraberinde olduğu ve me'yûs ve nâ-ümîd bulunduğumuz hâlde Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'ne ilticâ eyledik. Hâlbuki bu hâlin devâmı umûmumuzun sefâletini mü'eddî demek olduğundan ve hâlimiz pek şâyân-ı merhamet bulunduğundan lütfen ve mahz-ı eltâf-ı diyânet-perverîleri olmak üzre memleketimize kadar meccânen sevkimiz esbâbının nazar-ı im'ân ve mürüvvete alınmasını şefkat ve merhamet-i hükûmet nâmına niyâz ve istirhâm eyleriz. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Kânûn-ı Evvel sene [1]329, Fî 21 Kânûn-ı Evvel sene [1]329,

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden Abidin ibn-i Hüdaverdi

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden ve Tosun Hacı Kadem oğlu

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden ve Geyik Hacı oğlu İsa

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden ve Hacı Tosun oğlu Molla Cüce Hacı

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden ve Sahib Hacı Rahim oğlu âilesiyle beraber

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden ve Kasım Hacı Muhammed Kerem

Eyübsultan'da Özbekler Tekyesi'nden ve Kâtib oğlu İsmail

(77)

Код документа : HR. HMS. İŞO
Дело/документ N : 207/33
Дата : 16 сафара 1332 г.х. (14 января 1914 г.)
Распоряжение о направлении из Департамента по гражданству в Государственный совет Османской империи документов афганцев, суданцев и бухарцев, которые были приняты в османское подданство.

Document code : HR. HMS. İŞO
File/document N : 207/33
Date : 16 Safar 1332 (14 January 1914)
A decree on forwarding documents of Afghans, Sudanians and Bukhara residents from the Citizenship department to the State Council of the Ottoman Empire. Note that the persons above were naturalized as Ottoman citizens.

Belge Kodu : HR. HMŞ. İŞO
Dosya Gömlek No : 207/33
Tarihi : 16 Safer 1332 (14 Ocak 1914)
Afganistan, Sudan ve Buharalıların Osmanlı tabiiyetine kabul edilmiş olanların kayıtların Tabiiyet Kalemi'nden Şura-yı Devlet'e gönderilmesi talebi.

Şûrâ-yı Devlet
Mülkiye Dâ'iresi
Aded: 26

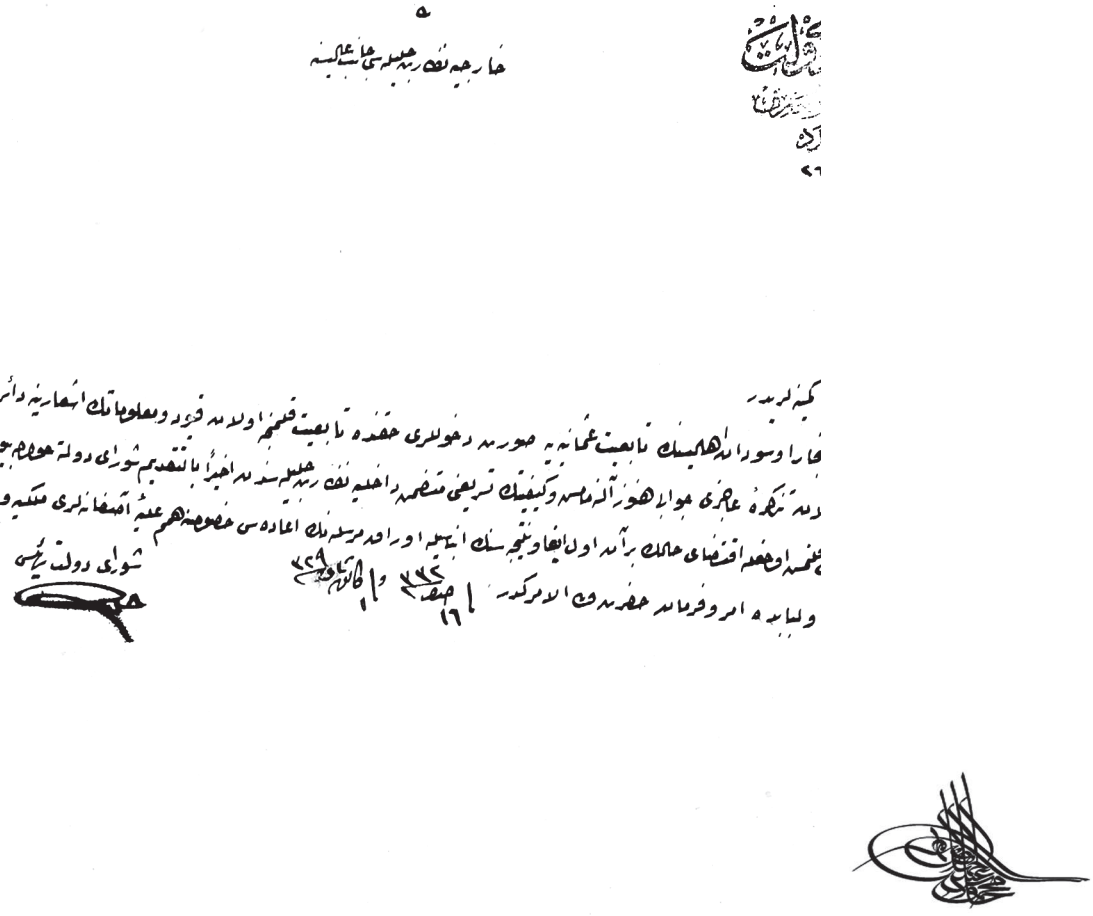
Hâriciye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir.

Afganistan ve Buhara ve Sudan ahâlîsinin tâbi'iyet-i Osmâniye'ye sûret-i duhûlleri hakkında Tâbi'iyet Kalemi'nce olan kuyûd ve ma'lûmâtın iş'ârına dâ'ir 6 Teşrîn-i Evvel sene [1]329 târîhinde yazılan tezkire-i âcizî cevâbı henüz alınamamış ve keyfiyetin tesrî'ini mutazammın Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden bi't-takdîm Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan tezkire dahi leffen irsâl kılınmış olmağla iktizâ-yı hâlin biran evvel îfâ ve neticesinin inbâsıyla evrâk-ı mürselenin i'âdesi husûsuna himem-i aliyye-i âsafâneleri Mülkiye ve Ma'ârif Dâ'iresi karârıyla mütemennâdır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 16 Safer sene [1]332 ve fî 1 Kânûn-ı Sânî sene [1]329

Şûrâ-yı Devlet Re'îsi

HR. HMS. 145

(78)

Код документа : HR. HMS. İŞO
Дело/документ N : 207/43
Дата : 14 раби аль-ахыра 1332 г.х. (12 марта 1914 г.)
Письмо в Министерство иностранных дел о необходимости информирования Государственного Совета Османской империи о военной службе и налоговых обязанностях лиц из Афганистана, Бухары и Судана, проживающих в Адане.

Document code : HR. HMS. İŞO
File/document N : 207/43
Date : 14 Rabi'al-thani 1332 (12 March 1914)
A letter to the Foreign Ministry stresses the necessity of informing the State Council of the Ottoman Empire about military service and tax obligations of persons from Afghanistan, Bukhara and Sudan residing in Adana.

Belge Kodu : HR. HMŞ. İŞO
Dosya Gömlek No : 207/43
Tarihi : 14 Rebiulahir 1332 (12 Mart 1914)
Afganistan, Buhara ve Sudan ahalisinden olup Adana'da ikamet edenlerin askerlik hizmeti ve vergi mükellefiyetleri hususunda Şura-yı Devlet'e bilgi verilmesine dair Hariciye Nezareti'ne gönderilen yazı..

Şûrâ-yı Devlet
Mülkiye Dâ'iresi
Aded: 30

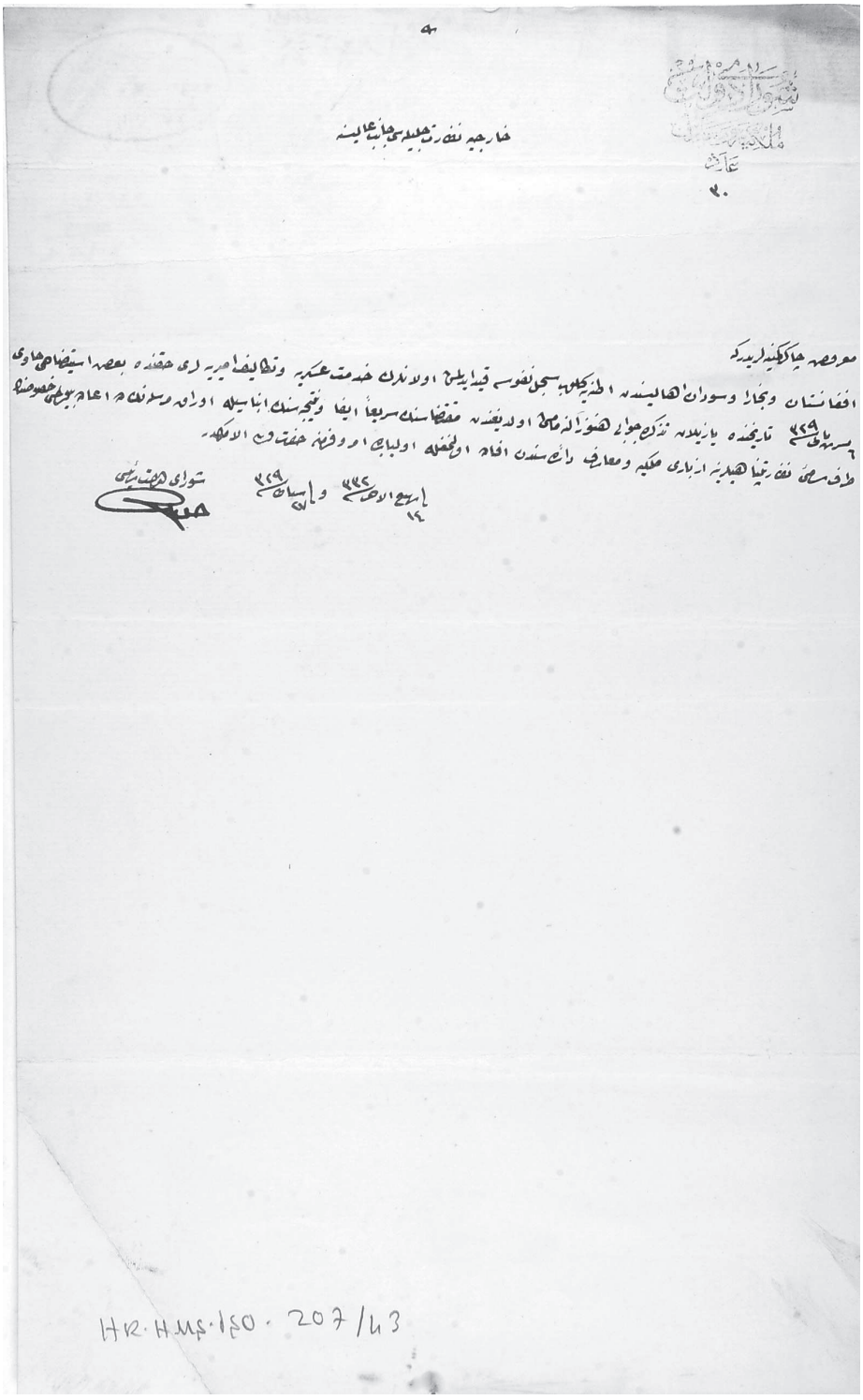
Hâriciye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki;

Afganistan ve Buhara ve Sudan ahâlîsinden Adana'ya gelüp sicill-i nüfûsa kayd edilmiş olanların hizmet-i askeriye ve tekâlîf-i emîriyeleri hakkında ba'zı istîzâhı hâvî 6 Teşrîn-i Sânî sene [1]329 târîhinde yazılan tezkire cevâbı henüz alınamamış olduğundan muktezâsının serî'an îfâ ve neticesinin inbâsıyla evrâk-ı mürselenin de i'âde buyurulması husûsunun taraf-ı sâmî-i nezâret-penâhîlerine izbârı Mülkiye ve Ma'ârif Dâ'iresi'nden ifâde olunmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 14 Rebî'u'l-âhir sene [1]332 ve fî 27 Şubat sene [1]329

Şûrâ-yı Devlet Re'îsi

HR.HMS.150 - 207/43

(79)

Код документа : DH. ID
Дело/документ N : 61-1/58
Дата : 17 канун-и сани 1330 г. руми (30 января 1915 г.)
Разъяснительная записка о том, что как показали результаты проверок не имеется серьезных причин для отказа в представлении османского подданства обратившемуся с прошением бухарцу Мурад эфенди, проживающему в квартале Селманага в Ускударе.

Document code : DH. ID
File/document N : 61-1/58
Date : 17 Qanun-i sani 1330 Rumi (30 January 1915)
An explanatory note says that following the results of verifications there are no serious reasons for refusal in granting Ottoman citizenship to Bukhara resident Murad effendi, currently residing in the quarter Selmanaga, Uskudare.

Belge Kodu : DH. İD
Dosya Gömlek No : 61-1/58
Tarihi : 17 Kanun-ı Sani 1330 (30 Ocak 1915)
Osmanlı tabiyetine kabul edilmesi talebinde bulunan Üsküdar'da Selmanağa Mahallesi'nde ikamet eden Buharalı Murad Efendi'nin yapılan tahkikat neticesinde Osmanlı tabiiyetine kabulünde bir mahzur görülmediği.

Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiye

Evrâk-ı umûmî numarosu: 643

Kalem numarosu: 9819

Târîh-i tesvîd: 15 Kânûn-ı Sânî sene 1330

Târîh-i tebyîz: 17 [Kânûn-ı Sânî sene 1330]

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Tâbi‘iyet Müdîriyeti'nden muharrer 27 Kânûn-ı Evvel sene [1]330 târîhli ve 2096 numarolu tezkire-i aliyye-i fehîmâneleri cevâbıdır. Tâbi‘iyet-i Osmâniye'ye kabûlünü istid‘â eden Murad Efendi 1283 sene-i Hicriyesi'nden Buhara'nın Bebrakyangüzar Mahallesi'nde tevellüd ile on üç on dört sene evvel Dersa‘âdet'e gelerek ticâretle meşgûl bulunduğu ve Memâlik-i Osmâniye'nin sâ’ir mahallerinde ikâmet etmediği ve 1322 târîhinde Hayreddinçavuş Mahallesi'nde Şeyh Osman Efendi Tekyesi imâmı teb‘a-i Osmâniye'den müteveffâ Nuri Efendi'nin kerîmesi Fatıma Tevhide Hanım ile te’ehhül ederek biri sekiz yaşında Saime diğeri iki yaşında Şükriye nâmlarında iki kerîmesi bulunduğu ve Üsküdar'da Selmanağa Mahallesi'nde Şeyh Câmi‘-i Şerîfi Sokağı'nda Küçükyokuş'da üç sene evvel satun aldığı arsa üzerine bir buçuk sene sonra yapdırdığı on dört numarolu hâneye Buhara ahâlîsi sıfatıyla tasarruf etmekde ve gerek Süleymanağa ve gerek el-yevm mukîm bulunduğu Hayreddinçavuş mahallelerinde Buharalı tanınmakda olup bu cihet Sultâniye Tepesi'nde kâ’in Özbekler Dergâhı Şeyhi Buharalı Sadık Efendi tarafından da te’yîd ve tasdîk olunduğu ve tâbi‘iyet-i Osmâniye'yi hâ’iz olan zevcesi mûmâileyhâdan başka ne kendinin ne de çocuklarının dâhil-i nüfûs olmadıkları ve hüsn-i hâl ashâbından ve şâyân-ı i‘timâd takımdan bulunduğu İstanbul

Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'nden cevâben izbâr ve alınan ta‘ahhüd senedi leffen takdîm ve tesyâr kılınmış ve kabûl-i tâbi‘iyeti muvâfık görülmüş olmağla ol bâbda.

داخلیه نظاتی ادارهٔ عمومیه

اوراق عمومی نومره‌سی	مسودی	مبیضی
٦٤٤		
قلم نومره‌سی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
٩٨١٥		

خارجیه نظارت جلیله‌سنه جانب عالیلرینه

قاریخ کلیش		بطالتك قلمه تاریخ ورودی
١٤		
١٤		مقابله ایدنلر

مابعیت مدیریتنه محرر ٢٤ کانون اولی ١٣٢٤ تاریخلی و ٩٣٠٠ نمره‌لو تذکره‌یه جواب اعاده

مابعیت عثمانیه‌یه قبولی اسبابیه مبنی اوزره ١٣٢٤ سنه‌سی بدایتلرنده بخارالیه کندیلرینه محمد سن

تولدیله ٢٤ یاشلرنده اولدقلری و بیعاً تاریخ جدیده حاوی شهادتنامه مشعر بولندقلری و محالله

عثمانیه‌یه سائر محدثات اقامه ایتمدکلری و ١٣٢٧ تاریخ جدیده حاوی شهادتنامه محمد سن شیخ عثمانیه‌یه

تقدیم ایلدکلری بیان و مدعی نوزده سنه‌دنبری خاطرم تزعیج ایدن بو مسئله‌نك بر

سنه‌یه ایصال ایدیلمش اولمسندن طولایی بك مسرور اولدم بخارالیه‌نك عثمانیه‌یه

سنه باشنی صائم دیکدی ایکی یاشنی شدیه بیلدیرمش ایکن کرعیس بولندیغی و استانبولده اقامتی

محمد سن شیخ جلیل‌ترینلرندن کوچلك بولندقلری و یوقاریده مندرج شهادتنامه ایله اوزرینه

بو جهه سنه قدر یاشیورلدیغی بیان اولنه‌رق بخارالیه‌نك عثمانیه‌یه اکتساب جنسیت ایتمش

و کرک سعادتلو غازی حضرتلرینك مظهر بولندقلری جدیده حاوی محدثات بخارالی صاحبلرندن

مقوله اولوب بو جهتله سطوتلو پادشاهمزك ویاخود سنی خانه اوزرینه بخارالی صاحبلرندن

طرفلرینه ده نائبه دیلمیه اولنمش و نائبیت عثمانیه‌یه جائز اولدیغندن زوجه‌سی مومی‌الیه

بیتله نه کبی‌یلرنده ده جدیدیله داخل نفوس اولدقلری و حسب حال اعطا قیلنه ده وسائر

اعضاء مقدمه بولندقلری استانبول پوسته مدیریتنه جواباً اخبار و الباقی تقریر سامی

نفاذ تقدیم و نسیان قلمنسه و قبل تاریخ مواقعه کوبلسه مقتضه جلیه

عبد
١٤

(80)

Код документа : DH. ID
Дело/документ N : 61-2/6
Дата : 1 февраля 1330 г. руми (14 февраля 1915 г.)
Утверждение прошения Хаджи Мухаммед Расула из Туркестана и членов его семьи, ныне проживающих в Сирии, о принятии их в османское подданство

Document code : DH. ID
File/document N : 61-2/6
Date : 1 February 1330 Rumi (14 February 1915)
An approval of a petition on acquisition of Ottoman citizenship for Haji Mohammad Rasul from Turkestan and his family members, currently residing in Syria.

Belge Kodu : DH. İD
Dosya Gömlek No : 61-2/6
Tarihi : 1 Şubat 1330 (14 Şubat 1915)
Osmanlı tabiiyetine kabul edilmeleri talebinde bulunan Şam'da ikamet eden Türkistanlı Hacı Muhammed Resül ve ailesinin Osmanlı tabiiyetine kabullerinin uygun görüldüğü.

Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiye

Evrâk-ı umûmî numarosu: 1086

Kalem numarosu: 10385

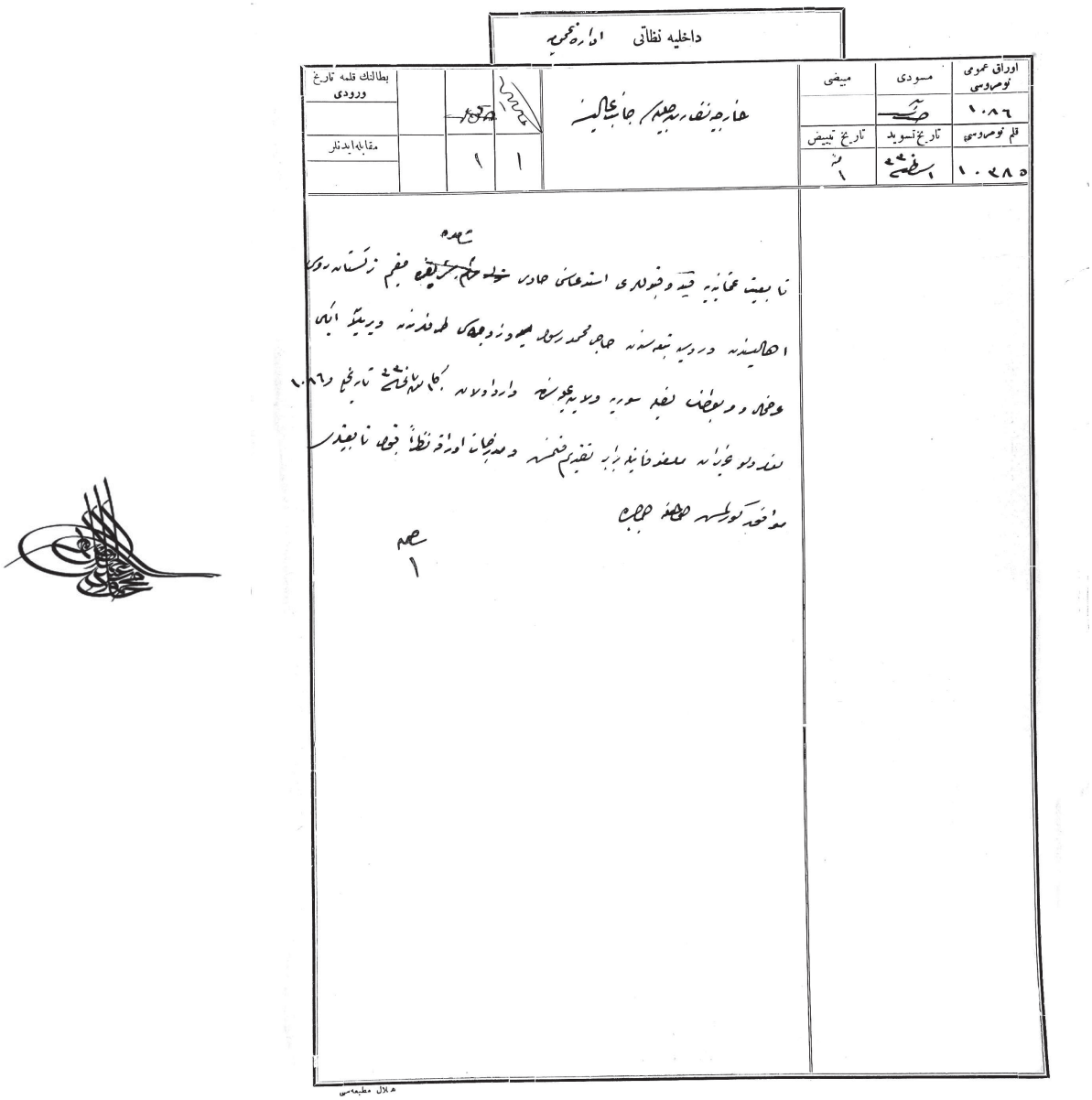
Târîh-i tesvîd: 1 Şubat sene 1330

Târîh-i tebyîz: 1 [Şubat sene 1330]

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Tâbi'iyet Osmâniye'ye kayd ve kabûlleri istid'âsını hâvî Şam'da mukîm Türkistan Rus ahâlîsinden ve Rusya teb'asından Hacı Muhammed Resül ve zevcesi taraflarından verilen iki arzuhal ve merbûtunun leffiyle Suriye Vilâyet-i Aliyyesi'nden vârid olan 10 Kânûn-ı Sânî sene [1]330 târîhli ve 1086 numarolu tahrîrât melfûfâtıyla beraber takdîm kılınmış ve mündericât-ı evrâka nazaran kabûl-i tâbi'iyetleri muvâfık görülmüş olmağla ol bâbda.

داخلیه نظاتی اداره عمومیه

اوراق عمومی نومره‌سی	مسودی	مبیضی
۱۰۸۶	صک	
قلم نومره‌سی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
۱۰۷۸۵	۱ شعبان	۱

				بطاقك قلمه تاریخ ورودی
		۱	۱	مقابله ایدنلر

هذا صورت مقدمه جانب عالیه

شعبان

تابعیت عثمانیه حقه وقبولدی اسنادعاسی حاوی خط حکم شریف بفرم زرکسانه روی
احالیسنده درویش بندسنده حاجی محمد رسول بیوزوجه‌لک قضاسنه ویریلمکله انبای
وطنلرندن بعضلرنك نفقه سوریه ویرمیه‌جکلرنه دائر اولان بکاره‌لخانك تاریخ ۱۰۸۶
سنه‌سنده سلطانیه‌یه تقدیم قلنمسنه دائر اوراق نظارت جلیله نك بندکن
سنه‌سنده تحریرات حاجی

صحیح
۱

هلال مطبعه‌سی

(81)

Код документа : DH. ID
Дело/документ N : 61-2/18
Дата : 9 февраля 1330 г. руми (22 февраля 1915 г.)
Утверждение прошения о принятии в османское подданство Моллы Хамиджана из Бухары, ныне проживающего в Сирии.

Document code : DH. ID
File/document N : 61-2/18
Date : 9 February 1330 Rumi (22 February 1915)
An approval of a petition on acquisition of Ottoman citizenship for Mullah Hamijan from Bukhara, currently residing in Syria.

Belge Kodu : DH. İD
Dosya Gömlek No : 61-2/18
Tarihi : 9 Şubat 1330 (22 Şubat 1915)]
Osmanlı tabiiyetine kabul edilmesi talebinde bulunan Şam'da ikamet eden Buharalı Molla Hamid Can'ın Osmanlı tabiiyetine kabulünün uygun görüldüğü.

Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiye

Evrâk-ı umûmî numarosu: 1119

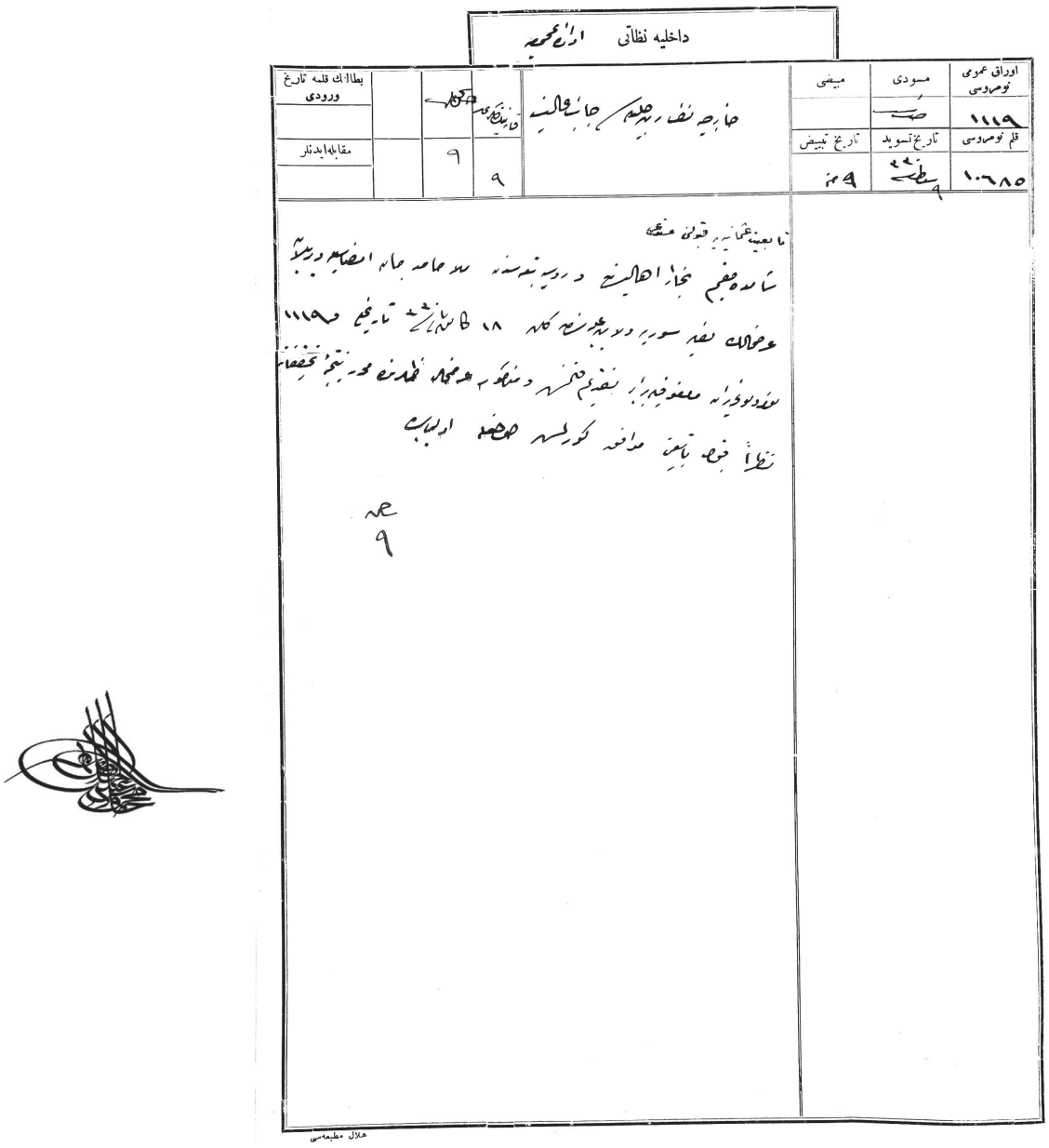
Kalem numarosu: 10685

Târîh-i tesvîd: 9 Şubat sene 1330

Târîh-i tebyîz: 9 [Şubat sene 1330]

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Tâbi'iyet Osmâniye'ye kabûlünü müsted'î Şam'da mukîm Buhara ahâlîsinden ve Rusya teb'asından Molla Hamid Can imzâsıyla verilen arzuhâlin leffiyle Suriye Vilâyet-i Aliyyesi'nden gelen 18 Kânûn-ı Sânî sene [1]330 târîhli ve 1119 numarolu tahrîrât melfûfuyla beraber takdîm kılınmış ve mezkûr arzuhâl zahrında muharrer netice-i tahkîkata nazaran kabûl-i tâbi'iyeti muvâfık görülmüş olmağla ol bâbda.

داخليه نظاتی ادارهٔ عمومیه

اوراق عمومی نومرسوسی	مسودی	مبیضی
۱۱۱۹	صدر	
قلم نومرسوسی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
۱۰۶۸۵	۹	۹

جانب عالیه جاریه نفاذ حیثیه

قاینجه عدد		بطالك قلعه تاریخ ورودی
۹		
۹		مقابله ایدنلر

تابعیتعثمانیه قبول ایتمش

شاکرده مقیم بخارا اهالیسنه دروسیه تبعه سندن سید حامد جانب اضافیه دربیک

عرضحال تقدیم سویله دیکده بدایت نسخه کلهٔ ۱۸ شهر ۲ تاریخلی ۱۱۱۹

عرضحالنده مسطور اقتضای تفصیلی دستاویز عرضحال محمد نجم تخصصات

نظارت فیض یاسین مدافعه کوریلسه طرفین ادلهلرینی

۹

هلال مطبعه‌سی

(82)

Код документа : DH. EUM. ECB
Дело/документ N : 2/18
Дата : 14 сентября 1331 г. руми (27 сентября 1915 г.)
Разъяснительная записка о том, что подданной России и жительнице Бухары Хаджи Хашйа дочери Ахмеда, проживающей в Сирии, и ее семье были выданы свидетельства о подданстве Османской империи ввиду того, что не имелось серьезных причин для отказа.

Document code : DH. EUM. ECB
File/document N : 2/18
Date : 14 September 1331 Rumi (27 September 1915)
An explanatory note says that certificates of Ottoman citizenship were issued to Russian subject and resident of Bukhara Haji Hashya, daughter of Ahmad, residing in Syria, and her family owing to the fact there were no serious reasons for refusal.

Belge Kodu : DH. EUM. ECB
Dosya Gömlek No : 2/18
Tarihi : 14 Eylül 1331 (27 Eylül 1915)
Rusya tebaasından ve Buhara ahalisinden olup Şam'da ikamet eden Ahmed kızı Hacı Haşya ve ailesinin Osmanlı tebasına kabullerinde mahzur görülmediğinden kendilerine tezkire-i Osmaniye verilmesi.

Bâb-ı Âlî
Hâriciye Nezâreti
Tâbi'iyet Müdîriyeti
Aded: 43636/1437

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Hulâsa: Hace Haşya bint-i Ahmed nâm kimesnenin kayd ve tescîli hakkında

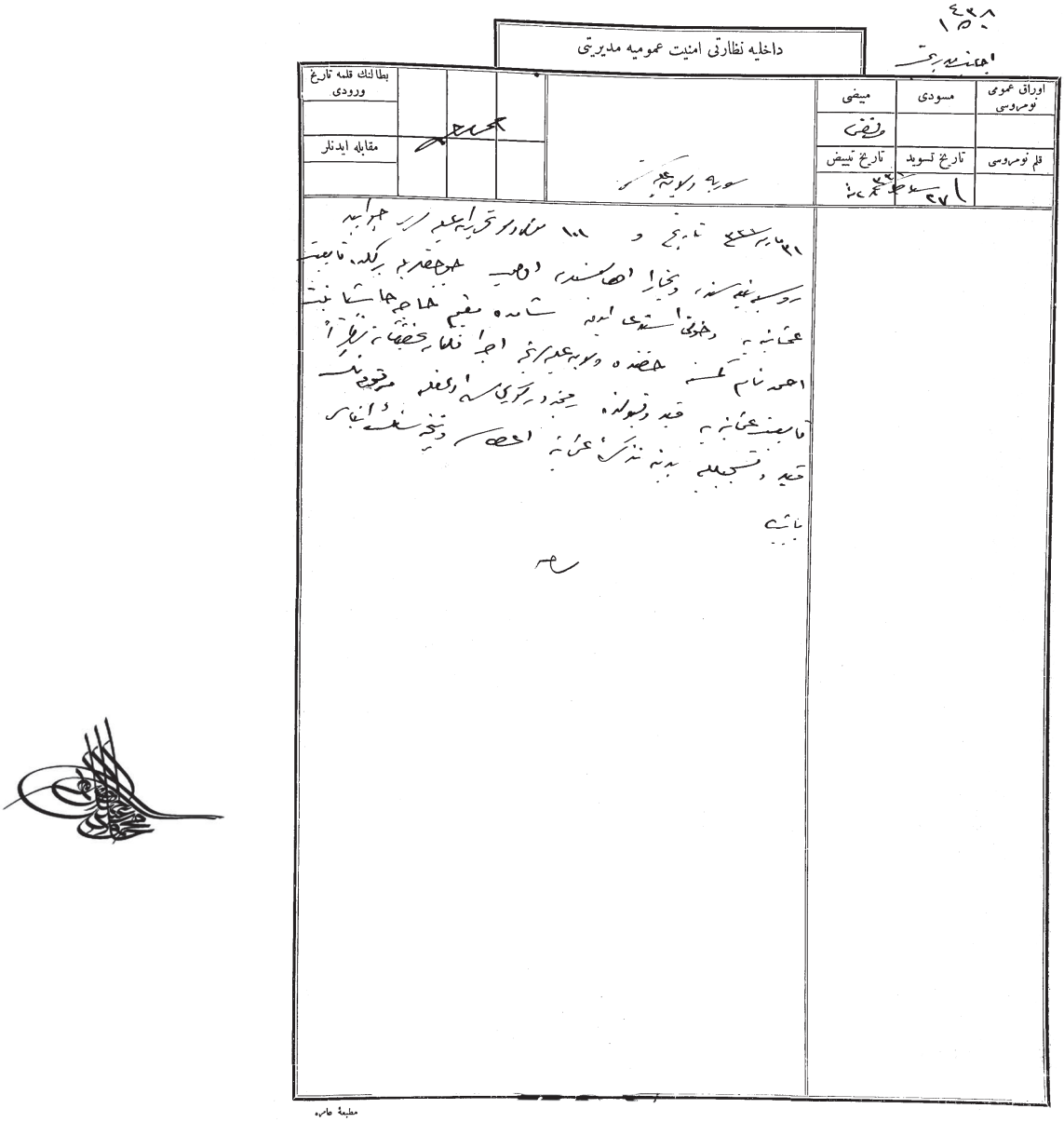
Devletlü efendim hazretleri;

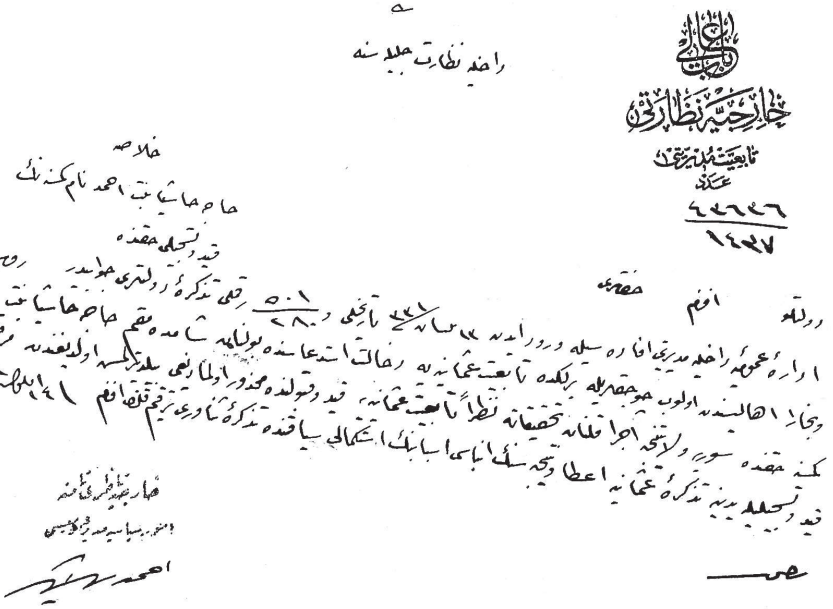
İdâre-i Umûmiye-i Dâhiliye Müdîriyeti ifâdesiyle vürûd eden 13 Nisan sene [1]331 târîhli ve 501/280 rakamlı tezkire-i devletleri cevâbıdır. Rusya teb'asından ve Buhara ahâlîsinden olup çocuklarıyla birlikde tâbi'iyet-i Osmâniye'ye dehâlet istid'âsında bulunan Şam'da mukîm Hace Haşya bint-i Ahmed nâm kimesne hakkında Suriye Vilâyeti'nce icrâ kılınan tahkîkâta nazaran tâbi'iyet-i Osmâniye'ye kayd ve kabûlünde mahzûr olmadığı bildirilmiş olduğundan merkûmenin kayd ve tescîliyle yedine tezkire-i Osmâniye i'tâ ve neticesinin inbâsının istikmâli siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 14 Eylül sene [1]331

Hâriciye nâzırı nâmına

Umûr-ı Siyâsiye Müdîri Ahmed Reşid

داخليه نظارتی امنيت عموميه مديريتی
اوراق عمومی نومرولوسی
مسودی
مبيضی
قلم نومرولوسی
تاريخ تسويد
تاريخ تبييض
بطاقنك قلمه تاريخ ورودی
مقابله ايدنلر
مطبعهٔ عامره

BASBAKANLIK
OSMANLI ARŞİVİ

(83)

Код документа : DH. EUM. ECB
Дело/документ N : 5/39
Дата : 28 июня 1332 г. руми (11 июля 1916 г.)
Разъяснительная записка о том, что не имеется серьезных причин для отказа в принятии в османское подданство жителя российского Туркестана Мурадшаха сына Мурада, выпускника Учительской семинарии в Бейруте, ныне проживающего в Сирии.

Document code : DH. EUM. ECB
File/document N : 5/39
Date : 28 June 1332 Rumi (11 July 1916)
An explanatory note says that there are no weighty reasons to refuse Ottoman citizenship to Muradshah, son of Murad,a resident of Russian Turkestan, a graduate of the Teacher's Seminary in Beyrut, now residing in Syria.

Belge Kodu : DH. EUM. ECB
Dosya Gömlek No : 5/39
Tarihi : 28 Haziran 1332 (11 Temmuz 1916)
Rusya'nın Türkistan ahalisinden olup Şam'da ikamet eden Beyrut Darulmuallimin mezunlarından Murad oğlu Murad Şah'ın Osmanlı tabiiyetine kabul edilmesinde bir mahzur görülmediği.

Dâhiliye Nezâreti Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti

Evrâk numarosu: 302/469

Kalem numarosu: 352

Târîh-i tesvîd 28 Haziran sene 1332

Hulâsa: Murad Şah Murad Efendi'nin tâbi'iyet-i Osmâniye'ye kabûlüne dâ'ir.

Dâhiliye Nâzırı Talat Beyefendi'ye, Beyrut Vâlîsi Azmi Bey'e

1 Mayıs sene 1332 târîh ve 3327-136 numarolu tahrîrât-ı aliyyeleri cevâbıdır. Rusya teb'asından ve Beyrut Dâru'l-mu'allimîni me'zûnlarından Murad Şah Murad Efendi'nin bâ-tescîl yedine nüfûs tezkiresi i'tâsı husûsunun evvelce İdâre-i Umûmiye Müdîriyeti ifâdesiyle ve 11 Teşrîn-i Sânî sene [1]331 târîh ve 580 numarolu tahrîrâtla Suriye Vilâyeti'ne teblîğ edilmiş olduğu anlaşılmışdır. Ol bâbda.

Beyrut Vilâyeti

Mektûbî Kalemi

Aded-i Umûmî: 3327

Aded-i Husûsî: 136

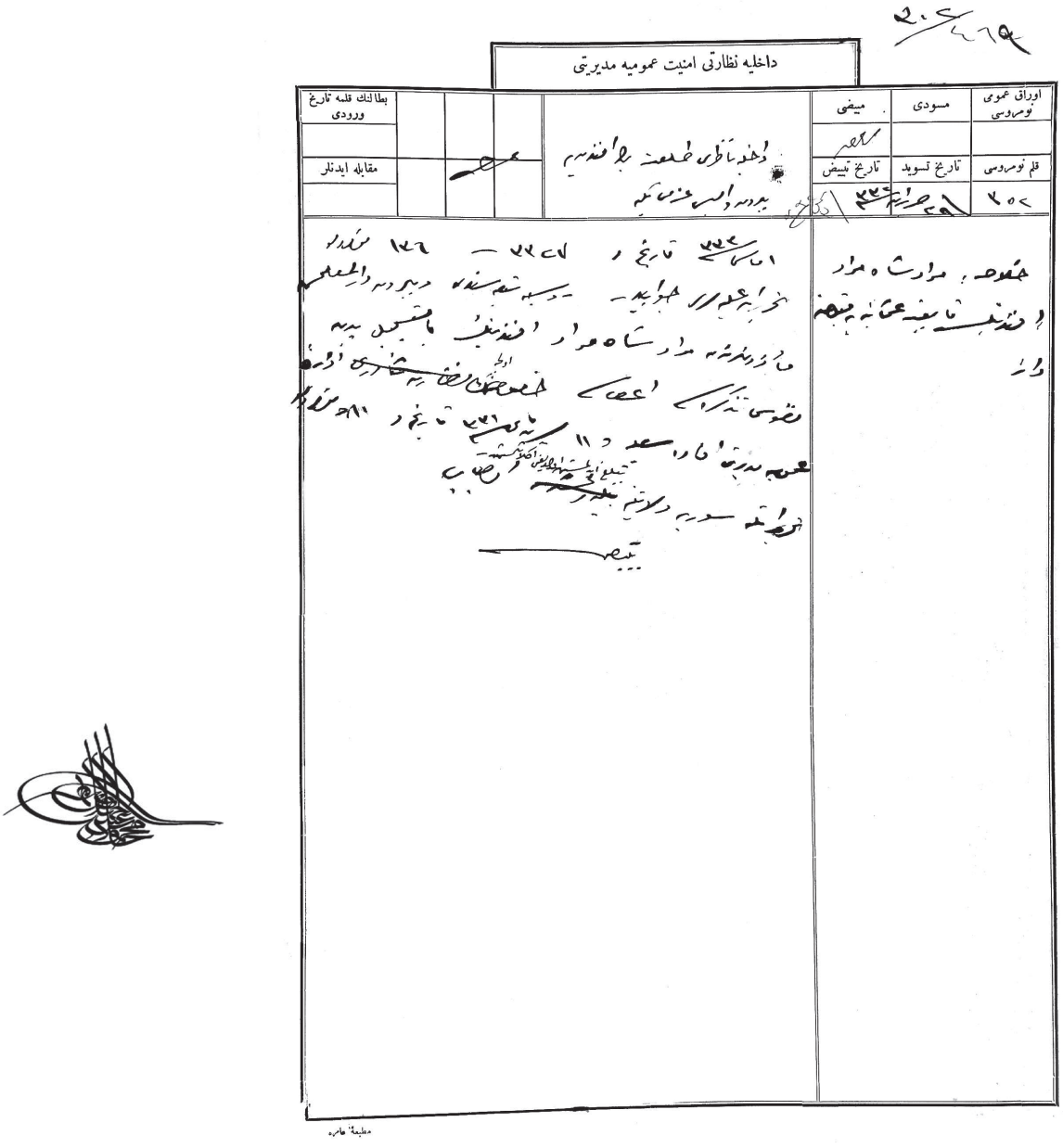
Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Rusya'nın Türkistan Vilâyeti ahâlîsinden ve Beyrut Dâru'l-mu'allimîn me'zûnlarından Murad Şah Murad Efendi'nin tâbi'iyet-i Osmâniye'ye kabûlü hakkındaki mürâca'at ve istid'âsı üzerine yedindeki pasaportu alınarak is'âf-ı mesûlü Suriye Vilâyeti'nden nezâret-i celîlelerine 17 Eylül sene [1]331 târîhli ve 600 numarolu tahrîrâtla vâki' olan arz ve iş'âr üzerine henüz bir şey zuhûr etmediğinden bahisle tâbi'iyet-i Osmâniye'ye kabûlüyle sicill-i nüfûsa kaydı hakkında mûmâ-ileyh tarafından vilâyete de verilmiş arzuhâl leffen takdîm kılındı mu'âmele-i lâzımenin tesrî' buyurulması menût-ı re'y-i âlî-i nezâret-penâhîleridir ol bâbda emr u fermân efendim hazretlerinindir.

Fî 9 Mayıs sene [1]332

Beyrut vâlîsi nâmına Mektûbî

داخليه نظارتی امنيت عموميه مديريتی

اوراق عمومی نومرسوسی	مسودی	مبيضی
قلم نومرسوسی	تاريخ تسويد	تاريخ تبييض
٢٥٧	٢٩ حزيران ٣٢٤	

بطاقناك قلمه تاريخ وروودی

مقابله ايدنلر

دخو باظری خدمتنه بالفتديم

بدرسعادت مأمورلرندن

خصوصه مداوماه مدار

افندينك تابعيتنه قبضه

دار

مطبعهٔ عامره

مکتوبی قلمی
عدد
عمومی ۲۲۷۷
خصوصی ۱۲۶

خلاصه :

راضیه نظارتجیده سنه

(84)

Код документа : DH. EUM. ECB
Дело/документ N : 5/24
Дата : 27 рамадана 1334 г.х. (28 июля 1916 г.)
Сообщение о том, что проживающему ныне в Сирии Абдуррахману сыну Селама из Бухары, который просил о принятии в османское подданство, после регистрации в реестре было выдано свидетельство о подданстве.

Document code : DH. EUM. ECB
File/document N : 5/24
Date : 27 Ramadan 1334 (28 July 1916)
A notification that Abdurrahman, the son of Selam from Bukhara currently residing in Syria, who asked to be granted Ottoman citizenship, has been given the Certificate of Citizenship upon his registration in the Registry.

Belge Kodu : DH. EUM. ECB
Dosya Gömlek No : 5/24
Tarihi : 27 Ramazan 1334 (28 Temmuz 1916)
Osmanlı tabiiyetine geçmek isteyen ve Şam'da ikamet eden Buharalı Selam oğlu Abdurrahman'ın nüfusa kaydedilip tezkiresinin verildiği.

Suriye Vilâyeti

Mektûbî Kalemi

Numaro: 337

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri;

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti ifâdesiyle şeref-vârid olan 31 Mayıs sene [1]332 târîh ve 172 numarolu tahrîrât-ı aliyye-i nezâret-penâhîlerinde emr ve iş'âr buyurulduğu üzre tescîlini istid'â eden Abdurrahman bin Selam'ın sicill-i nüfûsda kaydı icrâ ve yedine tezkire-i Osmâniye i'tâ olunarak kaydını mübeyyin pusula leffen takdîm kılınmışdır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Ramazan sene [1]334 ve fî 14 Temmuz sene [1]332

Suriye Vâlîsi Vekîli Tevfik

*

Dâhiliye Nezâreti Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti

Evrâk numarosu: 245/413

Kalem numarosu: 273

Târîh-i tesvîd: 30 Mayıs sene 1332

Dâhiliye Nâzırı Talat beyefendi hazretleri nâmına Müsteşar Vekîli Subhi Efendi tarafından Suriye Vâlî Vekîli Tevfik Beyefendi'ye

26 Mart 1332 târîh ve 84 numarolu tahrîrât-ı aliyyeleri cevâbıdır.

Aslen Buhara ahâlîsinden olduğundan bahisle telsîkini istid‘â eden Abdurrahman bin Selam'ın 1306 tevellüdlerinden idüği ve dört sene mukaddem Şam-ı şerîf'e gelerek el-yevm Sukaruca Mıntıkası'nın Samanpazarı'nda Kuntara Oteli'nde dört numarolu odada ikâmet ve berberlikle iştigâl eylediği ve emvâl-i gayr-i menkûleye mutasarrıf bulunmadığı ve mücerred olduğu ve ashâb-ı nâmûsdan olup telsîkinde mahzûr görülmediği ve tâbi‘iyet-i ecnebiyesini müsbet yedinde bir gûne vesâ’iki olmadığı evrâk-ı tahkîkiyesinin tedkîkinden anlaşılmış olmağla merkûmu mültecî sıfatıyla bi't-tescîl tezkire-i Osmâniyesi'nin i‘tâ ve neticesinin inbâsı esbâbının istikmâli bâbında.

*

Suriye Vilâyeti

Mektûbî Kalemi

Numaro: 84

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

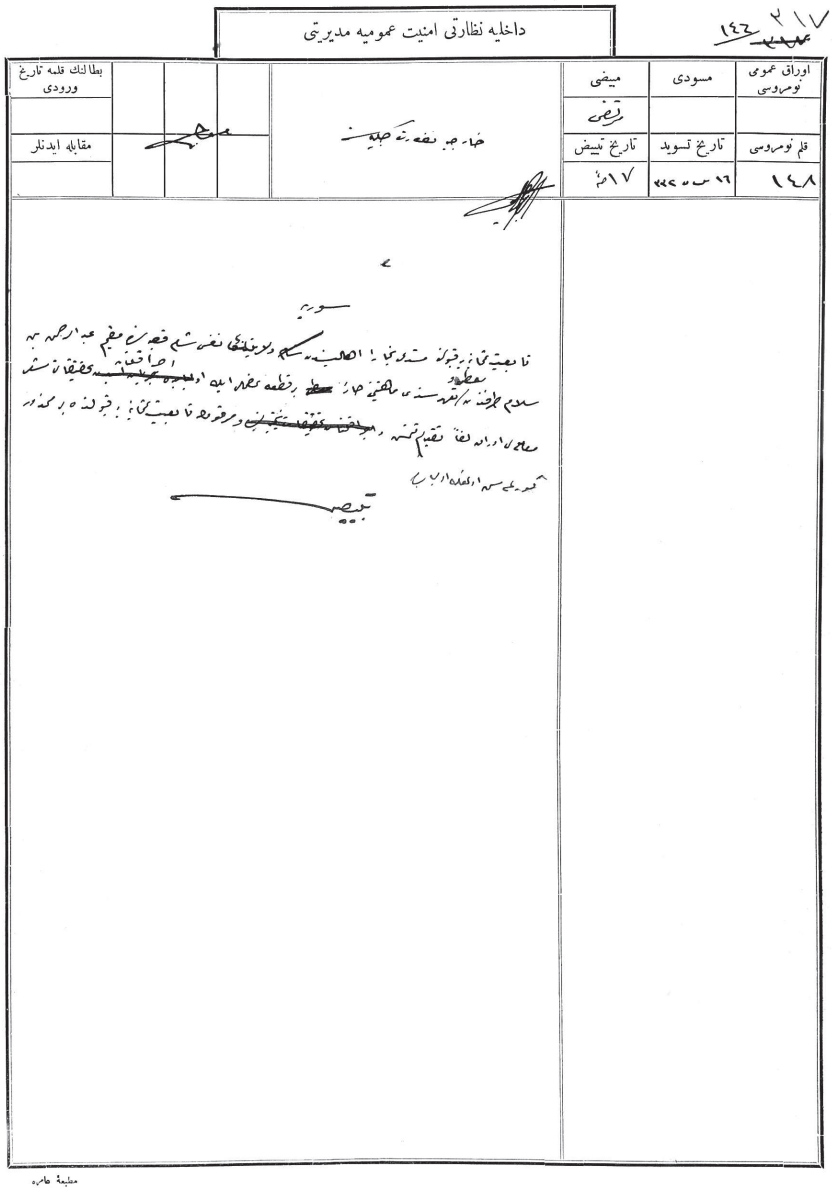
Devletlü efendim hazretleri;

Tâbi‘iyet-i Osmâniye'ye kabûlü istid‘âsını hâvî Buhara ahâlîsinden Abdurrahman bin Selam imzâsıyla verilen arzuhâl mu‘âmeleli olarak leffen takdîm kılındı. Mü’eddâlarına nazaran iktizâsının emr ve iş‘âr buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Cemâziye'l-âhir sene 1334 ve fî 26 Mart sene 1332

Suriye Vâlîsi

داخلیه نظارتی امنیت عمومیه مدیریتی

اوراق عمومی نومروسی	مسودی	میعنی
		قرض
قلم نومروسی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
۱۹۸	۲۶ ت ۳۲۷	۱۷ مۍ

بطاقناك قلمه تاریخ ورودی				
مقابله ایدنلر				

(85)

Код документа : DH. EUM. ECB
Дело/документ N : 15/49
Дата : 7 марта 1334 г. (7 марта 1918 г.)
Разъяснительная записка о том, что Абид Мухаммеду сыну Девлетбека из Туркестана, который просил о выдаче свидетельства о виде на жительство, предусмотренного для иностранцев, было выдано запрашиваемое свидетельство ввиду того, что у него были фламандский (?) и российский паспорта.

Document code : DH. EUM. ECB
File/document N : 15/49
Date : 7 March 1334 (7 March 1918)
An explanatory note says that Abid Muhammed the son of Devletbek from Turkestan who asked for a written leave to remain for foreigners, has been given such certificate in view of the fact that he possessed Flemish (?) and Russian passports.

Belge Kodu : DH. EUM. ECB
Dosya Gömlek No : 15/49
Tarihi : 7 Mart 1334 (7 Mart 1918)
Yabancılara mahsus ikamet tezkiresi talebinde bulunan Türkistanlı Devlet Bey oğlu Abid Muhammed'in, elinde bulunan Flemenk ve Rus pasaportlarının dikkate alınarak kendisine ikamet tezkiresi verilmesi talebi.

Dâhiliye Nezâreti Vekâlet-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri;

Bendeleri an asıl Asya-yı Vüstâ Kırgız Türklerinden olup merkez-i hilâfetde tahsîlde bulunuyorum. Bin üç yüz otuz iki senesi Haziranı'nda usûlü dâ'iresinde Karagümrük Polis Merkezi'nden almış olduğum ecânibe mahsûs ikâmet tezkiremi sâ'ir evrâk-ı resmiyem ile beraber kazâ'en zâyi' eylemiş ve yenisini çıkartmak içün Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'ne mürâca'atda bulunmuş idim. Müdîriyet evrâkımı Hâriciye Nezâreti'ne göndermiş ve Hâriciye Nezâreti Tâbi'iyet Müdîriyeti de pasaportun zâyi' olduğundan dolayı sana Osmanlı mu'âmelesi yapılacak diye ahz-ı asker şubesine sevkimi emr etmiş. Hâlbuki elimde Rus dâhilî pasaportum ile Felemenk konsolosundan almış olduğum pasaportum mevcûd olduğundan Müdîriyet-i Umûmiye'ye tekrâr mürâca'atda bulunarak elimde böyle evrâk-ı resmiyelerim mevcûd olduğunu bildirmek üzerine tekrâr evrâkımı Hâriciye Nezâreti Tâbi'iyet Müdîriyeti'ne göndermiş idi. Bu kere Tâbi'iyet Müdîriyeti mezkûr Felemenk pasaportumu nazar-ı i'tibâra almadığı gibi dâhilî Rus pasaportumu da Rusça ismim açık okunduğu hâlde Türkçe yazılan ismim açık okunmamasından dolayı nazar-ı i'tibâra almayarak her ikisini de elimden alıkoydu. Binâ'en-aleyh elimde böyle evrâk-ı resmiyem olduğu hâlde yapılan bu mugâyir-i adâlet mu'âmeleye karşı zât-ı sâmîlerinin lütf ve merhamet-i âlîlerini recâ ve istirhâm eylerim. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 7 Mart sene [1]334

Medrese-i Süleymaniye Felsefe ve Kelam Şubesi müdâvimlerinden
Türkistanlı Abid Muhammed bin Devlet Bey

٥

داخلیه نظارتی وکالت جلیله سنه

(86)

Код документа : DH. EUM. 5. Sb
Дело/документ N : 63/26
Дата : 25 июня 1334 г. (25 июня 1918 г.)
Разъяснительная записка о том, что Хаджи Сабиту и его товарищам из Туркестана, желающим вернуться к себе на родину, были выданы свидетельства о перемещении на основании проведенных проверок, в результате которых было установлено, что проблем для возвращения обратно не имеется.

Document code : DH. EUM. 5. Sb
File/document N : 63/26
Date : 25 June 1334 (25 June 1918)
An explanatory note says that Haji Sabit and his friends from Turkestan who wished to be repatriated, have received certificates of transfer based on investigations that have found no obstacles for repatriation.

Belge Kodu : DH. EUM. 5. Şb
Dosya Gömlek No : 63/26
Tarihi : 25 Haziran 1334 (25 Haziran 1918)
Memleketlerine gitmek isteyen Türkistanlı Hacı Sabit ve arkadaşları hakkında yapılan tahkikatda gitmelerine mani her hangi bir durumlarının görülmediğinden seyahat vesikalarının verilmesinin uygun görüldüğü.

İstanbul Polis Müdîriyeti- Umûmiyesi
Birinci Şubesi
3297/2836

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Sâmîsine

Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir;

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti Beşinci Şube ifâdesiyle şeref-vârid olan fî 16 Haziran sene [1]334 târîh ve 1766 numarolu tezkire-i aliyye-i nezâret-penâhîleri cevâbıdır. Rusya'ya azîmetlerine müsâ‘ade i‘tâsı talebinde bulunan ve leffen takdîm kılınan istid‘ânâmede esâmîleri muharrer Türkistanlı Hacı Sabit ve rüfekâsı haklarında icrâ kılınan tahkîkâtda mâni‘-i azîmet bir hâlleri olmadığı anlaşılmış ve bu bâbda Karargâh-ı Umûmî'den müsâ‘ade-i lâzıme istihsâl edilerek vesîkalarının i‘tâsı der-dest bulunmuş olduğu arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 Haziran sene [1]334

Polis Müdîr-i Umûmîsi

*

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Huzûr-ı Sâmîsine

Arz-ı âcizânemizdir;

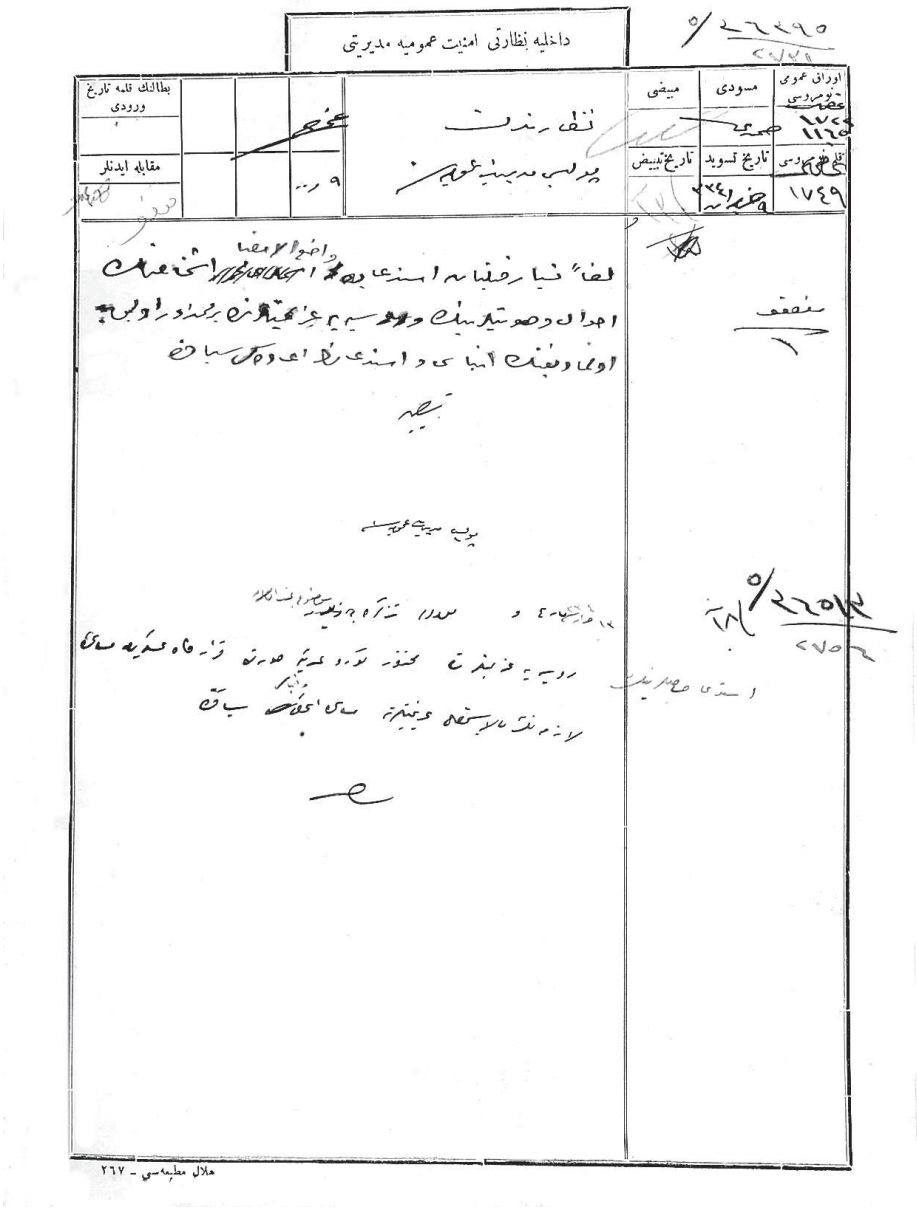
Âcizleri Türkistan ahâlîsinden olup muhârebe-i hâzıradan evvel berây-ı edâ-yı hacc-ı şerîf içün Dersa‘âdet'e gelerek ve ahîran harbin zuhûruna mebnî avdet edemeyüp burada kalmışdık ve bu güne kadar Hükûmet-i Seniyye'nin her sûretle mu‘âvenetine mazhar olmuş

olduğumuzdan ve bu kere yolların küşâd edilmiş ve ecânibin Maskat-ı re'slerine gitmesi serbest bırakılmış olduğu Evrak-ı Havâdis'den manzûr-ı âcizânemiz olmuşdur şimdi ise şu fakîr bendeleri dahi bi'l-cümle masârıf tarafımıza â'id ve râci' olmak üzre memleketimiz cânibine gitmek arzusunda bulunduğumuzdan lütfen biz zîrde vâzı'u'l-imza kulları hakkında muktezî mu'âmelenin îfâ ve azîmetimize müsâ'ade i'tâsı zımnında lâzım gelenlere emr ve havâle buyurulmasını istirhâm eyleriz. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Haziran sene [1]336

Tahtakale'de Şeyh Davud Hânı'nda mukîm Türkistan ahâlîsinden Hacı Kasım, Hacı Rahmet, Hacı Sabit, bu dahi Hacı Hakim Han bu dahi Hacı Nureddin, bu dahi Hacı Muhammed bu dahi Kerim Hacı, bu dahi Baki Hacı, bu dahi Ali oğlu Azim

داخلیه نظارتی امنیت عمومیه مدیریتی

اوراق عمومی	مسودی	مبیضی
۱۷۴۹	۱۱۶۵	
قلع طومسی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض
۱۷۴۹	۲۷۴۱	

نفی رندان
پدلب مدیریت عمومیه

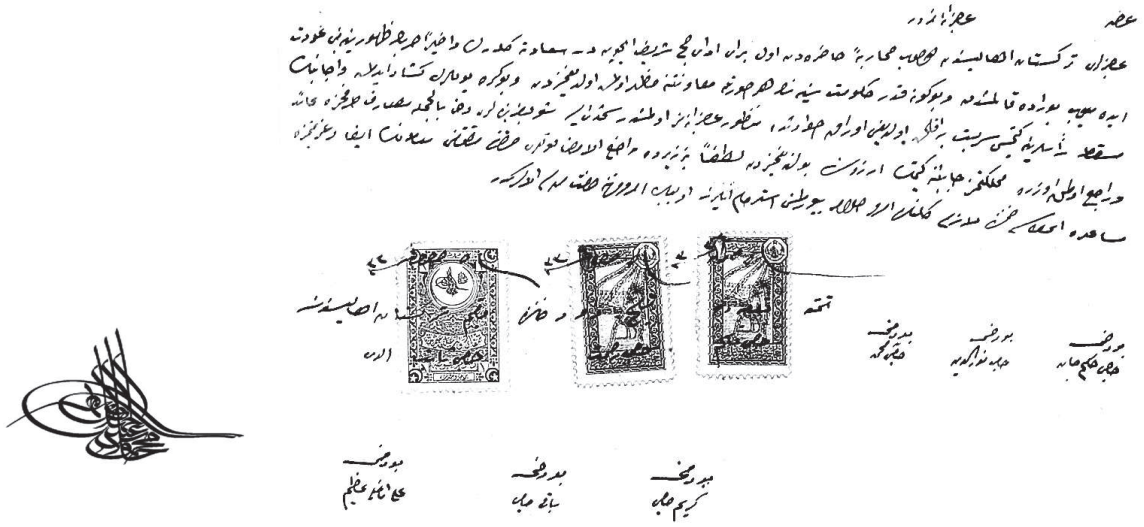
بطاقنك قلمه تاریخ وروودی				
			۹	
مقابله ایدنلر				

لفاً فیا رفقایه اسناد بعد اخوالرضا استخبارات
احوال وحرکتلرینك وجه سیه جزئیاتنه دائر اولمق
اوزره وبعض اشیای واسناد ایله اعاده کلمکده
بولنان

پدلب مدیریت عمومیه

۱۸ ۵/۲۲۵۱۲
۲۷۵۲

هلال مطبعه‌سی - ۲۶۷

(87)

Код документа : DH. EUM. SSM
Дело/документ N : 24/17
Дата : 13 июля 1334 г. (13 июля 1918 г.)
Разъяснительная записка о выдаче в случае отсутствия серьезных причин для отказа свидетельства о перемещении для Сейида Азама и Султан Хаджи Али бека из Туркестана, намеревающихся ехать в Бурсу.

Document code : DH. EUM. SSM
File/document N : 24/17
Date : 13 July 1334 (13 July 1918)
An explanatory note stipulating the absence of any reasons preventing the issue of a certificate of transfer of Sejid Azam and Sultan Haji Ali bek from Turkestan who intended to visit Bursa.

Belge Kodu : DH. EUM. SSM
Dosya Gömlek No : 24/17
Tarihi : 13 Temmuz 1334 (13 Temmuz 1918)
Bursa'ya gidecek olan Türkistanlı Seyyid Azam Han ile Sultan Hacı Ali Bey'in gitmelerinde herhangi bir mahzur yok ise kendilerine seyahat varakası verilmesi.

Dâhiliye Nezâreti Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti

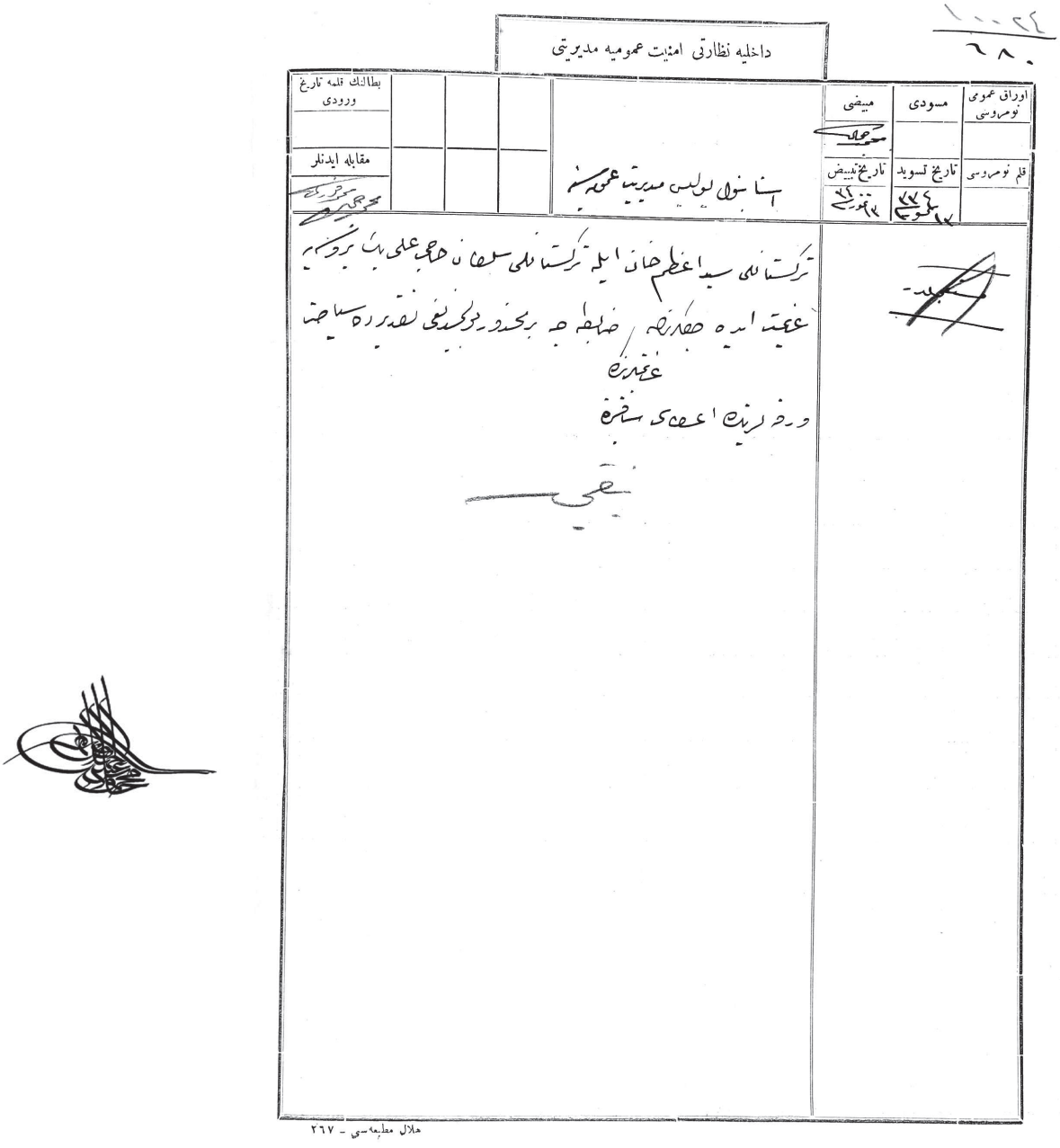

Târîh-i tesvîd: 13 Temmuz sene [1]334

Târîh-i tebyîz: 13 Temmuz sene [1]334

İstanbul Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'ne

Türkistanlı Seyyid Azam Han ile Türkistanlı Sultan Hacı Ali Bey Bursa'ya azîmet edeceklerinden azîmetlerinde zâbıtaca bir mahzûr bulunmadığı takdîrde seyâhat varakalarının i'tâsı siyâkında.

داخلیه نظارتی امنیت عمومیه مدیریتی

اوراق عمومی نومرو سی	مسودی	مبیضی

قلم نومرو سی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض

استانبول پولیس مدیریتی عمومیسنه

بطاقك قلمه تاریخ وروودی				
مقابله ایدنلر				

ترکستانلی سید اعظم خان ایله ترکستانلی سلطان حاجی علی بك برودن
غیبت ایده جکلرنه ضابطه جه بر محذور ترکیدیکی تقدیرده سیاحت
عفتلرنه
ورخ ترجمه اعده سنه

علی

هلال مطبعه سی - ۲۶۷

(88)

Код документа : DH. UMVM
Дело/документ N : 125/11
Дата : 7 тешрин-и сани 1334 г. (7 ноября 1918 г.)
Распоряжение в соответствующие органы управления об обхождении с приезжими из Бухары и Хивы так же, как с местным населением, за исключением особых прав и прерогатив, коими пользуются подданные Османской империи.

Document code : DH. UMVM
File/document N : 125/11
Date : 7 teshirin-i-sani 1334 (7 November 1918)
A dispatch to the appropriate administrative bodies about the treatment of visitors from Bukhara and Khiva on par with local residents except special rights and prerogatives granted to the citizens of the Ottoman Empire

Belge Kodu : DH. UMVM
Dosya Gömlek No : 125/11
Tarihi : 7 Teşrin-i Sani 1334 (7 Kasım 1918)
Buhara ve Hive ahalisine teba-i Osmaniye'ye ait olan hukuk ve imtiyazlar istisna olmak üzere yerli muamelesi yapılmasının ilgili makamlara tebliği.

Bâb-ı Âlî
Dâhiliye Nezâreti
İdâre-i Umûmiye-i Dâhiliye Müdîriyeti
Umûmî: 15288

Efendim hazretleri;

Buhara ve Hive ahâlîsi hakkında şimdilik Devlet-i Aliyye ile mu'âhedeleri olmayan devletler teb'ası gibi mu'âmele edilmesi ya'ni teb'a-i Osmâniye'ye hâs olan hukûk ve imtiyâzât müstesnâ olmak üzre anlar hakkında yerli mu'âmelesi tatbîk olunması Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'nin iş'ârı üzerine Meclis-i Vükelâ'ca münâsib görüldüğü bâ-tezkire-i sâmiye izbâr buyurulmağla ta'mîmen teblîğ olunur.

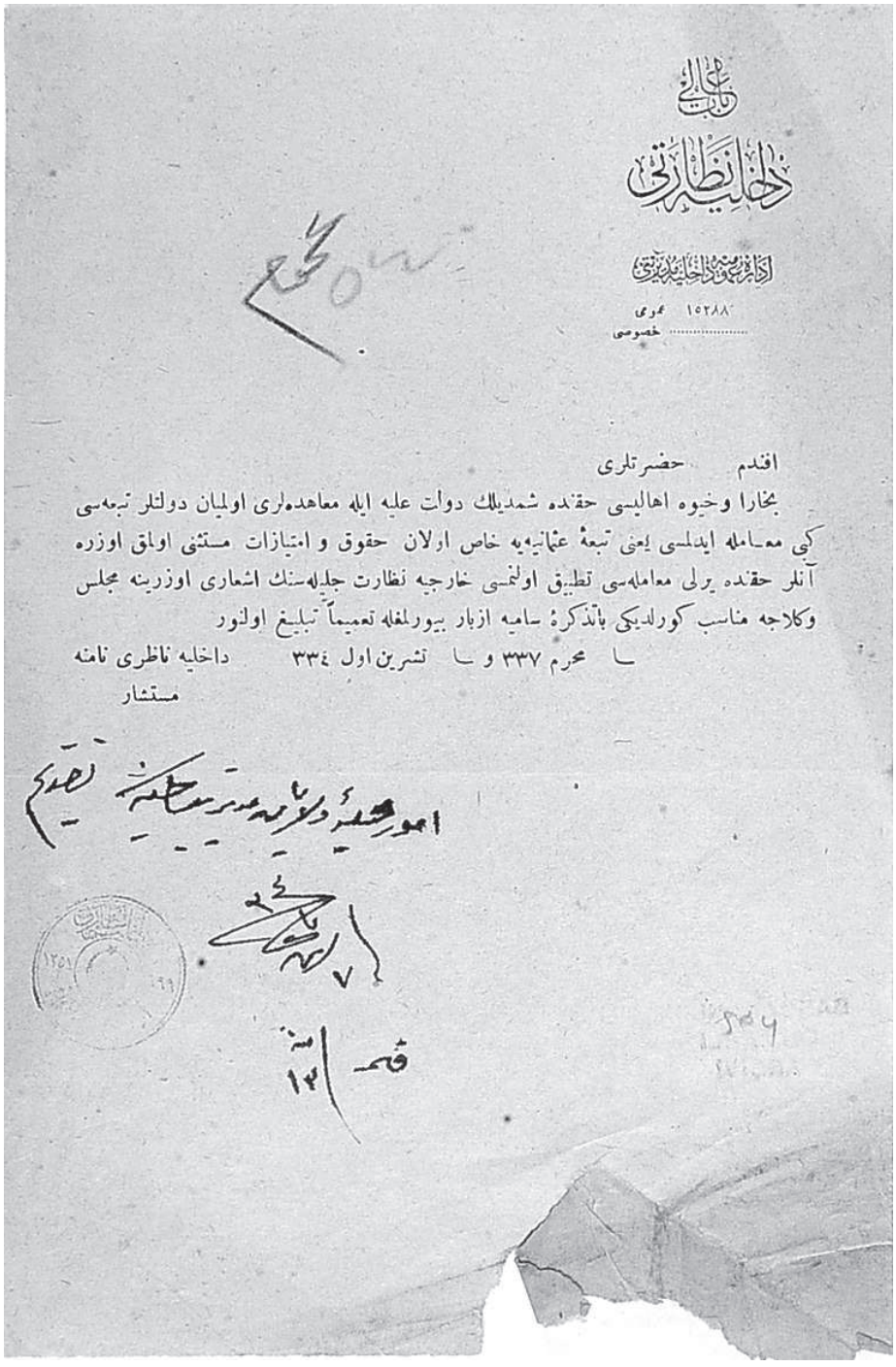
Fî Muharrem [1]337 ve fî Teşrîn-i Evvel [1]334

Dâhiliye nâzırı nâmına

Müsteşar

Umûr-ı Mahalliye-i Vilâyât Müdîriyeti'ne takdîm

Fî 7 Teşrîn-i Sânî sene [13]34

دار السعادة
داخلیه نظارتی

ادارهٔ امور مستوده داخلیه مدیریتی

۱۵۲۸۸ نمره
..... خصوصی

افندم حضرتلری

بخارا وخیوه اهالیسی حقنده شمدیلك دولت علیه ایله معاهده‌لری اولمیان دولتلر تبعه‌سی کبی معامله ایدلمسی یعنی تبعهٔ عثمانیه‌یه خاص اولان حقوق و امتیازات مستثنی اولمق اوزره آنلر حقنده یرلی معامله‌سی تطبیق اولنمسی خارجیه نظارت جلیله‌سنك اشعاری اوزرینه مجلس وکلاجه مناسب کورلدیکی باتذکرهٔ سامیه ازبار بیورلمغله تعمیماً تبلیغ اولنور

۷ محرم ۳۳۷ و ۷ تشرین اول ۳۳٤ داخلیه ناظری نامنه
مستشار

امور شهیه دائره سی رئیسی نقدی

۷

۱۲

(89)

Код документа : DH. KMS
Дело/документ N : 49-2/26
Дата : 24 канун-и эввеля 1334 г. (24 декабря 1918 г.)
Письмо правителю Батума Джемил беку о том, что выделение средств на покрытие расходов на питание Муфтизаде Исмаила эфенди из Министерства внутренних дел не представляется возможным из-за того, что все запросы Муфтизаде Исмаил эфенди и его товарищей, прибывших через Батум вместе с уполномоченными лицами из Туркестана и Азербайджана, были удовлетворены.

Document code : DH. KMS
File/document N : 49-2/26
Date : 24 Qanun-i awwal 1334 (24 December 1918)
A letter to the ruler of Batum Jemil beg that no funds were available to defray food expenses of Muftizadeh Ismail effendi from the Internal Ministry. The point is that all inquiries of Muftizadeh Ismail effendi and his friends, who arrived via Batum together with their authorized agents from Turkestan and Azerbaijan, were satisfied.

Belge Kodu : DH. KMS
Dosya Gömlek No : 49-2/26
Tarihi : 24 Kanun-ı Evvel 1334 (24 Aralık 1918)
Türkistan ve Azerbaycan murahhaslarıyla Batum'dan gelen Müftü-zade İsmail Efendi ve arkadaşlarının her türlü ihtiyaçları karşılandığından İsmail Efendi'nin yemek masraflarının Dahiliye Nezareti'nden ödenemeyeceğinin Batum Mutasarrıfı Cemil Bey'e bildirildiği.

Dâhiliye Nezâreti Kalem-i Mahsûs Müdîriyeti

Târîh-i tebyîz: fî 24 Kânûn-ı Evvel sene 1334

Nazır Mustafa Arif Beyefendi'den Batum Mutasarrıfı Cemil Bey'e tahrîrât

9 Kânûn-ı Evvel sene [1]334 târîhli ve 1407 numarolu tahrîrât-ı aliyyelerine cevâbdır. Batum ve havâlîsinden gelen murahhasların i'zâz ve ikrâmı ve müreffehen memleketlerine azîmetleri içün hükûmetçe her şey yapılmış ve bu uğurda on iki bin lira masraf ihtiyâr edilmiş olmasına mebnî Müftî-zâde İsmail Efendi ile rüfekâsının yemek masraflarının dahi buraca tesviyesine lüzûm ve imkân görülememişdir. Meblağ-ı mezkûrun oraca çare-i tesviyesinin taharrîsi yâhûd kendilerinden taleb edilmesi iktizâ eder. Mürsel iki liste i'âdeten savb-ı vâlâlarına gönderilmişdir. Ol bâbda.

*

Batum Mutasarrıflığı

1407

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

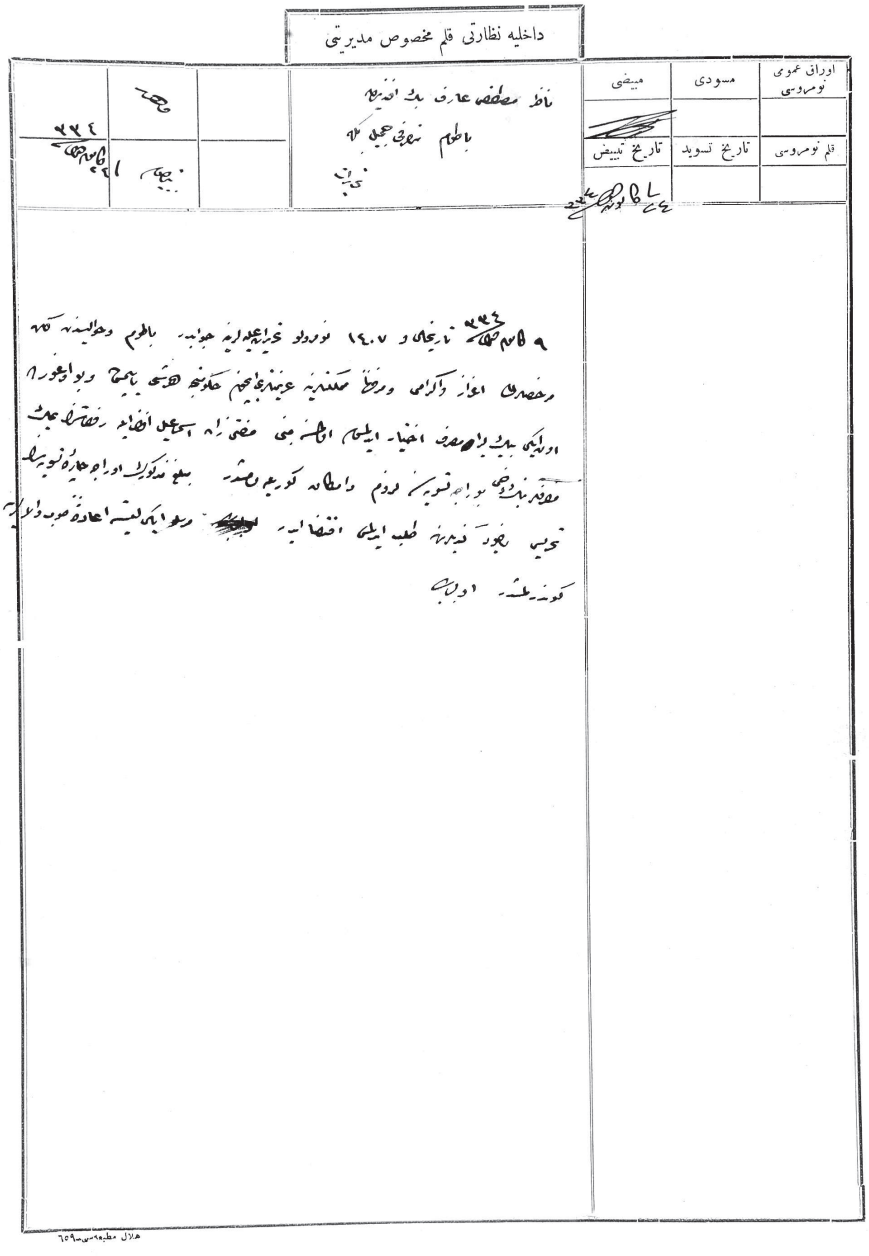
Devletlü efendim hazretleri;

Buradan Dersa‘âdet'e azîmet eden heyet-i murahassanın harc-ı râhlarıyla burada ikâmetleri esnâda yemek ve otel ücretleri gibi kâffe-i masârıfı ol bâbdaki emre binâ’en buraca te’diye edilmiş olup bu miyânda bulunan ve evlâdını alıncaya kadar heyetden ayrılarak İstanbul'da kalup mahdûmu ve Cemal Efendi ile birlikde Kafkas Heyet-i Murahhasası'yla avdet eden Müftî-zâde İsmail Efendi ve rüfekâsının yemek masrafı olarak merbût listede gösterilüp idâre vapurları müte‘ahhidi tarafından taleb olunan yedi bin dokuz yüz on guruşun da heyetin oradaki masârıfı miyânında tesviyesine müsâ‘ade buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Kânûn-ı Evvel sene [1]334

Batum Mutasarrıfı

داخله نظارتی قلم مخصوص مدیریتی

اوراق عمومی نومرسوسی	مسودی	مبیضی
قلم نومرسوسی	تاریخ تسوید	تاریخ تبییض

هلال مطبعه‌سی ۶۵۹

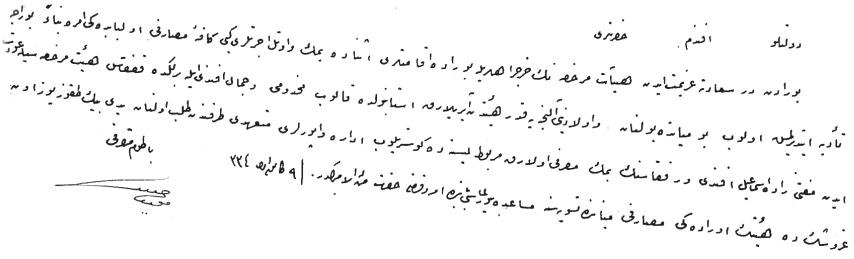

٥٠

باطوم متصرفلغی
١٤٠٧

زهونه رئیسنه

(90)

Код документа : DH. MB. HPS.
Дело/документ N : 115/55
Дата : 9 августа 1336 г. (9 августа 1920 г.)
Разрешение на прохождение лечения в госпитале Общей тюрьмы Вефы Мирзы из Бухары, арестованного Английским полицейским командованием Первого участка Стамбула.

Document code : DH. MB. HPS.
File/document N : 115/55
Date : 9 August 1336 (9 August 1920)
A permit for Vefa Mirza to undergo medical treatment in a hospital of General Prison. Note that Vefa Mirza, native of Bukhara, was arrested by the British police department of the first police station of Istanbul.

Belge Kodu : DH. MB. HPS.
Dosya Gömlek No : 115/55
Tarihi : 9 Ağustos 1336 (9 Ağustos 1920)
İstanbul Birinci Mıntıka İngiliz Polis Kumandanlığı'nca tevkif edilmiş olan Buharalı Vefa Mirza'nın Hapishane-i Umumi Hastahanesi'nde tedavi edilmesine izin verildiği.

İstanbul

Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi

2. Şubesi

Aded

Husûsî:25100

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri;

İstanbul Birinci Mıntıka İngiliz polis kumandanı tarafından taht-ı tevkîfe alınan ve hastalığına binâ'en tedâvî edilmek üzre müdîriyet-i âcizîye gönderilen ve ba'de't-tedâvî i'âdesine de lüzûm gösterilen Buharalı Vefa Mirza nâmındaki şahsın Hapishâne-i Umûmî Hastahânesi'ne kabûlü içün lâzım gelenlere emir verilmesi ma'rûzdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Ağustos sene [1]336

Polis Müdîr-i Umûmu nâmına

Mehmed Kemaleddin

İstanbul Birinci Mıntıka İngiliz Polis Kumandanlığı'nca mevkûf bulunan Buharalı Vefa Mirza nâmındaki şahsın Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'nin iş'ârı vechile Hapishâne-i Umûmî Hastahânesi'ne kabûlüne mûcebince emr-i âlîsiyle me'zûniyet i'tâ buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Ağustos sene [1]336

Mûcebince fî 9 Ağustos sene 1336 [9 Ağustos 1920]

*

Dâhiliye Nezâreti

Mebânî-i Emîriye ve Hapishâneler İdâresi Müdîriyeti

Târîh-i tesvîd: 9 Ağustos [1]336

Nezâret-i Celîle'ye derkenâr

İstanbul Birinci Mıntıka İngiliz Polis Kumandanlığı'nca mevkûf bulunan Buharalı Vefa Mirza nâmındaki şahsın Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'nin iş'ârı vechile Hapishâne-i Umûmî Hapishânesi'ne kabûlüne mûcebince emr-i âlîsiyle me'zûniyet i'tâ buyurulması bâbında.

Hapishâne-i Umûmî Müdîriyeti'ne

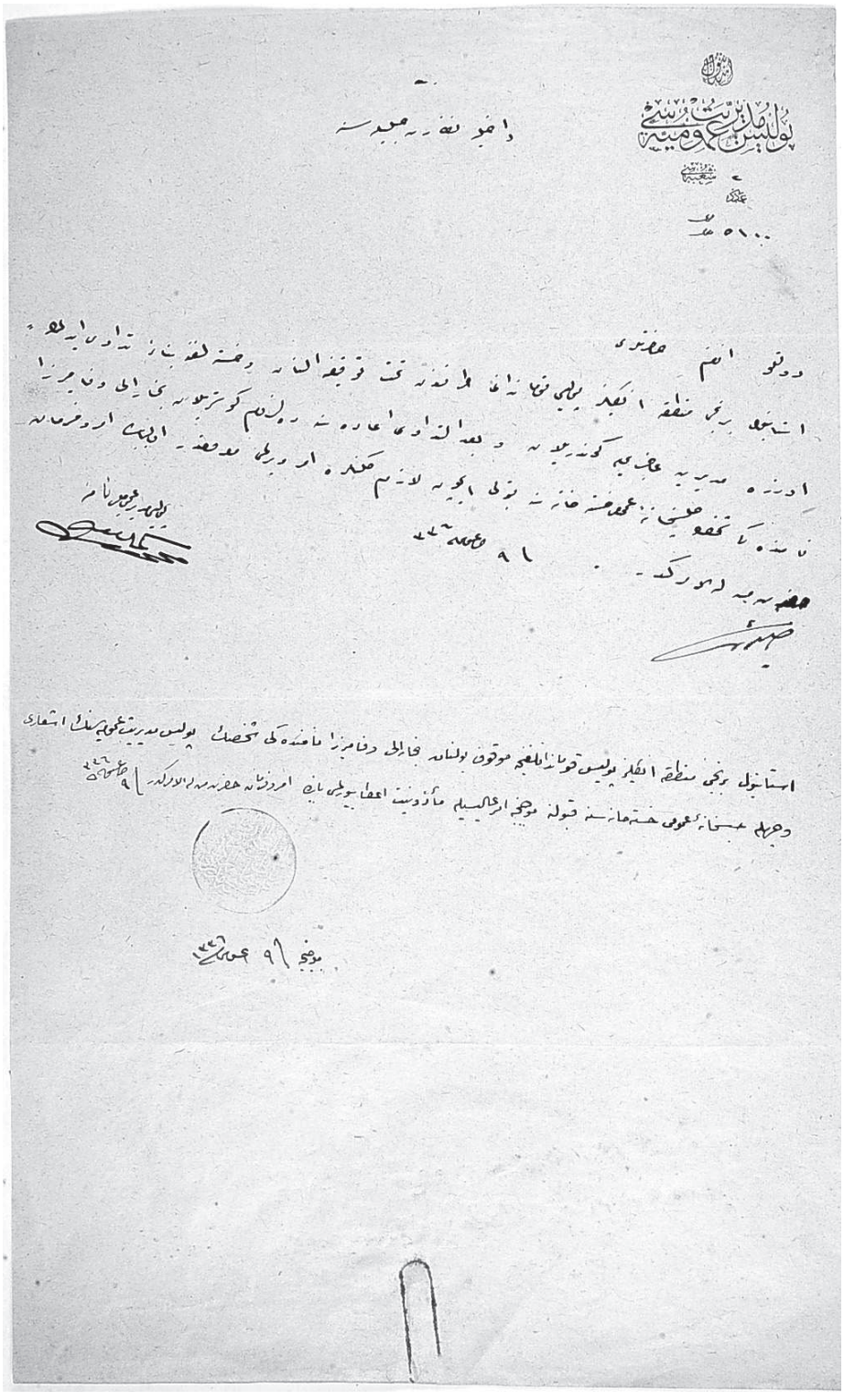
İstanbul Birinci Mıntıka İngiliz Polis kumandanı tarafından tevkîf edilüp hastalığına binâ'en berây-ı tedâvî Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'ne gönderilen Buharalı Vefa Mirza nâm şahsın hastahâneye kabûlüyle tedâvî etdirilmesi tensîb buyurulmuş olduğu beyânıyla Hapishâne-i Umûmî Müdîriyeti'ne müzekkere terkîm kılındı.

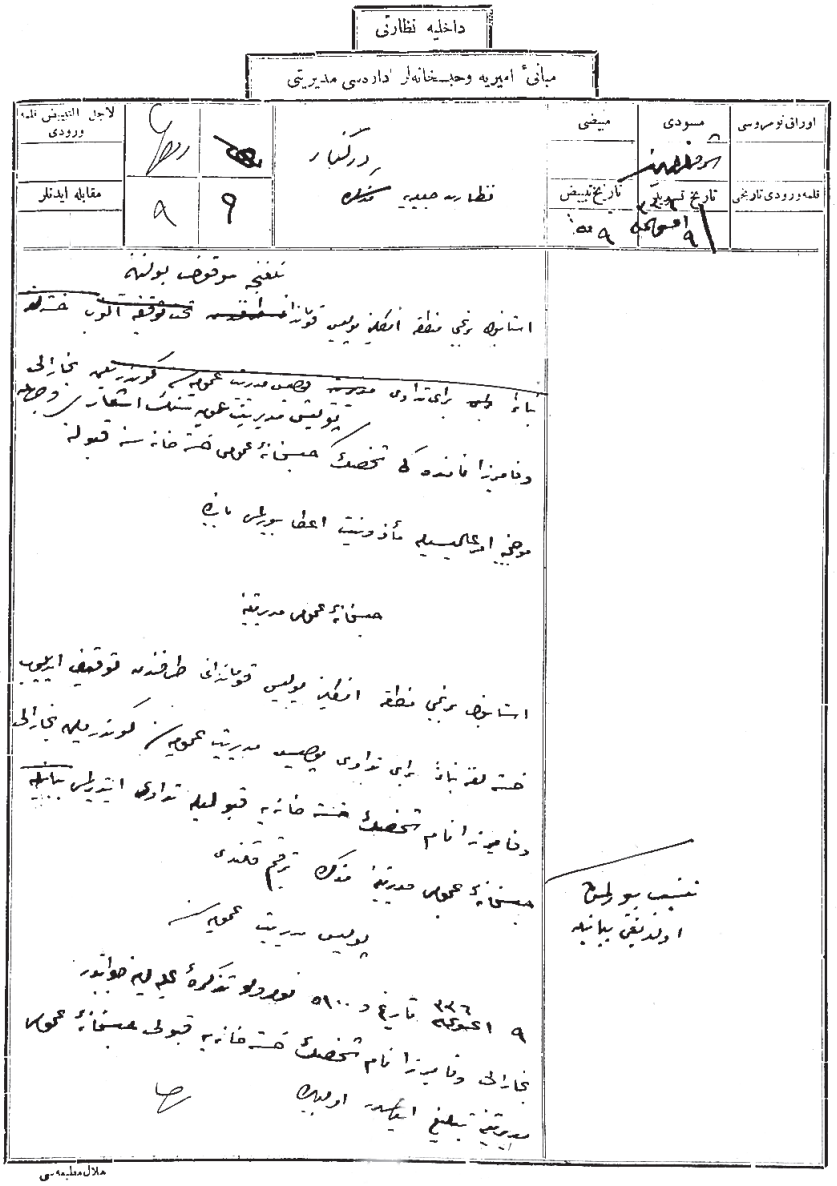

Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'ne

9 Ağustos sene [1]336 târîh ve 5100 numarolu tezkire-i aliyyelerine cevâbdır.

Buharalı Vefa Mirza nâm şahsın hastahâneye kabûlü Hapishâne-i Umûmî Müdîriyeti'ne teblîğ edilmişdir. Ol bâbda.

داخلیه نظارتی

مبانیٔ امیریه وحبسخانه‌لر اداره‌سی مدیریتی

اوراق نومره‌سی | مسودی | میعنی | لاجل التبییض قلمه ورودی

قلمه ورودی تاریخی | تاریخ تحریری | تاریخ تبییض | مقابله ایدنلر

نظارته جلیه

تنفیذ موقوف بولنه

(91)

Код документа : DH. EUM. ECB
Дело/документ N : 32/59
Дата : 12 февраля 1922 г.
О принятии в османское подданство подавшего прошение Хаджи Эмина эфенди сына Хаджи Юсуфа из Туркестана, ныне проживающего в квартале Солаксинан Ускюдар.

Document code : DH. EUM. ECB
File/document N : 32/59
Date : 12 February 1922
On granting Ottoman citizenship to Haji Emin effendi, son of Haji Yusuf from Turkestan, currently residing in the quarter Solaksinan, Uskudar.

Belge Kodu : DH. EUM. ECB
Dosya Gömlek No : 32/59
Tarihi : 12 Şubat 1922 / (12 Şubat 1922)
Üsküdar'da Solaksinan Mahallesi'nde ikamet eden ve Osmanlı tabiiyetine geçmek talebinde bulunan Türkistanlı Hacı Yusuf oğlu Hacı Emin Efendi'nin Osmanlı tabiiyetine kabul edildiği.

Polis Müdîriyeti- Umûmiyesi
4. Şubesi
Aded: 44

Emniyet-i Umûmiye Müdîriyet-i Aliyyesi'ne

4 Kânûn-ı Sânî sene [1]338 târîh ve 116533/17 numarolu tezkire-i aliyyeleri cevâbıdır.

Tâbi'iyet-i Osmâniye'ye kayd ve kabûl edilmiş olan Üsküdar'da Solaksinan Mahallesi'nde Bağlarbağçesi Sokağı'nda on beş numarolu hânede mukîm Türkistan ahâlîsinden ve Rus teb'asından Hacı Emin Efendi bin Hacı Yusuf'un hâmil bulunduğu 21136 numarolu ikâmet tezkiresini 1335 senesi Şubatı'nda zâyi' eylemiş olduğu ve tebdîl-i tâbi'iyet eylediğine dâ'ir ecânib defterine işâret edildiği ve ba'demâ da kendüsüne Osmânî teb'ası misillü mu'âmele îfâ edileceği Üsküdar İskele Merkezi Me'mûrluğu'ndan buyurulmuş olmağla ol bâbda emr u irâde efendim hazretlerinindir.

Fî 12 Şubat sene 1338

Fahrî Yâverân-ı Hazret-i Şehriyârî'den Polis
Müdîr-i Umûmîsi
Miralay nâmına Mu'âvin Sadi

*

Dâhiliye Nezâreti
Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti
Evrâk numarosu: 3305
Kalem numarosu: 4
Târîh-i tebyîz: 2 Kânûn-ı Sânî sene 1337

Müdîriyet'den Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'ne

Türkistan ahâlîsinden bulunduğundan bahisle istid‘â telsîk ve tescîlini taleb etmiş olan Üsküdar'da Solaksinan Mahallesi'nde Bağlarbağçesi Sokağı'nda 15 numarolu hânede mukîm Hacı Emin bin müteveffâ Hacı Yusuf Efendi'nin şerîta-i ikâmeti îfâ ederek tescîline bir gûnâ mâni‘ görülmediği anlaşılmağla tebdîl-i tâbi‘iyet sûretiyle bi't-tescîl tezkire-i Osmâniyesi'nin i‘tâsına dâ’ir Tâbi‘iyet Müdîriyeti'nden mevrûd ilmühaber muktezâsı îfâ edilmek üzre Nüfûs Müdîrliği'ne tevdî‘ olunmuşdur. Mûmâ-ileyhin zâbıtaca ecnebî sıfatıyla kaydı icrâ edilmiş ise ber-vech-i bâlâ tashîhi ve ikâmet tezkiresinin yedinden ahzıyla li-ecli'l-ibtâl irsâli husûsunun lâzım gelenlere teblîğ buyurulması mütemennâdır ol bâbda.

Tâbi‘iyet Müdîriyeti

65394

İsmi: Hacı Emin

Pederi ismi: Müteveffâ Hacı Yusuf Bey

Vâlidesi ismi: Müteveffiye Aziz Bilici(?)

Târîh ve mahall-i vilâdeti: 1300, Türkistan'a tâbi‘ Zanafkay(?) şehri

Sinni: 37

Mezhebi: İslâm

Mahall-i ikâmeti: Üsküdar'da Solaksinan Mahallesi'nde ve Bağlarbağçesi Sokağı'nda 15 numarolu hâne

Boy: Orta

Göz. Siyah

Sîmâ: Buğday

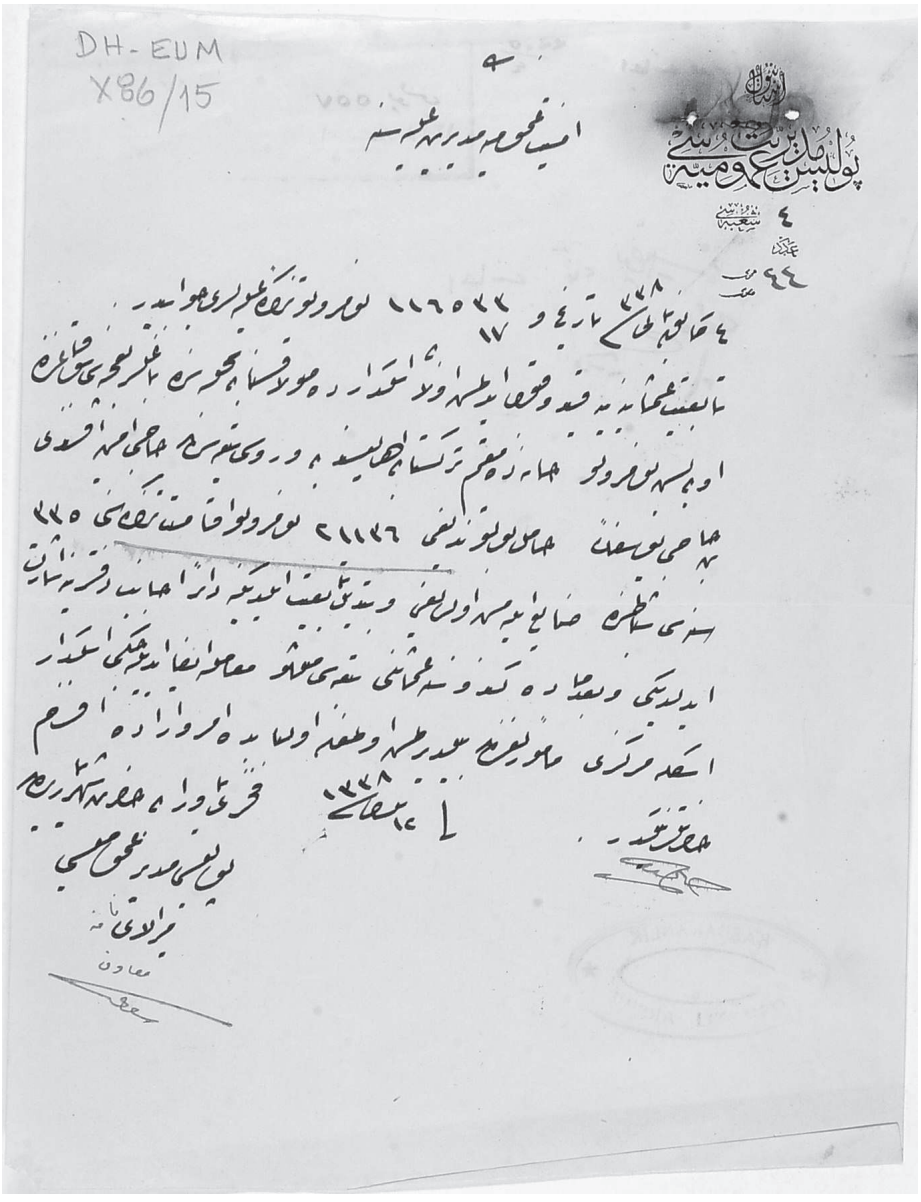
Alâmet-i fârika: Tam

Bâlâda muharrer Hacı Emin bin müteveffâ Hacı Yusuf Türkistan ahâlîsinden bulunduğundan bahisle tâbi‘iyet-i Osmâniye'ye kayd ve kabûlüyle yedine tezkire-i Osmâniye i‘tâsını istid‘â eylemiş ve lede't-tahkîk on beş sene mukaddem pederiyle beraber cânib-i Hicaz'a ve pederinin irtihâli üzerine Medîne-i Münevvere'ye azîmet edüp Memâlik-i Osmâniye'de şürût-ı ikâmeti bi'l-îfâ mâni‘-i telsîk ahvâli görülemediği ve mücerred bulunduğu ve aşçılık ve kahvecilik ile te’mîn-i ma‘îşet eylediği anlaşılmış olduğundan mûmâ-ileyhin istid‘âsı vechile tebdîl-i tâbi‘iyet sûretiyle bi't-tescîl yedine tezkire-i Osmâniye i‘tâsı zımnında işbu ilmühaberin mazrûfen Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne irsâli vâbeste-i re’y-i sâmî-i cenâb-ı nezâret-penâhîleridir ol bâbda.

14 Kânûn-ı Evvel sene [1]337

Tâbi‘iyet Müdîri

DH-EUM
X86/15

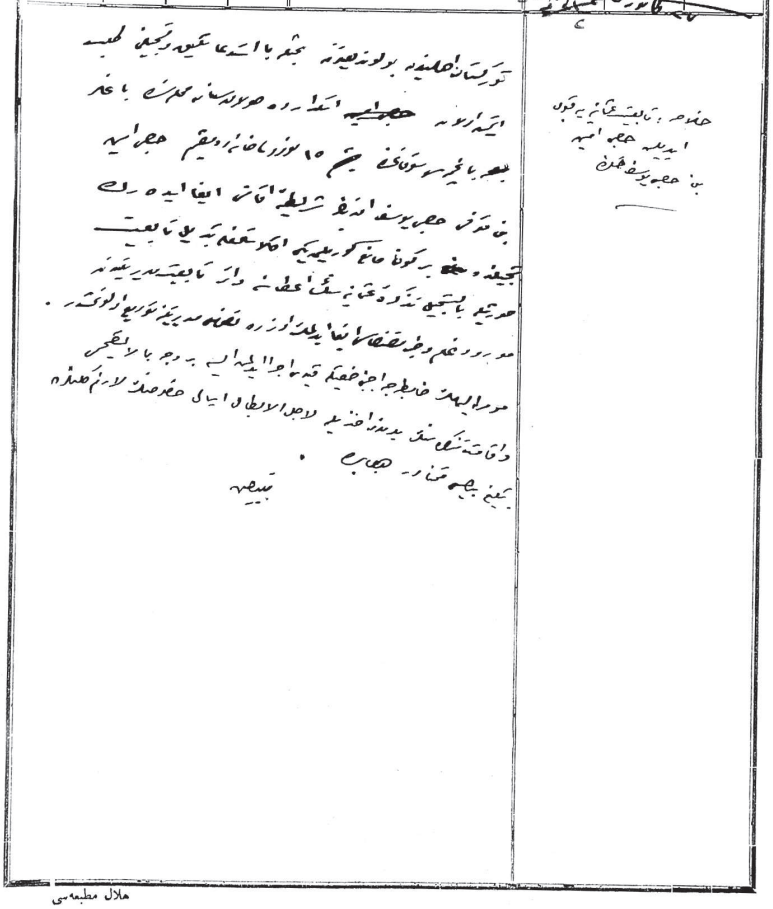
DH.EUM
X86/16

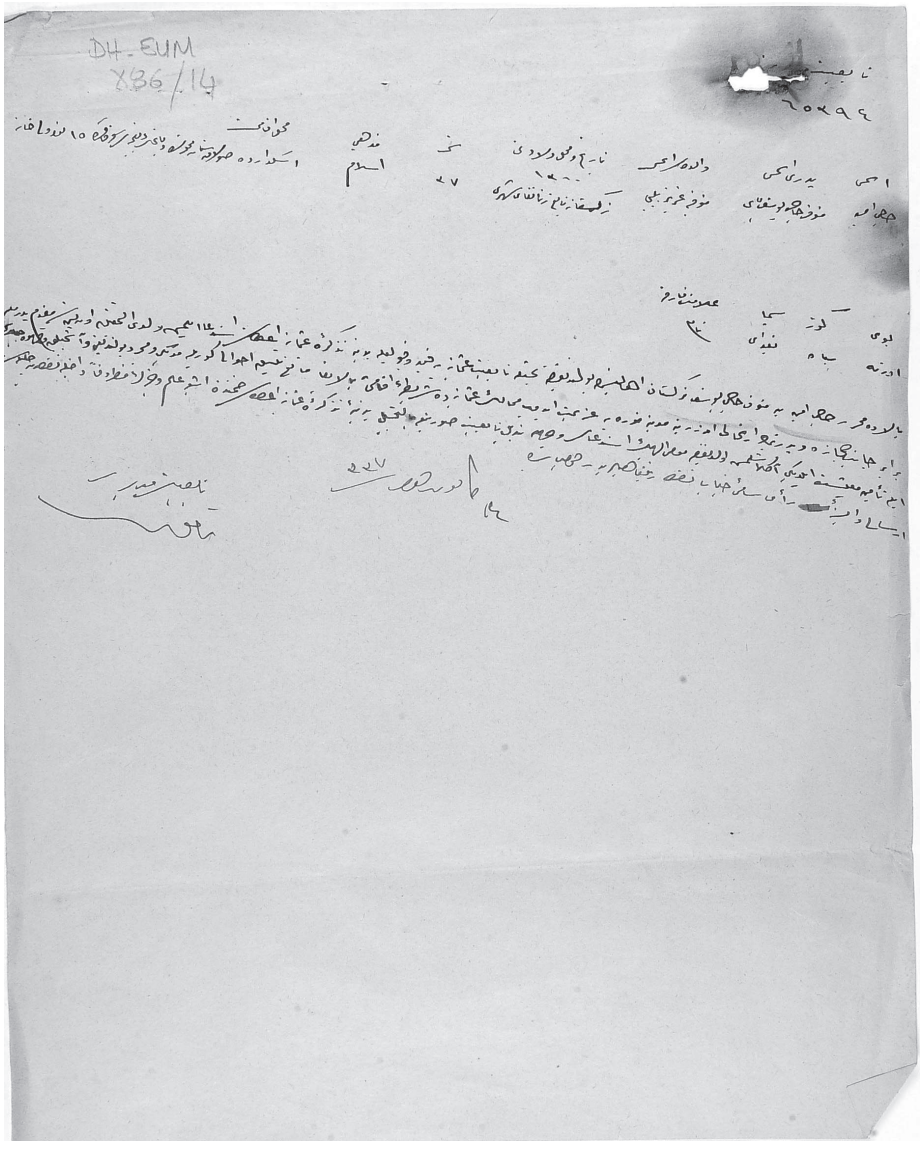
داخلیه نظارتی امنیت عمومیه مدیریتی

بطاقه نمره						
تاریخ ورودی				مدیریتی	مسودی	مبیضی
مقابله ایدن تاریخ				یولیس مدیریت عمومیسنه	قلم نومروسی	تاریخ تسوید / تاریخ تبیض
					٤	

هلال مطبعه‌سی

DH. EUM
X86/14

(92)

Код документа : HR. IM
Дело/документ N : 156/27
Дата : 26 августа 1341 г. (26 августа 1925 г.)
Распоряжение в правление Ускюдара о принятии необходимых мер на основании прошения Хаджи Ахрара сына Махмуда, который хотел привезти в Турцию семью, оставшуюся в Туркестане.

Document code : HR. IM
File/document N : 156/27
Date : 26 August 1341 (26 August 1925)
A decree to the Uskudar governing body on taking necessary measures on the grounds of a petition of Haji Ahrar, son of Mahmud, who wanted to bring his family in Turkestan to Turkey.

Belge Kodu : HR. İM
Dosya Gömlek No : 156/27
Tarihi : 26 Ağustos 1341 (26 Ağustos 1925)
Türkistan'da bulunan ailesinin Türkiye'ye getirilmesi için Mahmud oğlu Hacı Ahrar tarafından Üsküdar Matasarrıflığına verilen dileçenin gereğinin yapılması.

Türkiye Cumhûriyeti

Hâriciye Vekâleti

İstanbul Murahhaslığı

Umûmî numaro: 12012

Husûsî numaro: 1349

Târîh: 26 Ağustos sene [1]341

Hâriciye Vekâlet-i Celîlesi'ne

Türkistan'da bulunan âilesi efrâdının celbi zımnında teşebbüsât-ı lâzımenin icrâsı istirhâmını hâvî mukaddemâ vermiş olduğu arzuhâli 15 Şubat sene [1]341 târîh ve 1477 numaro ile vekâlet-i celîlelerine takdîm kılınmış olan ve istirhâmâtı 19 Nisan sene [1]341 târîh ve 9892/654 numarolu tahrîrâtla te'kîd edilmiş bulunan Hacı Ahrar bin Mahmud Efendi tarafından bu kere gene Üsküdar Vilâyeti'ne verilüp havâleten murahhaslığa vürûd eden 27 Temmuz sene 1341 târîhl ve mu'âmeleli i istid'ânâme leffen takdîm kılınmışdır efendim.

(93)

Код документа : HR. IM
Дело/документ N : 173/75
Дата : 26 канун-и сани 1926 г. (26 января 1926 г.)
Ответное письмо на прошение Стамбульского отделения «Тюрк оджагы» об оказании помощи послом Турции в Москве Зекаи беком в передаче пребывающей в Москве стамбульской делегации 1000 лир, предназначенных для эмигрировавшего в Турцию бывшего руководителя Бухарской Республики Осман бека, которые хотел передать ныне находящийся в Москве его брат. В письме указывалось, что эта просьба будет выполнена, если брат Осман бека обратится в посольство Турции в Москве.

Document code : HR. IM
File/document N : 173/75
Date : 26 Qanun-i sani 1926 (26 January 1926)
A reply letter to a petition of the Istanbul branch of "Turk ocagy" on rendering aid by the Turkish Ambassador to Moscow, Zekai beg in providing an Istanbul delegation in Moscow with 1000 lire designed for former head of the Bukhara Republic Osman beg who emigrated to Turkey. Note that the said sum ought to be granted by his brother, now in Moscow. The letter said this request would be complied with is Osman beg's brother appealed to the Turkish Embassy in Moscow.

Belge Kodu : HR. İM
Dosya Gömlek No : 173/75
Tarihi : 26 Kanun-ı Sânî 1926 (26 Ocak 1926)
Türk Ocağı İstanbul Şubesi'nin Türkiye'ye iltica etmiş olan sabık Buhara Cumhurreisi Osman Bey'e Moskova'da bulunan kardeşi tarafından gönderilecek bin liranın İstanbul Murahhaslığı'na irsali için Moskova Sefiri Zekai Bey'in aracılık etmesinin talep edilmesi üzerine elçiliğe müraccat ettiği takdirde talebinin yerine getireleceği.

İstanbul
Türk Ocağı

Telefon: İstanbul-3340

Aziz ve muhterem efendim;

Geçenlerde zât-ı âlînize kendisinden bahs etdiğim sâbık Buhara Reîs-i Cumhûru Osman Beyefendi'yi takdîm ederim. Recâ etdiği mes'ele hakkında Zekai Beyefendi nezdinde tavassutda bulunmak lütfünü esirgemezseniz müteşekkir olacağımı arz ve hürmetlerimi te'yîd ederim efendim.

26 Kânûn-ı Sânî sene 1926

Hâriciye Vekâleti Murahhası muhterem Nusret Beyefendi'ye takdîm
Türkiye Cumhûriyeti
Moskova Büyükelçiliği
Aded: 2901/34

Hâriciye Vekâleti İstanbul Muharrahlığı'na

27 Kânûn-ı Sânî [1]926 târîhli ve 14491 numarolu tahrîrât-ı aliyyelerinde mevzû‘ bahs zâtın bir adresi el-yevm Buhara'da îfâ-yı me’mûriyet etmekde olduğu anlaşılmışlıdr. Sefârete hîn-i mürâca‘atında talebi is‘âf edilecekdir efendim.

Fî 9 Mart sene [1]926

Moskova Büyükelçisi Zekai

*

Türkiye Cumhûriyeti
Hâriciye Vekâleti
İstanbul Murahhaslığı

Umûmî numaro: 14491/1

Târîh: 27 Kânûn-ı Sânî sene [1]926

26 Kânûn-ı Sânî sene 1926

Moskova Büyükelçisi Zekai Beyefendi Hazretlerine

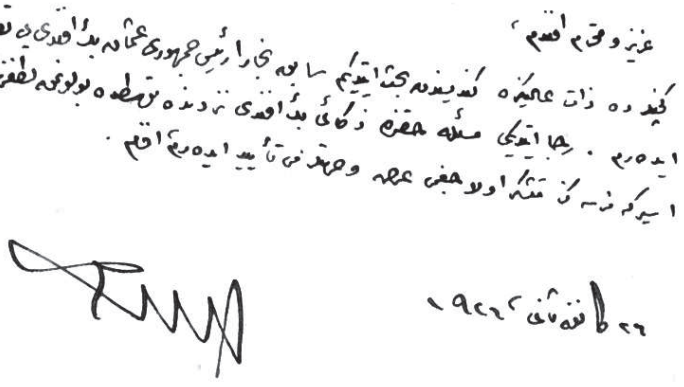
Buhara'dan Türkiye'ye ilticâ eden sâbık Buhara Reîs-i Cumhûru Osman Bey'e Moskova'da bulunan biraderi tarafından gönderilecek olan bin lira kadar bir meblağın li-ecli't-tevdî‘ murahhaslığa irsâl buyurulması Türk Ocağı Riyâseti'nden recâ edilmiş olmağla îfâ-yı muktezâsını recâ ve bi'l-vesîle te’yîd-i ihtirâmât eylerim efendim.

استانبول

تلفون : استانبول ـــ ٣٣٤٠

تورك اوجاغى

صابى

تورك اوجاغى

خارجيه وكالتى مرخصى قدوم حضرت بك افندیه تقديم

خارجیه وکالتی استانبول مرخصلغه

عدد
٩٠١
٢٤

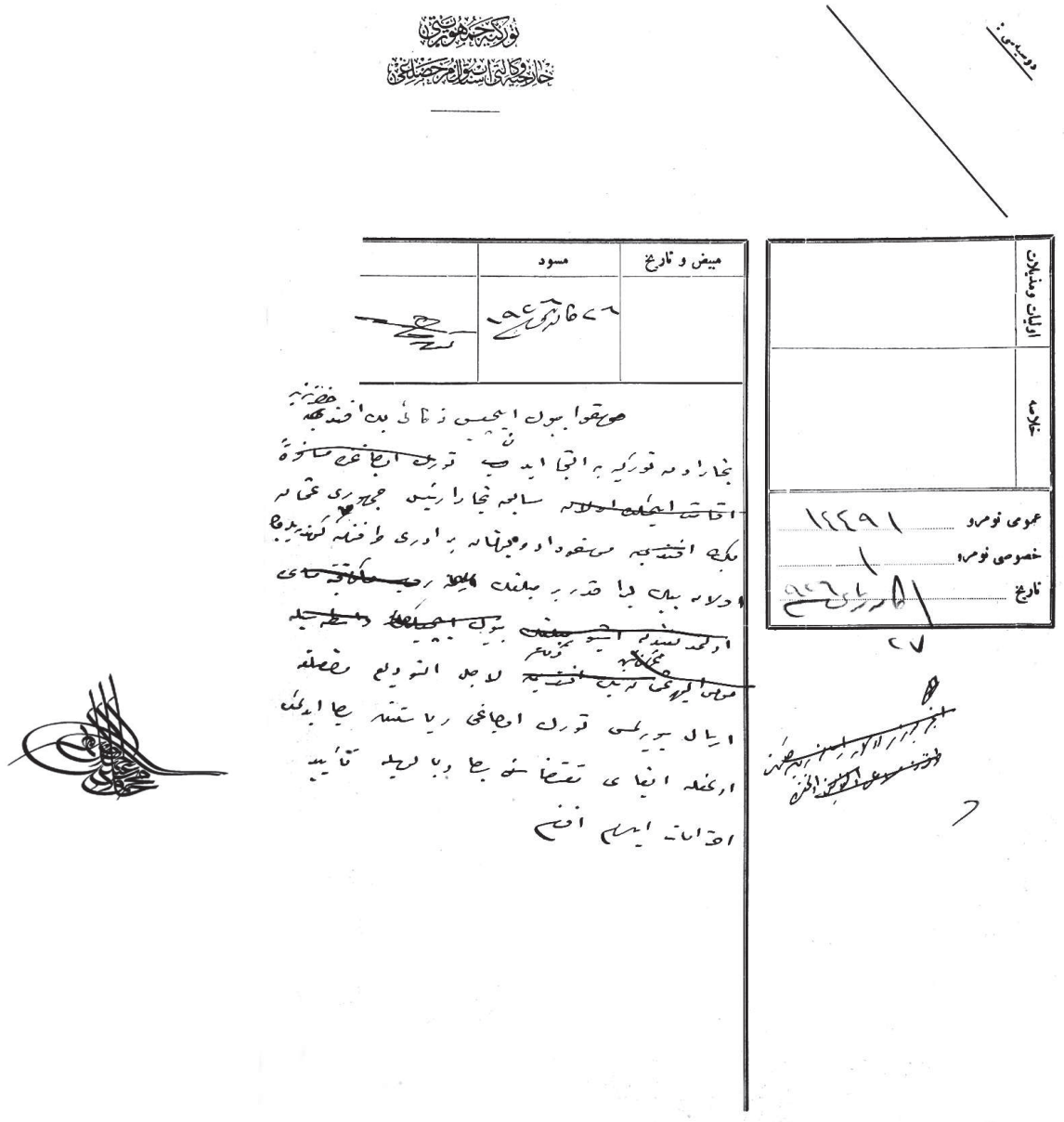
٢٧ کانون ثانی ٩٢٦ تاریخلو ١٤٤٩١ نومرولی تحریرات علیه لرنده موضوع بحث ذات
برادرم الیوم فجر اداء ایفای مأموریت ایتمکده اولدیغی آکلاشیلمشدر. سفارتجه
جه مراجعتنده طلب اسعاف ایدیلمکده اقتضم.

٩٢٦ سنه ٢١

موسیو ابدیك ایلچیسی

نظیر

ترکیه جمهوریتی
خارجیه وکالتی استوار حضرتلری

دوسیه نو:

عمومی نومرو	۱۲۲۹۱
خصوصی نومرو	۱
تاریخ	۱۹۳۶

اولیات ومنبلات	
خلاصه	

میض و تاریخ	مسود	
	۷ خانون ثانی ۹۶	

هوقوابول ایجیس زکائی بك افندیحضرتلرینه

بخارا دن قورکیه یه التجا ایدن ترك التجاغی مساعده
اقتضا ایتدیکندن سابقه بخارا رئیس جمهوری عثمان
بکه اعتنایه مبذول بولنمسی بابنده یازیلان
وارده بیان و اشعار بیلنمش اولمغله
اولجه سیدلره اعتنا بیورلمسی
مواقع اولدیغی تقدیرده لازم اولان تسویه مقصله
ایصال بیورلمسی ترك التجاغی ریاستنه یازیلدیغی
ارزیله انبای تقتضاسنه بنا ولیکن تأیید
اقدامات ایلم افندم

(94)

Код документа : HR. IM
Дело/документ N : 180/16
Дата : 4 мая 1926 г.
Письмо из посольства Турции в Москве в ответ на прошение Хаджи Ахрара сына Махмуда об оказании помощи для переезда его семьи в Турцию. В письме указывалось на необходимость обращения Хаджи Ахрара в соответствующие инстанции для того, чтобы получить свидетельства о перемещении для членов его семьи.

Document code : HR. IM
File/document N : 180/16
Date : 4 May 1926
A letter from the Turkish Embassy in Moscow in reply to the petition of Haji Ahrar, son of Mahmud, to help his family remove to Turkey. The letter stressed the necessity of Haji Ahrar's appealing to appropriate instances and getting an appropriate certificate for his family members.

Belge Kodu : HR. İM
Dosya Gömlek No : 180/16
Tarihi : 4 Mayıs 1926 / (4 Mayıs 1926)
Türkistan'da bulunan ailesinin Türkiye'ye getirilmesini talep eden Mahmud oğlu Hacı Ahrar'ın talebi hususunda yetkili makamlar nezdinde girişmde bulunulduğu ve bunun için ilgili makamlardan seyahat belgesi alınması gerektiğinin Moskova Maslahatgüzarlığından bildirildiği.

Türkiye Cumhûriyeti
Hâriciye Vekâleti İstanbul Murahhaslığı

Umûmî numaro: 15322

Husûsî numaro: 445

Târîh: 18 Mart [1]926

Hâriciye Vekâlet-i Celîlesi'ne

Türkistan'da bulunan âilesi efrâdının celbi esbâbının istikmâli istid'âsını hâvî Hacı Ahrar bin Mahmud tarafından mu'tâ arzuhâl 26 Ağustos [1]341 târîhli ve 12012/1349 numarolu tahrîrât-ı âcizî ile takdîm kılınmışidi. Bu bâbda henüz bir cevâb alınamamasına mebnî keyfiyetin te'kîdi alâkadâr tarafından bu kere de taleb ve recâ olunmuş olmağla icrâ-yı îcâbı ile neticesinin inbâsı husûsunun lâzım gelenlere emr u havâle buyurulması recâ olunur efendim.

Türkiye Cumhûriyet
Hâriciye Vekâleti
Şehbenderî ve Ticâret Umûru Müdîriyet-i Umûmiyesi
Umûr-ı Şehbenderî Şubesi
Aded: 58000/977

Hâriciye Vekâleti İstanbul Murahhaslığı'na

18 Mart [1]926 târîh ve 15322-445 numarolu tahrîrât-ı aliyyeleri cevâbıdır.

Mevzû‘ bahs Hacı Ahrar bin Mahmud'un Üsküdar Vilâyeti'nden me’mûriyet-i aliyyelerine tesyâr kılınup 26 Ağustos [1]341 târîh ve 12012/1349 numarolu tahrîrât leffen irsâl buyurulan arzuhâli üzre yine sebk eden iş‘âra cevâben mukaddemâ Moskova Maslahatgüzârlığı'mızdan alınan tahrîrâtda bu husûsa dâ’ir vâki‘ olan mürâca‘ata Hâriciye Komiserliği'nce «Memâlik-i ecnebiyeye azîmet etmek isteyen eşhâsın Hâriciye Komiserliği'nin tavassutuna hâcet olmaksızın me’mûrîn-i mahalliyeden vize istihsâl eylemeleri iktizâ edeceği» cevâbı verilmiş olduğundan bahisle keyfiyetin müsted‘îye telkîni 21 Temmuz [1]341 târîh ve 38563 numarolu tahrîrât-ı âcizî ile Üsküdar Mutasarrıflığı'na iş‘âr edilmiş olduğu beyân ve teblîğ-i mebhûs üzerine müsted‘i tarafından vukû‘ bulub da müsemmer-i netice hâsıl olmamış bir teşebbüs mevcûd ise Moskova Büyükelçiliği'mize iş‘âr-ı keyfiyet edilmek üzre bi't-tahkîk iş‘ârı recâ olunur efendim.

1 Nisan 1926

Hâriciye Vekîli nâmına Müsteşâr Ahmed

Türkiye Cumhûriyeti Hâriciye Vekâleti

Dersa‘âdet Murahhaslığı

3 Nisan sene [1]926

Müsted‘îye tefhîmi

Müsted‘î Hacı Ahrar'a tefhîm edilmişdir.

Fî 4 Mayıs sene [1]926

(95)

Код документа : HR. IM
Дело/документ N : 187/70
Дата : 28 июня 1926 г.
О передаче посольством Турции в Москве в Турецкое общество защиты сирот пакета с 884 рублями от студента Стамбульского Мужского учительского училища Хасана Фехми сына Мурада.

Document code : HR. IM
File/document N : 187/70
Date : 28 June 1926
On handing over by the Turkish Embassy in Moscow of a packet with 884 rubles from Hasan Fehmi, son of Murad and a student of the Istanbul Men's Teacher's College, to the Turkish Society for Orphan Protection.

Belge Kodu : HR. İM
Dosya Gömlek No : 187/70
Tarihi : 28 Haziran 1926 / (28 Haziran 1926)
İstanbul Erkek Muallim Mektebi talebesi Murad oğlu Hasan Fehmi'nin Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti'ne gönderdiği ve içinde 884 ruble bulunan zarfın Moskova Büyükelçiliği vasıtasıyla Himâye-i Etfâl Cemiyeti'ne gönderildiği.

Türkiye Cumhûriyeti
Hâriciye Vekâleti İstanbul Murahhaslığı

Umûmî numaro: 16862
Husûsî numaro: 934
Târîh: 28 Haziran [1]926

Hâriciye Vekâlet-i Celîlesi'ne

Himâye-i Etfâl Riyâseti'ne tevdî‘ edilmek üzre Moskova Büyükelçiliği'miz cânibinden gönderilmiş olan bir kıt‘a mazrûf icrâ-yı îcâbı husûsunu lâzım gelenlere emr u havâle buyurulması recâsıyla leffen takdîm kılındı efendim.

Türkiye Cumhûriyeti
Hâriciye Vekâleti İstanbul Murahhaslığı
16629/548

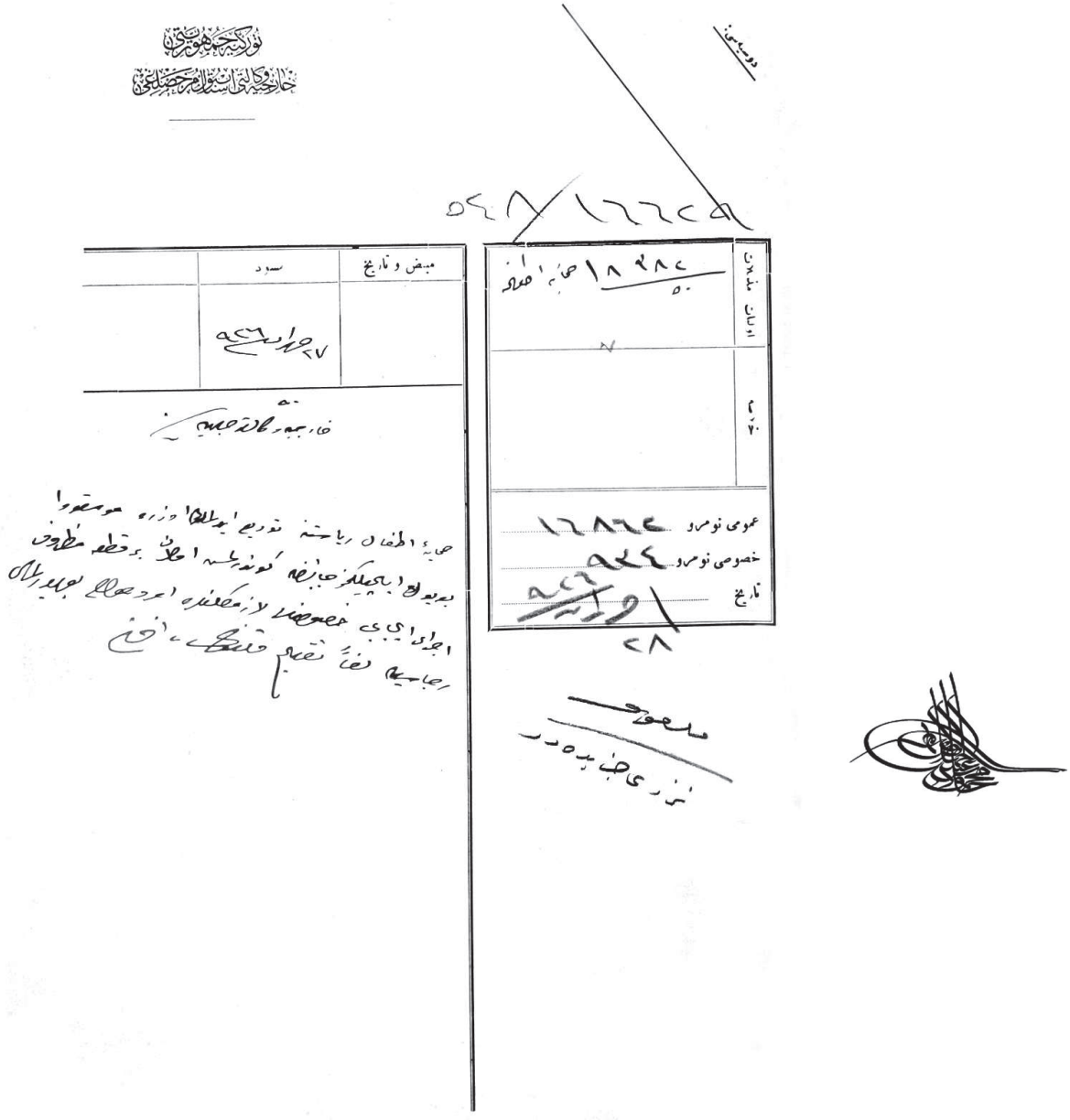
Türkiye Himâye-i Etfâl Cem‘iyeti Riyâset-i Aliyyesi'ne

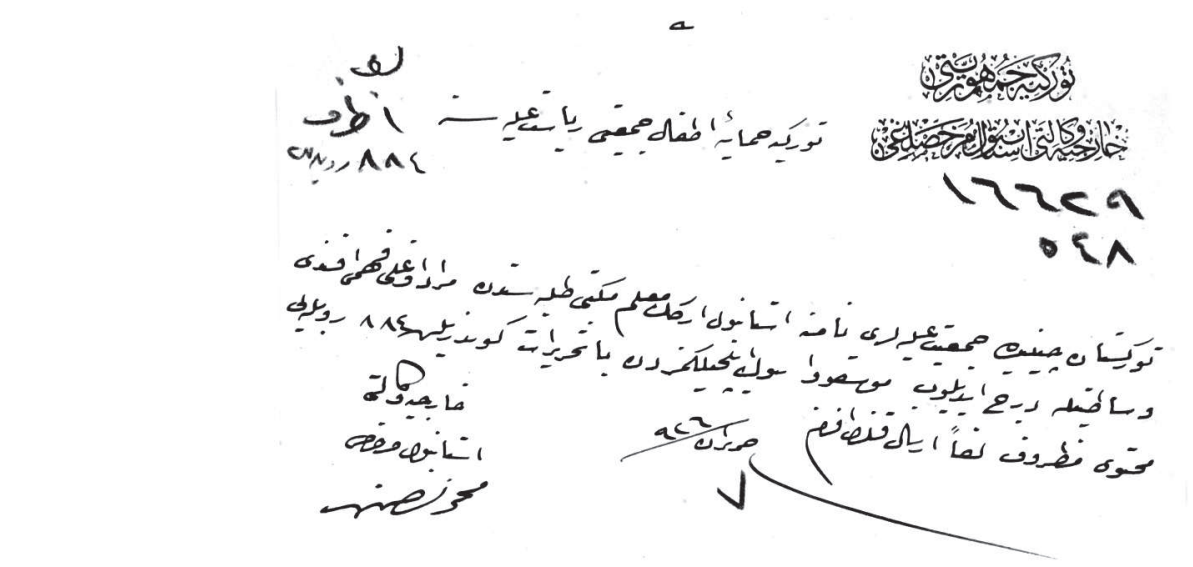
Türkistan-ı Çin'den cem‘iyet-i aliyyeleri nâmına İstanbul Erkek Mu‘allim Mektebi talebesinden Murad oğlu Fehmi Efendi vesâtatıyla derc edilüp Moskova Büyükelçiliği'mizden bâ-tahrîrât gönderilen 884 rubleyi muhtevî mazrûf leffen irsâl kılındı efendim.

Fî 7 Haziran sene [1]926

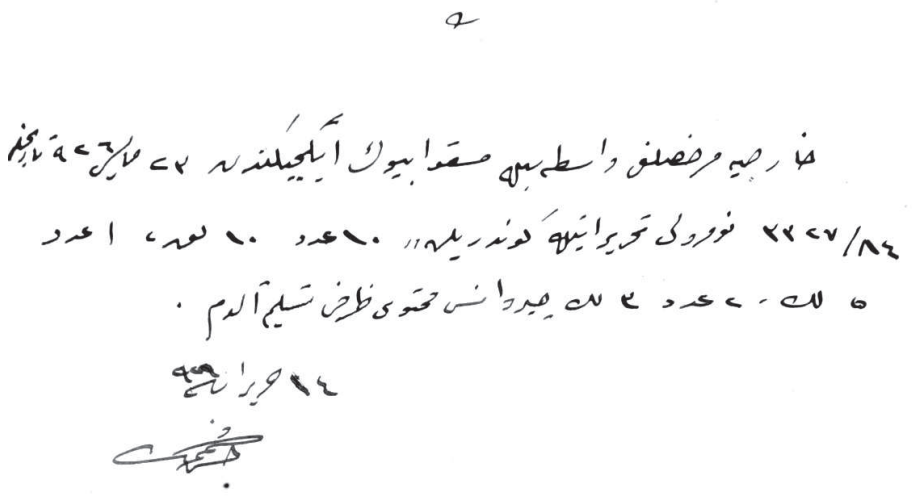
Hâriciye Vekâleti İstanbul Muharahhası Mehmed Nusret

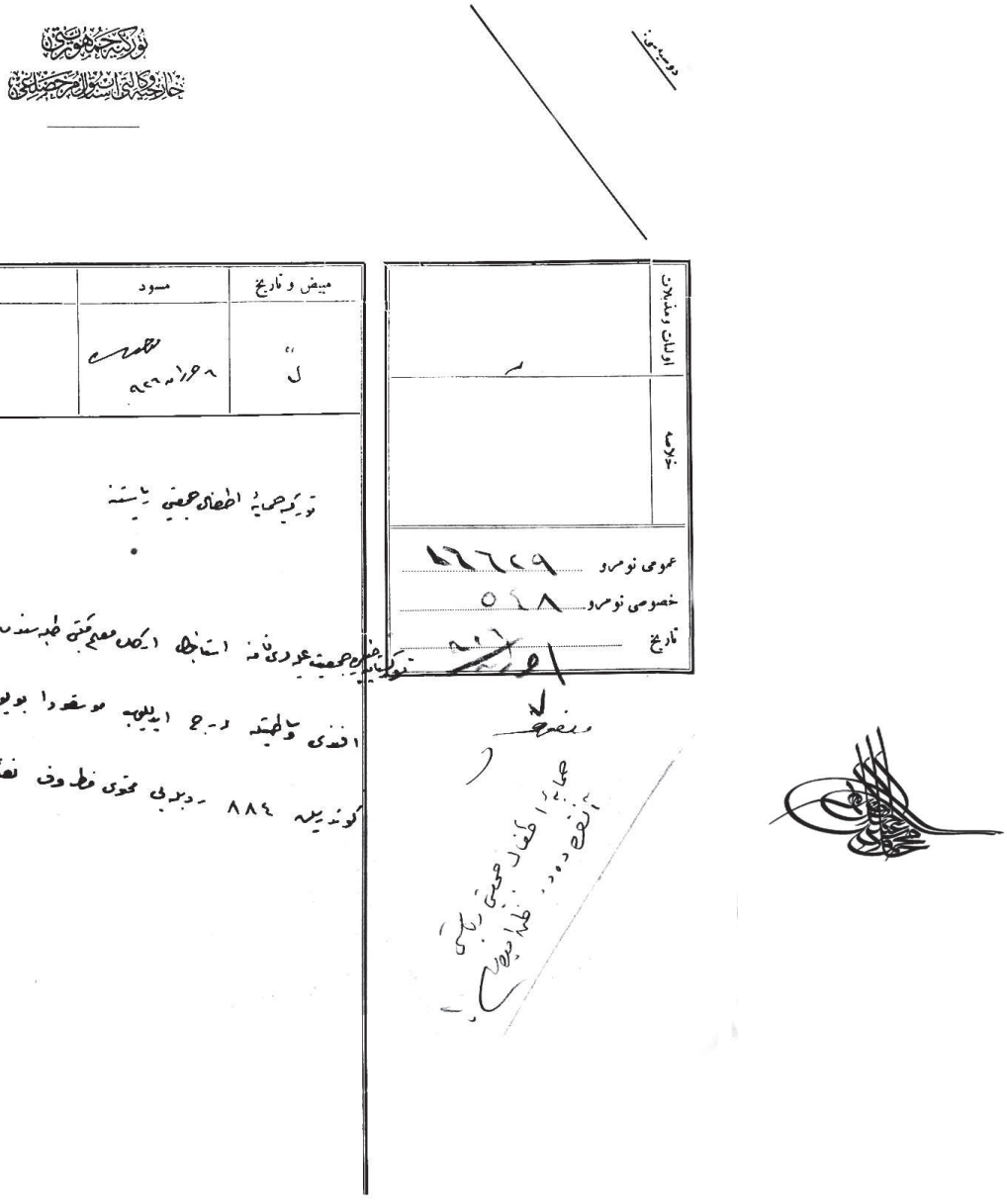
موسسه ایول الیچیلک کی
عمومی

عدد
۲۲۷۷/۱۴

استبدال فارسیه وظیفه

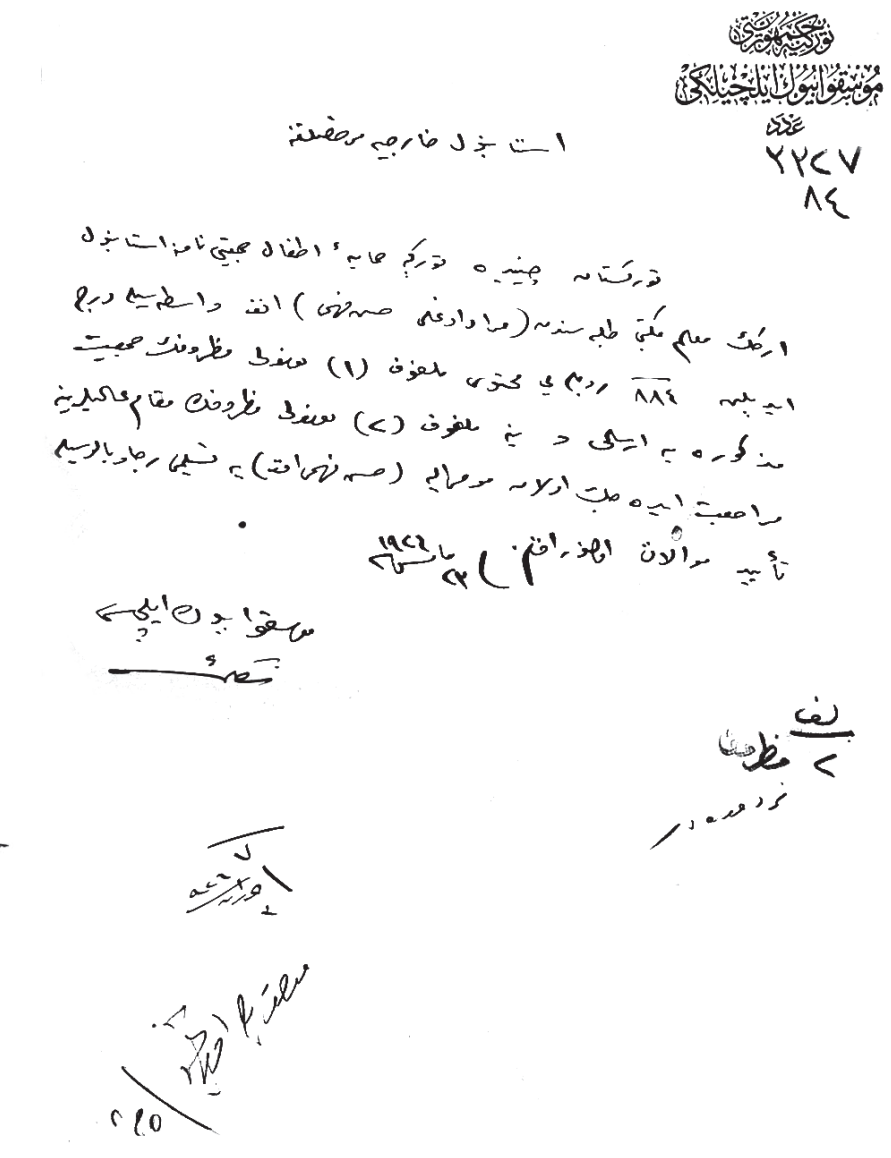
۲۷ مارس ۱۹۷۶ تحریراتی
(قوری حرف الدین اوغلو)
کوندرمیه مبالغ صفته

اولیات و منتقلات	
خلاصه	
عمومی نومرو	٦٦٦٩
خصوصی نومرو	٥٤٨
تاریخ	

میض و تاریخ	مسود
" ل	

(96)

Код документа : HR. IM
Дело/документ N : 210/46
Дата : 22 февраля 1927 г.
О направлении в Департамент по правовым вопросам Министерства иностранных дел двух документов на право собственности дома, который принадлежал гражданину Турецкой Республики туркестанцу Алиджан эфенди сыну Абдуррахмана, для вручения проживающему в Стамбуле туркестанцу Хаджи Асфар эфенди Велиеву.

Document code : HR. IM
File/document N : 210/46
Date : 22 February 1927
On forwarding to the legal department of the Foreign Ministry the two deeds to property owned by a citizen of the Turkish Republic, native of Turkestan Alijan effendi, son of Abdurrahman, to be delivered to Haji Asfar effendi Veliyev, native of Turkestan currently residing in Istanbul.

Belge Kodu : HR. İM
Dosya Gömlek No : 210/46
Tarihi : 22 Şubat 1927 / (22 Şubat 1927)
Türkiye Cumhuriyeti vatanadşı olan Türkistanlı Abdurrahman oğlu Alican Efendi'ye ait iki adet ev senedinin İstanbul'da ikâmet eden Türkistanlı Hacı Asfar Efendi Veliyof'a teslim olunmak üzere Hariciye Nezâreti İstanbul Hakuk Müşâvirliğine gönderildiği.

Telgrafnâme

19153/21

22 Şubat sene [1]927

İstanbul Vilâyet-i Aliyyesi'ne

21 Şubat [1]927

Türkiye teb‘asından Türkistanlı Abdurrahman oğlu İsa Can Efendi dört beş mâh mukaddem Odessa'dan İstanbul'a gitmek üzre vapura râkib olacağı esnâda hâmil olduğu iki kıt‘a ev senedini Sovyet zâbıtası tarafından zabt olunmamak içün başşehbenderhâneye bırakmış ve İstanbul'dan ve bi'l-âhare Mekke-i Mükerreme'den göndermiş olduğu mektûblarda mezkûr senedlerin kendisine tevdî‘ olunmak üzre İstanbul'da Marpuççular'da Cedid Hân'da 32 numaroda mukîm Türkistanlı Hacı Asfar Efendi Veliyof'a teslîm olunmasını iş‘âr ve taleb etmiş olduğundan bahisle îfâ-yı muktezâsı recâsıyla Odessa Başşehbenderliğimizden bâ-tahrîrât irsâl edilen mezkûr senedler leffen takdîm kılınmağla îcâbının icrâsı husûsunun lâzım gelenler emr u havâle buyurulması recâ ve bi'l-vesîle te’yîd-i ihtirâmât olunur efendim.

Türkiye Cumhûriyete
Odessa Başşehbenderliği
Aded

Umûmî: 839
Husûsî:-

Hulâsa: Abdurrahman oğlu İsa Can Efendi'ye â'id ev senedlerinin İstanbul'da Hacı Asfar Efendi Veliyof'a teslîm olunmak üzre gönderildiğine dâ'ir.

Hâriciye Vekâleti İstanbul Başhukûk Müşâvirliği'ne

Cumhûriyetimiz teb'asından Türkistanlı Abdurrahman oğlu İsa Can Efendi dört beş mâh mukaddem Odessa'dan İstanbul'a gitmek üzre vapura râkib olacağı esnâda hâmil olduğu iki kıt'a ev senedini Savyet zâbıtası tarafından zabt olunmamak içün başşehbenderhânemize bırakmış ve İstanbul'dan ve bi'l-âhare Mekke-i Mükerreme'den tarafımıza göndermiş olduğu mektûblarda mezkûr senedlerin kendisine tevdî' olunmak üzre İstanbul'da Marpuççular'da Cedid Hân'da 32 numaroda mukîm Türkistanlı Hacı Asfar Efendi Veliyof'a teslîm olunmasını iş'âr ve taleb etmişdir. Mezkûr iki kıt'a sened leffen huzûr-ı âlîlerine takdîm edilmiş olmağla îfâ-yı muktezâsını recâ ve bi'l-vesîle ihtirâmât-ı fâ'îkâ'mı te'yîd eylerim efendim.

3 Şubat 1927

Odessa Başşehbenderi

SUBLIME PORTE

Ministère des Affaires Etrangères

BUREAU DE LA CORRESPONDANCE CHIFFREE

Télégramme

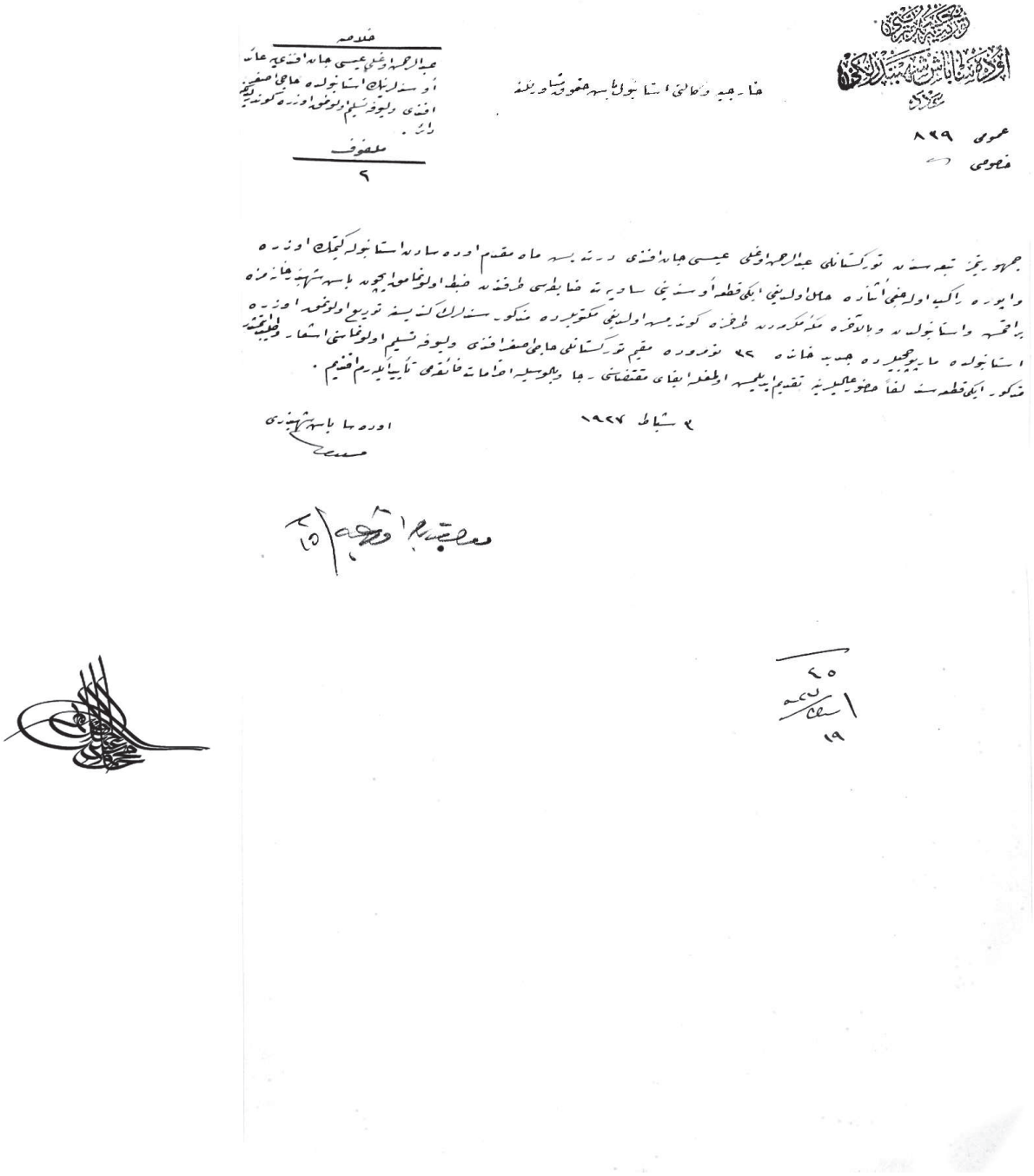
de

à

Le 192

N°

INDEX

Abdullah Efendi, 165
Abdullah Paşa-zâde Mustafa Bey, 43
Abdülhamid II (Osmanlı Padişahı), 171, 201
Abdülhamid Efendi (Buharalı), 137
Abdülkadir Mesud İbrahim, 192
Abdurrahman bin Selam, 254, 255
Abdurrahman oğlu İsa Can, 301, 302
Abid Muhammed bin Devlet Bey, 257
Adana, 175, 204, 205, 230, 231, 238
Afgan/Afganistan, 139, 230, 236, 238
Ahmed Efendi (Saraybosna Mekteb-i Rüşdiyesi Mu'îdi), 49
Ahmed Reşid (Hâriciye Nezâreti Umûr-ı Siyâsiye Müdîri), 247
Ahz-ı Asker Kânûnu, 204, 231,
Akçurin Hasan, 159
Akşehir, 178
Ali Fuad (Dâhiliye Nezâreti Müsteşarı), 225
Ali Paşa (Cidde Vâlîsi), 69
Âli Paşa, 98
Ali Saib (Serasker), 155, 156
Allah Niyaz, 123
Almanya, 148
Anadolu, 39, 56
Andican, 178, 184, 185, 188, 189
Âsitâne-i Aliyye, 15
Âsitâne-i Saâdet, 25, 26
Aşkabad, 168
Asya-yı Vüstâ, 257
Ata Murad, 123
Avusturya, 148
Aziziye, 195, 196
Azmi Bey (Beyrut Valisi), 250
Bağçesaray Gazetesi, 159
Bağdad, 41, 86, 175
Baha Bey (Gümüşhane Kaymakamı), 92, 94
Bahaeddin Bay (Golca ve Kaşgar beldesi a'yânından), 192
Batum, 267, 268
Bayburd, 47, 155
Belçika, 147, 155
Beyrut, 250, 251
Beytülmâl, 35, 56, 57, 61, 218, 220, 221
Bolu, 105
Buhara, 20, 22, 23, 32, 35, 38, 39, 43, 45, 54, 76, 78, 82, 98, 102, 103, 111, 114, 119, 123, 125, 127, 129, 132, 135, 139, 153, 160, 174, 178, 180, 182, 184, 185, 188, 189, 195, 196, 204, 209, 210, 212, 218, 221, 230, 231, 236, 238, 240, 245, 247, 255, 265, 283, 284
Buhara emîri, 98
Buhara Hanlığı, 139
Buhara muhâcirleri, 174, 180, 188, 189
Bursa, 188, 189, 263
Canik Meclisi, 53, 54
Cemal (İstanbul Polis Müdîr Vekîli), 218
Cemil Bey (Batum Mutasarrıfı), 267
Cevdet Efendi (Mekteb-i Tıbbiye Talebesi), 41
Cezâyir-i Bahr-i Sefîd Vilâyet-i, 165
Cidde, 69, 80, 211
Çin ahâlî-i İslâmiyesi, 171, 172

Çin İmparatorluğu, 199, 200
Çin Kaşgarı, 78
Çin Türkistanı, 172, 192
Çinli, 200
Dâhiliye Nezâret-i, 102,174, 175, 184, 188, 189, 195, 196, 220, 221, 224, 230, 234, 236, 240, 243, 245, 247, 250, 251, 254, 255, 257, 259, 263, 265, 267, 272, 273, 276, 277
Dâr-ı Şûrâ-yı Askerî, 38
Dâru'l-hilâeti'l-aliyye, 20
Dersaâdet, 14, 23, 29, 45, 47, 51, 52, 56, 57, 61, 69, 72, 74, 82, 102, 107 132, 137, 153, 172, 178, 182, 210, 211, 212, 220, 227, 240, 260, 268
Dersaâdet Murahhaslığı, 290
Derviş Hacı İbrahim, 35
Devlet-i Aliyye, 15, 23, 65, 102, 103, 139, 184, 185, 188, 189, 196, 265
Diyâr-ı Özbek, 56
Dost Muhammed, 18
Emirganan, 218, 221
Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti, 210, 211, 218, 220, 221, 224, 225, 250, 254, 259, 263, 276
Erzurum, 47, 88, 90, 96, 155, 156
Erzurum Eyâleti, 47
Eyübsultan, 234
Fahreddin Efendi, 20
Fatıma Tevhide Hanım, 240
Felemenk, 148, 257
Fergana, 178
Fetvâhâne, 35, 56,
Fırat Vâdîsi, 175
Fincancı Hacı Ekabir, 227
Fransa, 148, 155
Fransalı, 155
Galata, 211
Gelen Mescidi, 20
Golca, 192, 193
Gözleve, 51, 72, 74
Gurebâ-yı Müslimîn Hastahânesi, 218, 220, 221
Gümüşhâne, 92, 94
Hacı Abdürrezzak, 80
Hacı Ahmed, 84
Hacı Ahmed Efendi, 38, 39
Hacı Ahrar bin Mahmud, 281, 289, 290
Hacı Ataullah, 43
Hacı İshak, 92, 96
Hacı Kurban Bey (Hokand Elçisi), 47
Hacı Muhammed Kurban, 29
Hacı Muhammed Niyazi Ağa, 165, 166
Hacı Muhammed Resül, 243
Hacı Mümin, 105
Hacı Osman Efendi, 107
Hacı Ömer, 86
Hacı Sadber Efendi (Buharalı Tüccâr), 51, 72, 74
Hafız Hasan, 165, 166
Hapishâne-i Umûmî Hastahânesi, 272
Hapishâne-i Umûmî Müdîriyeti, 273
Harezm, 22, 129
Hâriciye Nezâreti, 146, 178, 184, 185, 207, 221, 236, 238, 240, 243, 245, 247, 257, 265
Hâriciye Nezâreti Evrâk Odası, 98, 103, 117

Harput, 82
Hasan Efendi, 165
Haşim (Kastamonu Mal Müdîri), 35
Hayreddin Paşa (Erzurum Valisi), 88, 90, 96
Hayrullah Bey Gastrof, 159
Hazîne-i Âmire, 25, 26
Hendesehâne-i Berri-i Hümâyûn, 168
Hicaz, 28, 69, 86, 132, 184, 185, 188, 189, 201, 210, 212, 224, 234, 277
Himâye-i Etfâl Cemiyeti, 293
Hindistan, 139
Hive, 265
Hoca Abdullah (Turfan Kâdîsı), 201
Hoca Hızır Nazar Efendi, 78
Hokand, 14, 18, 22, 25, 26, 28, 29, 41, 47, 49, 69, 146, 178, 207
Hotin Kasabası (Kaşgar'da), 234
Hundi Hatun Vakfı (Konya'da), 137
Irak ve Hicaz Ordu-yı Hümâyûnu Müşîrliği, 86
İbrahimçavuş Mahallesi, 227
İkinci Ordu-yı Hümâyûn (Medine'de), 132
İklîm-i Turan, 22
İmparator Nikola, 161
İngiltere, 139, 140, 147, 153
İngiltere Maslahatgazarı, 153
İpek böceği tohumu, 98, 135
İran, 23, 78, 155, 204, 231
İrzin Salih Bey, 159
İsmail Gasprinski (Bağçesaray Gazetesi muharriri), 159
İsmet Paşa (Haleb Vâlîsi), 84
İspanya, 147
İspir, 156
İstanbul, 28, 201, 210, 211, 221, 227, 241, 262, 268, 272, 273, 283, 284, 289, 290, 301, 302
İstanbul Erkek Muallim Mektebi, 293
İstanbul Murahhaslığı, 281, 284, 289, 290, 293
İstanbul Nüfûs İdâresi', 210
İstanbul Polis Müdîriyeti, 210, 211, 218, 221, 227, 241, 259, 263, 272
İsveç, 148
İtalya, 98, 148
İtalya Sefâreti, 98
İzzet, 88
Kafkas Heyet-i Murahhasası, 268
Kânûn-ı Cezâ, 35, 53
Kapudân Paşa, 45
Karagümrük Polis Merkezi, 257
Karahisar-ı Sâhib Sancağı, 195, 196
Kastamonu, 35
Kaşgar, 78, 192, 200
Kaşgar Vilâyeti, 234
Kazak, 156
Kazan, 160, 161
Kıbçak, 22
Kırgız Türkleri, 257
Konemenos Bey (Petersburg Sefareti Başsırkatibi), 102
Konya, 137, 178, 204, 231
Konya Evkaf Sandığı, 137
Köstence, 74
Kudüs, 123, 127
Kumul, 172, 199, 200, 201

Kur'a Nizâmnâmesi, 38
Mâbeyn-i Hümâyûn, 175
Mağrib muhâcirleri, 175
Mâliye Nezâreti, 35, 56, 58, 61, 174, 180
Marpuççular, 301, 302
Mecidiye, 51, 65, 72, 74
Mecidiye Nişân-ı, 65
Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ, 188, 189, 195, 196
Meclis-i Vâlâ, 35, 47, 53, 54, 56, 57, 58, 61
Meclis-i Vükelâ, 265
Medine-i Münevvere, 132, 209, 210, 212, 277
Medrese-i Süleymaniye, 257
Mehmed Fuad, 88, 90, 92, 94, 96
Mehmed Nusret (İstanbul Muharahhası), 293
Mekke-i Mükerreme, 69, 80, 132, 301, 302
Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye, 32, 41
Memâlik-i Şâhâne, 139, 184, 185, 188, 189, 204, 231
Memâlik-i Turan, 23
Merganani, 178
Mısır, 78
Milan, 98
Mirza Borabay Efendi (Buhara tüccârı), 117
Mirza Molay Efendi (Buhara tüccârı), 117
Mirza Muhammed Fazıl (Buhara Elçisi), 20, 22
Mirza Rahim, 184, 185, 188, 189
Molla Hamid Can, 245
Moskova, 159, 284, 290
Moskova Büyükelçiliği, 283, 284, 290, 293
Mösyö Binnsler, 153
Mösyö Corosom (Ressam), 155
Mösyö Dö Role (Ressam), 155
Mösyö Kano (İngiltere Maslahatgüzârı), 153
Mösyö Kezimyan (Ressam), 155
Mösyö Popedonostsev (Rusya Mezâhib Nâzırı), 160
Mösyö Smirnov, 160
Muhâcirîn-i İslâmiye Komisyonu, 174, 184, 185, 188, 189, 195, 196
Muhammed bin Ali, 165
Muhammed Efendi, 25, 26
Muhammed Efendi (Özbekler Şeyhi), 56, 57, 58, 61
Muhammed Emin, 78
Muhammed Kadem, 127
Muhammed Kahir, 125
Muhammed Masum (Golca Mekteb-i
Hâmidî Müdürü), 193
Muhammed Murad, 129
Muhammed Niyaz, 125, 127
Muhammed Ömer, 184, 185
Muhammed Rıza Efendi, 82
Muhammed Seyyid, 192
Muhammed Yunus Efendi, 69, 70
Murad oğlu Fehmi (İstanbul Erkek Mu'allim Mektebi talebesi), 293
Mustafa Arif Beyefendi (Dahiliye Nâzırı), 267
Namık Paşa (Bağdat Valisi), 86
Nijni Novgorod, 159
Norveç, 148
Odabaşı, 227
Odessa, 301, 302,
Odessa Başşehbenderliği, 301, 302

Ohannes (Yozgatlı), 53, 54
Orenburg, 102, 107, 114, 161
Osman Bey (Buhara Reîs-i Cumhûru), 283, 284
Osman Hoca, 111, 114
Osman Paşa (Canik Valisi), 54, 76
Osmanlı, 200, 257
Özbek/ler, 14, 56, 57, 58, 61, 182, 234, 240
Özbekler Tekyesi, 56, 234
Petersburg, 102, 107, 111, 114, 153, 160, 161, 168, 178
Petersburg Osmanlı Sefâreti, 107, 161, 178
Portekiz, 148
Rahmet Efendi, 32, 41
Rasih Efendi (Defterdâr), 51
Rize, 156
Rodos, 165
Rumeli, 56
Rus, 156, 159, 160, 243, 257, 276
Rus Devleti, 171
Rusya, 23, 98, 102, 107, 111, 114, 117, 139, 140, 146, 147, 148, 153, 156, 159, 160, 161, 168, 184, 185, 200, 211, 220, 221, 224, 243, 245, 247, 250, 251, 259
Rusya Harbiye Nezareti, 168
Rusya Müslümanları, 159, 161
Rusya Türkistanı, 139
Rüsûmât Nezâreti, 146
Sabir, 51, 72, 74
Sabri Efendi, 49
Sadâret, 28, 58, 130, 137, 169, 175, 184, 185, 188, 195
Sadık Efendi (Özbekler Dergâhı Şeyhi), 240
Said Paşa (Mısır Valisi), 78
Samanpazarı, 255
Samsun, 28, 43, 45, 53, 54
Selmanağa Mahallesi, 240
Semerkand, 160, 178
Sen Gori (Kazan'da ruhban cemiyeti), 161
Seydişehir, 76
Seyri Efendi, 49
Seyyid Azam Han, 263
Seyyid Edhem Hoca, 94
Seyyid Yahya Efendi (Nakşibendî Şeyhi), 14
Sıddık, 90
Sıddıkgun Vang (Siramgun Beyi), 200
Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyesi, 166, 205, 207, 231
Silistre Muhârebesi, 65
Siramgun Beyliği, 199, 200
Sir-i Derya, 178
Solaksinan Mahallesi, 276, 277
Sovyet zâbıtası, 301
Sudan, 230, 236, 238
Suhtesinan Mahallesi (İstanbul'da), 165, 166
Sultan Alaeddin Vakfı, 137
Sultan Bayezid Câmi'i, 119
Sultan Hacı Ali Bey, 263
Sultantepesi (Üsküdar'da), 56, 240
Suriye, 139, 140, 195, 196, 243, 245, 247, 250, 251, 254, 255
Süleyman (Buharalı tüccar), 53, 54
Şah Maksud bin Taceddin (Kumul Şehri Beyi), 199, 200
Şam, 175, 195, 196, 243, 245, 247, 255

Şehremîni Polis Merkezi, 227, 228
Şehr-i Han, 218, 221
Şehrullah (Kumul Kâdîsı), 201
Şerif Hoca, 102, 103
Şeyh Abdullah (Kumul Müftüsü), 172, 201
Şeyh Abdürrezzak (Özbekler Tekkesi Şeyhi), 56
Şeyh Osman Efendi Tekyesi, 240
Şeyhülislamlık, 61
Şir Muhammed, 125
Şûrâ-yı Devlet, 146, 147, 204, 230, 231, 236, 238
Tahran, 78
Tahtakale, 260
Taif Vapur-ı Hümâyûnu, 45
Talat Beyefendi (Dâhiliye Nâzırı), 250, 255
Tarîkat-i Aliyye-i Nakşiye, 38
Taşkend, 22, 178, 224
Ticâret Nezâreti, 51, 72, 74, 135
Tiflis, 168
Trabzon, 45, 47, 51, 72, 74, 125, 155, 156
Tunus, 175
Turfan Beyliği, 199
Turfan Şehri, 200
Türk Ocağı, 283, 284
Türkistan, 22, 155, 168, 172, 192, 199, 207, 224, 234, 243, 251, 260, 276, 277, 281, 289
Türkistan Çini, 192, 199, 234, 293
Türkiye, 281, 284, 289, 293, 301
Türkiye Cumhuriyeti, 281, 283, 284, 289, 290, 293, 301
Türkmen kabâ'ili, 129
Üsküdar, 56, 218, 221, 240, 276, 277, 281, 290
Vangiyani Beyliği (Kumul), 199
Varşova, 160
Vasıf Paşa, 43
Vefa Mirza, 272, 273
Veys Paşa (Harput Valisi), 82
Yıldız Sarayı, 168
Yozgat, 53, 54
Yunus, 67
Yusuf Kamil, 84, 86
Zabtiye Komisyonu, 67
Zekai (Moskova Büyükelçisi), 284
Zor Mutasarrıflığı, 180

СОДЕРЖАНИЕ - CONTENT - İÇİNDEKİLER

От редактора 7
From editor 9
Editörden 11
Документы - Documents - Belgeler 13
(1) 14
(2) 18
(3) 20
(4) 22
(5) 25
(6) 28
(7) 32
(8) 35
(9) 38
(10) 41
(11) 43
(12) 45
(13) 47
(14) 49
(15) 51
(16) 53
(17) 56
(18) 61
(19) 63
(20) 65
(21) 67
(22) 69
(23) 72
(24) 74
(25) 76
(26) 78
(27) 80
(28) 82
(29) 84
(30) 86
(31) 88
(32) 90
(33) 92
(34) 94
(35) 96
(36) 98
(37) 102
(38) 105
(39) 107
(40) 111
(41) 114
(42) 117
(43) 119
(44) 123

(45) 125
(46) 127
(47) 129
(48) 132
(49) 135
(50) 137
(51) 139
(52) 146
(53) 153
(54) 155
(55) 159
(56) 165
(57) 168
(58) 171
(59) 174
(60) 178
(61) 180
(62) 182
(63) 184
(64) 188
(65) 192
(66) 195
(67) 199
(68) 204
(69) 207
(70) 209
(71) 218
(72) 220
(73) 224
(74) 227
(75) 230
(76) 234
(77) 236
(78) 238
(79) 240
(80) 243
(81) 245
(82) 247
(83) 250
(84) 254
(85) 257
(86) 259
(87) 263
(88) 265
(89) 267
(90) 272
(91) 276
(92) 281
(93) 283
(94) 289

(95) …….. 293
(96) …….. 301
INDEX 217
Содержание - Content - İçindekiler …….. 221

История Центральной Азии в османских документах. Том III. Общественная и повседневная жизнь: МИЦАИ, ТОА. 2012. 313 с.

History of Central Asia in Ottoman Documents. Volume III. Public and Everyday Life. Samarkand: IICAS, STA. 2012. 313 p.

Osmanlı Belgelerinde Merkezi Asya Tarihi. Cilt 3. Toplumsal ve Gündelik Yaşam. Semerkand: IICAS, TAD. 2012. 313 s.

Технический редактор: И.А. Османова
Компьютерная верстка и дизайн: А.С. Юлдашев, Н.Ш. Меметова
Дизайн обложки: Н.Ч. Мурадалиев

МИЦАИ
г.Самарканд, ул. Университетский бульвар-19
www.unesco-iicas.org
iicas@rol.uz

Подписано в печать 24.10.2012 г.
Тираж 500 экз.
Отпечатано в типографии Mega Basim
Baha Is Merkezi, Haramidere, Istanbul, Turkey
www.mega.com.tr